

DEVİRİMCİ İSCİ

SAYI 29

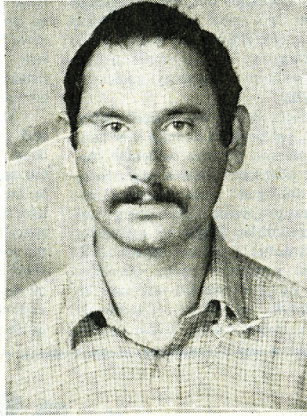
15 TEMMUZ 1986

2.-DM

SÜLEYMAN YAĞIZ SERBEST BIRAKILDI

Haziran ayının 12'sinde Almanya'ya girerken tutuklanan Süleyman Yağız, 11 Temmuz günü akşam saat 19'da serbest bırakıldı. Süleyman Yağız, İsveç'ten Almanya'ya gelirken Pattburg sınır kapısında arkadaşlarıyla birlikte Alman polisi tarafından sorguya çekilmiş daha sonra, Türk Hükümeti'nin iade istemi gerekeceği gösterilerek tutuklanmıştı. 1983 yılından beri İsveç'te siyasi mülteci olarak yaşayan ve uluslararası geçerliliği olan pasaport taşıyan Yağız, çeşitli konularda sorguya çekildikten sonra tutuklanıp Flensburg cezaevine konulmuştu. Yağız'ı Alman polisi sorguya çekerken ona, kendisi ile ilgili olayların yanı sıra, 12 Eylül rejimi tarafından aranan çok sayıda devrimciyi de sormaktaydı. Süleyman Yağız, Ankara Devrimci Yol Davası'nda sanık olarak aranıyordu ve Stockholm'de İsveç-Türk Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanıydı. Alman polisi, tutuklamaya gerekeceği olarak kendisinin Interpol tarafından "Adam yaralamak suçundan" arandığını belirtmişti. Arkadaşlarıyla birlikte aynı arabada yolculuk edenler de Alman polisi tarafından çirliçliçlik soyularak aranmışlar ve hakarete maruz kalmışlardı.

Devamı 3. Sayfa'da

ADANA'DA 19 İDAM

Yaklaşık 5 yıldır sürmekte olan Adana Devrimci Yol Davası sonuçlandı. 19 arkadaşımıza idam cezası verildi. Kararın açıklandığı duruşma sırasında slogan atan devrimcilere askerlerin saldırması üzerine olaylar çıktı. Tutuklu anneleri protesto hareketlerine başlayınca bu kez askerler onlara da saldırdılar.

Adana Devrimci Yol Davasından tahliye edilen sanıklardan ikisi cezaevinden çıktıktan sonra maskeli basın toplantısı düzenlediler. Basın toplantısında Adana Cezaevindeki uygulamaları anlatan devrimciler, baskıların dayanılmaz noktaya geldiğini açıkladılar.

KİM KİMİNLE VE NİÇİN UZLAŞACAK?

Bu yılın ilk aylarından beri Türkiye siyasal arenasında sık sık sözü edilen konulardan birisi de "Milli Uzlaşma" ya da "Toplumsal Uzlaşma" çağrıları idi. "Milli Uzlaşma" çağrıları çeşitli siyasal güçler arasında yankılar uyandırdı. DYP ve DSP'iler tarafından ortaya atılan uzlaşma formülü, sağcı-gerici güçlerden ya da burjuva kesimlerden çok bazı solcu, ilerici kesimlerde heyecan yarattı. Devrimci düşünce ve politikalarla, halk yığınlarına ve kitlelerin devrimci girişkenliğine güvenmeyen bazı "sosyalistler" ve kendilerini "komünist" olarak adlandıran bazı çevreler: "Toplumsal Uzlaşma" projesine neredeyse dört elle sarılarak emekçi kitleleri ve sol güçleri bu yönde ikna etmeye çalıştılar. Halen de bu çabalarına devam etmekte.

Hatırlanacağı üzere geçtiğimiz Ocak ayında DYP ile DSP yöneticileri arasında yapılan bir görüşmeden sonra "yeni bir anayasa için Toplumsal Uzlaşma" çağrısı yapılmıştı. Bu partiler tarafından yapılan açıklamalara göre, "eşit şartlar altında yapılacak bir genel seçimden sonra oluşacak parlamentoda yeni bir anayasa hazırlanmalıydı." DYP'iler, "Anayasamızın muhtevassından çok hazırlanış şekli önemlidir." diyorlardı.

Bu çağrı üzerine başlayan tartışmalardan ve çağrıda bulunan partilerin -özellikle DYP'nin- politikalarından anlaşılan şuydu: "Milli ve Toplumsal Uzlaşma" adı altında egemen sınıf ve zümrelerin en geniş kesiminin birleşmesi ve uzlaşması isteniyordu. Çağrı sahipleri, burjuvazinin tüm kesimlerinin devlet ve toplum üzerinde ve ekonomik hararlarda eşit olmasa bile dengeli bir egemenlik kurmasını ve bu dengeye uygun bir anayasal-siyasal yapı oluşturulmasını amaçlıyorlardı. Önerilen uzlaşmanın önemli bir ilkesini bu partiler şöyle belirtiyorlardı: Burjuva egemenliği ve iktidarı, askeri darbelerle değil, seçimlerle el değiştirsin.

Türkiye'nin bugünkü şartlarında bu çağrı esas yönü itibarıyla toplumun geniş bir kesimine değil, azınlık bir güce yönelikti. "Toplumsal Uzlaşma" çağrısını yapanların hedefi, egemen azınlık yönetimine, (oligarşiye) oligarşinin faşizm politikalarına, bu politikalar aracılığıyla yönetip denetlediği mevcut sisteme ve bu sistemin dayandığı güçlere karşı toplumun en geniş kesimini birleştirmek ve tamamen demokratik temeller üzerine yükselen ve halk çoğunluğu tarafından gerçek anlamıyla denetlenebilen yeni bir siyasal-toplumsal ilişkiler sistemi yaratmak değildi. Onlar toplumun çoğunluğunu oluşturan güçleri ve kesimleri değil, toplumun çoğunluğu üzerinde yıllardır hakimiyet kurmuş bulunan ve bu hakimiyetini çoğu kez çoğunluğun rızasını ve onayını almadan sürdüren sınıf ve zümreleri birleştirmeyi ve bunlar arasındaki ilişkileri daha geniş bir tabana dayanacak şekilde yeniden düzenlemeyi amaçlamaktaydılar.

Devamı 2. Sayfa'da

SEÇME VE SEÇİLME HAKKI ÜZERİNE BAZI YAKLAŞIMLAR VE 1987 F. ALMANYA GENEL SEÇİMLERİ

Türkiyelilerin yoğun olarak yaşadığı ülkelerden birisi olan F. Almanya'da genel seçimler 1987 yılında yapılacak. Bu yılın Kasım ayında ise Hamburg Eyalet Meclisi seçimleri yapılacak.

Geçtiğimiz ay Aşağı Saksonya Eyaleti'nde yapılan eyalet meclisi seçimlerinden çıkardığımız sonuçlar ışığında 1987 yılındaki Genel Seçimler sürecinde yabancılar "sorunu" kapsamında sürdürülecek çalışmalara ve bu sorun çerçevesindeki gelişmelere müdahale edebilecek kısa vadeli faaliyetlerin ana başlıklarını ele almaya çalışacağız.

Devamı Sayfa 8'de

İÇİNDEKİLER:

Demokrasi Mücadelesi	S.10-12
Türkiye Tarihinde önemli bir dönemeç - 12 Eylül	S.15-18
Sol Liberallerin yıkılan hayalleri	S.5-7
İnfaz Yasası ile ilgili Cezaevindeki Devrimcilerin görüşleri	S.21-22

Baştafı 1. Sayfa'da

Oysa bilindiği gibi, "Toplumsal Ulaşma", "Milli Birlik" gibi kavramlar tarih sahnesine burjuva siyasal devrimler sürecinde çıkmıştı. Bu kavramlar, mutlakiyetçi sistemlere karşı (krallıklara, feodal otoriteye karşı) toplumun çoğunluğunun o sıradaki çıkarlarının aşgari bir müşterekte ve karşılıklı ruza ve onay temelinde birleştiği durumları tanımlamaktaydı. Yu bu adlarla anılan süreçler burjuvazinin yükseliş döneminde yaşanmıştı. Burjuvazi kendi gelişiminin önünde ayak bağı oluşturan feodal ilişki, kurum ve yapılarla yine bu nitelikteki devlet vb. organizasyonları ortadan kaldırıp yerine kendisinin varlığını koruyacak ve gelişip güçlenmesini sağlayacak yeni siyasal-hukuki ilişkiler ve kurumlar yaratma mücadelesine girişmişti. Burjuvazi, klasik burjuva devrimleri çağında mutlakiyetçi devletlere karşı demokratik yönelimli mücadeleler vermiş, bu mücadelede çalışan kitlelere, toplumun çoğunluğuna önderlik etmiş, onları örgütlük, eşitlik, demokrasi bayrağı altında birleştirebilmişti. Bu gelişimin sonucu olarak ise, toplumu, (ya da milleti) oluşturan sınıf ve zümrelerin mücadele içinde ettikleri konumları, rahat oldukları hak ve özgürlükleri garanti altına alan yasalar, anayasalar ve kurumlar ortaya çıkmıştı.

Ne var ki burjuvazi, işçi ve köylülerin desteğiyle iktidarı elde geçirdikten sonra adım adım ilk dönemdeki demokratik konumundan uzaklaşmış, eski rejime karşı verilen mücadelesinin kazanımlarını, toplumsal ulaşmanın, milli birliğin zeminini oluşturan anayasal hak ve özgürlükleri kısıtlamaya başlamıştı.

Aslında bugün tanıdığımız şekliyle burjuva demokrasiyi başta işçi sınıfı olmak üzere çalışan kitlelerin yüzüyle aşkın bir süredir vermiş oldukları mücadelelerinin sonucunda ortaya çıkmıştı. Hem de çoğu kez burjuvaziye rağmen...

Türkiye'de bugün bazı güçler tarafından önerilen Toplumsal-Ulusal Ulaşma" projesi ise tamamen farklı amaçlara sahiptir. Bizim ülkemizde toplumun çoğunluğunu değil, azınlık durumundaki kesimleri birleştirip-uzlaştırma startijesine toplumsal ulaşma adı verilmiştir. Bu projenin sahipleri, Demirel'ler Ecevit'ler, feodalizmden kapitalizme geçişin, mutlakiyetçi devletlere karşı demokratik devletlere yönelişin sorunlarını değil, bağimli kapitalizmin sorunlarını, varolan burjuva egemenliğinin karşı karşıya bulunduğu problemleri çözmek için uğraşmaktadırlar. Toplumsal gelişimin, demokrasinin önünde ayak bağı oluşturan sınıflara ve güçlere karşı çoğunluk durumundaki demokratik güçlerin sınıfsal ve siyasal egemenliğini kurmak için değil, toplumun çoğunluğu üzerinde anti-demokratik temellerde hakimiyet kurmuş bulunan burjuva sınıfının bu egemenliğini nasıl devam ettireceği sorusuna cevap arıyorlar. O burjuva sınıfı ki, günümüzde iktidarı korumak için artık anti-demokratizmin bayrağını dalgalandırmaktadır. Türkiye egemen sınıfları, kendilerini kimlere temsil ettirirlerse ettirsinler genel karakter olarak demokrasiyi içlerine hiç bir zaman sindirememişlerdir. Türkiye egemen sınıflarının ve onların hakim güçlerinin bütün tarihsel görevleri ve misyonları demokratik karşı savaşmak olmuştur.

Sorun bu denli açık olduğu halde "toplumsal ulaşma" projesinin sınıfsal-toplumsal dayanakları, siyasal-kültürel programı belli olduğu halde, çağrıyla ilk otulmuş cevaplar soldan gelmiştir. Yeni Gündem'de şöyle deniliyordu: "Demokratik bir anayasa için toplumsal ulaşma çağrısını sol büyük bir bölümüyle ütopya, küçük bir bölümüyle ise aldatmaca olarak

görmeye devam ederse tarihi bir fırsat kaçmış olacak." (Y.G. Sayı 39 Sayfa 9, A. Köymen)

Özal'ın ve ANAP'ın demokrasiyi kuracağından, 12 Eylül'lere karşı demokrasiyi savunacağından artık iyice umudu kesmiş gibi görünen Sol Liberalizmin Yeni Gündem kanadına göre, "Toplumsal Ulaşma" çağrısı sol için tarihi bir fırsat yaratmıştı, sol bu fırsatı kaçırmamalıydı...

Eski hızlı ÇKP takipçileri ise Savaş Dergisi'nde, "Milli Ulaşma" siyasetinin yıllarca kendileri tarafından savunulduğunu övünerek dile getiriyorlardı; Demirel ve Ecevit'in de bu siyaseti benimsemiş olmasından büyük bir gurur duyuyorlardı. Doğu Perinçek ve takımı, ulaşmanın bir ucuyla yer almak hevesiyle hemen harekete geçerek "Sosyalist Parti kurma" cinnastığıne başlıyorlardı. Kurulması düşünülen Sosyalist Parti, milli ulaşmayı soldan tamamlayacak bir örgüt olarak kotarılmaya çalışılmaktadır.

TKP cenahı da aynı heyecanı duymuş olmalı ki, onlar da DYP, DSP, SHP gibi partilerin içinde yer alacağı, Sol Birlik'in de herhalde birkaç sandalye ile temsil edileceği "Ulusal Ulaşma Hükümeti" formülünü öneriyorlardı. TKP'liler, Demirel'e Nazım Hikmet'in aynı kavgayı verdiklerini söylüyorlar... Demirel Nazım'ın bayrakını dalgalandırıyor... TKP kimin bayrağını dalgalandırıyor acaba!...

"Toplumsal Ulaşma Çağrısı"nın ilk sahiplerinden DYP'nin mecliste grup kurması üzerine projeye ağırlıklı la DSP ve Ecevitler sahip çıktı. Ecevit, 18-19 Mayıs'taki DSP toplantısında yaptığı konuşmada, "Ulusal Ulaşma fırsatının ilk kez ortaya çıktığını, sağın ve solun yeni bir anayasa etrafında uzlaşabileceğini, ulaşma eğiliminin zamanında ve tavanda değerlendirilmesi gerektiğini" vurguluyordu.

Ne var ki, DYP, "Toplumsal Ulaşma" deyimine yüklediği anlamı kendisinin mecliste girmesine kadar daraltınca ve Özal'a karşı ortak muhalefet amacıyla bu kez SHP ile uzlaşma Ecevit tarafından yeniden seslendirilince bu talep ilk zamanlardaki kadar yankı uyandırmadı.

Soruna, kim için, ne amaçla ve hangi temelde ulaşma gibi soruları sorarak baktığımızda daha önce vurguladığımız gerçeklerin ışığında "Toplumsal Ulaşma Çağrısı" yapanlara ve bu çağrıdan medet uman solculara hatırlatılacak birkaç nokta var:

Eğer burjuva ideolojisi ve siyasal geleneği çerçevesinde bir toplumsal ulaşma istiyorsanız önce tekelci güçleri, emperyalizmi, burjuvaziyi ilka edin, Eğer Türkiye'de burjuva anlamda bir toplumsal ulaşma olacaksa, bu, ancak egemen sınıfların işgal ettikleri yerlerden çekilmeleri, zaptettikleri kaleleri terketmeleri, kendi kâr hanelerinden diğer kesimlere bir hayli yüklü ve pahalı şeyleri vermeleri, toplumun diğer kesimleriyle ve en önemlisi de Türkiye'nin en dinamik gücü olan ve çoğunluğu oluşturan emekçi yığınlarla egemenliği ve iktidarı paylaşmaları, evet, ancak bu şartlarda gerçekleşebilir. Emekçi yığınların her ne kadar kendileri çağrının muhatabı değillerse de önerilen şekilde bir toplumsal ulaşma için verebileceği hiç bir şeyleri yoktur.

Eğer bizim ülkemizde burjuva demokrasisi ilkeleri üzerine yükselcek bir "toplumsal ulaşma" olacaksa, gerici hakim sınıflar ittifakının (oligarşinin) ekonomik, siyasal, askeri, ideolojik, kültürel ve kurumsal alanlarda köklü ve büyük tavizler vermesi ile olacaktır. Faşizm siyasetinde, faşizmi örtülü veya açık devam ettirmekten vazgeçilmediği, bu politikalar doğrultusunda oluşturul-

lan tüm kurumlar dağıtılmadığı sürece toplumsal ulaşma önerileri ve çağrılar boşluğa kalmaya mahkumdur. Eğer, Ecevit, sol liberaler, TKP'liler ve Doğu Perinçek'ler demokratik bir anayasa, demokratik bir Cumhuriyet istiyorlarsa solu ve halk kitlelerini ikna etmek için boşuna uğraşmasınlar. Çünkü, gerçek anlamda demokratik bir toplumsal ilişkiler sistemi yaratılabilmek için taviz vermesi ve ikna edilmesi gerekenler halklarımız değil, egemen güçlerdir. Egemen güçlerin demokrasiye razı edilmesinin yolu ve yöntemi ise biliniyor. Kendisine her alanda savaş açılan bir halk, kendisini özgür yurttaşlar yerine koymayan bir devleti ve onun sahiplerini nasıl ikna edeceğini yaşadığı acı deneylerle öğrenmiştir.

Ortaya atılan "Toplumsal Ulaşma" çağrısının burjuvazinin egemenliğini daha kabul edilebilir bir sınıra getirmeyi, rejimin sert yanlarını törpülemeyi ve egemen sınıfların geniş bir kesimini uzlaştırmayı amaçladığı açıktır.

Bağta Ecevit olmak üzere diğer bazı sol çevre ve akımlar eğer halk kitlelerinin çıkarına ve lehine olacak politikalar izlemek istiyorlarsa, "tarihi fırsat" olarak toplumsal ulaşma projelerini değil başka şeyleri görmelidirler. Bugün sol açısından, sosyalistler açısından değerlendirilmesi gerekenler şunlar olmalıdır:

- Burjuva ideolojisi ve siyasal iktidarı, tarihinin en ağır bunalımını yaşamaktadır. Bütün çeşitle-

riyle sağ, ideolojik, siyasal ve örgütsel planda parçalanma içindedir. Sağ sadece halka, devrimci-demokratik halk hareketine ve Kürt ulusuna karşı ortak bir çizgide buluşabilmekte, birleşebilmekte; bunun dışındaki tüm sorun ve konularda farklılaşmaktadır. Sağ, Türkiye'nin geleceğini elinde tutma imkanlarını yitirmektedir.

- 24 Ocak Kararları'yla ve 12 Eylül Darbesi'yle önemli bir atak yapan egemen gerici ittifakın 6 yıldır süren ekonomik ve siyasal uygulamaları, Devrimci-Demokratik Halk Hareketi'nin dayanacağı toplumsal tabanı genişletmiştir. 12 Eylül öncesinde AP ve CHP gibi çizgilerin politikalarını umut olarak gören ve bu nedenle devrimcilerin, sosyalistlerin seslenip örgütle mekte zorluk çektiği bazı toplumsal kesimler, izlenen ekonomi politikaların yıkıcı ve yoksullaştırıcı etkileri, rejimin artan baskıcı özellikleri gibi nedenlerle bugün kendi kurtuluşlarının nelerden geçtiğini daha bir kolay görebilecek durumdadırlar.

- 12 Eylül Darbesi ve daha sonraki gelişmeler şu gerçeği bir kez daha kanıtlamıştır: Türkiye'de demokratikleşme, daha dar bir ifadeyle, burjuva siyasal devriminin bütün unsurlarıyla yaşanması ancak devrimci-demokratik bir halk hareketinin sürdürceği devrimci bir halk iktidarı mücadelesinin birer yan sonucu olarak gündeme gelebilir. Burjuvazinin ve siyasal temsilcilerinin, çoğunluğun çıkarına olacak bir top-

lumsal ulaşmaya zorlanması "e razı edilmesini de, devlet ve toplum hayatındaki faşist gerici, antidemokratik unsur ve kurulların ortadan kaldırılmasını da, insanların özgürleştirilmesini de, demokratik bir işleyişin halk çoğunluğu tarafından kurulup denetlenebilmesini de ancak ve ancak Devrimci Demokratik bir Halk Hareketi'nin gücü ve mücadelesi sağlayabilir.

Eğer bugün sol için, sosyalistler için değerlendirilecek fırsatlar aranıyorsa, -ki bunlar fırsattan çok objektif birer gerçekliktir- işte bunlardır. Kendilerini sosyalist olarak adlandıranlar, egemen sınıf ittifakının Açık Faşizm dışındaki diğer terehini halka benimsetmek için uğraşacaklarına, bunun bir devamı mahiyetindeki Sosyalist Parti kurma jmnastik yapıpacaıklarına, güçlerini ve imkanlarını Devrimci Demokratik bir Halk Hareketi yaratma, kitlelerin devrimci taleplerine omuz verme yolunda kullanmalıdırlar. Bu doğrultuda atılacak her küçük adım, "toplumsal ulaşma", "burjuva demokrasi", "sivil toplum" gibi öneriler için harcanan tonlarca enerjiden çok daha fazla değer taşıyacaktır.

Türkiye'nin, Türk ve Kürt halklarının geleceğini burjuva çözümlerde değil, liberal-reformist projelerde değil, halkçı, sosyalist, devrimci çözümlerde olduğu artık kavranmalıdır. Ülkemizde bugün yaşanan gelişmelerin solculara verdiği mesajların en önemlisi budur.

ŞENTEPE DEVRİMCİ YOL DAVASI SONUÇLANDI

DAVALAR

ADANA DEVRİMCİ YOL DAVASINDA KARAR: 19 İDAM

Faşist Rejim'in Adana Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde 5 yıldır sürmekte olan Devrimci Yol Davasında, askeri mahkeme 18.6.1986 tarihinde karar açıkladı.

343 Devrimci Yol'unun yargılandığı bu davayı askeri mahkeme 19 Devrimci yol idam cezasına çarptırarak sonuçlandırdı. İdam cezasına çarptırılan Devrimci Yolcuların isimleri şöyle: Cabbar Gülsen, Serdar Sangül, Muhtar Sarıkaya, Ali Elbi, Sait Keleş, Mahmut Arslan, Erol Özcan, Adem Küçük, Ali Uçar, Veyis Sami Türkmen, Ziya Ankan, Aydın Ateş, Mustafa Duşak, Ali Rıza Solmaz, Yaser Hamis, Hakan Eğri, Niyazi Ballı, Mehmet Ayıldız ve Süleyman Eryılmaz.

Ömür boyu hapis cezasına çarptırılan tutukluların isimleri şöyle: Ferit Çengelli, Hüseyin Çelik, Mahmut Mustafa Uçal, Ahmet Koçar, Şakir Beykan, Yücel Taş, Muhtetin Çoban, Ahmet Akgün, Mehmet Beyaztaş, Hasan Sarıkaya, Beyazat Durmuş, Bilal Yıldız, Aynan Sümbül.

Ayrıca aynı davada yargılanmakta olan 122 tutuklu 2 ile 24 yıl arası hapis cezasına çarptırıldı. 143 tutuklu berat edenken, 34 tutuklu ise serbest bırakıldı.

Bilindiği gibi Adana Askeri Cezaevinde, 29 Ocak 1986 tarihinden itibaren 222 siyasi tutuklu açık grevine başlamışlardı. İşkenceler durdurulmuş, özel tip hücre cezarlarına son, yaşam koşullarının iyileştirilmesi vb. talepler doğrultusunda, siyasi tutukluların başlatıkları bu açık grevi sürresince, askeri cezaevinin talimatı üzerine aile yakınlarının tutukluların ziyaretleri, zaten uzun aralıklarla yapılan görüşler yasaklanmıştı. Bunun üzerine siyasi tutukluların yakınları, çeşitli makamlara başvurarak bu durumu protesto etmişlerdi.

Adana Askeri Cezaevi'ndeki bu açık grevi süresince, cezaevinin kapısında bekleyerek, cezaevindeki yakınlarını yalnız bırakmayan tutuklu yakınlarının baskıları sonucu bazı parlamenterler, Adana Cezaevinde incelemeye yapacaklarını açıklamış iseler de, bu Adalet Bakanlığı kararıyla engellenmişti. Bunun üzerine, cezaevi öndündeki beklemeler, yüzlerce tutuklu ailesinin katıldığı güçlü protesto ve kınama eylemlerine dönüşmüştü.

MAHKUM AİLELERİ BASIN TOPLANTISI YAPTI

Tutuklu ve hükümlü aileleri yardımlaşma derneği yönetim kurulu üyeleri bir basın toplantısı yaparak, tutuklu ve hükümlülerin görüşünü sonrası insanlık değerlerini zedeleyici bir şekilde aranarak koşulların sokulmasını protesto etti. Basın toplantısında tutukluların aramaları esasında yarılan pantolonları gazetecilere gösterildi.

Toplantıya basın mensupları arasına gazeteci olarak katılan sivil polisler de izledi. Sivil polislerin bu toplantıda sergiledikleri tutum, yardımlaşma derneği üyelerine yapılan baskıların ve sürekli denetimli canlı bir örneğini teşkil ediyordu.

Basın toplantısında konuşan dernek başkanı Mustafa Eryüksel şöyle dedi:

"Bir yethilinin cezaevlerinde nasıl üst araması yaptıracağını göstermesinden hemen sonra şartlar gene değişti, gene eskiye döndü. Görüşlerden sonra birçok anne-baba, çocuklarının üstü aranırken parçalanmış, didik didik olan giysilerinde kan görmekten bıktı. Bu yüzden görüşmelere gidecek olduk."

Eryüksel, gözaltına alındıktan sonra akıbeti belli olmayanlar hakkında yetkililerden açıklama talep etti. Boyalı basına da yansıyan bu basın toplantısında olduğu gibi, aile yakınlarının tutukluların destekleme çabası sürekli rejim tarafından kontrol edilmektedir.

Ankara'daki 1 numaralı Askeri Mahkeme'de sürmekte olan Ankara Şentepe Devrimci Yol Davası 3.7.86 tarihinde sonuçlandı. 85 Kişilik davada Askeri Mahkeme, Mehmet Mustafa Kodaş, Cemal Akın, Ömer Tunca ve Abdullah Bulduk için idam, Kadri Sevimli ve Ahmet Gökbolat için ise ömür boyu hapis verdi. Aynı davada yargılanan, Ali Akgün için verilen idam hükmü ise, İzmir davasında da idam cezasına çarptırıldığı ve onaylandığı için, gereklilik görüldü. 27 tutuklu 10 ay ile 20 yıl arasında hapis cezasına çarptırıldı. 38 tutuklu berat edenken, 4 tutuklunun yargılanmaması Ankara Merkez Devrimci Yol Davasında devam edilmesi doğrultusunda karar alındı.

ERZİNCAN KURTULUŞ DAVASINDA 2 İDAM

Erzincan 1 No'lu Askeri Mahkemesinde sürmekte olan Kurtuluş Davası, mahkeme heyetinin kararı açıklaması üzerine sonuçlandı. Fehmi Uzal ve Nejat Orat ölüm cezasına çarptırıldı. Ken, Hüseyin Özpınar, Murat Kiroğlu Sebahattin Selim Erhan ve Orhan Okcam ömür boyu hapis cezasına mahkûm edildiler. 105 Tutuklu için ise, 2 ile 15 yıl arasında hapis cezası verildi. 53 Tutuklu serbest bırakıldı.

İSTANBUL, TÜRKİYE VE TÜRKİYE KÜRDİSTANI KURTULUŞ ÖRGÜTÜ DAVASI SONUÇLANDI

İstanbul'da sürmekte olan Türkiye ve Türkiye Kürdistanı kurtuluş Örgütü davası 9.5.1986 tarihinde sonuçlandı. İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nin yaptığı karar açıklamasında, Mustafa Kemal Karabay, Erol Şahin ve Zafer Demirek ceza kanununun 146 maddesi gereğince "suçlu" görülerek 13 yıl 4 ay hapis cezasına çarptırıldılar. Aynı davada yargılanan Şener Baykara 5 yıl hapis cezasına mahkûm edilirken, Kemal Güner, Talip Mor, Bezat Özgel, Bahattin Gürsüz ve Muradiye Dinler ise berat ettiler.

C.KEMAL ALTUN'DAN SÜLEYMAN YAĞIZ'A UZANAN ÇİZGİ

Politik ilticacılara karşı çeşitli Avrupa ülkeleri ve Türkiye'deki faşist rejim arasındaki işbirliği başka bir boyut kazanmıştır. Önceki yıllarda iltica isteminde bulunanlara karşı geliştirilen "iade etme" politikası, Süleyman Yağız olayı ile açığa çıktığı gibi, doğrudan iltica işlemleri bitmiş siyasi mültecilere de yönelmiştir.

Süleyman Yağız 1983 yılından beri siyasi ilticacı olarak İsveç'te yaşamaktadır. 1951 Cenevre Konvansiyonu'nun (Uluslararası Anlaşma) kendisine sağladığı pasaportu taşımadığıdır. Bu anlaşmaya imza koyan tüm ülkelerde, özgürce seyahat etme hakkı bu anlaşmanın kendinden doğmaktadır. Federal Alman Devleti de bu anlaşmaya imza koyan ülkelerden biridir. Yine bu anlaşmaya göre siyasi ilticacı, iltica ettiği ülkenin vatandaşlık haklarına sahiptir. Bu anlaşmaya imza koyan tüm ülkelerde yaşamı, hakları güvence altındadır.

Federal Alman Devleti, uluslararası anlaşmaları ve kendi imzasını hiçe saymıştır. İsveç Devleti'nin uluslararası anlaşmalardan doğan ilticacılara ilişkin karar ve belgeleri geçersiz ilan edilmiştir.

Süleyman Yağız olayında somutlanan, genellikle tüm politik ilticacılara yönelik politikalar Türkiye'deki faşist rejimle, çeşitli Avrupa ülkeleri arasında, Türkiye'li siyasi mültecilere karşı oluşturulan bir programın ilk adımıdır. Ortak politikaların sloganı, "siyasi kimliklerine sadık, terör odakları ile ilişkilerini kur, kriminalize et, etkisiz hale getir" diye özetlenebilir. Somut örneği ile, Ankara'nın Interpol'e gönderdiği yazıda, "Süleyman Yağız 1979 yılında bir kişiyi öldürmeye teşebbüs ederek, ağır yaralanmıştır, tutuklanarak idare" denilmektedir. Bu tür gerekçelerin her zaman ve herkes için ileri sürülmesi bir yana, tüm siyasi insanları Interpol listelerine geçirilerek, adı suçlarla statüsüne sokulması, Federal Almanya, Fransa gibi devletlerin bu doğrultuda somut adım atmış olmaları, Türkiye ile tümünden uyum içinde olduklarının bir kanıtıdır. Fransa Hükümeti'nin isteği üzerine Narkotik Şubece hazırlanan bir rapordan Terürcün Gazetesi'nin aktardığı şu tesbit, olayın boyutları, kullanılan yöntem ve motifleri hakkında çok ilginç ipuçları vermektedir:

"Sol görüşlü kaçak Türklerin pek çok Avrupalı teröristle ilişki kurdukları, uyuşturucu piyasasının üç temel ayağının birini teşkil ettikleri, büyük bir çoğunluğunun siyasi oldukları" gibi. Bu tesbit, siyasi mültecilere karşı geliştirilecek politikaların verileri olarak kullanılacaktır.

Yukarıdaki saptamalarımıza uygun olarak, resmi düzeyde oluşturulan bu politikalar, Cunta'nın, yollarca yurdındaki siyasi mültecilere ilişkin 37'lerin iltica isteminde bulundukları dönemde, bunların politik olup-olmadıkları noktasında tartışılıyor, resmi devlet politikası iade edilmeleri doğrultusunda biçimleniyordu. Gelinen nokta bu politika, yasal konuları "siyasi" olarak tesbit edilen insanların mevcut statülerine yönelmiştir. Siyasi kimliklerinin aşındırılması doğrultusunda, "Terör odakları ile ilişki kurma, Mafya türü işler yapma" v.b. propagandalar, resmi politikanın gerekçelerini hazırlama, kamuoyunu siyasi mülteciler aleyhine oluşturma çabalarının motifleridir. Süleyman Yağız ve arkadaşlarına polise yöneltilen soruların, Interpol listelerinde çok sayıda siyasi mültecinin adının olması bu politikaların hangi boyutlara ulaştığının göstergesidir.

Bu politikaların temelinde Türkiye-NATO, Türkiye-Fransa, Almanya-İsveç gibi ülkeler arasında ekonomik

ve siyasi düzeydeki gelişmeler belirleyicidir. Ancak bu politikalar doğrultusunda somut adım atabilmeleri için kamuoyunu ikna edici gerekçelere, gereksinimleri vardı. Cunta yollarca bu gerekçeleri sunmuştu: "Yurt dışına kaçanlar teröristler, Avrupa devletleri onları korumakla başlarına bela amaktalar, gizli terör odakları ile ilişkileri vardır." v.s. Fakat, Cunta'nın kendinin açık ikratları, bu söylemleri doğrultusunda mültecilerin ağızdan tavrı almalarının önünde engeldi. Kamuoyunu ikna edemezlerdi. Önce "demokrasiye" geçişle ilgili somut adım atmaları gerekirdi Türkiye'nin. DİSK, Barış Derneği Davası, Aydınlar Dilekçesi, Toplu Davalar, 1980 öncesi burjuva siyasal kurum ve temsilcilerinin durumları, İdam ve işkenceler, Basın Özgürlüğü v.b. konularda nisbi gelişmelerin olması ile "Demokrasiye Geçidiği" imajı yaratılabilir, kamuoyu Evren-Özal lehine oluşturulabilir, siyasi mültecilere yönelik saptanan politika böyle bir zeminde uygulanabilirdi. Diğer yandan Türk ve Kürt Solu'nun gücünde bulunduğu durum-kendilerini siyasi insanlar olarak, siyasi faaliyetlilikler içinde yeterli kadar ifade edememeleri, gelişmeler karşısında yeterli kadar duyuruları olamamaları- resmi politikalar için önemli boşluklar yaratıyordu.

Gazetelere zaman zaman yansıyan ve solcuların karşıtı iddia edilen bir takım "adi faaliyetler"; (böyle şeylerle uğraşanlara ne derece solcu denir acaba?) ile bazı grupların sol güçler arasında yaratıkları çatışma ve provokasyon ortamı ve bu ortamda işlenen cinayetler, resmi devlet politikalarının batı Avrupa kamuoyunda benimsenmesini ve haklı bulunmasına katkıda bulunuyordu.

Gelinen noktada, liberalinden sosyal demokratına, hatta bazı ülkelerde "sosyalistlere" kadar Türkiye'nin demokrasiye geçiş sorununun önemli oranda bağışladığını propagandaları yapılmaya başlandı. Bu imaj büyük oranda yaratılmış görünüyordu. Salt propaganda düzeyinde değil, Avrupa Ekonomik Topluluğu'na tam üyelik, Avrupa Parlamentosu'nda dönem başkanlığı, ilişkilerin yeniden gözden geçirilmesi konusunda atılan adımlar somut örneklerdir. Yukarıdaki gelişmelere paralel olarak Avrupalı dostlarının da, hem kendileri hem de Türkiye'deki rejimi rahatsız eden, yurtdışında yaşayan siyasi ilticacıları etkisizleştirmeye doğrultusunda somut politik adımlar atması gerekiyordu. Bu da Evren-Özal faşizminin yıllardır yinededikleri istekleri idi. Bu adımlar iade etmeyi de içeren, göz altında tutma, baskı altına alma, gümrük kapılarında aşığılayıcı davranışlarda bulunmak gibi yöntemleri içeren bu yöntemlerle solcuların "teröristler, karanlık odaklar, gayri meşru yaşamın parçaları" oldukları izlenimi kamuoyunda canlı tutulmaya çalışılıyordu.

Süleyman Yağız olayı böyle bir politikanın ürünüdür. Egemen sınıf iktidarları, devrimcilerin, komünistlerin terörist olmadıklarını, "gayri meşru" dedikleri hayata karşı en tutarlı savaşımı onların verdiğini elbetteki bilir.

Sonuç olarak; söylemek gerekirse, siyasi mültecilere yönelik ilginç bir politika çeşitli Avrupa ülkelerinin gündemindeydi. Bir ülkeden bir ülkeye seyahat ederken, hangi sınır kapısında ne ile suçlandığını bilmeden Süleyman Yağız olayında olduğu gibi- Ankara'nın Interpol'e gönderdiği, "tutuklama ve iade" istemi doğrultusunda göz altına alınma, iade edilme korkusu ile yaşamının psikolojik ortamı yaratılmaya başlanmıştır. Siyasi

mülteciler, kamıoyuna, kendilerine ait olmayan kimliklerle sunulmak istenmektedir. "Adi suçlu" muamelesi yapılmaktadır. Siyasi çalışmalarını engellenmek istenmektedir.

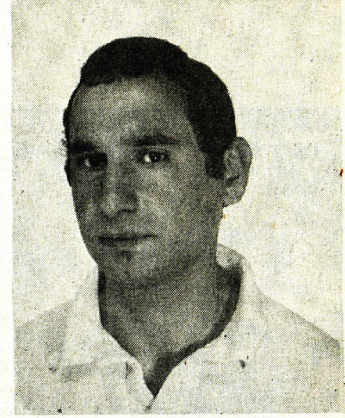
Süleyman Yağız'ın serbest bırakılması yönündeki çalışmalar sırasında ortaya çıkan ilginç bir gelişme oldukça düşündürücüdür. Arkadaşımızın davasına bakan avukatlar sık sık Adalet Bakanlığı'na başvurarak yasa dışı uygulamaya son verilmesini istedikler. Bakanlık, tutuklamanın devam etmesine gerekçe olarak Türkiye'den belgelerin beklendiğini söylüyordu. Daha sonra gerekçelere bir yenisi eklendi. Bakanlıktan şöyle söyleniyordu: "Biz Süleyman Yağız'ın iltica dosyasını İsveç'ten istedik. Dosyayı inceleyeceğiz. İsveç'in Yağız'a araştırarak mı iltica verdiğine bakalacağız. Yağız iltica hakkını belki de dayanaksız almıştır. Bu incelemeyi yapmadan 'her hangi bir karar veremeyiz.' Bu açıklamanın anlamı gayet açıktı: Federal Almanya, bundan böyle başka ülkelerde iltica hakkı alan ve Türkiye'nin iade edilmesini istediği kişilerin Almanya'da yakalanmaları halinde onların iltica hakkını nasıl aldığını da araştırarak ve böylece geri gönderme politikasını haklı çıkarmaya çalışacaktı. Yani, Federal Alman makamları Türkiye'deki rejimin istekleri doğrultusunda başka ülkelerin içişlerini ve iltica davalarına bile karışma hakkını kendinde görmeye başlamıştı. Her ne kadar bu talep İsveç tarafından kabul edilmemiş olsa bile bunun yeni bir duruma işaret ettiği açıktır. Türk polisi ile oldukça içli dışlı çalışan Alman Güvenlik Örgütleri'nin bu yöndeki taleplerinin bir çok ülke tarafından reddedilmeyeceği çok tahmin edilen bir şeydir.

Bizim özümlüdeki görev, bu politikaları boşa çıkarak, gelişmelerin bulunduğu noktayı ve gelişme yönünü doğru kavrayan bir perspektifte sahip olmak, onun politik müdahale araçlarını yaratmaktır.

Yaratılan kamuoyunun baskısıyla Süleyman Yağız'ın serbest bırakılması olması, bu alandaki görevlerin yerine getirilmesi ve soruna yeni ve ciddi bir perspektifle yaklaşılması gerçeğini ortadan kaldırmamıştır.

Türkiye'li siyasi mülteciler Avrupa kamuoyunun gündeminde ve bazı devletlerin hedef tahtası üzerinde şimdi daha önemli bir sorun olarak durmaktadır. Bunu görmek ve kavramak gerekiyor. Bu gündemin solun lehine olacak şekilde etkilemek, muhtemel saldırıları göğüslemek ise solun kendi elindedir. Bakalım, Türkiye'li siyasi mülteciler, başka şeylerle uğraştıktan vakit bulup da kendilerini doğrudan ilgilendiren bu vb. konularda anlamlı bir çaba içerisinde girebilecek, politik insanlar oldukları bir vesileyle de olsa hatırlayabilecekler mi?!

★★★★★★★★★★★★★★★★

Baştarafı

1. Sayfa'da

Süleyman Yağız'ın Türk Hükümeti'ne 11 Temmuz cuması günü ise, aralarında çocuk ve kadınların da bulunduğu 30 dolayında Türkiye'li devrimcinin Bonn'daki Yeşillerin parti binasına işgal ettikleri öğrenildi. Önce SPD parti binasına giden grup, partide kimsenin bulunmaması nedeniyle daha sonra Yeşillerin binasına gittiler.

Yeşil milletvekillerine amaçlarını ve ne yapmak istediklerini anlatan grup, polis çağrılmamasını, kendilerinin basınıla görüşürülmesini, partinin acele harekete geçerek Dişşileri, Adalet ve İçişleri Bakanları'yla görüşürülmelerini, Süleyman Yağız serbest bırakılmasını bından çıkarmayacaklarını açıkladı. Sabah saat 10'da başlayan eylem üzerine harekete geçen Grüne milletvekilleri, hükümet yetkilileri ile temasa geçerek eylemcilerin taleplerini ilettiler. Aynı gün saat 18 dolayında Adalet Bakanı ile Dişşileri Bakanlığı'nın yaptığı bir toplantı sonucunda Süleyman Yağız'ın serbest bırakılma kararı aldıkları açıklandı. Ve aynı akşam Süleyman Yağız serbest bırakıldı.

Tam bir ay keyfi bir uygulamaların sonucu olarak tutuklu bulunan Süleyman Yağız'ın serbest bırakılması için Almanya dışındaki ülkelerde de Alman elçiliklerine ve konsolosluklarına yönelik protesto faaliyetleri yapıldı.

★★

Baştarafı 7. Sayfa'da

Sol liberallerin bütün teorik-politik maruzatları sağın "kurtarıcı" misyonunu kanıtlaya çalışırdı. "Kurtarıcılık" üzerinde kopartılan bütün fırına, politik arenayı burjuva güçlere ipotek eden bir siyasal tutumla sonuçlanmaktadır.

Türkiye devrimci hareketi(lerini), dün, bir "kurtarıcı" gibi mücadele ettiği için eleştiren ve solu kurtarıcılıktan vazgeçmeye çağırarak sol liberalerinin aynı zamanda, solu, Demirel'in demokratlığını, tarihi misyonunu anlamaya çağırması, Demirel'in insiyatifinde "demokrasi cephesi"nde yeralarak, Türkiye'nin demokrasi sorununu Demirel'e güdümlü olarak çözmeye çağırması, "kurtarıcı"ları sağda aramanın somut bir kanıtıdır.

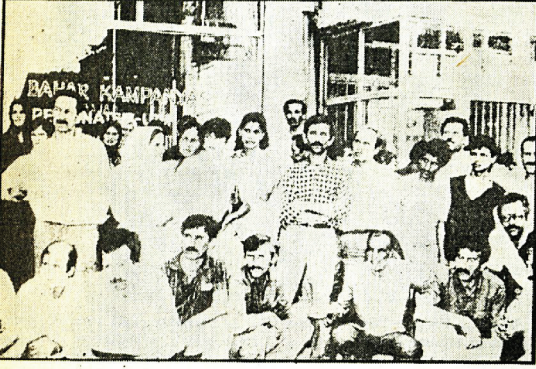
12 Eylül'den sonra devrimci halk hareketinin yenilgi üzerine, devrimci düşüncelere ve devrimci çözümlere olan inancını bütünüyle yitiren kesimleri de yedeğine alan sol liberal çevreler, denize düşen yılanı sarımsak gibi dört elle Demirel'in "kurtarıcı"lığına soyunurken, Demirel'in yirmi yıla yaklaşan siyasal pratiğinin zengin deneylerini ve devrimci halk hareketini dağıtmak için

verdiği mücadeleyi bir tecrübe olarak değerlendiremeyecek kadar bir siyasi körlük içindeydi. Cuntanın yasaklarına karşı güdüldü bir kampanya açarak siyasi yasakları "delme"ye başlayan Demirel, son aylarda, cuntacı "şer" güçlerle uzlaşmanın adımlarını bir bir atmaya başlarken "umut" balonundaki havanın da yavaş yavaş boşalmakta olduğu görülmektedir. Kendisine konan yasakları "fevkalade ayp" sayan Demirel, geniş kitlelere getirilen yasaklar hatırlatılınca 82 Anayasası'nı meşru sayarak anayasal engel mazeret göstermekten ve bu yasakların devam etmesi gerektiğini savunmaktan geri kalmadı. Rejime ulaştıktıkça "şeytan" kimliğiyle kitleler karşısına çıkmaya başlayan Demirel, bugünden soldaki mülterileri önemli ölçüde hayal kırıklığına uğrattıya başladı bile.

Solu karalayarak Demirel'e gönlü bağlayan sol liberalerin şimdi göz yaşı dökerək vaziyeti kısmen düzeltmeye yönelmeleri ne oranda inandırıcı olabilir, "yanlış anlaşıldık" kıvırtmacası ne oranda geçerli bir yöntem olabilir ki? Hele hele, dönüşümcü liberaler gibi, bir dönem Demirel üzerine fırtınalar kopartıp daha sonra derin bir sessizliğe gömülerek, söylenenleri söylememiş saymak mümkün mü?

OLAYLAR... EYLEMLER...

TEKEL İŞYERİNDE DİRENİŞ

Tekelde çalışan 5000 Mevsimlik işçi kesilen ikramiyelerini protesto ederek Özal'ın istifasını istedikler. Mevsimlik işçilere verilen ikramiyelerin çalışılan gün sayısına göre hesaplanarak yüzde 50'sinin ödenmemek istemesi işçiler arasında tepkilerin yoğunlaşmasına neden oldu.

Bir süre önce Tekel Merkez Müdürlüğü Yaprak Tütün İşletme Atölyesi önünde toplanarak olayı protesto eden işçiler kesilen ikramiyeleri almamayı kararlaştırdılar.

İşçiler'in ikramiyeleri alamıyacağı haberinin duyulmasından sonra iş yerinde sıkı güvenlik önlemleri alınarak kapılarda bekçi sayıları artırıldı. Sivil Güvenlik görevlileri çağırılıyor ve bekçilere cop dağıtılıyor, kapılar kapatılarak işçilerin daha önce çıktıkları kapıdan çıkamalarına izin verilmiyor.

Başka bir kapıdan çıkan ve çoğunluğunu kadınların oluşturduğu işçiler kapı önünde birikti.

Tekel İşçileri 20 Yıldan bu yana kendilerine ödenen ikramiyelerin 86 yılının ilk ayında ödendiğini ancak şimdi yarasının kesilmek istendiğini belirterek şunları söylediler:

"Toplu sözleşme olmamasına rağmen ilk kez ikramiyelerimiz kesilmek isteniyor. Madem kesilecekti daha önce neden kesilmedi. Verilen hak geri alınmaz, bayram öncesi ikramiyelerimizin yarısı kesiliyor" diye beyanat veriyorlar.

Kalabalıktan sıyrılan yaşlı bir kadın işçi ise 20 yıldan bu yana ilk kez ikramiyelerinde kesinti olduğunu vurgulayarak "20 yıldır burada çalışıyorum yüzüm hiç gülmeyi, verem oldum" diye bağırdı.

Bu arada alanda toplanan 1000 dolayında işçinin büyük bir bölümü "Özal istifa" diye bağırdı.

Bu arada sözleşme ile kazanmış hakları savunmadığını söyleyerek "Sendika bizi sattı" diye eklediler.

verilecekleri hatırlatılarak yöneticiler tarafından tehdit ediliyorlar. İdareciler tarafından Evren'in Gençliğe Hitabesi öğrencilerle hatırlanmaktaydı. Bu Hitabe de yazılanlar şöyleydi: "Gençliği kendi ideolojik emellerine alet etmek isteyen anarşistler yemek sorunu, kantin sorunu gibi basit sorunları kullanabilirler."

"Tüm bu olaylar yaşanırken yemeklerin düzeltilmesi konusunda idarece hiç bir çaba sarfedilmemekteydi.

Panel düzenlemek için izin almayla giden öğrenciler sorunlarını İstanbul Vali yardımcısına ilettiler. Vali Yardımcısı şundan:

"Yemekler kötüyse yemek boykotu yapın. Biz gençliğimizde böyle yapardık." şeklinde yanıt aldılar.

Oysa ki öğrenciler, bu tür boykotlar yapınca Evren'in tüm Yurtlarda asılması olan Gençliğe Hitabesi gösterilerek tehdit edilmekteydiler.

Ve bu konu Yurt-Kur toplantısında ele alınarak saat 10 uygun bulunmuştu. Ancak Yurt müdiresi bu kararı uygulamamış, öğrencilerin zorlaması sonucu bu karar uygulanmaya başlatılmıştı.

Yurdun bir başka sorunu da öğrencilerin aksam en geç saat 10'da Yurda girmeleri zorunluluğuydu. Daha önceleri 8.30 olarak tesbit edilen saat'e öğrenciler itiraz etmişlerdi.

ZETİP İPLİK FABRİKASI'NDA PROTESTO

Okumuş Holding'e bağlı Zetip İplik fabrikasında 1400 işçi 35 maaş tutarındaki ikramiyelerinin verilmesini, mesai saatinden sonra evlerine gitmeyerek fabrika bahçesinde oturarak protesto ettiler.

İş verenin şikayeti üzerine oturan işçilerden 73'ü göz altına alındı. Bakırköy Adliyesi'ne sevk edilen işçiler "İkramiyelerimizi versinler diye bekliyorduk. Ne işi aksattık, ne işi bıraktık. Bayram arifesinde de bu yapılır mı?" diyorlar.

Tekstil Sendikası Yedikule şubesi başkanı Hakkı Yıldız "Alacakları toplam 500 Milyon Lira tutan 1400 işçinin işe yönelik eylemleri yoktur. Haklarını istiyorlar sonuna kadar destekleyeceğiz" şeklinde konuştu.

FINDIKZADE KIZ YURDU

Findıkzade Kız Yurdu'nda gerçekleştirilen eylemin gerekçesi daha da ilginç. Epey bir süredir kantinde fareler volta atmaya başlamış bunun üzerine kız öğrenciler durumu idareye bildirince aldıkları cevap, "onlar lağım faresi değil, findık faresi hemde pek sevimli şeyler..." olmuştur.

Sonunda öğrenciler dilekçe ile Yurt-Kur'a baş vurarak durumun genel toplantıda görüşülmesini istedikler.

EDİRNEKAPİ ÖĞRENCİ YURDU

Edirnekapi Öğrenci Yurdu'nda da 1 Haziran günü Bekir Petekyaya isimli öğrenci Vatan caddesinde karşıya geçerken bir arabanın çarpması sonucu ağır yaralı olarak hastahaneye kaldırılıyor.

Bir yıl içinde 41 kaza olduğunu belirten öğrenciler idari makamlara verdikleri tüm dilekçelerin yanıtsız kalmaları üzerine yolu kapatarak oturma eylemine girişiyorlar.

Daha önceleri yetkililer "bekle-yin buraya nasıl üst geçit yapacağız" demelerine rağmen bu kez polise baş vuruyorlar.

Oturma eylemine girişen topluluğa polis; copla, tekme ve küfürlere saldırıyor, bu arada çevre halkı ve ilk okul öğrencileri de onalrın oturma eylemine katılıyorlar ancak onlarda sonuç olarak bu saldırıdan paylarına düşeni alıyorlar.

ÇAPA ERKEK YURDU

Çapa Erkek Yurdu'nda öğrenciler tarafından üç günlük yemek yememe boykotu yapıldı. Yurt'ta 200 öğrenci kalmakta ve bu öğrencilerin yemekleri Findıkzade Kız öğrenci Yurdu'ndan açık arabalarla getirilmekteydi. (tabii bu arada yemekler soğmuş ve yağları da donmuş oluyordu.) Yemekler açık şekilde getirildiğinden, içlerinde bol miktarda yabancı maddelere de rastlamak mümkündür. Öğrencilerin idareye defalarca miracaatları sonuç vermiyor, bunun üzerine 28-29-30 Nisan'da üç günlük yemek yememe eylemine baş vuruyorlar. Bu eylemden sonra Çapa Erkek Yurdu'na hiç yemek girmiyor.

"POLİSİN SALDIRMADIĞI UNİVERSİTELER İSTİYORUZ"

Dokuz Eylül Üniversitesi'nde "askı-lı elbise ile okula geldiği için" polisten dayak yemesi olayını kinayan 6 öğrenci derneği başkanı yaptıkları açıklamada "yemekhanelerin basılmadığı, polislerin öğrencilere saldırmadığı Üniversiteler istemeyi en doğal Vatandaşlık hakkımız olarak görüyoruz" dediler.

Öğrenci Dernekleri yaptıkları açıklamada şu görüşlere yer verdiler:

"Bir dönemin sorumlusu olarak hedef durumuna getirilen savunmasız gençliğe ağır faturalar çıkarıldı. Tüm davranışları anarşiyi önleme gerekçesiyle baskı altına alındı. Bilim yuvalarına polis sokuldu. Gençliğin tüm davranışları, sakallına gıysısına varıncaya değin yıkıcı eylemlere uğradı.

Bu konuda en büyük sorumsuzluğu yöneticiler gösterdiler. Onların direktiflerini uygulayan alt kadroların bu tür davranışlarda bulunmaları yadırganmadı.

Güvenlik görevlisinin bir vatandaşın, bir öğrencinin can güvenliğine kastetmesi okul yönetiminin iddia ettiği gibi bireysel bir olay değil, bir gençlik, bir toplum, bir insanlık sorunudur."

İŞÇİLERİN VE GENÇLERİN BİRLEŞEN TALEPLERİ

12 Eylül Askeri Faşist Darbesi toplumsal yaşamın her bir boyutuna müdahaleyi önüne hedef koyan bir şekilde gerçekleşti.

Burjuva sistemin geleceği için, halk muhalefeti ve devrimci güçlerin 75-80 süreçlerinde vardığı boyuta bir daha varmaması için örgütlü sol güçlere ve halk hareketine karşı-

yoğun bir saldırı düzenlendi ve düzenliyor... Bu saldırı ve darbelerde, örgütlü sol büyük yaralar alarak ağır-lıklı olarak örgütsel bütünlüklerini yitirdiler. 12 Eylül sonrası, Cunta, yo-

ğun bir devlet terörü eşliğinde halk güçlerine dayattığı iktisadi, siyasi ve ideolojik yapılamalarla toplumu yeniden biçimlendirmeye çalışıyor.

Sol Güçler büyük fiziki yaralar almış ve cuntaya karşı etkili bir mücadele hattı yaratamadığından kitle desteğini büyük ölçüde yitirdi. Cunta susturulmuş bit yitirim-

isteminin ilk etabını başarmış oldu. Sıra, Toplum ve devlet hayatına yön verecek yapı ve kurumların burjuva sisteminin geleceğini garanti altına al-

acak biçimde oluşturulmasına gelmişti. Bu süreçte Türkiye Halkları cunta çizmesi altında nefes alamaz duruma getirilmiş, yüzbinlerce devrimci cezaevlerine doldurulmuş ve bütün demokratik kitle örgütleri ve sendikalar kapatılmış. -Sermaye kesimlerinin yapı ve kurumlarına el sürülmüştür. Sadece san sendika olan Türk-İş'e izin verilmiştir.

1982 Anayasa referandumu ve daha sonra 1983'de partilerin kurulması ve seçimler ile başlayan süreçte, tek tarafı bir siyasal ortam yaratılmış ve cuntanın izin verdiği partiler seçimlere katılmıştır. Bu durum, Burjuva siyasal güçler arasındaki çatışmayı yanstan bir siyasal ortamın oluşma-

sına neden olmuştur. Bu duruma rağmen daha sonraları Türkiye'de siyaset alanında bir canlanma gündeme gelmiştir. Bu siyasal canlanmanın yanı sıra, emekçi halk yığınları ve devrimcilerin sınırlı alandaki rejime karşı muhalefetlerinde de görülmektedir.

12 Eylül sonrası Kürdistan'da cunta karşı her türlü direnmenin meşruluğunu ifade eden silahlı çatışmalar ve hapishanelerdeki onbinlerce devrimci, zindanlardaki direnişleriyle açık grevleriyle, mahkemelerdeki tutumlarıyla susturulmuş olan toplu-

mün, susturulmayan kesimleri oldu. Zindanlardaki ve mahkemelerdeki bu onurlu direniş, ilk başta mahkum ailelerini ve diğer bazı kesimleri de kapsayarak bir mücadele alanı yaratmıştır. Bunu aydınlar dilekçesi ve daha sonraları HP, SODEP ve Türk-İş mitinglerinde halk güçleri ve devrim-

ciler "Kahrolsun Faşizm", "En büyük işçi Başka Büyük Yok" gibi sloganlarla bu alanlarda muhalefelerini ifade etmişlerdir.

Bu gelişmelerden aşırı derecede rahatsız olan cuntacılar ve burjuva güçleri, bu tavrı alışı 12 Eylül öncesi "Halk güçlerinin muhalefeti"ni andır-dığını, bunların 12 Eylül öncesinde dönme olarak nitelendirilmiş, sert önlemlerin alınması önerilmişti. Geçtiğimiz ay içinde Türk-İş'in mitinginde, Türkiye Halkları bunu çok açık bir şekilde gördüler. Miting öncesi, polislerin ev ev gezerek mitinge katılmayı engelleme istemlerinden, aşırı derecede alınana polisiye önlemlere kadar sıkı bir denetim oluşturulmuş ve diğer mitinglerde olduğu gibi miting sonrası "şüpheli" diye tanımladıkları bir çok kişiyi tutuklamışlardır. Tüm bunlara rağmen, geçtiğimiz 2 ay içinde bazı fabrikalarda ve ün-

versitelerde bir çok eylemlilikler oldu. İstanbul'un Fatih semtinde, ağır-lıklı olarak kadınlardan oluşan bir grup, ellerinde ekmelemlerle Fatih Belediyesi'ni protesto ettiler.

Toplumsal farklı kesimlerinin bu tavrı alışı, bugün yaşanan süreç açısından anlamlı bir tabloyu sergilemektedir. "Kendi sorunlarına, Kendi-lerinden başkalarının hiç bir çözüm bulamayacağı"na duyulan inancı ifade etmektedir. Bu inanç şimdi-lilik bilinçli, siyasi bir tercihin sonucu olarak alınan bir tavrı olarak görülmemelidir.

12 Eylül sonrası oluşturulan kurum-ların gücendirilip, yasallaşan süreç açısından anlamlı bir tabloyu sergilemektedir. "Kendi sorunlarına, Kendi-lerinden başkalarının hiç bir çözüm bulamayacağı"na duyulan inancı ifade etmektedir. Bu inanç şimdi-lilik bilinçli, siyasi bir tercihin sonucu olarak alınan bir tavrı olarak görülmemelidir.

Eğemen güçler tarafından, halk muhalefeti her bir biçiminin 12 Eylül öncesine dönme olarak nitelen-dirildiği, en küçük bir kıpırdanmanın arkasında örgütün arandığı en küçük demokratik, akademik talebin "dev-leti yıkmak, kanunlara karşı gelme" olarak nitelendirildiği ve polisiye bir-olay olarak tanımlanıp, etkisizleştiril-meye çalışıldığı şu süreçte, halk güç-lerinin bu tavrı alışı, devrimci bir hareketi ve yoğunluğu ortamında ileri bir atılımı ve başariye ulaşma şansını za-yıflatmaktadır.

Tüm bu gelişmeler "Devrimci bir Hareket" in yaratılması sorunuyla ele alındığında daha anlamlı bir işlev ola-caktır.

YURLARDA DURUM

Findıkzade Kız Öğrenci Yurdu'nda, Çemberlitaş Kız Öğrenci Yurdu'nda, Edirnekapi Öğrenci Yurdu'nda olaylar oldu ve öğrenciler boykotla tavrı aldılar.

Öğrencilerin bu tavrı alışı idarecilerin tepkisiyle karşılaşıyor ve öğrencilerin haklı istemleri, idareciler tarafından belli öğrenciler değişiklikle "O bir anarşisttir", "Onun arkasında örgüt vardır", "Olay çıkartmak istiyorlar, hak aramıyorlar" gibi nedenler ileri sürülerek öğrenciler saldırılara maruz bırakılıyorlar.

İdarecilerin öğrencilere karşı aldığı bu tür tavırları Çemberlitaş Kız Yurdu'nda gerçekleştirilen yemek boykotunda öğrenciler çok canlı bir şekilde yaşadılar.

Çemberlitaş Kız Yurdu'nda yemeklerin yenilemeyecek bir şekilde çıkması üzerine öğrencilerin yüzde 98'i boykotla katılıyor ve yemek yemiyorlar. Bunun üzerine İdareciler hemen ileri avına başlıyor ve ismini daha önceden tesbit ettikleri "sakınca" öğrencilere yazı yazarak haklarında istihbarat topladıklarını ve ifade vermeleri gerektiğini bildiriyorlar.

Bu arada öğrenciler, eylemlerinden vazgeçmeleri, aksi takdirde polise

Türkiye'nin siyasi yapısını egemen güçler lehine restore etmek ve derinleşen iç savaş sürecini faşizmin zaferiyle taçlandırmak amacıyla tezgahlanan 12 Eylül faşist darbesi sağ'da ve sol'da önemli çalkantılara ve dalgalanmalara yol açtı.

Bu dalgalanma, sağ kesimde, "eski" siyasilerle konan yasakların yarattığı sancılara ilaveten, sağın yeni ve eski temsilcileri arasında bölünme ve çatışmalara yol açtı. Sağ siyasal arenadaki bölünme ve çatışmanın temelinde esas olarak egemen güçlerin 12 Eylül ile birlikte içine girdiği yeni süreçte meydana gelen iç çatışma ve kamplasmaın rol oynadığını belirtelim. Burjuvazinin çeşitli katmanlarının sınıfsal çıkarlarıyla örtülü olan bu gelişmeler sağda yaşanırken, bu dönemde sol'da özellikle sosyalist hareketlerde yakın tarihin kaydettiği en büyük bir kargaşaya, dağınıklığa ve ideolojik-politik belirsizliğe tanık olundu. Yine denebilir ki, sol'da yayın bir sağlaşma, dönemin belirgin bir özelliği oldu.

Bu sağ'a savruluş kendini çeşitli biçimlerde tanımladı. Sol'da eskiden beri süregelen sağ-teslimiyetçi eğilimler, bu dönemde kanlanıp-canlanacak bir ortam buldu kendine. Tam gaz sağa yol alarak savrulanların kimileri, sağ ve sol arasındaki sınırın çizgilerini ortadan kaldırarak varolan tüm ayrımları yıkmaya koyuldular. Sol'un bağımsız ideolojik-politik kimliğini ortadan kaldırmaya koyulanların kimileri sağ güçlerle tam bir ideolojik birlik kurdular, kimileri de, bunu çok daha ileri götürerek boynuz gibi ku-lağı aştılar. Geçmişte "sol" iken, şimdi sağla ideolojik birlik içinde görünen bu çevrelerin eylemi, burjuvazinin tarihsel eylemiyle birleşti. Solu ve Devrimci Halk Hareketi'ni dağıtarak tasfiye etmek ve onu tarih sahnesinden indirmek üzere, 12 Eylül faşist darbesiyle tarihin en yoğun baskı dönemine girilenken, burjuvazinin bu tarihi eylemini soldan tamamlayan katkılarla tanık olundu.

Burjuvazinin, faşist terör eşliğinde, devrimci hareketleri ve bütünüyle bir halk hareketini dağıtma ve yok etme çabalarını soldan ve esas olarak ideolojik düzeyde tamamlamaya kalkışan bu çevreler, ideolojik söylemini bütünüyle sol'a karalamaya ve kötleme temeline oturtular. Bu söylemin bo-yutları "yığınlık" ve "pışmanlık" e-debiyatına kadar uzandı. Türkiye, faşist terör altında inlerken, sol'un "olumsuzluğu"nu, "kötülüğü"nü merkezine alan, ama faşizmin toplumsal cinayetlerini, içgüçlerini görmeyen gelen bir çabaya yönel-di. İhanet çizgisine kadar uzanan bu ideolojik çaba, burjuvazinin tarihi eylemiyle kucakasılarak onu soldan tamamlayan bir misyon yükledi.

Mücadelenin yükseldiği dönemler kadar yenilgi dönemleri de büyük sınavların verildiği dönemler olmaktadır. Bu dönemlerde, devrimci savaflara devrimci kararlara ve tutarlılıkla ilgili yığınlık ve teslimiyet aynışmaya başlar. Burjuva eğilimler, özellikle bir yenilgi ortamında hızla canlanır ve devrimci radikal politikaları engelle-meye ve tasfiyeye yönelir. Denebilir ki, yenilgi dönemleri sadece burjuvazinin politik hegemonyasını güçlen-dirmesiyle sonuçlanamaz, aynı za-manda, bu hegemonya sol'da büyük ölçüde ideolojik olarak etkili olma-lıdır. Zira, sol kesimler, burjuvazinin ideolojik hegemonyasına altına girmeye daha çok yenilgi ortamında yakın hale gelirler.

Bir yenilgi döneminin bilinen büt-tün bu özellikleri, 12 Eylül faşist dar-besinden sonra fazlasıyla yaşanır ol-muştur.

Öyle ki, bu dönemde, solun tartış-ma gündemini burjuva güçlerin kendi-leri belirler hale gelmiştir. Çeşitli burjuva güçlerin sınıfsal çıkarlarıyla örtülü olan seçenekleri, solun çeşitli kesimlerinin de benimsediği başlıca

SOL LIBERALLERİN YIKILAN HAYALLERİ

seçenekleri haline gelmiştir. Çeşitli sol güçlerin programları ve siyasal talepleri, burjuva muhalefetin program-talepleriyle sınırlı bir çerçevede kal-mış ve toplumsal muhalefetin devrimci politik kanallara aktılmasının mutlak gerekliliği bir nevi unutul-muştur.

Sol'da umutsuzluğun, halkların değirmeni mücadeseine inançsızlığın derinden yaşadığı bir dönemde, faşist rejim altında bunalan kitlelerin büyük bir istemi haline gelen özgürlük ve demokrasi talebini tekrar düzen içi kanallara aktırmak için sağdan da-ha çok gayret solda gösterilir olmuş-tur. Son bir kaç yıldır sol'da yapılan tartışmaların ağırlık noktası, düzen içi kanallardan hangisinin daha elverişli olduğu üzerinedir. Devrimci Hareke-tin, 12 Eylül yenilgisinin getirdiği da-ğınıklık ve örgütsüzlüğe ilaveten, ha-reketi içten tasfiye çabalarının yarat-tığı bunalım nedeniyle henüz devre-sinde olmadığı ve dolayısıyla da devrimci seçeneğin ve alternatifin oluş-turulmadığı bir dönemde yapılan sol içi tartışmalar bütünüyle çeşitli burjuva seçenekler üzerinde yoğunlaş-mıştır. Sol çevrelere öyle bir hava egemen kılınmış ki, devrimci seçenekleri düşünmek ve tartış-mak neredeyse bir ütopyayı düşün-mek ve tartışmakla özdeş sayılmıştır.

Türk ve Kürt tüm emekçi halkların özlemi olan bağımsızlık, özgürlük ve gerçek demokrasi istemi, her zaman bu istemlerin karşısında yer almış, bu doğrultudaki gelişmeleri boğmaya çalışmış burjuva güçlerden beklenir ve istenir olmuştur.

Bugün, sağ'daki burjuva güçlere bağlanan umut o kadar derin bir bo-yut kazanmış ki, son bir kaç yıldır, faşist cuntaya karşı burjuva muhale-fet çevrelerinde dile getirilen çeşitli eleştiriler, daha çok, sağ'a savrulan bu sol çevreleri heyecana boğuyor hale gelmiştir.

SAĞDAKİ "UMUT" LAR!

Dışındaki güçlere "umut" bağlama geleneği hayli gerilere kadar giden "geleneksel" Türkiye Solu'nun bu "umut"u değişik zamanlarda ve de-ğişik güçler üzerinde odaklanarak gü-nümüzde kadar devam etmiştir. Cumhuriyet'in kuruluşu yıllarında Kemalizm, İkinci Dünya Savaşı yıl-larında Kızıl Ordu'ya, 46'larda DP'ye, daha sonra 27 Mayıs Darbesi'ne, 60'lı yılların sonunda sol darbeciliğe bağlanan "umut", 1973'lerden itiba-ren CHP'ye yönelerek devam etmiş-tir.

12 Eylül Darbesi'nden sonra ise, önceleri ağırlıklı bir kesim üzerinde yoğunlaşan "umut" bugün çatallaş-mış bulunuyor. Bunlardan birincisi; CHP ve aynı gelecekte yer alan hare-ketler, ikincisi de DP-AP geleneğin-den gelen hareketlere bağlanan "u-mut"tur.

Sol grup içinde, özellikle TKP ve yörelerindekilerin ilgi alanına ağırlıkla birinci durumdaki hareketler gi-rerken, sivil-toplumsal sol-liberallerin ilgi alanına daha çok ikinci gelenek-tiller girmektedir. Ayrıca, özellikle DSP'ye özel bir ilgi duyduğunu açık-lamış olan HK gibi orijinallikleri de buna ilave etmek gerekiyor.

Bilindiği gibi, bütün bir 70'li yıl-lar boyunca TKP temel-müttefiki olarak CHP'yi seçmiş ve MC'lerle kar-şı bu partiyi UDC'ye ikna etmek için yıllarca çaba harcamıştı. O dönemin

yoğun anti-faşist mücadele görevleri-ni CHP ile kuracağı UDC'ye havale eden TKP'nin bu uzlaşmacı ve tesli-miyetçi politikasının özü bugün de değişmemiştir. Daha da sağ bir çiz-giye oturtulan bu politika müttefik düzeyinde CHP geleneği dışındaki diğer sağ güçlere doğru genişlemiş bulunmaktadırlar. Daha doğrusu, tarihsel uzlaşmanın sınırları Demirel ve çevresini kapsayacak şekilde genişle-miş ve doğal olarak istemlerinin si-nırı ve boyutu da bu çerçevede da-ralmış bulunmaktadırlar.

TKP bugün son derece "mütevazı" demokratik taleplerde bulunmakta-dır. Bu talepler, önerilen "demokrasi platformu"nda yer alması düşünülen Demirel gibi sağ güçlerin kimi temsilcilerinin de benimseyeceği, ka-bul edilebileceği bir içerikte ortak ta-leplerdir.

TKP'nin önerdiği "demokrasi plat-formu"nun temel koşulları bu "mü-tevazı" taleplerin sınırlarını belirle-mektedir.

Şöyle ki:
"12 Eylül öncesine dönüş olma-yın, yeni 12 Eylül'lere, gerici-faşist darbelerle izin veremeyecek bir demok-rasi olmalıdır" (Yol ve Amaç, Ocak 1984)

"12 Eylül'e izin veremeyecek bir demokrasi platformunun olmazsa olmaz iki şartı: Birincisi, ABD em-peryalizminin ülkemizdeki askerel, politik, ekonomik, kültürel hega-monyasını sınırlamak, ikincisi, işbir-liği oligarşi olarak tanımlanan, en işbirlikçi güçlerin ülkedeki belirleyici-liğini ve yönlendiriciliğini kırmak-tır." (a.g.y.)

Görüldüğü gibi, TKP'nin "demok-rasi platformu"nun temel koşulları; 12 Eylül'ü bir askeri faşist darbelerle izin veremeyen, emperyalizmin hega-monyasını sadece sınırlayan, işbirlik-çi güçlerin ülkedeki belirleyiciliğini kıran bir uzlaşma zeminine oturtmak-tır. Açıkça ki, bu uzlaşma plat-formu (ya da "demokrasi platformu") emperyalizmin hegemonyasını bütü-nüyle reddetmiyor, özünde kabulle-niyor. Mevcut sistem içinde kalınarak bir güç dengisinin oluşturulması istenmektedir. Kısacası, TKP'nin de sisteme yer alması sağlayacak bir uzlaşma arayışı içindedir. Kapitalist sistemin ve toplumun radikal bir dö-nüşümünü sağlayacak politik hedef-ten yoksundur.

CHP'ye ilaveten başta Demirel ve AP çevrelerinin de güncel muhalefe-tiyle birleşmeyi amaçlayan bu "de-mokrasi platformu"nun burjuva ala-mında dahi demokrasiyi elde etme konusundaki elverişsizliğini yansıtır bu platformun Türk ve Kürt emekçi halklarımızın kurtuluşunu, özgür-lüğünü ve bağımsızlığını sağlayacak çö-zümlerden uzak olduğu gayet açıktır.

TKP ve aynı yörelerdeki hareket-lerin ilgi ve uğraşma alanında CHP ve bugünkü SHP yer alırken, sivil-toplumsal sol-liberallerin uzlaşma plat-formunda ise ağırlıklı "46 ruhu"na dayanan DP ve AP geleneğinin yer-aldığını söyleyebiliriz. CHP kuyruk-luğu olarak da tanımlayabileceğimiz birinci uzlaşmacı-teslimiyetçi gelene-k yeni değildir. Ve denebilir ki, bu gün değin sol'un en ağırlıklı uzlaşma-cı-kuyruklu geleneği bu gelenek ol-muştur.

Ancak, DP ve AP geleneğine ye-

deklenmede ifadesini bulan sol libe-rallerin günümüzdeki tutumu ilk ol-mamakla beraber, bugüne kadar solda pek dikiz tutturamayan bir gelenek olduğu söylenebilir.

Kendisini solda tanımlayan kimi çevreler, tapki bugün olduğu gibi, tek parti döneminde, baskıcı CHP iktida-rı altında bunalılan kitlelerin tepki-lerini burjuva kanallara aktırmak için DP ile işbirliği yapmış ve "46 ruhu" ile tam bir ittifak içinde hare-ket etmişlerdir. DP ise, o dönem, büt-tün muhalefet eğilimlerini çevresinde ve güdümünde tutabilmek için zaman zaman "sol" olduğunu dahi ima et-mekten çekinmemişti. Özellikle, so-lun da desteğini alarak 1950'de ikti-dara gelen DP'nin kısa sürede kendi-sine umut bağlayan solu turpanlaya-rak "umut" balonunu kısa sürede söndürdüğü bilinmektedir. Ne var ki, yakın tarihimizdeki bu tecrübe, 1980 den sonra kimi sol (özellikle sol-libe-ral çevrelerde) "46 ruhu"nun ve Demirel'in çok daha ileride yeniden "umut" haline gelmesini önlemeydi. DP iktidarına bel bağlayan, umut bağlayan Z. Sertel gibi o dönemin ki-mi "sosyalist"lerinin başına gelenler, belki de bugün "46 ruhu"na bel bağ-layanların başına gelmez. Ama bu u-mut balonu da çok uzun sürmeden bugünden sönmeye başladı bile.

Bugün, özellikle sol liberallerin Ye-ni Gündem dergisinde satır aralarında dökülen hüznü göz yaşları, bu "u-mut"un yavaş yavaş kırılmaya başla-dığını göstermektedir. Son üç-dört yıldır, Türkiye Sosyalist Hareketini karalayarak gözden düşürmek için e-linden geleni yapan bu çevrelerin sö-zücüsü Yeni Gündem (ve başta baş ya-zarı M.Belge olmak üzere)gelenen ko-zada gözyaşı dökerken ihanet çizgi-sinde sağa savrulanlar ile kendi ara-sına bir fark koyma telaşı içine gir-miş bulunuyorlar.

Yeni Gündem ki, toplumda, faşist terör altında sosyalistlerin sesinin zorla susturulduğu, çeşitli burjuva akımların "tek kale" oynayarak, sola yoğun bir terör eşliğinde tarihin en yoğun karalama kampanyasıyla ideolojik saldırılarını sürdürdüğü "olağanüstü" bir dönemde yayına başla-mıştır. 12 Eylül karanlığının sürdüğü bir dönemde, solu karalayarak yayına başlayan bu başlangıç kendi başına anlamıyız. Üstelik, toplumda farklı bir sese duyulan susamışlık bile başa başına büyük bir ilgi ve talep yaratı-yordu. Yeni Gündem, dönemin so-mut koşullarının oluşturduğu bu ilgi ve talebin üzerine oturarak, ele geçen bir tarihi fırsatı değerlendirmeye ama-cındaydı. Bunu, A. Köymen gibi ki-mi Yeni Gündem yazarları açıkça ifade ediyordu. Bu kişi, Yeni Gündem'de, "Cuntanın politik örgütleri kapatmasıyla doğan tarihi fırsatları"ndan söz ediyordu. Kısacası, bir yarı, yenilgi dönemlerinin ortaya çı-kardığı tarihi fırsatları en iyi kulla-nmaya çalışan, burjuva yedek lastiği sol liberaller, tozu-dumana katarak siyasal arenada sözün o sol adına tekel kurma hayalindeydi. Bu hayal-dir ki, bu kişilerin "gözü doymaz ikbal avı" gibi sola saldırtmış ve sol'a düşmanlık temelinde burjuva-ziyle birleştirmişti.

Sol liberalizm, emekçi halkların-mız gelecek mücadelesini sapıtarak, devrimci-demokratik muhalefet burjuvaziye güdümlenmek için elbetteki

bir başkasında olmayan rahatlığa ve imtiyaza da sahip görünüyordu. Her şeyden önce sağın militan kaleşör-leri tarafından aklı başında sol olarak övgüye değer ilan ediliyordu.

Sol potansiyelin kanalizasyon edileceği politik kanallar, egemen güçleri dai-ma yakından ilgilendiren bir konu-dur. Toplumsal muhalefet, faşist te-rör aracılığıyla dağıtmayı ve yoket-meyi amaçlayan faşist cunta gelinen noktada, her tedbir rağmen bunu başaramamış ve kurduğu faşist baraj-lar bu muhalefeti bünyesinde eritme-ye yetmemiştir. Faşist rejimin ideolo-jik-politik düzeyde denetimlen-de tutamadığı toplumsal muhalefetin, burjuva muhalefet barajında tutulma-sı düzenin devamı açısından gerekli ve zorunlu olmaktadır. Bu ikinci barajın da yeteriz kaldığı noktada, özellikle bu tür barajlarda tutulması mümkün olmayan sol muhalefet ne olacaktı? İşte, burjuva egemen güçlerin "meş-ru sol"u bu noktada gündeme gelir. Bu göre burjuvazinin razı olacağı sola, düzen için tehlikeli olmayan, her dönem düzen ile rejim ile direkt temas kurmanın bir yolunu arayan, radikal sol çözümlere düşen Yeni Gündem, Sağca ve gibi sözün o sol sosyalist takımına vs.çecekti. Mücade-lenin yükseldiği bir dönemde burjuvaziyle birleşerek koro oluşturan, ama bir yenilgi döneminde meydana boş bularak kendinden menkul sos-yalistlerin sözcüğüne soyunanlara..!

Sol-liberal bir söylem ile yayına başlayan Yeni Gündem, cuntanın karşısında oluşacak demokrasi cep-hesinin odasına başta; Özal'ı ve Demirel'i ve bunların temsil ettiği akımı oturttu. Toplumdaki çatışmayı sıkı kavramına hiç başvurmadan a-çıklayan Yeni Gündem, bu mücade-leyi militarizm-demokrasi çatışması olarak tanımladı. Sivil-toplum tezleri eşliğinde, Türkiye'yi demokrasiye ka-vuşturacak tarihi akım "Prens Sa-bahattin'den ANAP'a" manşetleriyle belirlendi.

"Liberal Ekonomi Alternatifi"ni demokrasiye ulaşmanın zorunlu ön şartı olarak kabul eden sol liberaller, 24 Ocak Kararları'yla başlayan ve Ö-zal tarafından "tavizsizce" sürdürülen sözün o "liberal" ekonomik politi-kaya büyük umutla sahip çıktılar. Hatta, "liberal" piyasa ekonomisine yıllardır umut bağlayanlar bekleyen İ. Küçükömer gibi kimileri, Özal'm seçimi konuşmaları sırasında nasıl he-yecanlandıklarını açıklayarak tarihi özemlerini açıkça dile getirenler ol-du. Pek çok konuda olduğu gibi ek-onomide liberalizm özlemi, sol-liberal-leri 12 Eylül'e yol açan egemen güc-lerin tercihleri ile yan yana getirdi.

Bu yana yana gelisi, bir Yeni Gündem yazarı şöyle dile getirmiştir: "Özal'ın mesajının genel sembolü liberal ekonomi "alternatifi"ni savu-nan sol yaklaşımları bir yerde keşif-mektedir. Bu da özünde illa yanlışlar demez elbette. Sorun sağ ile solun bir an bir yerde yan yana gelmesi de-ğil, toplumsal perspektiflerde hedefin karışması olsa gerek." (Ahmet İnel, Yeni Gündem Ağustos 1984)

Ekonomik alternatif konusunda olduğu gibi, demokrasi perspektifi konusunda da, sol liberaller ile hiç bir zaman gerçek burjuva liberali-gine terfi edememiş sağ "liberaller" arasında bir benzerlik ve paralellik doğmuştur. Dolayısıyla, sol liberaller ile sağ güçler arasında başta tarih, demokrasi ve ekonomik alternatif ol-mak üzere pek çok konuda tam bir ideolojik birlik havası doğmuştur.

Pek çok konuda sağlanan bu söylem birliği bu çevreleri ortak bir po-litik hedef üzerinde yan yana getirir-ken, sağın solu karalama söylemi ile Yeni Gündem'de kümlenen sol libe-rallerin sözün o sola yönelik eleştirileri iç içe geçmiş ve birbirini ta-mamlamıştır. Bu dönemde, burjuva sözcüleriyle söylem birliği oluşturan bu sol liberaller, sola karşı aynı cep-hede ve ortak bir ideolojik mücadele içinde görünmüştür.

Başta Özal'ı daha sonra Demirel'i demokrasiyi elde etmenin biricik potansiyel gücü olarak göklere çıkaran Yeni Gündem, aynı dönemde, sola yönelik yoğun bir karamalama içinde olmuştur. "46 ruhu"nu temsil edenlerin demokrasiliğini biteviye açıklama devam eden bu dergi, solun bir demokrasi geleceği olmadığını, önce bu konuda kendisini kanıtlaması gerektiği, elitiç-darbeci gelenekle iç içe olduğu, geçmişi reddetmesi gerektiği vs. gibi pek çok konuda solu "inkar" a davet etmiştir.

Denebilir ki, faşist cuntadan daha çok solu karamalamayı hedef seçen Yeni Gündem, Demirel'in, Nazi ilikçak'ın, Baki Tuğ'un ağzından başıyla, demokrasiyle ilgili olumlu sözler almaya çalışmış ve alabildiğini de hemen manşete çıkarak sağın demokrasiliği konusunda sol kitleleri ikna edilmeye çalışmıştır.

YIKILAN HAYALLER...

Sol liberal çevrelerde, DP ve AP geleneğinden gelen hareketlere bağlanan umuda ilk darbeyi ANAP ve Özal vurdu. Liberal ekonomik söylem ile "tarihsel halk tepkisine yaslandı" cunta karşısında ve "demokrasi güçleri" safında olduğu ilan edilen ANAP ve Özal, kısa bir süre için de cunta ile uzlaşarak bütünleşmiş, cuntacı generaller ile tam bir birlik oluşturarak faşist rejimin başlıca dayanağı haline gelmiştir. Böylece, ANAP'ın iktidarı olmasıyla "ikili iktidar" tesbitleri yapmaya başlayan sol liberallerin hevesleri kursaklarında kalmış, Özal üzerine kurulan demokrasi hayalleri kısa sürede yıkılmıştır. Özal'ın yığıldığı bu hayaller bu kez bütünleşmiş Demirel'e ve desteklediği DYP'ne yönelmekte. Bu öyle bir yönelimdir ki, örneğin, Yeni Gündem sanki kendiliğinden bu kesimin basın dünyasındaki sözcülüğüne soyunmuş gibiydi. Bu dergi tarafından, eski günahlarından bütünüyle vafiz edilen Demirel, bir demokrasi mealeği gibi kitlelere takdim ediliyordu.

Faşist rejimin siyasal arenadan uzaklaştırdığı Demirel'in cuntaya karşı muhalefetine büyük misyonlar yükleyen bu çevrelere göre, "Demirel ile cunta arasında köklü felsefe ve yönetime anlayış farklılığı vardı." Demirel, cuntanın benimsediğinden temelde farklı bir rejimi -demokratik bir rejimi- benimsiyor ve öneriyordu. Demirel demokrasi güçlerinin safında en dinamik bir gücü, Türkiye'de bir Karamanlis rolünü oynayabilirdi, Demirel'in öncüllük ettiği demokrasi katan Türkiye'yi demokrasiye götürmekteydi.

Bir kaç yıldır, Demirel'i tam bir demokrasi mealeği olarak kitlelere takdim eden sol liberallerin bugün belli ölçüde hayalleri yıkılmış olmalı ki, artık Yeni Gündem'in kapagina konuk olan Demirel sadece bir "melek" değil, öbür omuzunda "seytan" olan bir Demirel'e dönüştü. Artık Demirel hem "melek" hem de "seytan" dı.

Yeni Gündem'i satır aralarında da olsa, Demirel'e karşı muhalif bir söyleme yönelten neydi? Demirel, neden geçmişte; demokratik hak ve özgürlükleri kısımak için elinden geleni yapan, halkın devrimci muhalefeti bastırmak için faşist MC'ler kuran, "bana suçlar suç işliyor dedirtemezsin" diyen ve dün MHP'sinin en sadık müttefiki kimliğiyle, bu dergi yazılarında yeni yeni hatırlanır hale geliyordu? Çünkü son aylarda, Demirel'in DYP'si, solda kendisine bağlanan "umut" u yıkan bir atakla, paylaşılan MDP'den transfer ettiği bazı milletvekilleriyle mecliste bir grup kurmuş, rejimle kavgalı olmadıklarını açıklamış ve muhalefet yelkenini suya indirmişti.

Özal'ın faşist cuntanın oluşturduğu rejimle bütünleşmesi, Demirel'in

DYP'sinin muhalefet söylemini tekzip edencesine mecliste grup kurması, rejimle uzlaşması ve kavgaya son verdiğini açıklaması vs. gibi gelişmeler bugün bütün politik yatırımları bu sağ gücüne üzerine kuran sol liberalleri önemli ölçüde sıkıntıya sokmuş bulunuyor.

Bu sıkıntılı havayı, özellikle M. Belge'nin "MC a la Özal" başlıklı yazısı, daha önce ANAP'a ilişkin Yeni Gündem'de yapılan değerlendirmeleri, tesbitleri tekzip eden, geçersiz kılan belirlemeleri içermektedir. Bu yazıda, artık, Prens Sabahattin'den ANAP'a" uzanan liberal bir tarihi misyondan değil, sola karşı düşmanlık temelinde oluşturulan Özal usulü MC'den söz edilmektedir. Bu önemli bir tutum değişikliğidir. Yine M. Belge'nin "Yeni Sağ" yazısı ilginç olduğu kadar trajiktir. İlginçliği şundan ileri geliyor. Bu yazı, sol-liberallerin solu eleştirme adına karamalama söyleminin, sola düşmanlık duyan sağın ideolojik söylemiyle yan yana, içiçe geçtiğinin sahibine itiraf edilmemesidir. Yazıdaki trajiklik ise, gelinen noktada sola karşı sağ güçlerle aralarında oluşan bu ideolojik söylem birliğinin artık kendilerini de rahatsız etmeye başlamış olmalarıdır ki, M. Belge bu yazısında, 12 Eylül'den sonra ihanet temelinde sağa savrulanlar ile aralarında bir fark koymaya ve böylece kendisini ihanetçilerden ayırdetmeye çalışmaktadır.

Bu yazısında, M. Belge şunları itiraf ediyor:

"... Yeni sağın insanları, eski soldan gelme ve henüz 'şol jenetisn'leşmiş değil."

"... Yeni sağın 'karamalama' söylemiyle solda 'eleştiri' söylemi birbirine karışabiliyor. Bunun bir nedeni, çoğu zaman ele alınan olguların özde olmalarıdır belki."

Ve M. Belge, aynı yazısında, ihanet çizgisinde sağlaşanlardan şol noktalarından farklılaştığını söylemektedir:

"...İkisinin ayırdedici ölçütü söylemin 'içeriden' veya 'dışarıdan' olmasıdır. Umudu son analizde solda görmek ve solu kendini yeniden düşünmeye çağırma başka şeydir, solu karamalarak onu hiç düşünmemeye çalışmak başka şeydir."

"...Ancak, 'yeni sağ'ın sorunsalla (bölge bir 'sorunsal' ne ölçüde varsa), sol bir özleştirici gereğinin terimlerini birbirinden ayırmak gerekiyor."

Öyle görünüyor ki, 12 Eylül'den sonra yoğun bir faşist terör altında devrimci hareketlerin dağıtılmasıyla oluşan bir yenilgi ortamında burjuva güçlerle bir ideolojik koro oluşturan ve pervasızca sola saldırıan sol-liberaler bugün trajik bir kıvrımda ile yanlış anlaşılırlıklarını söyleyerek bir nevi günah çıkartmaktadırlar.

Şu meşhur "46 ruhu"ndan medet uman bu liberaler, DP olayından ders alsalardı, 30 yıl sonra belki aynı hataya düşmez ve bugün böyleli zünlü gözyaşları dökmezlerdi.

Daha önce belirttiğimiz gibi, 46'lardan sonra DP ile demokrasi yolculuğuna çıkan demerin kimi solcuları, DP'ye verdikleri desteği bugünkü liberal "sol"cular kadar ileriye götürmemişlerdi ve yine beklentileri, hayalleri yıkıldı için belki de bunlar kadar acı duymamışlardı. Bizat u mut bağlayanlar tarafından yıkılan bu hayaller, bugün sol liberaleri ve özellikle Yeni Gündem başı yazarı M. Belge'yi "yanlış anlaşılıyor" şeklindeki sızlanmalara yönelmiş bulunuyor.

Peki, Türkiye'deki sol liberallerin kimi sözcükleri içine düştükleri derin yanlışlardan kısmen geri dönme (çizgilerinin özünde bir değişiklik olamamakla birlikte) gereğini duyarken, yurtdışında, Yeni Gündem doğrultusunda, "Demirel'in demokrasiliği" konusunda mangelde kıl bırakmayan, ortadaki bir dönem toza-dumana toğan "bizim" dönüşümcü liberalerimizin geldiği nokta acaba nedir?

1983 ortalarında bütünüyle eski "Birikim", şimdiki Yeni Gündem çizgisinin ideolojik yönüne giren dönüşümcü liberallerin beklentileri hala devam ediyor mu?

Bilindiği gibi, Devrimci Hareket saflarında 83'lerden itibaren hızlanarak devam eden tartışmalar, başlangıçta, ağırlıkla "Demirel'in demokrasiliği" ve burjuva muhalefetin değerlendirilmesi üzerinde yoğunlaşmıştı. Evrimci-dönüşümcü-kendiliğindenci tezler üretmek liberal çizgiye iltihak eden bir grup, "Demirel'in demokrasiliği" ve tarihi misyonunu kanıtlamak için olağanüstü bir çabaya girmiş ve konu etrafında büyük fırtınalar koparmıştı. "Demokrat Türkiye" sayılarına da yansayan bu tartışmalar 85'lere gelindiğinde eski huzunı kaybetmiş ve daha sonra, dönüşümcü liberaler bu konuda derin bir sessizliğe gömülmüşlerdir.

"İkili iktidar" tesbitleriyle ANAP'a ve Demirel'e verilen ideolojik desteği, Yeni Gündem'den dahi çok daha ileriye götüren dönüşümcü liberalerin içine gömüldüğü bugünkü suskunluk neyin kanıtıdır? M. Belge gibi göz yaşı dökerek "yanlış anlaşılıyor"ni" söyleyenlerin içine düştüğü bu-rukluk mu? Yoksa, "İkrar" mı?

Ne var ki, sağ gücüne bağlanan umudu çok daha açığa ve net bir şekilde dile getiren dönüşümcü liberaler, ilham kaynağı ustaları gibi "galiba yanlış anlaşılıyor" diyerek yeni kıvrımlara baş vurmak gibi bir olanağı baştan bırakmadılar. Derin sessizlik bu sıkıntının bir ürünü olsa gerek.

Dönüşümcü liberalerimiz(miz) iç tartışmalarda ve Demokrat Türkiye sayılarına savundukları fikirlerle ilgili her hangi bir düzeltmeyi bugüne kadar yapmamış olmaları nedeniyle bütün söylemleri oldukları bugün de kendilerini bağlamaktadır. Eğer dün söyledikleri bugün kendilerini bağlamıyorsa, o zaman, bu cenazeyi öncelikle kaldırmalıdır.

DÖNÜŞÜMCÜ LIBERALERİN DEMİREL VE BURJUVA MUHALEFET KONUSUNDA KOPARDIĞI BÜYÜK FIRTINA NEYDİ?

Bir dönem Devrimci Hareket içinde sürdürülen ve bir bölümü Demokrat Türkiye Gazetesi'ne de yansıyan tartışmaların önemli bir konusu ANAP-Demirel ve burjuva muhalefetin değerlendirilmesi ve bu güçlere yüklenen siyasal misyonlar üzerinde yoğunlaşmıştır. Türkiye Sosyalist Hareketi'nin bütün bir geçmişiyle yer alan "dışındaki güçlere bel bağlama" eğilimi, en çarpıcı biçimlerini bu "iç" tartışmalarda ortaya koymuş ve ilginç örnekler yaratmıştır.

Sol'da, burjuva muhalefetinin insiyatifinde demokrasi cephesinin kurulması çağrılarının biteviye tekrarlandığı bir dönemde, Devrimci Hareket içinde, sivil-toplum projelerine kendini kaptıran bir eğilim ortaya çıkmıştır. Bu eğilim, burjuva muhalefet önünde sedeye gelme şampiyonluğunu elde etmek için, pozilerine göre çok daha "radikal" döglerle bürünmüştür. Bütün devrimcileri 1983 ortalarından itibaren burjuva muhalefet güçleri önünde esas duruşa davet eden dönüşümcü liberalerimiz, bunu başarmak için olmadık demogojilere başvurmuşlardır. Devrimci Hareketin gelenekselleşen devrimci tutumunu yoketmeye çalışarak, burjuva muhalefetin sözde "demokrasi" treninde bir vagon kapabilmek ve böylece devre dışı kalmaktan kurtulmak için, burjuva muhalefet nezdinde "meşrulaşma adamları bir bir gündeme getirmişler. 83 ortalarında, partilerin kurulmaya başlanmasıyla içine girilen yeni süreçte yola hazırlanan burjuva muhalefet katanı kaçırarak ve "marjinal"lıktan kurtulmak için, geçmişin devrimci mirasından ve onun siyasal sorumluluğundan sıyrıl-

manın hızlı adımları bir yandan atılırken, öte yandan burjuva muhalefete yaranmak için "kraldan daha çok kralcı" davranışlar ibretle sergilenilebilmiştir.

Bir dönem, Devrimci Hareketin siyasal sorumluluğunu üzerinde taşıyan dönüşümcü liberaler, burjuva muhalefetin "demokrasi" katarında, demokrasi yolculuğuna soyunurken geçmiş onlar için atılması gereken bir yük, yere alınması gereken bir kamburdu. Bu yükten hızla sıyrılmının en kestirme yolu gerekliydi. Her şeyden önce, burjuvazinin "terörist"lik suçlamasından kurtulunmalıydı, hiç de zannedildiği gibi tehlikeli bulunmadığı kanıtlanmalıydı. Bunun en kestirme yolu da, bir dönem burjuvazi korkulu günler yaşatan, emekçi halklarımız için ise aydın bir gelecek umudu yaratan Devrimci Hareketin defterinin dürlmesi ve bir tepside burjuvaziye armağan edilmesi idi. Devrimci düşüncelere yoğun bir ideolojik saldırı eşliğinde örgütlü mücadelenin "lanet"lenmesi, Devrimci Hareketin kalan ilişki ve imkanlarının dağıtılması, herkese "başımızın çaresine bakın" denilerek devrimci potansiyelin atomize edilmesi ve çürütme terkedilmesi gibi tasfiye girişimleri yanında, "meşrulaşmak" kampanyalarıyla, "yola gelmiş, aklı başında" ünvanı kazanılmaya çalışılmıştır.

Burjuva muhalefetin oluşturacağı "demokrasi" platformunda, bir yer kapma sevdasına kapılan dönüşümcü liberaler, bu siyasal tercihlerinin ürünü olan görüşlerini Demokrat Türkiye Dergisi'nde ve diğer bir takım yazılarda açıkça dile getirmişlerdir. Bu kesim, Türkiye'de başlayan demokrasi tartışmalarına, belli bir ekolün ürettiği düşünceleri benimseyerek katılmış ve "elitiç-devletçi" geleneğe karşı, tüm toplum kesimlerini, "46 ruhu"nun devamı niteliğindeki burjuva muhalefet ekiminden açtığı "demokrasi" bayrağı altında toplanmasıyla ilgili çağrılarla sürdürmüştür. Hem de Devrimci Hareketin yeni dönemdeki görüşleri adına...

"YENİ YAKLAŞIM" DİYE YUTTURULMAYA ÇALIŞILAN NEYDİ?

Tarih bakışı konusunda olduğu gibi, demokrasi konusunda da dönüşümcü liberaler, "geleneksel bakış açısı"na aşma, "yeni" ve "değişik" bir yaklaşım sunmaya çalışmıştır!

"Gelenekselleşmiş 'demokrasi' mücadelesi anlayışında" köklü noktalar da ayrılan bu 'değişik yaklaşım'ımızın tepki ve eleştirilere konu olacağını zaten biliyorduk ve bekliyorduk..." (Demokrat Türkiye Sayı 25)

Demek ki, "yeni" ve "değişik" yaklaşımların eleştirisi ve tepkileri konu olacağını baştan biliyorlarmış! Söylenenlerin yepyeni şeyler olacağından mı? Elbetteki değil. Ortada yeni bir şeyin olmadığı belli. (Bütün yenilik, kurumsu bir "manda tezeğini" sonun ekmeği diye" takdim edilmesinde.)

Liberalizmin, saflarımızda ortaya çıkan yeni temsilcileri, demokrasi konusundaki "yeni" ve "değişik" yaklaşımların savunabilmek için, Türkiye'nin tarihini, "alışılmış geleneğin dışında" ve geleneksel sağ akımı (46 ruhu'nu) olumlayacak şekilde "yeni" baştan, yorumuna gerek duymuştur.

"Demokrat Türkiye'de 'Demokrasi Mücadelesi Perspektifimiz Nasıl Olmalıdır?' sorusuyla ilgili görüşler, Türkiye'nin -özellikle- yakın dönem siyasal tarihinin analizinden çıkardığımız sonuçlar üzerine kurulmuştur. Bu analizde kilit öge ise, bir ölü tesbitidir. Türkiye'de asker-bürokrat zümrede ifadesini bulan 'öğül' 'devletçi' anlayış ve uygulamalara karşı tarihsel bir tepki potansiyeli vardır." (Demokrat Türkiye Sayı 25)

Dönüşümcü liberalerinin, Türkiye'nin siyasal tarihini nasıl ve hangi bakış açılarıyla analiz ettiklerini, daha önceki Devrimci İktidari'de belli yönleriyle tartışmış ve ortaya koymuştuk. Bu tarih analizinden çıkartılan ve demokrasi sorunuyla doğrudan ilgili olan; Türkiye'de demokratikleşme doğrultusundaki bütün ileri adımlara "tarihsel halk tepkisini yönlendirme becerisini" gösteren tarihi doğuculama geleneğe yaslanan; Serbest Fırka'da, "46 ruhu"nda ve AP gibi hareketlerde devam eden geleneksel sağ akımın öncüllük ettiğine duyulan inançtır. Türkiye'de "asker-bürokrat zümrede ifadesini bulan 'öğül' 'devletçi' anlayış ve uygulamaları" la sürdürülen; İhtihat ve Terakki'den gelip CHP'de (bugün de SODEP'te, SHP'de) devam eden diğer akımı ise, Türkiye'nin demokratikleşmesinin önünü tıkanan akım olarak karşıya alınması tesbit eden ve demokrasi mücadelesini de bu iki geleneksel akımın siyasal mücadelesi eksenine oturtan bu "demokrasi mücadelesi perspektifi" yeni olmamakla birlikte ilginçtir.

Dönüşümcü liberalerimiz "yeni" ve "değişik" yaklaşım" dediği ama, özünde yeni ve değişik bir yanı olmayan, dün Atüt'çülerinin, bugünün "sivil-toplum"cularının bilinen bayatlamış tezlerinin, özellikle tarih yorumu ve demokrasi mücadelesi perspektifinin birbirleriyle yakından ilgili olduğunu, birincinin ikinciyi teorik bir zemin hazırladığını belirtelim. Tarih ve demokrasi tartışmalarının bu liberal çevreler tarafından içiçe sürdürülmüş olmasının bir nedeni de bu kopmaz bağdır. Başka bir deyişle, savunusu yapılan ve özünde burjuva demokrasisinin yüceltilmesinden başka bir anlamı olmayan demokrasi mücadelesi perspektifine denk düşen bir tarih açıklaması yapılmaktadır.

Demokrasi mücadelesi perspektifini, "Türkiye'nin yakın siyasal tarihini analizinden çıkan sonuçlar" üzerine inşa eden dönüşümcü liberaler, demokrasi mücadelesini İhtihat ve Terakki geleneği ile Serbest Fırka geleneği arasındaki çelişkinin çözümünü noktasında ele almaktadır. Bu iki "geleneksel akım" arasındaki çatışma zaman zaman devlet-toplum çatışması, zaman zaman da demokrasi-militarizm çatışması olarak tanımlanmıştır. Bu tanımlamaya göre; demokrasi cephesi; Serbest Fırka geleneğinden gelen, "tarihsel halk tepkisine" dayanan ANAP'ından Demirel'ine kadar sağcı güçler ile CHP'yi devletçi gelenekten kurtaran Ecevit'in den DSP'ine ve sivil toplumcu liberalerine kadar bu geniş yelpaze üzerinde inşa edilecektir.

Dönüşümcü liberaler, bu geniş yelpaze üzerine oturttuğu "demokrasi cephesi" konusunda, Demokrat Türkiye'de şunları dile getirmişlerdir: "Bize göre, metni (Zincirbozan metni) yazarın öyle ilkeleri falan değil, doğrudan doğruya, başlamış demokrasi mücadelesinin muhtemel seyrini gözönünde tutmaktadırlar. Kesin bir kısıpında hazır olduğunu, bunu göze aldığını, buna göre hazırladığını iyice belli eden devlet-ordu 'cephe' karşısında demokrasisinin gerçek bir zafer kazanması için gerekli olan geniş toplumsal hareketin, hangi tepki güçlerini, hangi tarihsel-ideolojik motifleri devreye sokması gerektiğini... dikkate alıyolar." (Belgeler Yayınhyoruz yazısı)

"... Metni halemde anlar mevcut durumda, demokrasi-militarizm mücadelesi bayrağını açmakla düzeneğin aslı koruyucusu partileri olarak gereken en doğru ve zorunlu tavrı aldıkları biliyorlar."

"... AP ve CHP, 'militarizmin' karşısında demokrasiyi sımsıkı sahiplenerek cephenin odağını ve insiyatif gücünü elde tutarak mücadele etmelidir." (agy)

Başta Özal'ı daha sonra Demirel'i demokrasîyi elde etmenin biricik potansiyel gücü olarak göklere çıkaran Yeni Gündem, aynı dönemde, sola yönelik yoğun bir karalama içinde olmuştur. "46 ruhu"nu temsil edenlerin demokrasîliğini biteriye açıklama devam eden bu dergi, solun bir demokrasi geleneği olmadığını, önce bu konuda kendisini kanıtlaması gerektiği, elitçi-darbeci gelenekle iç içe olduğu, geçmişini reddetmesi gerektiği vs. gibi pek çok konuda solu "inkar" a davet etmiştir.

Denebilir ki, faşist cuntadan daha çok solu karalamayı hedef seçen Yeni Gündem, Demirel'in, Nazlı Ilıcak'ın, Baki Tuğ'un ağzından cimbızla, demokrasiyle ilgili olumlu sözler almaya çalışmış ve alabildiğini de hemen manşete çıkararak sağın demokrasîliği konusunda sol kitleler ikna edilmeye çalışılmıştır.

YIKILAN HAYALLER...

Sol liberal çevrelerde, DP ve AP geleneginden gelen hareketlere bağlanan umuda ilk darbeyi ANAP ve Özal vurdu. Liberal ekonomik söylem ile "tarihsel halk tepkisine yaslandığı" cunta karşısında ve "demokrasi güçleri" safında olduğu ilan edilen ANAP ve Özal, kısa bir süre içinde cunta ile uzlaşarak bütünümleri, cuntacı generaller ile tam bir birlik oluşturarak faşist rejimin başlıca dayanağı haline gelmiştir. Böylece, ANAP'ın iktidarda olmasıyla "ikili iktidar"ı tesbitleri yapılmaya başlayan sol liberallerin hevesleri kursaklarında kalmış, Özal üzerine kurulan demokrasi hayalleri kısa sürede yıkılmıştır. Özal'ın yitirdiği bu hayaller bu kez bütünüyle Demirel'e ve desteklediği DYP'ne yönelmişti. Bu öyle bir yönelim ki, örneğin, Yeni Gündem sanki kendiliğinden bu kesimin basın dünyasındaki sözcüğüne soyunmuş gibiydi. Bu dergi tarafından, eski günahlarından bütünüyle vartiz edilen Demirel, bir demokrasi melegi gibi kitlelere takdim ediliyordu.

Faşist rejimin siyasal arenadan uzaklaştırdığı Demirel'in cuntaya karşı muhalefetine büyük misyonlar yükleyen bu çevreler göre, "Demirel ile cunta arasında köklü felsefe ve yönetime anlayışı farklılığı vardı." Demirel, cuntanın benimsediğinden temelde farklı bir rejimi-demokratik bir rejimi-benimsiyor ve öveniyordu. Demirel demokrasi güçlerinin safında en dinamik bir gücü, Türkiye'de bir Karamanlis rolünü oynayabilirdi, Demirel'in öncülük ettiği demokrasiye katkı Türkiye'yi demokrasiye götürmekti. vs.

Bir kaç yıldır, Demirel'i tam bir demokrasi melegi olarak kitlelere takdim eden sol liberallerin bugün belli ölçüde hayalleri yıkılmış olmalı ki, artık Yeni Gündem'in kapağına konuk olan Demirel sadece bir "melek" değil, öbür omuzunda "şeytan" olan bir Demirel'e dönüşü. Artık Demirel hem "melek" hem de "şeytan" dı.

Yeni Gündem'i satır aralarında da olsa, Demirel'e karşı muhalif bir söyleme yönelen neydi? Demirel, neden geçmişte; demokratik hak ve özgürlükleri kısmak için elinden geleni yapan, halkın devrimci muhalefeti bastırmak için faşist MC'ler kuran, "bana suçcular suç işliyor dedirtmeniz" diyen ve dün MHP'sinin en sadık müfettihi kimliğiyle, bu dergi yazarlarına yeni yeni hatırlarını hale geliyordu? Çünkü son aylarda, Demirel'in DYP'si, solda kendisine bağlanan "umut" u yikan bir atakla, paylaşılan MDP'den transfer ettiği bazı milletvekilleriyle mecliste bir grup kurmuş, rejimle kavgalı olmadıklarını açıklamış ve muhalefet yelkenini suya indirmişti.

Özal'ın faşist cuntanın oluşturduğu rejimle bütünleşmesi, Demirel'in

DYP'sinin muhalefet söylemini tekzip edeceğine mecliste grup kurması, rejimle uzlaşması ve kavgaya son verdiğini açıklaması vs. gibi gelişmeler bugün bütün politik yatırımları bu sağ güçler üzerine kuran sol liberalleri önemli ölçüde sıkıntıya sokmuş bulunuyor.

Bu sıkıntılı havayı, özellikle M. Belge'nin "MC a la Özal" başlıklı yazısı, daha önce ANAP'a ilişkin Yeni Gündem'de yapılan değerlendirmeleri, tesbitleri tekzip eden, geçersiz kılan belirlmeleri içermektedir. Bu yazıda, artık, Prens Sabahattin'den ANAP'a uzanan liberal bir tarihi misyondan değil, sola karşı düşmanlık temelinde oluşturulan Özal usulü MC'den söz edilmektedir. Bu önemli bir tutum değişikliğidir. Yine M. Belge'nin "Yeni Sağ" yazısı ilginç olduğu kadar trajiktir. İlginçliği şundan ileri gelmiyor. Bu yazı, sol-liberalin solu eleştirme adına karalama söyleminin, sola düşmanlık duyan sağın ideolojik söylemiyle yan yana, içiçe geçtiğinin sahibince itiraf edilmesidir. Yazıdaki trajiklik ise, gelinen noktada sola karşı sağ güçlerle aralarında oluşan bu ideolojik söylem birliğinin artık kendilerini de rahatsız etmeye başlamış olmasıdır ki, M. Belge bu yazısında, 12 Eylül'den sonra ihanet temelinde sağa savrulanlar ile aralarında bir fark koymaya ve böylece kendisini ihanetçilerden ayırdetmeye çabalamaktadır.

Bu yazısında, M. Belge şunları itiraf ediyor:

"... Yeni sağın insanları, eski soldan gelme ve henüz "sol jenijsin"leşmiş değil."

"... Yeni sağın "karalama" söylemiyle solun "eleştirisi" söylemi birbirine karışabiliyor. Bunun bir nedeni, çoğu zaman ele alınan olguların özde olmalarıdır belki."

Ve M. Belge, aynı yazısında, ihanet çizgisinde sağlaşanlardan sağ noktalarından farklılaştığını söylemektedir:

"...İkisinin ayırdedici ölçütü söylemin "içeriden" veya "dışardan" olmasıdır. Umudu son analizde solda görmek ve solu kendini yeniden düşünmeye çağırarak başka şeydir, solu karalayarak onu hiç düşünmemeye çalışmak başka şeydir."

"...Ancak, "Yeni sağ"ın sorunsalları (böyle bir "sorunsal" ne ölçüde varsa), sol bir özleştirme gereğinin terimlerini birbirinden ayırmak gerektirir."

Öyle görünüyor ki, 12 Eylül'den sonra yoğun bir faşist terör altında devrimci hareketlerin dağıtılmasıyla oluşan bir yenilgi ortamında burjuva güçlerle bir ideolojik koro oluşturan ve pervasızca sola saldıran bu sol-liberaler bugün trajik bir kıvrıma ile yanlış anlaşıldıklarını söyleyerek bir nevi günah çıkartmaktadır.

Şu meşhur "46 ruhu"ndan medet uman bu liberaller, DP olayından ders alsalardı, 30 yıl sonra belki aynı hataya düşmez ve bugün böylesi hüznüli göz yaşları dökmездlerdi.

Daha önce belirttiğimiz gibi, 46'lılardan sonra DP ile demokrasi yolculuğuna çıkan dönemin kimi solcuları, DP'ye verdikleri desteği bugünkü liberal "sol"cular kadar iletirye götürmemişlerdi ve yine beklentileri, hayalleri yıkıldı için belki de bunlar kadar acı duymamışlardı. Bizzat umut bağlayanlar tarafından yıkılan bu hayaller, bugün sol liberalleri ve özellikle Yeni Gündem baş yazarı M. Belge'yi "yanlış anlaşılıyor" şekliyle sızlanmalarla yönetmiş bulunuyor.

Peki, Türkiye'deki sol liberallerin kimi sözcüleri içine düştükleri derin yanlışlardan kısmen geri dönme (çizgilerinin özünde bir değişiklik olmamakla birlikte) gereğini duyarken, yurtdışında, Yeni Gündem doğrultusunda, "Demirel'in demokrasîliği" konusunda mangalda kül bırakmayan, ortağı bir dönem toza-dumana boğan "bizim" dönüşümcü liberalleri-

1983 ortalarında bütünüyle eski "Birikim", şimdiki Yeni Gündem çizgisinin ideolojik yönüne giren dönüşümcü liberallerin beklentileri hala devam ediyor mu?

Bilindiği gibi, Devrimci Hareket saflarında 83'lerden itibaren hızlanarak devam eden tartışmalar, başlangıçta, ağırlıklı "Demirel'in demokrasîliği" ve burjuva muhalefetin değerlendirilmesi üzerinde yoğunlaşmıştı. Evrimci-dönüşümcü-kendiliğindenci tezler üreterek liberal çizgiye iltilah eden bir grup, "Demirel'in demokrasîliği" ve tarihi misyonunu kanıtlamak için olağanüstü bir çabaya girmiş ve konu etrafında büyük fırtınalar koparmıştı. "Demokrat Türkiye" sayfalarına da yansyan bu tartışmalar 85'lere gelindiğinde eski hızını kaybetmiş ve daha sonra, dönüşümcü liberaler bu konuda derin bir sessizliğe gömülmüşlerdir.

"İkili iktidar"ı tesbitleriyle ANAP'a ve Demirel'e verilen ideolojik desteği, Yeni Gündem'den dahi çok daha ileriye götürülen dönüşümcü liberallerin içine gömüldüğü bugünkü suskunluk neyin kanıtıdır? M. Belge gibi göz yaşı dökerek "yanlış anlaşılıyor"ı söyleyenlerin içine düştüğü bu rüklük mü? Yoksa, "ikrar" mı?

Ne var ki, sağ güçlere bağlanan umudu çok daha açık ve net bir şekilde dile getiren dönüşümcü liberaller, ilham kaynağı ustaları gibi "galiba yanlış anlaşıldı" diyerek yeni kıvrımlara baş vurma gibi bir olanağı baştan bırakmadılar. Derin sessizlik bu sıkıntının bir ürünü olsa gerek.

Dönüşümcü liberalleri(miz) iç tartışmalarında ve Demokrat Türkiye sayfalarında savundukları fikirlerle ilgili her hangi bir düzeltmeyi bugüne kadar yapmamış olmaları nedeniyle bütün söylemiş oldukları bugün de kendilerini bağlamaktadır. Eğer dün söyledikleri bugün kendilerini bağlamıyorsa, o zaman, bu cezazeyi öncelikli kaldırmalıdır.

DÖNÜŞÜMCÜ LIBERALERİN DEMİREL VE BURJUVA MUHALEFET KONUSUNDA KOPARDIĞI BÜYÜK FIRTINA NEYDİ?

Bir dönem Devrimci Hareket içinde sürdürülen ve bir bölümü Demokrat Türkiye Gazetesi'ne de yansyan tartışmaların önemli bir konusu ANAP-Demirel ve burjuva muhalefetin değerlendirilmesi ve bu güçlere yüklenen siyasal misyonlar üzerinde yoğunlaşmıştır. Türkiye Sosyalist Hareketi'nin bütün bir geçmişinde yer alan "dışındaki güçlere bel bağlama" eğilimi, en çarpıcı biçimlerini bu "iç" tartışmalarda ortaya koymuş ve ilginç örnekler yaratmıştır.

Sol'da, burjuva muhalefetin inisiyatifinde demokrasi cephelelerinin kurulması çağrılarının biteriye tekrarlandığı bir dönemde, Devrimci Hareket içinde, sivil-toplum projelerine kendini kaptıran bir eğilim ortaya çıkmıştı. Bu eğilim, burjuva muhalefet önderinde seddeye gelme şampiyonluğunu elde etmek için, diğerlerine göre çok daha "radikal" pozlara bürünmüştü. Bütün devrimcileri 1983 ortalarında itibaren burjuva muhalefet güçleri önünde esas duruşa davet eden dönüşümcü liberallerimiz, bunu başarmak için olmadık demojöjilere başvurmuştu. Devrimci Hareketin gelenekselleşen devrimci tutumunu yoketmeye çalışarak, burjuva muhalefetin sözde "demokrasi" treninde bir vagon kapabilmek ve böylece devre dışı kalmaktan kurtulmak için, burjuva muhalefet nezdinde "meşrulaşma adımları bir bir güdüme geçirilmişti. 83 ortalarında, partilerin kurulmaya başlanmasıyla içine girilen yeni süreçte yola hazırlanan burjuva muhalefet katkırıncı kaçırma ve "marjinal"likten kurtulmak için, geçmişin devrimci mirasından ve onun siyasal sorumluluğundan sıyrıl-

manın hızlı adımları bir yandan atılırken, öte yandan burjuva muhalefete yaranmak için "kraldan daha çok kralcı" davranışlar ibretle sergilenenibmiştir.

Bir dönem, Devrimci Hareketin siyasal sorumluluğunu üzerinde taşıyan dönüşümcü liberaller, burjuva muhalefetin "demokrasi" katarında, demokrasi yolculuğuna soyunurken geçmiş onlar için atılması gereken bir yük, yere çalınması gereken bir kamburdu. Bu yükten hızla sıyrılmının en kestirme yolu gerekliydi. Her şeyden önce, burjuvazinin "terör"istlik suçlamasından kurtulunmalıydı, hiç de zannedildiği gibi tehlikeli olmamalıydı kanıtlanmalıydı. Bunun en kestirme yolu da, bir dönem burjuvaziye korkulu günler yaşatan, emekçi halklarımız için ise aydın bir gelecek umudu yaratan Devrimci Hareketin defterinin dürlmesi ve bir tepside burjuvaziye armağan edilmesi idi. Devrimci düşüncelere yoğun bir ideolojik saldırı eşliğinde örgütlü mücadelelin "lanet"lenmesi, Devrimci Hareketin kalan ilişkisi ve imkanlarının dağıtılması, herkese "başınızın caresine bakın" denilerek devrimci potansiyelin atomize edilmesi ve çürümeye terk edilmesi gibi tasfiye girişimleri yanında, "meşrulaşmak" kampanyalarıyla, "yola gelmiş, aklı başında" ünvanı kazanılmaya çalışılmıştır.

Burjuva muhalefetin oluşturacağı "demokrasi" platformunda, bir yer kapma sevdasına kapılan dönüşümcü liberaller, bu siyasal tercihlerinin ürünü olan görüşlerini Demokrat Türkiye Dergisi'nde ve diğer bir takım yazılarda açıkça dile getirmişlerdi. Bu kesim, Türkiye'de başlayan demokrasî tartışmalarına, belli bir ekolün ürettiği düşünceleri benimseyerek katılmış ve "elitçi-devletçi" geleneğe karşı, tüm toplum kesimlerini, "46 ruhu"nun devamı niteliğindeki burjuva muhalefet ekiminin açtığı "demokrasi" bayrağı altında toplanmasıyla ilgili çağrılarla sürdürmüştü. Hem de Devrimci Hareketin yeni dönemdeki görüşleri adına...

"YENİ YAKLAŞIM" DİYE YUTTURLMAYA ÇALIŞILAN NEYDİ?

Tarih bakışı konusunda olduğu gibi, demokrasi konusunda da dönüşümcü liberaller, "geleneksel bakış açısı" nı asma, "yeni" ve "değişik" bir yaklaşım sunmaya çalışmıştı!

"Gelenekselleşmiş "demokrasi" mücaadesi anlayışında" köklü noktalarla ayrılan bu "değişik yaklaşım"ımızın tepki ve eleştirilere konu olacağını zaten biliyorduk ve bekliliyorduk..." (Demokrat Türkiye Sayı 25)

Demek ki, "yeni" ve "değişik" yaklaşımların eleştirisi ve tepkileri konu olacağını baştan biliyorlarmış! Söylenenlerin yepyeni şeyler olduğundan mı? Elbetteki değil. Ortada yeni bir şeyin olmadığı belli. (Bütün yenilik, kurumsal bir "manda tezeğinin somun ekmeği diye" takdim edilmesinde.)

Liberalizmin, saflarımızda ortaya çıkan yeni temsilcileri, demokrasi konusundaki "yeni" ve "değişik yaklaşım"larını savunabilmek için, Türkiye'nin tarihini, "alışılmış geleneğin dışında" ve geleneksel sağ akımı (46 ruhu"nu) olumlayacak şekilde "yeni" baştan yorumuna gerek duymuştur.

"Demokrat Türkiye'de "Demokrasi Mücaadesi Perspektifimiz Nasıl Olmalıdır?" sorusuyla ilgili görüşler, Türkiye'nin "özellikle yakın dönem siyasal tarihinin analizinden çıkardığımız sonuçlar üzerine kurulmuştur. Bu analizde kilit öge ise, bir olgu tesbitidir. Türkiye'de asker-bürokrat zümrede ifadesini bulan özgül "devletçi" anlayış ve uygulamaları karşı tarihsel bir tepki potansiyeli vardır." (Demokrat Türkiye Sayı 25)

Dönüşümcü liberallerin, Türkiye'nin siyasal tarihini nasıl ve hangi bakış açılarıyla analiz ettiklerini, daha önceki Devrimci İşçi'de belli yönleriyle tartışmış ve ortaya koymuştuk. Bu tarih analizinden çıkartılan ve demokrasi sorunuyla doğrudan ilgili olan; Türkiye'de demokratikleşme doğrultusundaki bütün ileri adımları "tarihsel halk tepkisini yönlendirmeye becerisini" gösteren tarihi doğuculama geleneğe yaslanan; Serbest Fırka'da, "46 ruhu"nda ve AP gibi hareketlerde devam eden geleneksel sağ akımın öncülük ettiğine duyulan inançtır. Türkiye'de "asker-bürokrat zümrede ifadesini bulan özgül "devletçi" anlayış ve uygulamalar"la sürdürülen; İttihat ve Terakki'den gelip CHP'de (bugün de SODEP'te, SHP'de) devam eden diğer akımı ise, Türkiye'nin demokratikleşmesinin önünü tıkanan akım olarak karşıya alınmasını tesbit eden ve demokrasi mücadelesini de bu iki geleneksel akımın siyasal mücadelesi ekşine oturtan bu "demokrasi mücadelesi perspektifi" yeni olmamakla birlikte ilginçtir.

Dönüşümcü liberallerin "yeni" ve "değişik yaklaşım" dediği ama, özünde yeni ve değişik bir yanı olmayan, dünyanın Atit'içülerinin, bugünün "sivil-toplum"cularının bilinen bayatlamış tezlerinin, özellikle tarih yorumu ve demokrasi mücadelesi perspektifinin birbirleriyle yakından ilgili olduğunun, birincinin ikinciyi teorik bir zemin hazırladığını belirtelim. Tarih ve demokrasi tartışmalarının bu liberal çevreler tarafından içiçe sürdürülmesi olmasının bir nedeni de bu kopmaz bağdır. Başka bir deyişle, savunusu yapılan ve özünde burjuva demokrasininin yüceltilmesinden başka bir anlamı olmayan demokrasi mücadelesi perspektifi denek düşen bir tarih açıklaması yapılmaktadır.

Demokrasi mücadelesi perspektifini, "Türkiye'nin yakın siyasal tarihini analizinden çıkan sonuçlar" üzerine inşa eden dönüşümcü liberaller, demokrasi mücadelesini İttihat ve Terakki geleneği ile Serbest Fırka geleneği arasındaki çelişkinin çözümünü noktasında ele almaktadırlar. Bu iki "geleneksel akım" arasındaki çatışma zaman zaman devlet-toplum çatışması, zaman zaman da demokrasi-militarizm çatışması olarak tanımlanmıştır. Bu tanımlamaya göre; demokrasi cephesi; Serbest Fırka geleneğinden gelen, "tarihsel halk tepkisine" dayanan ANAP'ından Demirel'ine kadar sağcı güçler ile CHP'yi devletçi gelenekten kurtaran Ecevit'in den DSP'sine ve sivil toplumcu liberallerine kadar bu geniş yelpaze üzerinde inşa edilecektir.

Dönüşümcü liberaller, bu geniş yelpaze üzerine oturttuğu "demokrasi cephesi" konusunda, Demokrat Türkiye'de şunları dile getirmişlerdir: "Bize göre, metni (Zincirbozan metni) yazarlar öyle ilkeleri falan değil, doğrudan doğruya, başlamış demokrasi mücadelesinin muhtemel seyrini gözönünde tutmaktadırlar. Kesin bir kapıya hazır olduğunu, bunu göze aldığını, buna göre hazırladığını iyice belli eden devlet-ordu "cephe"i karşısında demokrasinin gerçek bir zafer kazanması için gerekli olan geniş toplumsal hareketin, hangi tepki güçlerini, hangi tarihsel-ideolojik motifleri devreye sokması gerektiğini... dikkate alıyolar." (Belgeler Yayınlarımız yazısı)

"... metni kaleme alanlar mevcut durumda, demokrasi-militarizm mücadelesi bayrağını açmakla düzenin asli koruyucusu partileri olarak gereken en doğru ve zorunlu tavırları aldıkları biliyorlar."

"... AP ve CHP, "militarizmin" karşısında demokrasîyi sımsıkı sahiple-nerek cephenin odağını ve inisiyatif gücünü elde tutarak mücadele etmelidir." (agy)

"Ve işte bu yüzden cuntanın kurup zorla benimsenmek istediği yapıyı 'militarizm' diye nitelendirip 'demokratik' sloganıyla ona karşı mücadele ediyorlar. Süphesiz bu slogan yönünde sadece bu kitlesel muhalefet değil, aynı tehlikeyi gören egemen sınıf kesimleri de toplanacaklardır. CHP ve AP'nin ortak zemininde ve kendi iç bünyelerinde oluşacak bu bileşim istenen sonucu sağlayacaktır." (agy)

AP ve CHP'nin "odağını ve insiyatif gücünü" elde tutarak oluşturacağı ve zamanla egemen güçlerin de gelip saf tutacağı bu "militarizm" karşıtı "demokrasi cephesi"nde devrimci-demokrat güçlerin yeri nedir? AP ve CHP'nin insiyatifinde kurulacak bu "Demokrasi Cephesi"nde başta AP ve CHP'nin, devrimci-demokrat hareketlere karşı tavrı ne olacak? Bu konuda dönüşümcü liberaler şu garantiyi öne sürmüşlerdir:

"Şu andaki güç durumu ne olursa olsun, sivil burjuva güçler bu sorunu ölerine koyduklarında devrimci-demokratları kaçınılmaz olarak hesaba katmak zorunda olduklarının bilincindedirler." (D.T. 12 Eylül 4. yılın girerken yazısı)

Demek ki, burjuva sivil güçler, nasıl olsa, devrimci-demokrat güçleri hesaba katmanın bilincindedir. O halde, sözü edilen "militarizm-demokrasi" çatışmasını öncelikli sivil burjuva güçler lehine çözmek gerekmektedir. Bu çelişki ve çatışmanın çözümünü (cuntaya karşı çözümlü) demokrasinin elde edilmesi için tek çözüm olarak tartışmaya sunan dönüşümcü liberaler, devrimci güçleri, burjuva muhalefetinin safında ve insiyatifinde mücadeleye çağırırken, devrimci çözümlerin de varolabileceğini düşünemeyecek kadar burjuva muhalefete bağlanmıştı.

Bir kere burjuva muhalefet trenine bindikten sonra, bu "demokrasi" yolculuğunu savunabilmek için, bütün devrimci teoriyi tersyüz ederek, yeni baştan herşeyi "yeniden" yorumlamak zorunlu hale gelmektedir. Burjuva muhalefetin DP-AP geleneğine yekelenen bu liberaler, yekendekilleri bu akımın tarihi eylemini ve misyonunu olumlayan bir bakış açısını benimsemeyi gerekli görmüşü.

Tarihte demokratik gelişmenin dinamik gücü olarak değerlendirilen ve AP'de devam ettiği ileri sürülen "genel demokratik akım" için şu değerlendirmeler yapılmıştır:

"DP ve AP geleneği" denen şeyin, Türkiye halkının otoriter devlet düzenlerine karşı, kendini şekillendirecek bir hamur gibi gören siyasal anlayış ve müdahalelere karşı duyduğu derin tepkiyi anlama, onu yönlendirme başarısı'dır. "... DP-AP siyasal literatürünün göзде deymi "46 ruhu" bu olguyu, bu başarıyı hosteder." (D.T. Sayı 21)

"Bana göre yalnız Demirel tartışması demokrasiyi tarif itibarıyla yalıtıldığını sanıyorum. Demirel olayı analizi yapılırken bir kaç nedenden yapıldığı kanaatindeyim. Birincisi; Demirel analizi toplumun siyasal yöneliminin ne tarafla gideceğinin... ikincisi; Demirel olayı analizinden çıkacak bir takım sonuçlar var. Bu sonuçlar ne? İşte "46 ruhu", Osmanlı Toplumundan bugüne kadar gelen Celali İsyanları'nda, 31 Mart Ayaklanmaları'nda, Serbest Fırka Hareketi'nde, DP olayında ifadesini bulan toplumumuzun özelliği. "46 ruhu" dedikimiz. solun ve bizim şekillenmemizde, siyasal pratikimizin ve toplumla diyalog krizimizin, siyaset yapmamızda, kitleleri kazanma biçimimizde, solda olan bir aksağın ama sağda başarıları bir özelliğin anlaşılabilmesinden dolayı da Demirel olayının analizi yapılır..." (83 Ekim top. 373-374 L)

"... Cunta ile Demirel arasında köklü bir yönetim felsefesi farklılığı ve siyasal program ayrılığı bulunmaktadır." (D.T. Sayı 18)

"Bize bu fark köklü ve önemli dir... Çünkü Türkiye toplumu bizim solun anlayamadığı bu fark yüzünden otuz yıldır ağırlıkla sağ populist siyasal güçlerin arkasından gitmektedir." (D.T. Sayı 24)

Bu "samimi" açıklamalar gösteriyor ki; "Demirel olayı" etrafında kopartılan fırtına, sandığı ve söylenildiği gibi, Demirel ile Cunta arasında fark var mı, yok mu? gibisinden basit bir düzlemde yapılan tartışma değildi. Tartışmanın devresinde derin teorik boyutlar vardır. Demirel'in temsil ettiği "genel demokratik" akım konusunda temelden farklı bakış açıları ortaya çıkmaktadır. Demirel ile Cunta arasındaki farkı, sömürge tipi faşizmin gizli ve açık biçimlenişleri-ne tekabül eden farklı burjuva tercihler çerçevesinde ele alıp değerlendirecek bir bakış açısı ile, bu farkı demokrasi ve anti-demokrasi farkı olarak ele alan bakış açısı temelden farklıdır.

Yukarıda, dönüşümcü-liberalerin kimi göndermeleri bile Demirel tartışmasının boyutlarını tarihten demokrasiyeye kadar geniş bir alana hitap ettiğini göstermektedir.

Yukarıdaki göndermede ne diyor dönüşümcü liberaler?

Demirel olayını anlamak, toplumu tepeden şekillenen otoriter devlet düzenlerine karşı, toplumdaki derin tepkiyi anlamak ve onu yönlendirme başarısı demekmiş!

Demirel olayını anlamak, toplumun siyasal yöneliminin ne tarafla gideceğini anlamakmış!

Demirel olayını anlamak, toplumun özelliklerini ve tarihini anlamakmış!

Demirel olayını anlamak, toplumla nasıl diyalog kurulacağını kitlelerin nasıl kazanılacağını, toplumda nasıl siyaset yapılabileceğini anlamakmış!

Dahası, Demirel'i anlamak, bizim ve solun nasıl şekilleneceğini anlamakmış!

Dönüşümcü liberalerin kısaca söylemek istediği şudur: Sol'un başarılı olabilmesinin, güçlenip kitleleşmesinin tek bir şansı vardır. O da, Sol "Doğru Yol"da yürürse, kiblesi "46 ruhu", klavuzu da Demirel olursa ancak başarılı olabilir. Sol, Demirel olayının bu tarihi sırrını çözmezse, onun yol ve yöntemlerini örnek almasa geleceği yoktur vs.

Devleti ve toplumu sınıf kavramına başvurmadan açıklayan Demirel'in bu "sol" müritlerine göre, Demirel'in temsil ettiği akım hep devlete karşı olmuş, ona kafa tutmuş ve böylece devlete tepki duyan güçleri yönlendirmeyi başarmış ve Türkiye'nin demokratik gelişmesine damgasını basmıştır. Bu sebeplerdir ki, DP-AP geleneği denen şey, devletin karşısında toplumun çıkarlarını savunmuş, sivil toplumun ve yurttaş haklarının gelişmesi ve demokrasinin elde edilmesi için mücadele etmiş bir siyasal güç ve akım olarak sunulmaktadır.

Bu liberal 'mürit'ler tarafından, Sol'un her yönüyle bu burjuva siyasal gücün yol ve yöntemlerini kendine örnek alması gerektiği vurgulanmakta ve solun kitleleşebilmesinin biricik yolunun, Demirel'in ve 'temsil ettiği akımın, Türkiye'yi demokrasiyeye götüreceği bir güç olduğunu anlamak ve kavramaktan geçtiği söylenmektedir.

Geçmiş dönemlerde de, (özellikle yine böyle bir yenilgi döneminde) Demirel'in "kurtarıcı"lığına umut bağlayan hayranları solda çıkmıştı. Ama, dönüşümcü liberalerin Demirel'e, "46 ruhu"na bağladıkları "umut" bir başka düzeye.

Demirel ve onun tarihi misyonunu anlatırken liberalerimizin ağzından hayranlıkla ve büyük bir sempatiyle dökülen sözler, "elitçi-devletçi" geleceğin devamı olarak kabul edilen SODEP gibi burjuva muhalefeti tahminlemeye gelse, muhalif bir söyleme dönüşebilmektedir.

"Son durumuyla SODEP, 1973-74 CHP'sini değil ama 1945 CHP'sini andırmaktadır... Bu iki burjuva fraksiyonun (CHP ve AP) tarihsel köklerine göz attığımızda Demirel ve ekibinin devleti kurmuş bir CHP'ne karşı mücadelesinin "milli irade" motifinde yer yer devletle çelişerek sürdüren bir siyasal çizginin, bir felsefenin, bir geleceğin devamı olduğu görülürken SODEP'in ise devlet düşüncesinin her şeyin üstünde tutulduğu, milli iradeye rağmen iktidarı bir elitçilik felsefesine sahip bir siyasal çizginin devamı olduğu görülür. Bu açıdan, Demirel ve ekibi, ne göre, "sol" bir programa sahip olan SODEP'in böylece siyasal dönemeçlerde Demirel ve ekibinden daha gerici bir işlev gördüğü anlaşılır olmaktadır." (D.T. Sayı 18)

Görüldüğü gibi, "genel demokratik" solun demokrasi mücadelesi anlayışından köklü noktalardan ayrılan, "Türkiye'nin yakın siyasal tarihinin analizinden çıkartılan sonuçlar" üzerine oturtulan "yeni" ve "değişik" demokrasi mücadelesi perspektifi dönüp dolap sonu, Türkiye'ye demokrasiyi CHP mi, AP mi (ya da devamlan olan partiler mi) getirecektir ikilemini hapsedilmektedir. Dönüşümcü liberalerin Türkiye'nin siyasal tarihini analizinden çıkardıkları "yeni" ve "değişik" dedikleri bu demokrasi perspektifinin bütün özelliği DP ve AP'de devam eden geleneksel çizgiye bağlanan umuttur. Bu umuttur ki, bu kesimleri, Türkiye siyasal tarihini, bu akımın tarihsel eylemini bütünüyle olumlayacak şekilde "yeni" bir yorumla görmüşü.

Demokrasi mücadelesi perspektifini, AP ve CHP'nin oluşturduğu iki seçenek içinde tartışarak, bunlardan birine karşı diğerini olumlayarak, demokrasi mücadelesini bu güce havale eden bir perspektif, demokratik dahi kabul edilemez. İki geleneksel akım arasındaki tarihi çatışma diye diye demokrasi mücadelesini burjuva seçeneklerden birini destekleme olarak tesbit eden bu görüşlerin unutturmaya çalıştığı diğer bir nokta, tarihteki bütün burjuva demokrasilerin bile, devrimci sınıf ve güçlerin tarihi mücadeleleri bir sonucu olarak elde edildiği ve yine aynı güçlerin mücadelesiyle korunabildiğidir.

Dönüşümcü liberalerin sunduğu, değişik ve yeni demokrasi mücadelesi anlayışının yanlışlığı ve sakatlığı, onun sadece iki burjuva seçenek arasında birine demokratik payesi biçmesiyle sınırlı değildir. Dışa bağımı çarpık bir yapıda geliştirilen Türkiye kapitalizminin "devletçilik" ve "özel sektörçülük" gibi unsurları içeren karma yapı içinde hangi yanına ağırlığın tınamacağı noktasında ortaya çıkan bu farklı tercihler içinde, kapitalist serbest piyasayı, özel sektörün "anti-devletçi" (devletin bunların kârlarına müdahalesine karşı olmak) eğilimini özgürleşme ve demokratikleşme eğilimiyle özdeşleştiren bu liberaler, tam bu noktalarda burjuva liberalizmiyle buluşmaktadır. Sağ-sol liberalerin bu ortak uğrak noktası, onları demokrasi mücadelesi konusunda da yan yana, birleşik mütefikir haline getirmektedir. Demokrasi mücadelesi perspektifi tartışılırken, özellikle yakın siyasal tarihin analizinden üretilen, özel sektör öncülüğündeki kapitalist gelişme biçimine öncelik tanıyan geleneksel sağ akımını, diün olduğu gibi bugünkü demokrasi mücadelesinde cephenin odağına yerleştirenlerin devrimcileri bu fikre ikna etmek için olmadık demogojilere başvurması başka türlü nasıl izah edilecektir. "Türkiye solunun doğru bir demokrasi anlayışına sahip olduğunu iddia ediyorum" (83 Ekim Top. 'H') ve benzeri pek çok iddialarla Türkiye solunun tüm bir geçmiş mücadelesi karanlıkken, bu mücadele cunctalık, darbecilik özdeşleştirilip mahkum edilmeye çalışılırken, bu-

nun yanısıra, solun gelecekteki gelişme şansını Demirel ile Cunta arasındaki "köklü felsefe ve yönetim anlayışı" farkını anlayıp ona göre, Demirel'in "demokrasi" cephesinde saf tutmayı öneren değerlendirmeler başka türlü nasıl izah edilecektir?

Kaldı ki, sorun basit bir şekilde, Demirel ya da burjuva muhalefet güçleri ile cuntacı güçler arasında bir farklılık olup olmadığı saptamaya indirgenemezdi. Demirel tartışmalarının ya da burjuva muhalefet ile cunta arasındaki tartışmaların arka planında Türkiye toplumunun tarihine, bugüne ve geleceğine yönelik analizlerde farklı dünya görüşlerine tekabül eden teorik temellerin varlığı sözkonusudur. Kaldı ki, dönüşümcü liberaler, tartışmalarda zaman zaman, "batılı normlar" adı altında, marksist bakış açısı ile Türkiye toplumunun açıklanamayacağı, dolayısıyla yeni bir teorik arka zemine duyulan ihtiyacı belirmişlerdir:

"Ben bu açıdan Demirel sorunun, cunta ile çatışmasını izah edebilmek için bu tür bir teorik arka zemine ihtiyaç olduğuna kanaatindeyim." 83 Ekim Top. s. 370 L)

Bu ihtiyaca cevaben, ihtiyaç duyulan yeni teorik zeminin kilifi öğelerinden birinin içinde sınıfların ve sınıf mücadelesinin yer almadığı ve bu tür kavramlara hiç başvurmadan açıklanan burjuva bir tarih perspektifi olduğu daha önce yeterince açıklandı.

Bu gerçekliğe rağmen, uzunca bir süre bu tartışmaların teorik boyutu yeterince açıklığa kavuşturulmadığından, çeşitli ideolojik hileler etkili olabilmıştır. Öyleki, bir dönem, Demirel ve burjuva muhalefet konusundaki bu tartışma, devrimci militanlara, cunta ile Demirel arasında fark var mı, yok mu tartışması olduğu, bir tarafın -ki bunlar dönüşümcü liberalerdir- farkları vardır dediği, öbür tarafın -ki haldeki Devrimci İşçi- ise aralarında hiç fark yoktur dediği şeklinde yansıtılabilmıştır.

Oysa ki, güçler arasında fark var mıdır saptaması kendi başına hiç bir değer ifade etmiyordu ve tartışılan da bu değildi.

Sorunun can alıcı noktası, burjuvazinin iktidarı yönlendiren güçleri ile muhalefetteki güçler arasında varolan çelişkilerin ve çatışmaların temel nedenlerini ortaya koyma biçimiydi, sorunun ele alınış tarzıydı, çelişki ve çatışmaların taraflarının tanımlama tarzında ortaya konan temel bakış açıydı, mantığıydı. Burjuva siyasal güçler arasında, farklı tercihlerde somutlanan çelişkilerin, farklılıkların varlığını kimse yeni keşfediyor değildi. Bundan, her siyasal çevre tarafından farklı biçimlerde de olsa ele alınan ve bilinen şeylerdi. Gerçi kimileri (ya da bilinen kimileri) 83 yıldan itibaren siyasal arenanın kısmen aralanması ve siyasal partilerin kurulmasıyla beraber, siyasal arenadan uzaklaştırılan eski siyasiler ile cunta arasındaki mücadelenin alevlenmesi üzerine, bunlar arasındaki mücadeleyi yeni bir keşif olarak sunmaya çalışmışlardır. Ve yeni dönem politik eksenini bütünüyle bu fark noktasında belirleme tutumunu benimseyerek bunu siyasal varoluşlarının ön koşulu haline getirmişlerdir.

Özellikle, dönüşümcü liberalerin, sol'un "devreye girme" şansının Demirel'in cuntaya karşı verdiği mücadeleyi kavrama ve desteklenmesine bağlandığını, bu konuda oldukça iddialı bir tutum içinde olduğunu belirtmiş. Yine bunlara göre, örneğin, sol, Demirel'in, Ecevit'in sunduğu siyasal tercihlerin emekçi halklarımızı aydın ve özgür bir gelecek getirmeyeceğini, hatta burjuva anlamda demokrasinin elde edilmesine dahi elverişli bir seçenek oluşturmamış olduğunu anlatsa "devreye" giremeyecekti. Bunlara göre, solun temel görevi, burjuva muhalefetin cuntaya

karşı aldığı tavrı ekskeninde bir politik tutum almak olmalıdır. Örneğin, sol, burjuva muhalefetin cunta karşısında, demokrasiye nasıl sıkı sarıldığını anlatmalı ve demokrasi cephesinin insiyatif gücünü nasıl elde tutması gerektiğinin propagandasını yapmalıdır. Yoksa devreye giremez.!

Dönüşümcü liberalerin söylediklerinden bazı örnekler aktaralım:

"... AP ve CHP'nin tavrı alışışe cuntanın dayattığı rejimin dışında açık söylüyorum bir başka rejimin önerilmesidir."

"... bu farklılık halk yığınlarını yönetmek, sınıflar mücadelesini yönetmek, bu mücadele ediş biçimi, araçları ve içeriği konusunda bir farklılıktır."

"... Demirel'e güç veren şey, cunta ile arasına fark koyabilmesidir. Biz o farkı görebiliriz o farkın üzerine gidebilmeyiz."

"... Demirel bunu çok daha radikal boyutlara götürebilir, Demirel, örneğin, NATO'dan çıkmaya kadar götürebilir bu söylemi."

"... Sol, Ecevit'e karşı O'nun olumsuzluklarını anlatarak devreye girmiş, bir şey yapamamış. Devrimci Yol onu yapmadı. (Acaba) Eğer bir başkasının olumsuzluğunda, başkalarının benzerliğinde ve kötülüğünde işi yaparsak devreye giremeyiz."

"... burjuva muhalefetinin önümüzdeki dönem tavrı, sınıf mücadelesine giriş yerini, müdahale yerini cuntanın dışında bir yer olarak belirlemişse tavrımızı ikisinin benzerlikleri üzerine koyarak geliştiremeyiz gibi geliyor."

"... demokrasi ve militarizm arasında bir çatışma diye formüle etmişsek tavrımızı artık bu bunların arasındaki farkın nerede oluşmadığı noktasında görebiliriz."

"... Bugün o halde devrimci bir hareket ağırlıkla kendi politikasını bu farklar üzerine oturtabilmelidir." (83 Ekim Top. 'H')

Evet, söylenenler yorum getirmeyecek kadar aktarıldı. Solun gerçek bir demokrasi alternatifini üretmesi, marjinalite kurtulup devreye girebilmesi, büyüyip kitleleşebilmesi için ağırlıklı politikasını Demirel ile cunta arasındaki bu farklar üzerine oturtabilmesine bağlıdır. Yani solun kaderini belirleyecek olan şey, solun şu Demirel'i anlayıp kavramasından, O'nunla cunta arasındaki farklılıkları üzerine oturan bir politik tutumu benimseyip sürdürmesine bağlıdır!

Doğaldr ki, bu tarz bir Demirel değerlendirmesi, ister istemez Sol'un geçmişte Demirel'e karşı aldığı tavrın sorgulanmasını da gündeme getirecektir. Madem ki, Demirel, Türkiye'yi "elitçi-devletçi" gelenek'in şirretinden kurtararak demokratik bir ülke haline getirmek için mücadele ediyordu, o halde, sol neden Demirel'in bu mücadelesine karşı çıkmıştı? Yoksa, aynı mantıkla mahkemelerde solu karalayarak kimi 12 Mart ihanetçilerinin dediği gibi, sol emperyalizmin güdümünde miydi?

Demirel'i Türkiye tarihinde bir demokrasi mealeği olarak kitlelere takdim eden sol liberaler "sol'un demokratik bir geleceği olmadığını" söylerken ya da "sol'un önce demokrasi konusunda kendisini kanıtlaması gerektiğini" söylerken soldan istedikleri ve bekledikleri şey, solun da kendileri gibi Demirel önünde secde gelmesi ve onun "kurtarıcı"lığına gönül bağlaması mıdır?

Burjuva muhalefetin (ve de Demirel'in) demokratik üzerine yapılan tartışmaların açığa çıkardığı bir gerçeklik de, Türkiye sosyalistlerinin "kurtarıcı" olmaktan vazgeçmeye çağırın sol liberalerin, Demirel'in "kurtarıcı"lığına "umut"la bağlanmasın olmalıdır. Dolayısıyla, solun "kurtarıcı"lığı üzerinde yoğunlaşan eleştirilerinin arka planda sağın "kurtarıcılığı"na duyulan derin bir inanç yeralmaktadır. Sol, "kurtarıcı" olmaktan vazgeçmeli, çünkü, onlara göre gerçek "kurtarıcı"lar sağdadır.

Devamı 3. Sayfa'da

F. ALMANYA: SEÇME VE SEÇİLME HAKKI ÜZERİNE BAZI YAKLAŞIMLAR VE 1987 F. ALMANYA GENEL SEÇİMLERİ

Türkiyelilerin yoğun olarak yaşadığı ülkelerden birisi olan F. Almanya'da genel seçimler 1987 yılında yapılacak. Bu yılın Kasım ayında ise, Hamburg'da Eyalet Meclisi seçimleri yapılacak.

Geçtiğimiz ay Aşağı Saksonya Eyaleti'nde yapılan eyalet meclisi seçimlerinden çıkardığımız sonuçlar ışığında 1987 yılındaki genel seçimler sürecinde yabancılar "sorunu" kapsamında sürdürülecek çalışmalara ve bu sorun çerçevesindeki gelişmelere müdahale edilecek kısa vadeli faaliyetlerin ana başlıklarını ele almaya çalışacağız.

üste gelince devrimci güçlerde bir karamsarlık hakim olmaktadır.

Bütün bunların ışığında Aşağı Saksonya Eyaleti seçimleri sürecinde yürütülen eylemliliklerde Devrimci İşçi'nin diğer yabancı ve Alman örgütleri ile yaptığı tartışmalara bir göz atalım.

Devrimci İşçi kuzey birimleri arasında yapılan tartışmaların sonucu olarak, Eşit Haklar Mücadelesine Çağrı bildirisi çıkarıldı. Sloganlar: -Yabancılar koşulsuz seçme-seçilme hakkı- Demokratik haklar için mücadele, demokrasiye daralmaya karşı direniş - Yabancılarla ilgili her konuda söz-yetki-karar hakkı yabancılar - Tüm faşist örgütler kapatılsın. Mücadele tüm yerli ve yabancı emekçilerin ortak mücadelesidir- olan bu Bildiri ile Demokratik güçleri tartışma ve eylem birliğine davet ettik.

Toplantı gününe dek, özellikle yabancı örgütlerle (Yunan Birliği, İranlılar, İspanyol Misyonu, Eritreli, Kurtuluş, Komkar, Yezdi ve Sarakoslar, Demokrat Öğretmenler Birliği) görüşmeler yapıp bildirinin bütününe destek aldık. Daha sonra K.P.D., G.M., S.A.G., Volksfront, B.W.K. ve DİDEF'in oluşturdugu "Yabancılar için seçimler yapılmıyor" adındaki platforma giderek iki ana başlıkta bir tartışma yürüttük.

a- Kendisini yalnız Türkiye'li (DİDEF) bir örgüt sınırlayan bir platform yalnızdır. Tüm Türkiye'li örgütler bile katılsın yalnızdır. Bu tür platformların, tüm demokratik örgütlerle oluşması için çaba harcanmalıdır. Aksi Alman Devletinin sözcülerinin "Yabancılar sorunu yoktur. Türkler sorundur." propagandalarına

verilebileceği Alman örgütlerinden birisi olan "Komünist Partisi Almanya" (K.P.D.) kısaca bize şunu diyor: "Her türlü hak eşitliği tamam, ama karar verme hakkınız K.P.D.'de saklıdır." Yukarıdan belirttiğimiz platformu oluşturan altı örgütün sloganlarından biri "çifte vatandaşlık hakkı ile Alman vatandaşlığına geçişin kolaylaştırılması" idi. Yabancılar Yasasının baskısı altında, yabancıların bu talep doğrultusunda karar vermelerinin sağlıksız olacağını belirttik; bu örgütleri ortak platforma çağırarak.

Çalışmalarımızın sonucunda 28 örgütün katıldığı toplantı düzenlendi. 25 Örgüt, faaliyetlerimizin ve bildirinin içeriğini ve eylem planımızı destekledi. Eylemleri birlikte organize etmeyi kabul etti.

ATİF bildiride Libya savaşı, 3. Dünya savaşı tehlikesi, Çernobil geçmediği için içeriği desteklemeyip eylemleri desteklemeyi tercih etti. DİDEF, Devrimci İşçi'nin 25 örgüte "dayattığı" bildirinin Devrimci İşçi bildirisi olduğunu belirtip, içeriğine katılmayıp eylemi destekledi.

S.A.G. (Troçkistler) içeriğini doğru bulmadı. Ama gerekçe de belirtmedi. Eylemi destekledi.

F.I.D.E.F. çağrılı olmasına rağmen toplantılara katılmadı.

Grtine ve GABL (Grüne Alternative Bündnis Liste) ile yapılan tartışmada ana konu KOŞULSUZ seçme, seçilme hakkı idi.

GABL Temsilcisi, "Koşulsuz sözcüğü kalmalıdır. Turistlerin de mi oy kullanmasını istiyorsunuz?" dedi.

Bunun üzerine 1973'den bu yana işçi alımının durdurulduğunu, yaşam merkezlerini buraya almak zorunda kalmış işçi, işçi ailesi, ilticaçı, kaçak yaşayan insanların tamamını kapsayan, üç-beş sene gibi sınırlar ve yasalara uygunluk gibi koşullar öne sürülerek bu hakkı yabancıların sadece bir kısmını sağlamak düzeyindeki tekliflerin yanlışlığı üzerine tartışıldı. SPD yerli düzeyde seçme ve seçilme hakkı için 8 sene Almanya'da yaşamak-çalışmak koşulu; CDU Alman vatandaşlığına olma koşulunu öne sürerken, Yeşillerin bunlardan biraz iyice bir öneri yerine doğru bir öneri olan koşulsuz seçme ve seçilme hakkı önerisini sahip çıkması gerektiğini belirtti.

Sonuçta, bildiriye organizatör olarak imza atan Grüne-GABL uzun vadede ortak bir çalışmaya da hazır olduklarını belirtti.

Bugüne dek Hannover'de eşit haklar talebi doğrultusunda oluşan eylem birliklerinin geniş olan platform, bildiri, afiş, bilgilendirme masası, Strauss'un seçimler nedeni ile Hannover'e gelişini protesto, FAP'ın kapatılması eylemi, basın açıklaması, tüm demokratik örgütlerin gecelerinde konu ile ilgili bilgilendirme, SPD toplantılarında konuşma yapma, gibi ön hazırlık sonrası, seçimlerin bir gün öncesi 7 km.lik şehrin merkezinden geçen alışagelmis yürüyüşlerden farklı, İspanyol ve Türkiye'li folklor ekiplerinin gösterileri ile süslediği Alman ve yabancı özellikle Türkiye'li kesimin ilgi ve sempatisini kazanan 350-400 kişilik yürüyüş yapıldı. Yürüyüş sırasında eyalet meclisinde Grüne milletvekillerine, meclisin ilk oturumunda okumaları için protesto mektubu verildi. Eyalet meclisine çekilen bırakıldı. Yürüyüş sonrası yapılan genlikte İspanyol, Yunan, Türkiye'li, Eritreli ve Alman halklarının

15 Haziran 1986 günü yapılan Aşağı Saksonya Eyalet seçimlerine 199 bin 700 işçi ve emekçi katıldı. Burjuva partileri, her zaman olduğu gibi bu seçimlerde de ırkçı, şoven ve emek düşmanı politikalarını yürüttüler. Almanların oylarını kendilerine çekebilmek için yabancılar olgusunu sık sık kullandılar. Medeniyetin beşiği, demokrasinin vatani, insan haklarının yaratılıp korunduğu topraklar gibi bir takım tanımlarla birlikte adı anılan Batı Avrupa'da önemli bir ülke olan F. Almanya devleti ve onun siyasi güçleri yine kendi tarihlerinde yaşadıkları ve bugün unutturmaya çalıştıkları gerçelik-irkçilik, anti demokratizm, hoşgörüsizlik, faşizm gibi unsurlardan oluşan özelliklerini, seçim sürecinde yabancılar sorunu gündeme geldiğinde bir kere daha açığa çıkardılar.

Almanya'yı, Alman Kültürü'nü, Alman işçisini, Alman Gençliği'ni yabancıların koruma adı altındaki motiflerle kapitalist sistemin çıkarlarını korumak Alman halkından bu yöndeki politikalarına destek bulabilmek için aşırı bir çaba harcıyorlar.

1987 seçimlerinde bu partilerin genel yabancılar politikasının ana hatlarını oluşturan açıklamalarından bir kaç örnek verelim.

* Aşağı Saksonya Eyalet Başkanı CDU'lu Albrecht (yeniden seçildi) "ülkesine her dönen yabancı Almanya'da işsizliği azaltacaktır" demiştir.

* Nisan ayında CDU'lu Haselmann; (şimdi İçişleri Bakanı) "en geç 5 sene içinde her yabancı şu iki şeyi karar vermelidir: Alman halkının yaşamına uyuma ya da ülkesine geri dönme!! CDU onların karar vermelerine yardımcı(!!!) olacaktır" demiştir.

Eyalet düzeyinde yabancılar koşullu da olsa seçme ve seçilme hakkının verilmesini öneren Yeşiller SPD grup sözcüsü Bosse şöyle cevap vermiştir:

"En iyi siyasi uyum, Alman vatandaşlığı olmaktır. Yeşillerin önerisine Alman halkı hazır değildir. Bu öneri yabancı düşmanlığını körükler!!!"

Kasım ayında yapılacak Hamburg eyalet seçimlerinde SPD'nin tutumunu Hamburg belediye başkanı Dohnany şimdiden şöyle açıklıyor:

"Yabancıların seçme ve seçilme hakkı sorunu 15-20 sene sonrasının sorunudur. Yabancılar demokrasi konusunda ehillemek zorundadır. Demokrasiyi kavramaları uzun bir süreç gerektiriyor." demiştir.

Bildirginin başı aynı başkan, Türklerle, Alman faşistlerini görüşmelerinde kaçmalarını önermiştir.

Tüm bu açıklamaların yanı sıra hükümetin iltica yasası değişikliği için aldığı karar, sınır dışı uygulamalarının artışı, Alman faşistlerinin dırınlarındaki turmanış, yabancılar yaşamının daha da sertleştirilmesi yönündeki girişimlerde hızlanma 1987

yılına kadar Almanya'nın önemli bir gündemini oluşturmaktadır. Bu süreç bizlere bir çok görevi yüklemektedir.

-NİYE SEÇME VE SEÇİLME HAKKI?

- SEÇME VE SEÇİLME HAKKI YABANCILARIN SORUNLARINI ÇÖZER Mİ?

Yaşam merkezlerini yıllardır Almanya'ya almak zorunda kalmış 4,5 milyon üzerindeki yabancının en büyük kesimini oluşturan Kürt ve Türk emekçiler ve aileleri birlikte yaşadıkları ülke insanları ve toplumlarıyla özgür ve demokratik temeller üzerine yükselen bir eşitlik statüsünden yoksundurlar.

Her bakımdan yabancıların aleyhine olan bugünkü mevcut statünün kökten değiştirilip farklı temellerde, eşit, özgür, üretimin yöneten olduğu bir temelde yeni bir statünün yaratılması son tahlilde mevcut sistemlerin ürettiği, ya da mevcut sistemleri şu veya bu şekilde yaşatmak amacıyla bir politikalar karşı politik ağırlıklı bir mücadeleyle gerektirir. Bu mücadele yerli ve yabancı işçilerin ve diğer çalışanların birbirini tamamlayıp bütünleyen taleplerini, özlemlerini, çıkarlarını ve faaliyetlerini birleştiren ve sonuçta bugünkülerden temelden farklı bir siyasal, ekonomik ve toplumsal ilişkiler sistemini yaratmayı hedef alır. Bu hedefe, yerli-yabancı tüm emekçilerin, onların çeşitli örgütlülüklerinin birleşik gücü üzerine yükselip gelişecek bir mücadele çizgisi ile ulaşılacaktır.

İşte EŞİT HAKLAR elde etme çabası ve bu kapsamda seçme ve seçilme hakkı talebi bu mücadelenin bir parçası olarak ele alınmalıdır.

Karşısına sistem tarafından üretilmiş politikaları almak zorunda olan bu mücadele doğal olarak devletin demokratik hakları sınırlandırma yönünde, demokrasiyi daraltma yönünde atıldığı adımlara karşı bir direniş çizgisi oluşturmak durumundadır.

Yaşadığı ülkelerde SÖZ-YETKİ ve KARAR hakkından yoksun durumda bulunan yabancılar açısından seçme ve seçilme hakkının elde edilmesi mücadelesi demokratik hakların elde edilmesi yönünde bir mücadele olmalıdır.

Bu hakkın kazanılması, yabancıların yaşadıkları ülke insanları kadar (4 ya da 5 yılda bir) seçimlere katılabilme gibi sınırlı burjuva demokratik hakkın elde edilmesi demektir. Ülkenin yönetimi dış işleri gibi sorunlara doğrudan tesir edebilme hakkı burjuvazi tarafından kendilerine düzenlenmiştir. Örnek; Alman halkının büyük bir bölümü Atom silah ve santrallerine karşı aktif bir şekilde karşı çıktığı halde, silahlanma

ve Atom Santrallerinin yapımı konusunda Alman hükümeti devam kararı almaktadır.

Yabancıların dernek kurma, özgür siyaset yapma haklarına karşı geçmiş ve şimdiki yönetimin yaptığı saldırılara karşı bir çoğumuz olanağımız gibi gelen seçme ve seçilme hakkının elde edilmesi mücadelesi aynı zamanda bir direniş hattı olarak da anlaşılabilir.

Belirttiğimiz gibi seçme ve seçilme hakkının kazanılması yabancıların tüm sorunlarına çözüm olmayacak. Yasal düzeyde eşitlik mücadelesi, sosyal, kültürel ve diğer alanlarda sürdürülecek bir mücadele ile anlam kazanabilecektir.

Bu, başka bir ifadeyle, değişik kültürle sahip toplulukların, ortak yaşamın olumlu biçimlerini yaratması mücadelesidir.

Böyle olmakla birlikte, buraya kadar tamamladığımız görevlerin yerine getirilmesinde bir takım güçlüklerin olduğu açıktır. Bunları şöyle sıralayabiliriz:

- Almanya'da, egemen sınıf politikalarının güçlülüğü, bunun karşısında Alman marksistlerinin örgütsüzlüğü, halkından kopukluğu, marksist hareketin yaratılmasındaki güçlükler,

- Yabancıların özelde Türkiye'lilerin kendi değerleri etrafında oluşturmak zorunda oldukları karar hakkı kurumlarının oluşturulmamış olması, - Yabancıların bu konuda ciddi ve uzun vadeli bir mücadeleyi henüz geliştirememiş olmaları, bu mücadeleyi Alman ilerici-demokratik güçlerle, toplumsal, kültürel, ideolojik, politik içerikli eylemliliklerle geliştirememeleri,

- Bunlara ek olarak, yabancılar sorununu kavramadaki eksiklikler üst

dolaylı bir destek verir. Yabancıların Almanlarla ortak örgütlülüğünü yaratılması için yapılması gereken çalışmaları engeller.

b- "Yabancıların buradan kaynaklanan sorunlarına ilişkin karar hakkı yabancılar verilmelidir" sloganına ilişkin K.P.D. ile yapılan tartışma; K.P.D. bu sloganın yanlış olduğunu Yabancılar Sorunu'nun, Alman İşçi Sınıfı'nın öz örgütünün kararları ve yabancıların bu örgütte (kast edilen K.P.D.) mücadeleleri ile çözümleneceğini, kısacası K.P.D. içinde ve önderliğinde mücadele edilmesini önerdi. Bizim önerdiğimiz sloganların Milliyetçi olduğunu iddia etti. Evet, eşit haklar mücadelesinin birlikte

folklor ve muzik grupları yer aldı. Bu grupların konuşmacıları ortak çalışmanın zorunluluğunu dile getirirken Yunan Birliği başkanı; "Ortak Pazar Ülkeleri'nden gelen yabancılara seçme ve seçilme hakkını, diğer yabancılara bu hak tanınmadıkça karşı çıkacaklarını" açıkladı.

Bu eylemliliğin en önemli ve olumlu sonuçlarından birisi de örgütlerin ve kuruluşların daha sonra bir araya gelecek ilk etapta 1987 genel seçimlerine kadar eylem birliğini sürdürme ve komiteleşme kararı almaları idi.

BAZI SONUÇ VE DERSLER

Aşağı Saksonya seçimleri ilk başta yerel bir olay gibi gözükse de aslında Almanya genelinin bir yansımasıdır. Çeşitli siyasal odakların, başta eyalet yönetimleri olmak üzere diğer partilerin ve kuruluşların seçimleri sürecindeki tutumları bunların genel plandaki politikalarından soyutlanamaz. Bu süreçte açığa çıkan tutumların kasım ayında ki Hamburg seçimlerinde, 1987 Ocak ayındaki genel seçimlerde tekrarlanacağı ve daha da somutlaşacağı kolayca tahmin edilebilir.

Devrimci güçlerin seçme ve seçilme hakkı da dahil olmak üzere yabancılara ilgili düşünce, öneri ve politikalar böylesi süreçlerde somutlanmak zorundadır. Özellikle genel seçimler öncesinde ve sonrasında politikalarımızın Alman ve diğer uluslardan emekçilere ve Türkiyelilere açılımı, sürece müdahalenin diğer gereklerinin yerine getirilmesi zorunlu ve gereklidir. Yabancılara ilgili soyut tartışmalar yerine yabancılardan taşıdığı olumlu potansiyelin somut pratiklerde ve eylemliliklerde politik tavır alışlara yöneltilmesi çok daha yararlı olacaktır. Üzerinde pazarlıklar ve tartışmalar yapılan fakat kendisine düşünceleri sorulmayan yabancılar seçimi gibi canlı siyasal olayların yaşadığı süreçlerde varlıklarını ve seslerini duyurabilmelidirler. Bu süreçte, burjuva politikalarına, çeşitli reformist ve milliyetçi çizgilere karşı yabancılardan bilinçli ve bağımsız devrimci tutumlarını geliştirdikleri ve diğer emekçi kesimlerle ortak mücadele ve örgütlenme deneyimlerini yaşadıkları süreçler olarak değerlendirilmelidir.

Yabancılar sorunu çerçevesinde şimdiye kadar sürdürülen faaliyetlerin şunu göstermiştir ki, yabancılar için gerçek anlamda demokratik bir yaşamın kurulmasının zorlukları sadece burjuva politikalarının, sömürücü güçlerin devlet şeklinde örgütlenmiş olmasından kaynaklanmamaktadır. Başta gelen zorluk ve en önemli engel bu olmakla birlikte kamuoyunun yabancılara aleyhine şartlandırılmış olması ve sol güçlerin bu konuda milliyetçi düşüncesi ve davranış tarzlarının etkisinden kurtulmamış olması da devrimci güçlerin aşması gereken zorluklar arasında yer almaktadır. Örneğin, KPD kendisini hem Alman İşçi Sınıfı'nın hem de yabancı işçilerin doğal önderi olarak görmektedir. KPD'ye böyle dedirten ideolojik çerçeveyi ve yaklaşımı değişik şekillerde de olsa çok sayıda Alman grubunda da görmek mümkündür. KPD gibileri sadece yanlış bir sosyalizm anlayışına sahip olmakla kalmamakta, aynı zamanda yabancılara ikinci sınıf insan gören özellikle Türkiyelileri ilkel, doğulu, demokrasi geleneği olmayan, geri kültüre sahip bir halk olarak gören küçümseyici bir bakışa sahip bulunmaktadır. Bu tür bakışların egemen burjuva ideolojisi tarafından üretildikleri açıktır.

Türkiyeli devrimciler, bu tür çarpık anlayışlara karşı kapsamlı bir mücadele vermek zorundadırlar. Yaygın

şekilde yaşadığı gibi, Türkiyeliler zavalı insanlar, yardıma muhtaç kişiler ve kurtarıp ehlileştirilecek, uğraştırılacak bir topluluk olarak görülmektedir. Seçimler vb. süreçlerde bütün bu yaklaşımlar reddedilmelidir. Öte yandan, yapılan ortak çalışmalarda yer alan çeşitli sol kesimlerde görülen, yukardaki örnekte olduğu gibi, yanlış sosyalizm anlayışlarına karşı ciddi bir ideolojik mücadele verilmelidir. Bunun ilk şartı, bu şekilde düşüncülerini ortak faaliyete zorlamaktan ve bunlara eleştirel yaklaşmaktan geçer. Yeşiliye, revizyonistliğe, reformist ya da demokratik ve de KPD gibi şu ünlü "Marksisit-Lepinist"leriyle bütün bir sol kesimin yabancılar konusundaki görüş ve tutumlarını değiştirebilmelerine katkıda bulunacak fikri ve pratik koşullar yaratılmalıdır. Bu konuda adım atabilmek eleştiri ve tartışmaların yanı sıra yabancılardan örgütlü bir güç haline getirmeye bağlıdır. Hem Alman solundaki, hem de Türkiye solundaki milliyetçi eğilimlerin etkisizleştirilmesinin en önemli adımı yabancı emekçileri örgütlü, politika yapıcı, gelişmelere tavır alabilen bir güç haline getirmektir. Bu adımı atabilmelerinin önemli bir engelinin de bazı sol çevrelerde görülen "her şeyi, yabancılardan bütün sorunlarını Türkiye devrimi çözer" şeklindeki anlayıştır. Bazı sol gruplar tarafından neredeyse bir amentü gibi tekrarlanan bu tür çarpık düşüncelere karşı mücadele etmeden yabancılarda burada yaşamalarından ileri gelen sorunları etrafında da örgütlemenin güçlüğü aşılmaz. Bu konuda da bütünlüklü, doğru ve devrimci bir bakışı açısını benimsemek ve bunu yaygınlaştırmak zorunludur.

Bu çalışmalar bir yana da, Türkiyeli emekçilere bir çare olarak önerilen "Türk Lobiciliği"ne karşı ve bu çarenin peşine takılan solculara karşı anlamlı bir cevap olacaktır.

Almanya'da içine girilen seçimler süreci devrimcilerle bir dizi görev yüklemektedir. Buradaki sınıf mücadelesine katılmanın bir parçası olarak yabancılardan ve diğer uluslardan emekçilerin haklı ve meşru taleplerine sahip çıkma, bu talepleri eylemliliğe dönüştürme, Türkiyelilerle emekçilerin siyasallaşmasına katkıda bulunma, tüm emekçilerin ve sol güçlerin ortak faaliyetlere başlayabilmelerinin ön koşullarını yaratma gibi çeşitli sonuçlar üretecek olan bir dizi görev bizleri beklemektedir. Alman egemen güçleri ve çeşitli siyasal-toplumsal kuruluşları, yabancılardan özgür iradesini ve varlığını kaale almayan, hesaba katmayan politikaların geçersiz olduğu gerçeğini bir kez daha seçimler sürecinde anlayabilmelidirler.

Seçme ve seçilme hakkı, ağız laf yapan bazı Türkiyelilerin belediyelerde danışmanlık, meclislerde milletvekili olmalarını sağlamak için sahip çıldırı ve savunulan bir talep değildir. Bu talep ve bu talep doğrultusunda sürdürülecek faaliyetlerin bütün anlamı, yerli halkla yabancı halkın eşit ve demokratik temellerdeki ortak yaşamın geliştirilmesine, emekçilerin üretimi yönetme süreçlerini bizzat kendilerinin gerçekleştireceği yeni bir siyasal-toplumsal ilişkiler sistemi yaratma mücadelesine güç katması noktasında düşünülmektedir.

BREMERHAVEN'DE TÜRKİYE HALKLARIYLA DA YANIŞMA GECESİ

6 Haziran günü Bremerhaven Devrimci İşçi birimi olarak Türkiye halklarıyla dayanışma gecesi yaptık. Gecenin hedeflerini önceden tesbit ederek bu hedeflere uygun faaliyet yürütmeye çalıştık.

Ülkemizde faşizmin uygulamaları, demokrasiye geçiş aldatmacası, çeşitli burjuva güçlerinin sahte çıkışları, Türk ve Kürt halkları üzerindeki çok yönlü ekonomik-demokratik-kültürel ve siyasal baskı ve sömürünün anlatılması, ülkede hiç bir burjuva çeşitliliğinin kuyruğuna takılmayan halkın gerçek çıkarlarının devrimde olduğunu söyleyen ve bu uğurda mücadele eden Devrimci Halk Hareketi'nin yaratma mücadelesiyle dayanışma en ön planda olan konulardı.

Ayrıca Devrimci İşçi'nin Avrupa'da önüne koyduğu seçme ve seçilme hakkı mücadelesi, yabancı düşmanlığına karşı mücadele, ekonomik-demokratik hakların daraltılmasına karşı direniş mücadelesi, yabancılara söz, karar, yetki hakkı şiarları dile getirildi.

Ali Asker ve Emekçi'nin isyan, direniş türkülerinin coşkulu karşılandığı gecemiz, Alman Anti-faşist bir ozan arkadaşın (Bernhard Nuss) çeşitli dillerden söylediği kurtuluş mücadelesi ve direniş anlatan türkülerle uluslararası bir görünüm aldı.

Birimimizde ilk defa gerçekleştirdiğimiz bu faaliyetliğin ön hazırlıklarındaki eksikliklerimizden rağmen Bremerhaven için olumlu bir adım oldu. Bizler, kolektif bir çalışmayla ağırlıklı birim faaliyetliliği üzerine oturan, zengin motiflerle (Tiyatro, şiir, folklor, resim ve kitap sergileri) işlenmiş gecelerin çok daha olumlu sonuçlar vereceğini düşünmüyoruz.

Birimimiz için bu faaliyetliğin olumluluklarını bir ileri adım, eksikliklerimizi ise gelecek için ders kabul ediyoruz.

NE PARLAMENTER DEMOKRASİ, NE AÇIK FAŞİZM,

HALKLARIN DEVRİMCI DEMOKRASİSİ.

KAHROLSUN FAŞİZM

YAŞASIN TÜRKİYE HALKLARININ DEVRİM MÜCADELESİ.

Bremerhaven Devrimci İşçi

WIESLOCH

Wiesloch ve çevresi Devrimci İşçi sempatiyanları olarak bir seminer düzenledik. Seminerin konusu, yabancılar sorunu, özellikle de yabancı düşmanlığı idi. Katılımları 50 kişi civarında olmasına rağmen seminer çok olumlu geçti. Özellikle de Wiesloch ve çevresinde böyle bir seminerin ilk defa yapılması bazı çevrelerce çok olumlu karşılandı.

Konuşmacı arkadaş; Yabancı düşmanlığının neden kaynaklandığını, Alman Hükümeti'nin bu konudaki tutumunu ve izlediği politikayı, Almanlarla aramızdaki kültür farkını açıkça ortaya koydu. Toplantıya katılan arkadaşlardan çeşitli soruların gelmesi tartışmaya daha da canlılık getirdi.

Ayrıca ilticacılar konusuna değinildi, bu insanların neden buralara geldiklerine, burdaki durumlarına ve Türkiye'deki son ekonomik, politik durumun ne olduğu, Türkiyelilerin yaşamlarında karşılaştıkları sorunları ve yabancı düşmanlığı Türk düşmanlığıdır, yoksa diğer yabancılara da ilişkin olmadığını gibi sorulara, konuşmacı arkadaş, kendi mantığımızla açık yanıtlar verdi.

Karşılıklı tartışma bittikten sonra, Ludwigshafen Halk Evi Folklor Ekibi'nin çok güzel oyunlar sergilemesi keyifli geçti. Arkasından bölgeimizde bulunan Dost Sevenler Orkestrası güzel parçalarıyla kitlenin neşesine neşe kattılar.

Yapmış olduğumuz bu seminer çok olumlu bir şekilde sona erdi. Tabii birtakım eksikliklerimiz vardı, ama bu da burada ilk defa pratik eylemlilik yaptığımızdan dolayıdır, bunun için de normaldir.

Wiesloch ve çevresi Devrimci İşçi sempatiyanları.

STUTTGART 1 MAYIS

İşçi sınıfının uluslararası Enternasyonal dayanışma ve mücadele günü olarak, kutlanagelen, 1 Mayıs'lardan birisini daha geride bıraktık.

Bizler, Devrimci İşçi Stuttgart taraftarları, Atif, Bolşevik Partizan, Yönelimciler ve Kurtuluş Anti-Emperyalist Blok olarak DGB'den ayrı bir blok olarak yürüdük. Yürüyüşün güzergahı üzerinde oldu. Ancak bizler Rathaus'tan sonra yürüyüşe devam ederek Kleine Schlatzplatz'da toplantı yerinde yürüyüşü tamamladık. Yürüyüşün bittiği toplantı alanında tüm yürüyüşe katılan gruplar adına birer arkadaş öz olarak 1 Mayıs kutlamasının önemini belirten ve Türkiye'deki 1 Mayıs'ların yasaklanmasını, demokrasi safasatlarını, işkence, idam ve insan haklarını içeren konuşmalar yaptılar. Alanda binin üzerinde kitle konuşmaları dinledi. Ayrıca DGB'den ayrı yürüyüşümüzün nedeni anlatıldı. Buna rağmen bir ta-

kım siyaset ya da gruplardan kişisel eleştiriler oldu.

DGB'den ayrı yürüyüşümüzün nedeni ise, her yıl 1 Mayıs kutlamalarına Almanlar kadar Türkiyelilerin de katılmasına rağmen bizlere konuşma hakkı verilmemesi idi. Yürüyüşten önce DGB yetkililerine yazılı başvuru bulunup tüm gruplar adına 1 kişiye konuşma hakkı verilmesini istedik. Ancak bizlere gelen yazılı cevaptan, bizlere konuşma hakkı verilmeyeceği bildirildi.

1 Mayıs kutlamaları mitingle noktalandıktan sonra Devrimci İşçi ve ATIF'in birlikte Esslingen'de ortaklaşa düzenlediğimiz bir dayanışma gecesi yaptık.

Programda ozanlardan Ali Asker, Uğur Tanca, Dost, Birdani, Ahmet ve Folklor vardı. Gece çok olumlu geçti.

Stuttgart Devrimci İşçi

DEMOKRASİ MÜCADELESİ

Giriş

Türkiye Toplumunu son günlerde, üzerine ölü toprağı serpilmişlikten (!) kurtuluyor. Çeşitli sınıflar, kendi ideolojileri ve sınıfsal çıkarları doğrultusunda, politika sahnesinde yer almaya çalışıyorlar. Halk güçlerinde ve "sol mihraklar" da belli oranlarda hareketlenme görülmeye başlandı, politika, egemen sınıfların çeşitli fraksiyonlarının belirleyiciliği altında sürdürülüyor. Politika gündemine, halk güçleri, kendi çıkarları doğrultusunda giremediğinden; en önemlisi, bu gündem halk güçleri tarafından oluşturulmadığından, elbette gündemde bir çarpıklık, bir sunilik var. Bu çarpık ve suni gündemin halkın sorunlarına köklü çözümler getiremeyeceği de açık.

Diğer yanyıla, bu gündemin devresinde görünen "Sol Mihraklar"sa, kendilerini halkın istemleri doğrultusunda değil, burjuva hâkim sınıf çözümleri çerçevesinde belirliyorlar. Yani halka dayatılan politik gündem iki yönlü bir eksiklik taşımaktadır: Bir yanda egemen sınıfların çeşitli fraksiyonları, diğer yanda burjuva seçenекler etrafında "sol adına" politika yapanlar. Konunun devresinde ise halk güçleri ve devrimciler yok...

İkkesel olarak bu içerik ve biçimde belirlenen ve sürdürülen bir gündemin üreteceği çözümler, halkın gereksindiği devrimci çözümler olmaz. İşte bu nedenle de halk güçleri ve devrimciler, kendilerini doğrudan ilgilendiren sorunların çözümündeki kendileri oluşturmaldırlar. Bu yazı böyle bir gerekliliğin parçalarından birini yerine getirme amacıyla hazırlanmıştır. (1)

Anlayış ve Yöntem

Bu yazı, demokrasi konusunu zaman zaman daraltıp, Türkiye Toplumunun haldeki durumuyla ele alırken zaman zaman da konuyu ilgilendirdiği kadıyla felsefe, tarih, devlet, sınıf ilişkileri vb... boyutlara dek genişleyecektir. Açıkta ki bölümler bir anlayış her şeyden önce Türkiye Halkları'nın devrim mücadelesinin içinde bulunduğumuz süreçteki sorunlarının bir bölümüne çözüm yolları önerme kaygısını taşımaktadır. Bu kaygı nedeniyle ki, konusunun zaman zaman daraltıp genişleyen sınırları içinde, devrim mücadelesine ilişkin yanlış yaklaşımları da eleştirecektir.

Yine konusunun doğal ve kaçınılmaz gereği olarak yazının yaklaşım yöntemi Diyalektik ve Tarihsel Materyalizm ve bir bütün olarak marksizm olmalıdır. Bu yöntemsel belirleyiş nedeniyle elbette, Türkiye marksizmi olan DEVRİMCİ YOL'un ve ideolojik-politik-örgütsel gıdasını aldığı DEV-GENÇ / THKP-C'nin temel tesbitlerini öncül veri olarak alacaktır. Böylece bir anlayış, yöntemsel doğruluğundan ötesinde Türkiye Solu'nun içinde bulunduğu karmaşık ve kaos ortamı nedeniyle de zorunludur. İşte bu zorunluluk gereği, marksizmin genel ve Türkiye'ye ilişkin kimi saptamalarını da zaman zaman yinelemek zorunda kalacağız.

Demokrasi, bir toplumsal ilişkiler yumağının üst düzeydeki biçimlenişiyse, açık olan gerçek, her sınıfsal ilişkiler sisteminin üzerine oturduğu üretim ilişkilerinin kendine özgü "demokratik" yapısı olacaktır. Ve her üretim ilişkisi belli sınıf/sınıfların damgasını taşır. Yani her demokrasi özünde bir sınıf diktatörlüğüdür.

Demokrasi Nedir?

Demokrasi, bir toplumsal ilişkiler yumağının üst düzeydeki biçimlenişiyse, açık olan gerçek, her sınıfsal ilişkiler sisteminin üzerine oturduğu üretim ilişkilerinin kendine özgü "demokratik" yapısı olacaktır. Ve her üretim ilişkisi belli sınıf/sınıfların damgasını taşır. Yani her demokrasi içinde bir sınıf diktatörlüğüdür. "Diktatörlükten korkmamak gerekir-" der Lenin, "Çünkü biz istesek de istemesek de, insanlığın yaşadığı sınıf ilişkisi ve ilişkilerinin yarattığı sınıfsal egemenlikte o zaten vardır" ve ekler "biz O'nu yok edinceye kadar da varolacaktır"(2) O halde yokedilinceye kadar varolacak olan sınıf diktatörlükler, her üretim ilişkisinin belirlediği devlet'in hakimisi olan sınıfın uyguladığı bir "demokrasi"dir. Elbette "demokrasi ile diktatörlük bir arada olmaz, hem de demokrasiden söz edeceksiniz, hem de diktatörlükten, bu nasıl olur?" diyen burjuva görüşlerle bu söyleneler birbirine benzemiyor. Zaten benzememeli de. Ancak, hangi üretim ilişkisinde olursa olsun hakim sınıfların ezilenlere uyguladıkları diktatörlükleri "demokrasi" diye sundukları da bir gerçektir.

Köleci Toplum'dan başlayarak tüm sınıflı toplumlarda demokrasi, "mühürsüz" egemen sınıfa özgü olarak varolageldi. Her ne kadar günümüzde "cumhuriyet" i ve "seçme seçilme" yi, demokrasinin ilk ve tek şartı olarak öne sürülen olsa da bu böyledir. Eski Yunan ve Roma'da köleci cumhuriyetler vardı. Orada köle sahipleri, cumhuriyetin yönetim erklerini oluşturma için seçer ve seçilirdi. Feodallerin en güçlüsü ise, "esitlerin içinde birinci" olarak kendini "onaylatır", kral, han, kaan, padişah, olurdu. Kapitalizmde "Yurttaşlık Hukuku" çerçevesinde, her kişinin görünümünde seçilme, özünde seçme özgürlüğü vardı. Yani sözün kusağı kapitalizmin egemen burjuvazinin tüm sınıflara tanıdığı "seçme seçilme özgürlüğü", özünde salt şekilseldir. Her yurttaş "seçilme hakkı"na sahip olsa da, son çözümlemeye salt "seçme" olması mukadderdir. Buna rağmen burjuvazi de kendi düzenini "demokrasi" diye sunar. Gerçek demokrasi, sınıf farklılıklarının ve ilişkilerinin ortadan kalktığı sınıfsız toplum (KOMÜNİZM)de mümkündür.

Kapitalizmin krizinin derinleştiği dönemlerde, burjuvazinin sunduğu "demokrasi"nin de ortadan kaldırdığı devlet biçimine faşizm denir. Metropol kapitalist (emperyalist) ülkelerde emperyalizme bağlı ülkelerde faşizmin biçimleniş farklı olabilmektedir. Emperyalist ülkeler burjuvazisi açısından işçi sınıfı,

köylülük vb. katmanlarla, feodalizmi devirme sırasında yaptığı kader birliği nedeniyle verilen bir taviz olan; aslında burjuvazi arasında özgürce yarışabilme (serbest rekabet) için gerekli olan "burjuva demokrasisi" ancak zorda kalandığında terkedilebilecek bir devlet biçimidir. Bu ülkelerde tekelleşme oldukça, demokrasinin sınırları tekellere kadar daralmakla birlikte, hâkimdevlet biçimi "burjuva demokrasisi"dir. Burjuvazi, serbest rekabet içinde özgürce yarışarak tekelleştikçe çok güçlü mevziler zaptetmiştir. Burjuvazinin "tekelci burjuva demokrasisi" içinde vereceği tavizler onun iktidarı sarsmaz. Diğer yandan işçi sınıfı, yürüttüğü mücadeleler nedeniyle kendine kalıcı haklar sağlayabilmiştir. En son olarak da, yaşanan uzun süreli burjuva demokrasisi nedeniyle, toplumun bütün kesimlerinde güçlü "demokrasi geleneği" yerleşmiştir. Emperyalist-Kapitalist ülkelerde, kapitalizmin doğasından kaynaklanan ekonomik krizlerin derinleşmesinin yarattığı toplumsal anarşinin, burjuva demokratik yöntemlerle giderilemediği; tekellerin yönetiminin burjuva demokrasiyle sürdürülemediği dönemlerde, "tekellerin en gerici, en sövenci, en militarist" kanadının yönetim biçimi olarak faşizm gündeme gelir.

Emperyalizme bağlı ülkelerde, burjuvazi ve devletin "yönetim ilkeleri" farklı içerik ve şekillerde olabilmektedir. Konunun Türkiye'ye ilişkin yönünü derinleştirmeye çalışalım.

TÜRKİYE'DE BURJUVA DEMOKRASİSİ VE FAŞİZM

Türkiye'de kapitalizm kendi iç dinamikleriyle gelişmemiş, doğuş ve gelişme dinamiği taşınmasına karşın, Osmanlı Devleti'nin yarı sömürleşmesiyle, baştan emperyalizm tarafından boğulmuş, yokedilmiştir. Kapitalizmin bu gelişmesiyle, potansiyel olarak da güçlü bir işçi sınıfının doğmamasının nedenidir. Cumhuriyet'te birlikte "devlet eliyle kapitalizm ve kapitalist yaratma" siyasetinin sonucu, Türkiye Burjuvazisi, gençliğiyle rağmen "serbest rekabet" i yaşamadan tekelleşmiş, emperyalizme baştan bütünüyle ittiği işçi millî olma özelliği taşınmamıştır. Diğer yönüyle, doğuştan tekelleşmenin getirdiği, kendine özgü kurumları ve anlayışları oluşturmaması; iktidarı sürdürülmek için tekeli dışı unsurlar, feodalist kalıtları vd. ile ortaklığını zorunlu kılmıştır. (Oligarşik Diktatörlük) Gerek işçi sınıfı ve emekçi halkın, gerekse kendi ortaklarının istemlerini karşılamak tazyikkarlığı, tekelci burjuvazinin iktidarı sarsacağı içindir ki, yönetimde kalabilmesinin tek seçeneği baskı ve zor yöntemleridir. Bu yöntemde belirleyici olarak "baskı ve zor yöntemleri"nin olması kimi "nisbi demokratik hak ve özgürlüklerin" hiç olmadığı anlamına gelmez. Nisbi demokratik unsurlarla, baskı ve

zor yöntemlerinin içiçe geçtiği, ağırlıklı baskı ve zora dayalı bu yönetime "... sömürge tipi faşizm de diyebiliriz. Bu yönetim, ya klasik burjuva demokrasisi ile uzaktan yakından ilişkisi olmayan 'temsilî demokrasi' ile icra edilir (gizli faşizm) ya da, sandıklı demokrasiye itibar edilmeden açıkça icra edilir..." (3) Bu nedenlerle, ülkemizde burjuva demokrasisi devrim sorunuyla birebir ilgilidir. Bu devrimin ayırıcı özelliği "Demokratik Halk Devrimi" olmasıdır.

YANLIŞ DEMOKRASİ ÖNERMELERİ

Ülkemizin bu yapısının kavranamaması sonucudur ki, önceden beri devrimci burjuva demokrasisine gelebileceğini öne süren "sol mihraklar" olmuştur. Bu mihraklar, "burjuva demokrasisinin kapitalizme bağlı olarak varolduğunu, önmüzdeki adının sosyalizm olduğunu" savunmaktan; "yarı-sömürge, yarı-feodal bir üretim tarzı olmasına rağmen, burjuva demokrasisi için ille de devrimin gerekli olmadığını" savunmaya dek çeşitlilik arz ediyordu. Yine bu çeşitlilik içinde "barışçıl geçiş"ten "silahlı ayaklanma"ya, "millî demokratik devrim"den "sovyetik model"e kadar değişik devrim stratejileri savunuluyordu.

Günümüzde, sanki her şeyin üzerine 12 Eylül olmamış, sanki 24 Ocak'tan başlatılarak emekçi halkın ekonomik-demokratik-siyasal hak ve özgürlükleri daha da kısıtlanmamasına THKP'den THKP'ye kadar "Demokrasiye Geçiş" in "Millî Birlik Hükümeti" - "Ulusal Uzlaşma Hükümeti" ile sağlanacağı iddiaları da var. (4) Siyasal içeriği itibarıyla hemen her noktada bu görüşlerle çıkışın, fakat kendini "yeni" diye sunan bir öneri de "sivil toplum"culuktur. İdealist felsefe eşliğinde "Sol Liberaller" tarafından öne sürülen çeşitli görüşler gibi "sivil toplum"culuk da kendini "yeni olarak" lâne ediyor. Kendi içinde çeşitlilik arzeden "sol liberaller", marksizmin ve Türkiye Devrimci Hareketi'nin ideolojik-teorik sistematigi ve politik-örgütsel mücadele geleneğinde yerli yerine oturma ve doğruluğu kanıtlanmasa temel yapı taşlarını -yenilginin de etkisiyle- yoketmeye çalışıyorlar. 1971 sonrası devrimci koşulları, ya daha öncelerden deşifre edilmiş ya tezlerden bihaber olduklarından; ya da yükselen sınıflar mücadelesi içinde doğrudan ilgilendiklerinden, bu anti-marksist tezlerle yeni tanışıyorlar.

Sivil Toplum

Bu "yenilik" ya da "yeni tanışma" nedeniyle "Sivil toplumu" Marx'tan başlayarak ayrıntıyalım. Sivil Top-

lum kavramı, marxist u talar içinde ilkin Marx tarafından ele alınmıştır. Marx'ta Sivil Toplum, kapitalizm ve kapitalist toplum sürecine ilişkin bir toplumsal nitelemedir. Bunun yanında Sivil Toplum'u kavramsal olarak kullanması ve buna verdiği önem değişmektedir.

"Kapital" öncesi dönemde, (Hegelci Marx) siyasal konularda Sivil Toplum kavramı yoğun olarak kullanılmakta, bu dönem boyunca, Marx, devleti Sivil Toplum'un bir kurumu olarak ele almaktadır. Hegel'den teorik olarak uzaklaşınca, Sivil Toplum kavramının kullanımındaki yoğunluk azaldığı; giderek Sivil Toplum-Devlet ayrımının daha netleştiği görülmektedir. Bu yaklaşım ve atfedilen önem farklılıkları, yazdığı çeşitli yazı ve kitaplarla tarih sırasına göre belirlenmektedir, ancak modern-kapitalist devlet'e ilişkin bir kavram olma özelliği hiç değişmemektedir.

"... İnsanlığın üretim güçlerinin belli bir gelişmişlik düzeyini varsaydığımızda, belli bir ticaret ve tüketim biçimi elde ederiz. Üretim, ticaret ve tüketimin belli bir gelişmişlik düzeyi varsayıldığında, buna tekebül eden bir sosyal düzen, sosyal kurumların veya sınıfların tümünün bir organizasyonu, tek bir kelimayla sivil toplum olacaktır. Böylece bir sivil toplum varsayıldığında da, ona uygun, sivil toplumun resmi ifadesinden başka bir şey olmayan bir siyasi düzen olacaktır..." (Abç) (5) Marx'tan buraya kadarki sivil toplum anlayışından çıkardığımız sonuç, Sivil Toplum'un, devlet ve üretim ilişkilerinden ayrı düşünülemez, devlet ilişkisi ve yapılarla kaçınılmaz olarak sivil toplum içinde barındırılmalıdır. Bir diğer deyişle, kapitalist üretim biçiminin ve buna denk düşen siyasal düzen olarak burjuva demokrasisinin toplum yaşamının tüm boyutlarına ilişkin ifadesi sivil toplumdur.

Marx'ta giderek Hegel'ci düşünceden ayrılmaya birlikte, devlet, sivil toplum ayrımının zayıfladığı görülür. 1844'de yazıldığı Sanat Plan'ın aksine 1857-58'de yazılan Grundrisse'de yer alan devlete ilişkin iki planda da Sivil Toplum bir kategori olmaktan çıkmıştır. Özellikle Ekonomi Politikin Eleştirisine Katkının (1859) önsözündeki, "...insanlar, hayatlarını toplumsal üretime içinde belirli ve iradelerinden bağımsız, üretim güçlerinin belirli bir gelişmişlik düzeyine tekebül eden üretim ilişkileri içinde girerler. Bu üretim ilişkilerinin tamamı toplumun iktisadi yapısını, üzerinde belli toplumsal bilincin tekebül ettiği bir hukuki ve siyasi üst yapıyı oluşturur, gerçek temeli meydana getirir. Maddi hayatın üretime, biçimi, genelde toplumsal, siyasi ve entelektüel hayat süreçlerini belirler (Abç)..." (6) bölümü ile toplumsal yaşam-üretim ilişkileri ilişkisi öncelikler göre daha net ve ayrılmı olarak konuştur. Bir yandan öncül verilerden biri olan Sivil Toplum kavramı, öncül veri olmaktan çıkarken, diğer yandan toplumların (ve burjuva toplumunun) açıklanmasında "iktisadi yapı" ile "siyasi üst yapı" öncül kategoriler haline gelmektedir. Özetleyecek olursak, Marx'ta ağırlıklı kapitalizm dönemindeki şekillenişini incelenen "sivil toplum", sınıflar ve devletlerin varoluşundan bu yana hep olageldi. En kısa ifadeyle tüm sınıflı toplumlarda resmi devlet örgütlenmesinin "dışında" varolan örgütlenmelerin tümü ve resmi devlet yaşamı dışında cereyan e-

den tüm toplum yaşamı "sivil toplum" kavramıyla ifade edilebilir. Elbette devlet ve politik toplum ile, bunların dışında kalan sivil toplumun birbirinden bağımsız olarak ele alınamaz. Toplum yaşamı ve sivil toplum da dahil olmak üzere, bu yaşamın tüm boyutlarında, iktisadi alt yapı ve siyasi üst yapı toplumun temel belirleyicileridir. Bu nedenle toplumdaki resmi-politik ve sivil kurumlar bir bütünlük ve etkileşim içindedir. O halde her sınıflı toplumdaki "sivil toplum", hakim üretim biçiminin belirleyiciliğinde ve üretim biçimine göre şekillenir.

Emperyalizm çağında, bir yanda demokrasi sınırlarının tellere dek daralması nedeniyle toplumun tümünü ifade eden bir kavram olarak "sivil toplum" kavramı gerçekliğini ve cazibasını yitirmiştir. Diğer yanda, burjuva demokrasisi, yerine kurulaacak yeni üst yapıyı belirleme açısından ilgi çeker hale gelmiştir. Emperyalizmin yarattığı "Objektif Devrim Kuvvetleri"na eklenen Subjektif koşullar nedeniyle ağırlıkla iktidardan alınması ve sosyalizmin kurulması marxistlerin ve marxist ustaların önde gelen uğraşları olmuştur.

Daha sonraları Sivil Toplum kavramı yeniden Gramsci tarafından kullanılır oldu. Gramsci'nin sivil topluma yüklediği anlam marxist çevrelerde tartışmalı olmakla birlikte, O'nu sağ-uc noktada yorumlayan İKP'ye göre, "sivil toplum, egemen sınıflın diğer sınıflın da rızasını-onayını olarak toplumun yönetilme şeklidir". Bir yandan böylesi bir sivil toplum, marx'in sivil toplum kavramını şekilsizleştirir, bir yönüyle de egemen sınıflın rıza ve onay almasında biçimlenişleri gözardı etmektedir. Öyle ki, her toplum yapısında egemenler, ister zora dayalı ister barışçıl olarak diğer sınıfllardan onay olarak egemenliğini sürdürürler. O zaman Köleci Cumhuriyet, her türlü monarşizm, burjuva demokrasisi ve faşizm ve hatta sosyalizm de kendi aralarında farklılıkları olmayan birer "Sivil Toplum"durlar. Açıktır ki böylesi bir yaklaşım marxistlerin işi olamaz. Çünkü bu yaklaşımlarla her şeyin başka bir herşey olduğu kanıtlanabilir. Görüleceği gibi özellikle Avrupa Komünizmi dalgasıyla sivil toplumsuluk kendini yeniden ve anti-marxist bir içerikte tanımlayarak ortaya çıkmıştır. Yakın zamanda ve özellikle 1981 yenilgisinin de etkisiyle, Türkiye'de ve yurtdışında Türkiye sivil toplumsu- sol liberal gruplar da türedi. İşin ilginç yanı, "sivil toplum korusu"na vaktiyle marxizmle "aşa-tesne" olan sol liberallerin yanısıra; geleneksel sağ parti (AP-DYP) yanlısı Terüman Başyazarı Nazlı İlaç ve geleneksel faşist parti (MHP) ideoloğlarından Taha Akyol'un da katılması. Bu ilginçliğe eklenen daha ilginç bir yan, "çoksesli enternasyonalist sivil toplumsu"nun C. Berlinguer-M. Belge-İ. Küçükömer-T. Akyol'a varncaya dek "ultra çoksesli" sivil toplum tanımlarını getirmeleri. Daha doğrusu bir türlü tanım getirememeleri. Öyleki, bu sivil toplumsular, yönetici kadroların üniformasız sivil olduğu burjuva demokrasisi ve faşizmden tutun da sınıfsız topluma varncaya dek her türlü toplum yapısını sivil toplum olarak sunabiliyorlar. Elbette gerek bu yazı çerçevesinde, gerekse ideolojik-teorik mücadelelerin diğer platformlarında muhatap olacağımız marxizm yaratıcısı sivil toplumsular olacaktır.

Felsefi Yanılgı

Devrimci Yol'dan ayrılan Dönüşümçüler'den Y. Gündem ekolüne ve eski ATÜT'çilere varan sol-liberal yelpazenin çeşitli mensuplarının il-

gin(!) bir Türkiye tanımlaması var; bunların ortak paydasını oluşturan birisini vermekle yetineceğiz:

"... Türkiye, doğu-batı ikileminde kendini henüz tanımlayamamış, arayış içinde olan bir toplumdur..." (Ocak 1984 tartışma topl. tutanakları, 'H')

Bu düşünceler, Türkiye'ye ilişkin "tanımlanamayan ülke" tanımlamasıdır. İçindeki mantık çelişkinin dışında öncelikle belirlemenin kendisi esas alacak olursak; bu düşünce marxizme zıttır. Marxizm, herşeyin bilinebileceğini, tanımlanabileceğini, bu tanımlamada maddi verinin ilk ve esas yer olduğunu söyler. Olaylar ve varlıklar sürekli bir değişiklik içinde olduklarından, varlıkların haldeki durumları ve buna dayalı olarak yapılan tanımlamaların da "mutlak" olmadığı gerçeğinden hareketle, varlıklara, olaylara ve tanımlara bilimsel bir kuşkuyla yaklaşır. Olası gelişmeleri gözardı etmezsiniz, bu olası gelişmelere ilişkin bilimsel çıkarsama ve çözümlemelerde bulunur. Diyalektik Maddeci görüş, maddiyi ve maddisoylay olayları hareket noktası olarak aldığında; maddenin isteniyi ya da istenmeyen özelliklerde olması değil, hangi özelliklerde olması önemlidir.

Demek ki bizim isteyip-istemediğimiz, beğenip-beğenmediğimiz hangi durumda olursa olsun varlıklar, olaylar ve toplumlar tanımlanabilir, bilinebilir. Aksi, Diyalektik ve Tarihi Materyalizmin reddidir, idealizmdir. İdealist mantığın bu şekillenisi Agnostisizm (Bilinemezçilik)'dir. Bu mantık gereği maddi bir olgu olarak varolmasına rağmen "kendisini tanımlayamamış" olan Türkiye Toplumuna elbette bilinebilir. Bu durumda mantıksal olarak yapılabilecek şey olmalı, "Burakalim-bekleyelim- önce Türkiye Toplumunu kendini tanımlasın, sonra da biz O'nu tanımlayalım." Sivil Toplumcular'ın aymazlığı bununla kalmıyor, "kendini tanımlayamamış, tanımlayamadığı için de bilinemeyen" bir ülkeye bir toplum modeli olarak Sivil Toplum öneriyorlar. Birilerinin bilmediği, üstelik bilinemeyen "kendini tanımlayamamış" dediği bir şey için bir şeyler önermesi "gaip ten sesler alma"nın değilse neyin kanıtıdır?

Marxizmin en yeni ricatçılarından biri yine, "Türkiye, batılı normlarla izah edilemez" buyuruyor. (Ocak 1984 tartışma toplantısı tutanakları, 'L') Her DY-Dİ'cinin tartışmalarında açıkça bildiği gibi "batılı normlar" kavramı ile batının emperyalist-kapitalist normları değil, marxist normlar kastediliyor. Sivil Toplum en gelişmiş ifadesini kapitalizmin gelişmişliği nedeniyle- batı toplumlarında bulur. En kestirmeden bu tesbitten çıkarılacak sonuç, Türkiye Toplumuna batılı bir norm olan Sivil Toplum'un önerilmesi neyin nesidir?

SİVİL TOPLUMCULUK'LA NELER ÖNERİLİYOR- GİZLENİYOR

Sivil Toplumcular'ın "Türkiye toplumunun sivilleşmesi sağlanamadığı için demokrasi de yerleşememiştir. Bu nedenle de toplumun sivilleşme doğrultusundaki ivmesine ordu, her on yılda bir müdahale etmektedir" mäsüm(!) tesbitleri ile neler anlatılıyor? Ya da kimin söylediğini bakmaksızın bu tesbitten ne anlaşılmalıdır?

Burjuva demokrasisi bir yönüyle kapitalizmde toplumun, devlet de dahil olmak üzere tüm siyasal kurumlarda kuvvetler ayrımı ve kuvvetler dengesi çerçevesinde şekillenmesi ise; kapitalizmin Türkiye'deki gelişmesi ve hakim olmasındaki "objektif durum"- "çarpmılık" nedeniyle gelişemeyen burjuva demokrasisine ordunun her on yılda müdahale etmesi dir. Üstelik bunun salt "müdahale" ile de sınırlı kalmayıp, hakim sınıflar adına, gelişemeyen burjuva demokra-

sisini daha geri sınırlara götürmesidir. Gelişmemiş bir kapitalizm, bunun yaratıcısı ve uygulayıcısı, emperyalizmde bütünlüğü hakim sınıflar, bu hakim sınıflar adına "demokrasi"(!) ye "paydos" diyen generaller, iste Türkiye gerçeğinin bir bölümü. Bu gerçeği emperyalizm, ülke hakim sınıfları-halk güçleri ilişkilerinin dışında cevaplayabilecek mümkün mü?

Türkiye'de kapitalizmin, sivil toplumun ve burjuva demokrasisinin gelişmemişliğini sorulmuş emperyalizm ve yerli ortaklardır. Üstelik burjuva demokrasisi ve buna denk düşen sivil toplum, emperyalizmin de, yerli ortaklarının da sınıfsal-siyasal istemlerine ters düşmektedir. Çünkü burjuva demokrasisi, -şekilsel bile olsa- her sınıflın "özgürce" örgütlenebilmesi, burjuva demokrasisi sınıflar içinde "özgürce" siyasal faaliyetini sürdürebilmesi ve iktidar için yarışabilmesidir. Emperyalizmde bağimli bir Türkiye'de hakim sınıfların çeşitli fraksiyonları dışındaki halk katmanları ve işçi sınıfının, bırakın iktidar için özgürce yarışabilmesini, ekonomik-demokratik mücadeleyi bile özgürce yürütebilmesi olanakları yoktur. Hakim sınıfların ve tekelinin bu tavizi bile verebilecek gücü yoktur.

O nedenle ki hakim sınıflar ittifakı (Oligarşik Diktatör) nın faşist karakterde olmasından başka seçeneği yoktur. Ülke emperyalizmden bağimsızlaştırılmadıkça, hakim sınıflar diktatörlüğü yıkılmadıkça, burjuva demokrasisinin de, buna uygun sivil toplumun da oluşmasını beklemek "hayal perestlik" in ta kendisidir. Toplumda köklü değişiklik olmadan iktidarın ezenlerden ezilenlere, yönetenlerden yönetilene geçmesi sağlanmadan sivil toplum da burjuva demokrasisi de yerleşemez. Bu ön koşulun gereksizliğini öne süren her görüş, dolaylı ya da doğrudan bu "devletin bekası"ndan yanadır. Rejim içindeki kimi değişiklikler ve yumaşmalarla toplumun sivilleşeceğini, demokrasisinin yerleşeceğini söylemek demokratlık bile olamaz. Hele, hele sendika, dernek, insiyatif vb. "sivil" kurumlarla devlet karşısında ağırlığın elde edilecek sivil toplumun yerleşeceğini iddia etmek ancak güllük olarak nitelenebilir. Türkiye'de burjuva demokrasisi için devrim değil de sivil toplum önermek, mantık saçmalığıdır. Hiç kimsenin marxizm adına demokrasi ve devrim mücadelesini hakim sınıflara peşkeş çekme hakkı olamaz.

SİVİL TOPLUMCULUĞUN TARİHSEL MÜTTEFİKLERİ

Sivil Toplumcular'ın en temel yanılgılarından biri, egemen sınıfların burjuvazinin- çeşitli fraksiyonlarının resmi ve iktidardaki egemen sınıf fraksiyonuna karşı mücadelesini, demokrasi ve sivil toplum mücadelesi olarak görmektir. Onlar, halkın istemlerine devrimci çözümler getirmeyen, halkın dışında, halka rağmen, resmi ve egemen fraksiyonlara karşı mücadele yürüten diğer fraksiyonları demokrasi ögesi olarak görüyorlar. Bu fraksiyonların hangi siyasal öde ve hangi sınıflar için mücadele ettiklerini hiç dikkate almadan, salt resmi görüşe göre mücadele etmelerini öne çıkararak yeni müteffikler arıyorlar. Resmi ve egemen ideolojinin halk kitlelerinde yarattığı tepkinin gerçek özünü ve bu tepkinin hangi yönde ilerletilmesi gerektiğini gözardı ediyorlar. Muhafil hakim sınıf fraksiyonlarının -pekçok siyasal, sosyal nedenlerin yanında- kullandıkları kimi motiflerle halk kitlelerini etkileyebilmelerine bakarak "geleneksel halk muhalefeti" kategorisine sokulup, tarihsel müteffik olması böylece kaçınılmaz oluyor. Ancak bu konuda da ilk dikkati çeken, yine sivil toplumcuların

mantığı tutarsızlığı. Çünkü, anti-batıcı olan sivil toplumcuların tarihsel müteffikleri hep batıcı. Batı düşüncelerinden besleniyorlar, emperyalizmle ilişkileri ve bağımlılığını artırıcı uygulamaları "batı uşaklığı" derecesinde. Bu müteffiklerin bir diğer temel özellikleri ise, devletin karakterinin ileriye doğru götürülmesi değil, mevcut durumunun berkitilip pekiştirilerek sürdürülmesi, ya da geriye doğru götürülmesi yanlısı olmaları. Sivil toplumcuların bir bütün olarak siyasal görüşlerinin değerlendirilebilmesi için, bu muhafazakâr-gerici boric özelliklerine bir göz atmak gerekiyor.

Marksistler açısından, resmi görüşe karşı mücadele eden muhalif görüşlerin hangi siyasal-sosyal temelden, hangi sınıfsal bakışla, hangi sınıflar için mücadele ettikleri aydınlatıcı özelliktedir. Bu özelliklerin sınıfsal-siyasal temeli gözardı edilerek, yalnızca, her türlü resmi-egemen görüşe ve devlete karşı amaçsız -ya da hakim sınıfların amaçları doğrultusunda- mücadele edenler kutsanarak ancak anarşizme varılır. Marksizm, son çözümlerde devletin yok edilmesinin ancak sınıfsız topluma mümkün olduğunu öngörür. Bu nedenle marksistlerin her türlü devleti bir ileri devlete dönüştürmeyi amaçlamayan "anti-devletçi" değerlendirme kstasları olamaz.

O halde Sivil Toplumcular'ın sivil topluma oluşturma mücadelesindeki geleneksel müteffiklerinin "Geleneksel Halk Muhalefeti" mi, hakim sınıflar arasındaki mücadelenin değişken iktidar-muhafil kanatları mı olduğunu ortaya koymaya çalışalım.

"GELENEKSEL HALK MUHALEFETİ" (!) VE DP-AP, MENDERES DEMİREL

Türkiye Toplumunda bir geleneksel halk muhalefetinden söz edilecekse, Orta-Asya'dan -sınıfların ortaya çıkışından- başlayarak alt tabakaların, üst tabakalara karşı yürüttüğü mücadele ve ayaklanmalar da aranmalıdır. Ve böylesi bir geleneksel halk muhalefeti, halk katmanlarında zaman zaman ekonomik, zaman zaman sınıfsal, zaman zaman da ulusal ve dinsel görünümle her olagelmıştır. İştirakçi Hilmi ile başlayıp TKP ve M. Suphi ile devam ederek, 1971 ve 75-80 Dönemi mücadelesinde damgasını vuran Türkiye Devrimci Hareketi'nin yürüttüğü mücadele, bu geleneksel halk muhalefeti kapsamındadır. Bu mücadelenin özü, ekonomik planda sömüren-sömürülen, siyasi planda yöneten-yönetilen, ulusal planda bağımlılık-anti-emperyalizm çelişkilerini halk güçleri yararına çözmeye istemi ve eylemliliğidir.

Sivil Toplumcular'ın doğal müteffiki "Geleneksel Halk Muhalefeti" ise, İttihat ve Terakki'nin muhalifi Hürriyet ve İtilaf'tan başlayarak, Terakkiperver Fırkası, Serbest Fırka, Demokrat Parti, Adalet Partisi ve Doğru Yol Partisi'dir. Ne Hürriyet ve İtilaf'ın Osmanlı Devleti'nin, ne Serbest Fırka'nın, ne de DP-AP'nin Cumhuriyet'in sınıfsal-siyasal özünü ilişkin bir itirazları olamamıştır. Üstelik, Hürriyet ve İtilaf, İttihat ve Terakki'nin Osmanlı alternatifii siyasatlerine karşı padişahlık ve Osmanlılık savunuculuğu yapmıştır. Terakkiperver Fırka ise, Kemalist kadronun anti-Osmanlı, anti-monarşist anlayış ve uygulamaları karşısında Osmanlılığı ve padişahlığı her getirici bir ideolojisi dışında ortada. DP'ye varncaya dek muhalif, sonraki yıllarda çoğunlukla iktidar olan bu geleneksel eğilim; Halk sınıflarına uygulanan sömürü ve baskıların hangi egemen sınıf fraksiyonunun hakimiyetinde ve hangi iktisadi yöntemlerle uygulanacağı konusunda resmi görüşe muhalefet etmiştir. Bu ikilik kendini devletçi-özel sektörcü kapitalizm olarak sunar.

1950'de kemalist devlet partisi

CHP'yi "milli irade" ile deviren DP, gerek fikir misyonu, gerekse önder kadroları itibarıyla, devlet fideğinde ve CHP içinde yetişmiştir. DP "Umumi Reisi" ve TC'nin ilk "sivil Cumhuriyeti" Celâl Bayar, "Atatürkün Başvekili" ve "İktisat Vekili" olarak kemalist iktisat politikalarının uzun yıllar uygulayıcısıdır. Adnan Menderes, Fuat Köprülü, Emin Sazak vd.DP önderleri de bir yandan Atatürk ve İ-nönü dönemlerinde CHP'de "ehemmiyetli vazifeler ifa etmiş" kemalist kadrolar idi. Diğer yandan sömürdenden aldıkları payın azalma endişesini duyan -ya da daha fazlasını isteyen- ve buna razı olmayan diğer hakim sınıf fraksiyonu yöneticileri; "...Memlekette milli mücadele yıllarında ilk defa bir devrimci bayrağı olarak açılmış halkçılık, halka doğru inme, halk içinden gelecek halk için çalışma ideali, DP ile yeniden canlanmıştır..." (7) -tı (Dİ)

Çıkar kavgaları sonucu 1940'lerden sonra parçalanma ve dağılma içinde olan hakim sınıfların ittifakı, yeniden biçimlenmelidir. Yeni biçimlenişin siyasal örgütü CHP olamazdı. Bu yüzden DP, yeni devlet partisi olarak politika sahnesinde boy gösterdi. Bu özel sektörcü-sivil girişimci parti, özel sektörün tekelci kanadıyla toprak ağalığı ve diğer feodal kalıntıların ittifakını yeni biçimlerle daha da perçinlemiş; bu nedenle de gerek emperyalizm, gerekse yerli hakim sınıflar açısından tercih edilen parti olmuştur.

DP, emperyalizmle ilişkiler açısından, kemalizm ve CHP'nin devamı olan bir dış siyaset izlerken; bu ilişkilerin içeriği açısından, emperyalizme bağımlılığı daha ileri boyutlara götürmüştür. Zaten, İ-nönü ve CHP tarafından "tarafsızlık" ve "bağımsızlık" politikası terk edilerek NATO'ya girmenin ön adımı atılmıştı. NATO'ya kesin giriş ve bu çerçevede yapılan "ikili anlaşmalar" DP iktidarının ilk yıllarında gerçekleşti. NATO üyeliği ve ikili anlaşmaların Türkiye Halkları açısından kölelikten başka anlamının olmadığını her yurtsever bilir. İşte size bir ibret belgesi:

"...Tarihe bakınız, Osmanlı İmparatorluğu'nun batı anlamında bir devlet şekli almaya başladığı günden 1950'ye kadar dış politikamız hiçbir bakışan, Menderes kadar dünya politikasından müsbet konuşan bir yavaşlamıştır. Kore savaşına katılmamızdan CENTO'nun kurulmasına, NATO'ya giriş ve Kıbrıs alınmasına kadar büyük başarılar, Demokrat Parti devrinde elde edilmiştir...(Abç) (8)

Dış siyasette Osmanlılık tan ve CHP'den devralınan emperyalizme bağımlılık sürdürülür ve daha arttırılırken, içte uygulanan neydi?

Hızlı ve çarpık bir kapitalizme, "her mahallede bir milyon yaratma" anlayışının getirdiği yol, arsa, emlak yolsuzlukları. Üretim dayalı sanayinin değil, emperyalizme sömürü pazasının sağlanabilmesi için, dış borçlanmayla açılan Marschall Yolları, Hızlı kapitalizmesinin getirdiği ve fakat halk kitlelerinin sömürülme oranını kat kat arttıran "suni refah". İnşaat ihaleleri, hammadde ithalatından parti, eş-dost, akrabaların "köşeyi dönmeleri" sonucu ortaya çıkan yeni türedi, vurguncu "kapitalsız kapitalistler" ve bu gidisin her alanda yarattığı kozmopolizm: Geleneksel-yerleşik kültür dokusunun parçalanıp yerine daha iyisinden ve ilerisinden konamaması -ki bu dinamiktan egemen sınıflın her fraksiyonu yoksundur- ortaya çıkan iki ayaklı yoz kültürel yapı...

DP'nin halka, "halkın kendi kendisini yönetmesi" demek olan demokrasiye ve bunun en üst düzeydeki şekillenişlerinden biri olan parlamentoya bakışı, nitelikçe, devamsız olduğu osmanlılık ve Tek Şeflik Yönetimi'nden hiçbir de farklı değil-

dir. Gerçi DP şefleri de diğer egemen sınıf yöneticileri gibi halktan, halklıktan; demokrasinin erdemlerinden ve "milli irade" ile tesis edilen meclisin yüceliğinden söz etmişlerdir:

"...Bunun içindir ki yüzyıllar boyu önce saraya, sonra yerine geçmiş yönetici kadrolara bağlı kalkınma hareketleri DP' ile doğrudan doğruya halktan gelmeye başlamış, halk kendi kaderini yine kendisi yönetmeye DP'nin kuruluşuyla koyulmuştur demek yerinde olur..." (Abç)

"...Demokrat Parti'nin, temsil ettiği ideali gerçekleştirmek için giriştiği büyük mücadelelerin birinci gayesi Millet Meclisini tekrar bir halk meclisi haline getirmektir. (Abç) Birinci meclisten sonra görüldüğü demokratik, fakat aslında tek parti ile yönetilen totaliter bir devlet sistemi ne hızla kaymış rejimi..." (Abç) (9)

Ancak bu sözde, yerinde ve doğru olarak totaliter dediği Kemalizm'in popülizt halklık sınırlarını aşamamış; demokrasiye, meclise K.Kemal'in verdiği şekilsel önem bile can alıcı pek çok konuda verilmemiştir. Bu bağlamda "Sivil Toplum'u geliştirici", "milli iradeci" DP'nin burjuva temsilci demokrasinin en önemli temsil kurumu olan parlamentoya verdiği önem "Hâmâsi nutuklar"la sınırlı olmaktan öteye geçmemiştir. ABD ile yapılan ikili anlaşmalar meclisten geçirilmemiş, Kore savaşına giriş kararı buradan meclisi, Dışişleri ve Milli Savunma bakanının bile haberi olmadan salt Menderes tarafından alınmıştır. Oysa her burjuva Anayasası'nda "savaş girmenin meclis kararıyla" olacağı hükmü vardır. Yine ABD Emperyalizminin Orta-Doğu'daki çıkarlarını sağlamak için "komünizm tehlikesine karşı" (!) oluşturulan Bağdat Paketi'ne giriş kararı da meclis ve ilgili bakanların bile haberi olmadan Menderes tarafından alınarak yürürlüğe konmuştur.

Bütün bunların yanında DP döneminde, Tek Şef Dönemi'nin aksine, politikanın kitlelere yaygınlaşması, o-cak ve bu-cak teşkilatları aracılığı ile en küçük köylerde bile geniş yığınların politikanın içinde olması şekilsel ve kısıtlı olarak da olsa sağlanmıştır. Bunun toplumun sivilleşmesinde ve burjuva demokrasinin yerleşmesinde de belli bir önemi olduğu yadsınmaz. Ancak, her halde marksistler açısından salt politikanın kitlelere yaygınlaşması değil, hangi politikaların yaygınlaşmakta olduğu asıl öneme sahiptir.

Yukarıda da belirttikimiz gibi burjuva demokrasisi, her şeyden önce çeşitli sınıfların ve toplumsal güçlerin temsilisi açısından "kuvvetler ayrımı" ve "kuvvetler dengesi" şart koşar.

Bu nedenledir ki burjuva demokrasinin yerli yerine oturması ve gelişmesi ile sivil toplum da gelişir. Burjuva demokrasisi, son çözümlemede burjuvazi için demokrasidir, emekçi halk ve işçi sınıfı için diktatörlük olmasına rağmen, ihmal edilemez bir önemi vardır. Elbette bu görüşler marksizmin demokrasi ve burjuva demokrasisini değerlendirmesine dayanmaktadır. Sivil Toplumculuğa Devrimci Yol'ın içinden ilithak eden Dönüşümcü Grup, her konuda olduğu gibi, demokrasi, burjuva demokrasisi, sivil toplum konularında da marksist değerlendirmeleri reddetmiştir. Onlar, marksizmin değil, burjuvazinin demokrasinin anlayışının takipçisidirler. Bunu da açıkça söylüyorlar:

"... Türkiye Solu'nun demokrasi konusunda olumlu bir anlayışa sahip olmadığını iddia ediyoruz... Solun eski teorik çerçevesi ile, alışılmış rejim değerlendirmesi çerçevesiyle sınıflar mücadelesinin önümüzdeki dönemdeki gelişmelerini açıklayabilmek zordur..." (83 Ekim tartışmaları, Toplantı tasarımları s.319 "H")

"...Devrimci Yol ideolojisi ile ilkönceki gelişmeleri açıklamak ve anla-

mak mümkün değildir. Meselâ Devrimci Yol'daki ve Nasuh'un savunmalarında söylediği demokrasi perspektifi ile Türkiye'de demokrasi mücadelesi vermek mümkün değildir..." (83 Eylül'ündeki bir tartışmada "H")

Peki, demokrasi konusunda kim doğru görüyor ve kim doğru uyguluyor? Demirel-"Burjuva Demokratları" ve Sivil Toplumcular. (!) Neden? Çünkü, onlar "toplumsal onaycı ve milli iradecilerdir". Bu "kutsal ittifak"ın "toplumsal onaycılığı ve milli iradeciliği, tam da idamına karar verilmiş mahkûme idam edileceği" aracı seçme ve onaylama özgürlüğüyle çıkıyor. Dönüşümcü-Sivil Toplumcular'ın toplumsal onaycı, kitle iradesine saygısı ve bağlılığı (!) bolca örnekler taşıyabilecek başka bir yazın konusu olabilir. Biz "milli iradecilik" şampiyonu AP ve Demirel'e dönelim.

AP ve Demirel her yönüyle DP'nin devamıdır. İlk elde AP'nin de -tıpkı DP'de olduğu gibi -"Devlet'in Bekâsı"nın sağlanması asıl siyasal görevidir. Nitekim bu nedenle "devleti, demokrasiyi ve meclisi kurtarabilmek" için milli iradeyi ve kendini destekleyen kitlelerin iradesini hiçe sayarak müdahaleci -Seçkinler'le- uzlaşıvermektedir. 12 Mart ve 12 Eylül'de hiç bir toplumsal onaydan geçmeyen, hiç bir milli iradeyi temsil etmeyen geneller. "iradeye el koyduğunda, devletin bekâsı ve Türk Milleti'nin yüce menfaatleri uğruna" (!) uzlaşılmış; 83'te partiler kurulmaya başlandığında cunta başkanı B.Ulus'u ya kendi kuraacağı partinin başkanlığını, önerilmiştir. Her ne kadar Sivil Toplumcu-Dönüşümcüler,

"...Cunta'nın devletten anladığı şey ile bugün burjuva muhalefetin devletten anladığı şey farklıdır..." (Abç) (83 Ekim Top.Tut's:394 "H") dese de, ömrü "memleket, millet ve devlet" hizmetinde geçmiş eski "İk-bâlkâr", yeni "mazlum" vatan evladı elbette bunca fedakârlığa yeniden hakim sınıfların mutemmed adamı olmak için katlanıyor...

AP ve Demirel felsefesi, mensubu olmaktan gurur duyduğu "Bati Alemi'nin sadık bir uşağı olmuş, ikili anlaşmalara yenileri eklenerek sürdürülmüştür. NATO Üslerine Türk Komutanların girip girmedikleri sorusuna "üs yok tesis var" diyor Demirel, bugün birilerinin "... Demirel, örneğin NATO'dan çıkmaya kadar da götürülebilir bu söylemini. (Abç) Bir tek şartla; işçi sınıfının bağımsız siyasal hareketi devreye güçlü olarak girebilir ve bu güçlüliğini ispatlayabilir..." (83 Ekim Top. Tut. s 323 "H") dediğini duyuyorsa, o tatlı (!) ve özgün üslubu ile "biz bu memleket için her fedakârlığa katlandık, fakat bize bihüsn etmeye hiç kimsenin hakkı yoktur" diyebilir herhâlde...

Burada birilerine üzülerek de olsa (!) hatırlanacak çok hoşlanmayacakları bir hatırlatma yapalım:

"...Her devrim mücadelesi en az kendi şiddetinde bir karşı-devrim doğurarak ilerler" diyordu Marks. "... İşçi sınıfının bağımsız-siyasal hareketi ve onun mücadelesi devreye güçlü olarak girer ve bu güçlüliğini ispatlayabilir..." en az bunun şiddetinde bir karşı-devrim uygulayacaklar, egemen sınıflar ve onların temsilcileri olmayacaksa kimler olacak?

Şu çok bağlı olduğu demokrasiyeye gelince, burjuva demokrasinin gerçek anlamı göz önüne alınırsa bu derin bağlılığı (!) da encâmı çıkar ortaya. AP, bir yandan izleyicisi olduğu DP ve "46'lar Ruh'u" nedeniyle anti-devletçi, kitle destekçisi bir görünüm yaratmaya çalışırken; Diğer yandan hep otoriter olmuş, otoriterizmi felsefe haline getirmiştir. Burjuva anlamda demokratik bir içeriğe sahip olan 1961 Anayasası'na uyulmamış, "bu Anayasa ile memleket idare edilemez" diyerek burjuva demokrasinden değil, baskıcılıktan yana olduğu açıkça ortaya konmuştur.

1980 başlarında hazırlanan ve 1982 Cunta Anayasası ile ayrıntılarda bile çıkarılan Anayasa daha hatırlanma değildi? Gerek hazırlanan taslak, gerekse "pek önem verdiği" (!) TBMM, ni Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde yararlanarak işlemez hale getirmesi, kendinin başta bulunduğu daha otoriter bir rejimi meşrulaştırmaktan başka bir amaç taşıyamaz. Değilse, 24 Ocak Ekonomik Önlemleri'nin, grev ve toplu sözleşmelerin yok edildiği, her türlü demokratik hak ve özgürlüklerin ortadan kaldırıldığı, IMF ve her türlü emperyalist baskıya karşı yükselen anti-emperyalist, anti-faşist halk eylemliliğinin teslim alındığı bir siyasi yönetim olmaksızın sürdürülebileceğini en çok Demirel ve AP biliyordu. Elbette bunları "benim temsil ettiğim sınıfların demokrasiyi tahammülü yoktur" diyerek değil; yoğun bir anti-komünizm edebiyatı eşliğinde "anarşi ve terörün devleti nasıl tahrir ettiğini" söyleyerek, anti-otoriteci, ve milli iradeci demogojilerle sürdürmektedir. Geçekten de 1965'den sonra Gençlik Demekleri'nin, Ticaret ve Sanayi Odaları'nda "milli irade"yi hiçe sayan; halkın oylarıyla seçilen Ankara Belediye Başkanı Vedat Dalokay'ı görevinden almaya kalkan, en önemlisi de faşist olmayan herkesin etrafında birleştiği Fatsa Belediye Başkanı'na ve O'nun temsil ettiği devrimci kitle destegine karşı "darbe" yapan tepeden inme Demirel'in "milli iradeciliği" de, "demokratik" da demogojiden öteye geçmez. O'nun gözünde de halk, temsil ettiği sınıfların siyasal çıkarları 4-5 yılda bir onaylayan siri ol-maktan başka bir şey değildir.

Sonuç

Özetleyip sonlarsak, Türkiye gibi emperyalizme bağımlı Yeni Sömürge bir ülkede, emperyalizm ile bütünleşmiş egemen ittifakın bir fraksiyonu zaman zaman emekçilikle kendi ihtiyacı olduğu zaman- kimi Burjuva Demokratik söylemleri kullansa da burjuva demokrasisini kuramaz. Ülkemizde Burjuva Demokrasisi'nin oluşumu her türlü subjektif düşünce ve niyetin ötesinde köklü objektif değişimlere bağlıdır. Bunun yanında hakim sınıfların "burjuva liberâl" fraksiyonu ile bugünkü ifadesini cunta ve ANAP'ta bulan fraksiyonu arasındaki çelişki kayıtsız kalmamacak bir çelişki olarak görülemez. Çünkü:

-Egemen ittifak içindeki ekonomik-siyasi vb. tasfiye sonucu Oligarşi'de bir daralma olmuştur. Bu daralma bir yandan yeni daralma-genişlemelere gebe iken Cunta ve Özal rejimi'ne karşı mücadele açısından önemlidir.

-Egemen ittifak, kendi içindeki çelişkileri, halkın kendisiyle olan çelişkilerini gölgelerek için kullanmaktadır. Halkın sorunlarının çözümünün bu çelişkilerin çözümüyle mümkün olabileceği imajını yaratmaktadır. Halkın devrimci-demokratik gündemi, bu çelişkiler ve sunuşta çarpıklık teşhir edilerek oluşturulabilir. (10)

Halk Güçleri'nin ve Devrimci Hareket'in, geleneksel ayaklanmalarından, gençlik ve işçi eylemlerine, THKP-C'ye, Devrimci Yol'a, Direniş Komiteleri'ne, Fatsa'ya, Mamak'a, Metris'e uzanan demokrasi ve örgütlenme deneylerinin üzerinde yükselceği "Geleneksel Halk Muhalefeti" vardır. Bu Geleneksel'i içinde taşıyan dinamizm

günün koşullarına devrimci çözümler getirecektir. Oligarşi'deki daralmaya bağlı olarak, hakim sınıflar arasındaki çatlak ve gediklerden yararlanmak başka şeydir; Burjuva fraksiyonların peşine takılarak bunlara ilithak etmek başka şeydir. Türkiye'ye demokrasiyi, terçimini faşizmin gizli icrasından yana koyan burjuva fraksiyonları ve bunlarla uzlaşanlar değil, devrimci halk güçleri getirecektir. Bu da DEVRİM'dir, başka bir şey değil.

DİĞER NOTLAR

(1) Bu yazı, Türkiye üzerine geniş tarihi, ekonomik, siyasal, kültürel bir araştırmanın belli bölümlerinin özeti-dir.

(2) Bakınız. Lenin, Devlet ve İhtilâl.

Lenin, Proleterya İhtilâli ve Dönek Kautsky

(3) Mahir Çayan, Toplu Yazılar, Kesintisiz Devrim II-III

(4) Yalnızca eski iki zıt ucu örnekledik. Bu "zıt"(!) uçların çeşitli eklemleri de değişik adlarla aynı önerilerde bulunuyorlar. Bu arada benzeri öneriler açısından çeşitli burjuva fraksiyonları ile DSP ve Ecevit'in hakkını yememek gerek.

(5) K.Marks ve F.Engels. 1965, s:30, Alıntılanan E.Ahmet Tonak, Kapital'in Planı ve Kapitalist Devlet Üzerine bir Not, 11.Tez II.Kitap sayfa 126

(6) Marx K ve Engels F.1969 s:503, agy. s:127

(7) Samet Ağaoğlu, Arkadaşım Menderes, Ağaoğlu külliyyatı 6 İstanbul 1967, s:20

(8) Age. s:111

(9) Age. s: 20-21

(10) Türkiye'deki Gelişmelerini Nasıl Yorumlamalı? Dİ sayı: 28, 1 Mayıs 1986

PERU HALKI VE SOSYAL DEMOKRASİ

"22. Aralık 1978 Devrimci Yol Sayı 25"

"... Segimlerde en çok oyu alan partilerin biri (APRA) -Devrimci Amerikan Halk İttifakı'dır. Çok eski bir parti olan APRA, siyasal yasama, popülist bir küçük burjuva partisi olarak başlamış ve süreç içinde Peru egemen sınıflarının öz partisi olmuştur..."

"...APRA, askeri yönetimin sivil alternatifi olarak diri tutulmuştur..."

"...Bugün iktidara hazırlanan APRA Cuntanın yaptıklarının daha da fazla-sını, Peru Halkına yopacaktır..."

"... Emperyalizm'de Peru egemen sınıfları, şimdiki, sağcı, otoriter bir sivil yönetimle, açık faşist bir askeri hükümet terçih arasında durmaktadır..."

Evet, yüzlerce devrimci tutuklu-nun kursuna dizilmesiyle, bugünlerde kamuoyunu meşgul eden Peru hakkında 1978 Aralık ayında Devrimci Yol'da böyle deniliyordu:

Daha sonra neler oldu? Peru Halkına, açık faşizm yerine, parlementer maskeli faşizmi dayatan egemen güçler, 1978 yılında, "Demokrasiyi Dönüş" adı altında, yeni bir Anayasa onaylatılar.

Sivil ve Resmi faşistlerin silahları gölgesinde yapılan oylama ve seçimler, "Aydınlık Yol" (Sandro Luminesa) ve diğer sol gruplara boykot edilmiştir.

Buna rağmen, her geçen gün, Halk güçlerinin Devrim Savaşı güçlenmiştir. Siyasi taktikler, işkenceler, cinayetler ve 100.000' in üzerinde, Devlet güçlerince kaçınıp öldürülen, Peru'lu öğrenci, işçi ve köylüye rağmen güçlenen direniş, bu kez, sosyalist maskeli Alan Garcia tarafından pasifize edilmeye çalışılmıştır.

Orta ve Latin Amerika Devrimleri'ne engel olmak amacıyla önüne koy-muş olan Emperyalizm, çoğu zaman Dünya Kamuoyu'na, Alan Garcia gibi "Sosyal Demokratlar"ı, Peru ve benzeri ülkelerin başına dikip, Sosyalist enternasyonal gibi kurumlarla siyasal destek vermektedir.

Gerici, Halk düşmanı politikalar, bu ülkelerin insanlarını pasifize etmek için "sosyalist" kılıfına bürün-mektedir. Böylece Dünya Kamuoyu, baskı, zulüm ve cinayetlere karşı sesiz kılınmak isterken, IMF ve Dünya Bankası gibi emperyalist kuruluşlar "muhalefetsiz" bir sömürüyü gerçekleştirmektedir.

PERU CEZAEVLERİ

Haziran 1985'te, "Sosyal Demokra!" Alan Garcia'nın başa geldiğinden bu yana, "Teröre Karşı Savaş" kampanyaları ile Aydınlik Yol devrimci örgütü başta olmak üzere, tüm Peru halkına karşı yürütülen Devlet terörü, bu kısa süre içinde 2.000'in üzerinde insanı katletmiştir. Zor durumda kalan Alan Garcia ve polisine Moral ve siyasal destek amacıyla güden "Sosyalist Enternasyonal" Willy Brand başkanlığında, -birkaç dürist Sosyal Demokrat partinin itirazına rağmen- Peru'nun başkenti Lima'da toplanmıştır.

Bu durumu protesto, ülke gerçeklerini dünyaya duyurmak ve -Türkiye cezaevlerindeki direnişlerde olduğu gibi- cezaevi koşullarını anlatmak isteyen, devrimci kadın ve erkekler, 18. Haziran tarihinde, Santa Barbara Cezaevinde, (Direniş burada, kadın mahkûmların cezaevi yönetimini ele geçirmesiyle başladı.) Franton, Lurigancho Cezaevlerinde direnişlere başladılar.

Senelerdir mahkemeye çıkarılmadan tutuklu bulunan devrimcilerin güçlü sesi, Sivil faşist ve askeri güçlerce otomatik silah ve bombalarla susturulmaya çalışıldı. Saatlerce süren direniş sonunda teslim alınan, çoğunluğu Aydınlik Yol Örgütü'nün e-lamanlarından oluşan siyasi mahkûmlar, elleri bağlı şekilde kursuna dizildikten sonra, yakılarak tanınmayacak hale getirildiler.

Alan Garcia "Sosyalist!" Hükümeti ölü sayısını 300 olarak veriken, katledilen devrimcilerin sayısının 600' in üzerinde olduğu tahmin edilmektedir.

Burjuva Devlet Mekânizmaları, ister askeri, ister sivil hükûmetlerce yönetilsin, her zaman halklara ve onların kuruluşlarına düşmüştür.

Peru örneği, dünya halklarının devrim mücadelesi önünde ibret verici bir örnektir.

YAŞASIN PERU ZINDANLARINDA SÜREN DİRENİŞ!
YAŞASIN DEMOKRATİK HALK DEVRİMİ YOLUNDAKİ PERU HALKININ MÜCADELESİ!
KAHROLSUN EMPERYALİZM VE ONUN İŞBİRLİKÇİLERİ!

FRANSA'DA SON GELİŞMELER

Bilindiği gibi 16 Mart'ta iktidara gelen sağ hükümet yeni uygulamaların gerçekleştirilmeye çalışıyor. Zaten kendi karakterine hiç de yabancı sayılabilecek olan uygulamaları büyük tepkilerle karşı karşıyadır. Bugüne kadarki ikratlarına şöyle bir baktığımızda oldukça olumsuz görünüm sergilemekte. Daha önceki Devrimci İşçi sayılarında da belirttiğimiz bir çok şey bugün yaşadıklarımızdır.

Fransız halkı için pek hayırlı gelmeyen Chirac Hükümeti bir o kadar yabancılara da hayırlı değildir. Serbest piyasa, Özel Sektör girişimleri nin alevlendiği bu günlerde, televizyon birinci kanalının 3,5 kişinin hizmetine verilmesi önerisi ise tepkileri gündeme getirmede önemli oldu denilebilir.

İşyerlerinde sonsuz keyfi davranmaya hak kazanan patronlar, 81 hükümetinden kaçarken yakalanan bir takım kapitalist kuruluş ve kişilere yabancılara da hayırlı değildir. Serbest piyasa, Özel Sektör girişimleri nin alevlendiği bu günlerde, televizyon birinci kanalının 3,5 kişinin hizmetine verilmesi önerisi ise tepkileri gündeme getirmede önemli oldu denilebilir.

Öte yandan meclisten geçeceğe benzeyen İrç Şöven ve baskıcı yeni Yabancılar Yasası'na karşın bir çok kuruluş tepkilerini sessiz dile getirirken kimileri bu konuya ve diğer uygulamalara karşı daha radikal tavır alıyordular. Bu yazı kaleme alındığında, Arap gençlerinin Lyon'da 10 gün evel başlattıkları süresiz Açık Grevi iyi bir örnektir. Televizyonun çok az yer vermesine rağmen bir çok kişinin, kuruluşun desteğini almış bulunuyor bu eylem.

Yeni Yabancılar Yasası ise şöyle bir görünüm arz etmektedir.

a) HÜKÜMETİN YASA TASARISI PROJESİNİN ÖZETİ

Yabancılar için Fransa artık bir hukuk devleti olmayacak. Hangi koşullarda yabancıların Fransa'ya girme hakkı olacak? Sahte turistlere karşı mücadeleli hedefleyen değişiklikler altında, Fransa'ya girmeyi olanaksız kılıyor. Fransa'ya girme hakkı, gerekçesiz ve yasal yollara başvurma hakkından yoksun olarak kolayca reddedilecek.

1945 kararnamesiyle Fransa'ya girme talebi ancak, söz konusu kişi toplumsal düzen için tehlike teşkil etmedikçe ve de bu karar gerekçeleriyle, bir kopisi ilgiliye verilecek biçimde yazılı bir şekilde reddedilebilir. Şimdi çıkartılması düşünülen yasa, idari otoriteye keyfi davranma hakkını sınırsızca sunmakta. Doğal, gerçek ve inandırıcı belgelere sahip olmayan kişilerin Fransa'ya girişlerine artık izin verilmeyecek. Bazı "terörist" grupların Fransa'ya sızmalarını önleyecek önlemler, toplumsal düzenin korunması kuşkusunun çok ötesinde sonuçlar doğuracağı benziyor. Yasaya göre, her yabancı bir şüpheli gibi görünecek ve masumluğunu kanıtlamak zorunda kalacak.

10 yıllık kart eğer sahte biçimde alınmışsa ve kart sahibi Fransa'dan bir yıldan fazla bulunmazsa geri alınabilecektir. Ayrıca 10 yıllık kart almak için yabancıların toplumsal düzeni tehdit etmemeleri koşulu aranacak. Halen, bir yabancı oturuma sahip olmadığı için tutuklanırsa, ancak mahkeme kararıyla sınıra götürülebiliyordu. Yeni yasayla, sınırışı kararın idari kurumlara, mahkeme kararı olmaksızın alınabilecektir. Artık Prefektörler tek başlarına karar verebilecekler. Bir yabancı işçinin sınırışı edilebilmesi için şu koşul yeterli görülmüştür.

- 1- Fransa'ya yasal olarak girdiğini kanıtlayamamak
- 2- Fransa'da toplumsal düzeni bozucu eylemlerde bulunmak
- 3- Fransa'ya girişten sonra 3 ay içinde geçici oturma kartı için başvuruda bulunmamak

4- Oturma kartına sahip olmadığından haklarında daha önce sınırışı karar alınmışlar

5- Oturma kartının yenilenmesini reddedenler (bu durumda Vali sınır dışı ve 3 sene Fransa'ya girmeme kararı verilebilir.) Ayrıca üzerinde oynamış vuya sahte isimle oturma kartına sahip olanlar.

Ayrıca sınırışı edilmek için, Fransa'ya dış politikasında zor duruma düşecek eylemlerde bulunmak yeterli olacak. Bunun da ötesinde, akrabaları sınırışı edilen 18 yaşından küçükler de sınırışı edilecek. Son olarak, bir Fransızla evli yabancı eğer ortak bir yerde yaşamıyorsa, derhal sınırışı edilecek.

b) KİMLİK KONTROLÜ-HAPIS CEZASIYLA KARŞILAŞMAMAK İÇİN KİMLİK TAŞIMA ZORUNLULUĞU

Yasa, kimlik kontrolünü tamamıyla polisin iradesine bırakıyor. Polisin talebini reddedenler 10 gün ile 3 ay arasında hapis ve para cezasıyla karşılaşacaklar. Herkes, her yerde, her zaman, kimlik kontrolüyle karşılaşabilir. 1983 yasası bu kontrolün kişi ve toplum çıkarlarını tehdit ediliği belirli yerlerde yapılabileceğini öngörüyordu.

Sosyal düzene yapılabilecek bir saldırıyı önlemek amacıyla, kimlik kontrolleri, onu yapacak polis ve jandarmaların keyfine bırakılarak, genel bir güvenlik operasyonu niteliğine bürünecek.

İrkçilik Tehlikesidir!

Yasaya göre oturma kartları dışındaki pasaportlar ve ehliyetler yeterli görülecek. Fotoğraflı kimlikler, örneğin banka kartı, sosyal güvenlik kartı vb. yeterli görülmeyecek. Kontroller, yabancıları, kimliklerini kanıtladuktan sonra, Fransa'da yasal olarak bulunduklarını da kanıtlamayı zorunlu kılıyor.

Yasa, istisna kapalı bir biçimde, bu kontrolün esas olarak yabancıların oturma kartlarının kontrolünü hedeflediğinden, yabancılar bu yasadan en çok etkilenecek kişiler durumundalar.

Kimlik kontrolünü reddedenler 10 gün ile 3 ay arasında hapis ve 500 Frank'tan 15 bin Frank'a kadar para cezasıyla karşılaşabilecekler. Benzeri cezalar ehliyet ve kart griz'i göstermek isteyenler için de geçerli olacaktır.

Eğer bir kişi kimliğini kanıtlayamazsa veya "şüpheli" değerlendirilen bilgiler verirse, polis onun parmak izini alabilecektir, fotoğrafını çekebilecektir. Bu durumda şahsın ifadesi de alınacak. Şimdiye kadar bütün işlemler savcı veya hakimlerin izniyle gerçekleştiriliyordu. Bundan böyle, tüm inisiyatif emniyet görevlilerine bırakılarak istedikleri zaman, istedikleri yerde, arama ve kart kontrolü yapılabilmektedir.

zini alabilecektir, fotoğrafını çekebilecektir. Bu durumda şahsın ifadesi de alınacak. Şimdiye kadar bütün işlemler savcı veya hakimlerin izniyle gerçekleştiriliyordu. Bundan böyle, tüm inisiyatif emniyet görevlilerine bırakılarak istedikleri zaman, istedikleri yerde, arama ve kart kontrolü yapılabilmektedir.

c) YABANCILARIN İLTİCA TALEBİNDE BULUNMA HAKKI

İltica hakkını almak için, onu hak etmek gerekiyor. OFPRA, artık İçişleri Bakanlığı'nın kararına bağlanmış durumda. Fransa'da iltica talebinde bulunmak için sınırda gerekli belgeleri ilgililere sunmak gerekiyor. Ama iltica talebinde bulunan herhangi birisinin, bu talebini kanıtlayacak belgelere o an sahip olmaması durumunda geri çevrilecek. Ayrıca, bu talebin yazılı yapması gerekecek ve bu şahsın sosyal düzen için bir tehlike arz ettiği durumunda reddedilecek.

OFPRA'ya geçici oturma kartına sahip olan veya oturma kartı olan herkes iltica talebinde bulunabilir. Bunun için de, iltica talebinde bulunan Fransa'ya yasal olarak girmesi gerekiyor. Aksi durumda, polis geçici oturma kartını veremeyi reddederek, ilgiliyi geri gönderiyor.

Bugün iltica talebinde bulunmak, oturma hakkı almaktan tamamıyla bağımsız durumda. Hatta, oturma hakkı alamayanlar bile OFPRA'ya başvurabiliyorlar. Bundan böyle OFPRA artık sadece iltica talebinde bulunanların kayıt edildiği ve İçişleri Bakanlığı'na bağlı bir kuruma dönüşüyor. Yasaya göre ayrıca, itiraz komisyonu başkanı tek başına OFPRA kararını reddetme hakkına sahip olabilecektir. Dolayısıyla, Fransa'da artık iltica talebinin varolması devam edecek mi?

c) SAHTESİ MÜMKÜN OLMAYAN KARTLAR

Yeni yasa tasarılarına göre, bilgisayarla kişiler hakkında eski bilgilerin yansır, kişi hakkında her türlü bilgi verilecek. Bunlar 30 yıl boyunca saklanacak. Ancak ölüm ve kartların yenilenmesi durumunda silinecek.

Öte yandan yeni oturma kartları manyetikli olacak ve dolayısıyla sahte yapılması önleneyecek. Kişilerin fişlenmesinin yansır, polis, jandarma ve tüm emniyet güçleri gerek gördüklerinde bu fişleri inceleyebilecekler.

Ayrıca, oturma kartının her yenilişinde, herkesin parmak izi alınacak ve her türlü ihtimal gözönüne alınarak 10 parmağın da izi alınacak.

YENİ DERNEKLER YASASI

1939 yasasını ortadan kaldıran 1981 yasası, yabancıların dernekleşme faaliyetini oldukça artırmıştı. Ne var ki, bundan sonra böyle olmayacak. Fransa'da varolan tüm öz örgütlenmeler gözden geçirilecek. Eğer, "terörist" faaliyetlerle ilişkisi saptarırsa, bu dernekler kapatılacak, gerekçe ise, Fransa'nın dış işlerine gölge düşürmedir. (Herhalde Halkın Mücahitleri liderinin ülkesine geri gönderilmesi böyleleri bir kuşkuhan kaynaklanıyordu.)

Yukarıda görüldüğü gibi görünürde kaçak işçilere karşı alınan önlemler, aslında Fransa'da yaşayan tüm yabancılara yönelik bir saldırıdır. Bu tür program ve yasalar hiç bir şekilde kabul edilemezdir, buna karşı sessiz kalmamalıdır.

Zaten hiç bir kurumda söz sahibi olmayan, kısıca "eşit haklardan" mahrum olan yabancı işçiler sadece en ağır, en pis ve aşağılık işleri, Fransızların hiç bir şekilde kabul etmeyeceği işleri kabul edip yapan zavallılar olarak görülmesine karşı çıkmalıdır.

Bulduğumuz her yerde, bu yeni ırkçı, şöven yasalar karışık mücadele edilmeli, bu konuda diğer kuruluşlarla dayanışma içine girilmelidir. *Fransa Devrimci İşçi*

METZ TÜRKİYE VE KÜRDİSTAN HALKLARIYLA DAYANIŞMA GECESİ

Mayıs ayı, çalışmalarımızın yoğun olduğu bir ay oldu. Bu çalışmalar, gerek 1 Mayıs hazırlıkları, gerekse de gece hazırlıkları idi.

Metz'de 24.5.1986 tarihinde, Türkiye ve Kürdistan Halklarıyla Dayanışma ve Kültür gecesi düzenlendi. Geceye, kolektif çalışmaların sonucu olarak 600'den fazla kitlenin katılımı sağlandı.

Yıldırımın, çeşitli gruplara serpilip geliştirildiği bu dönemde, gecemize geniş bir kitlenin katılması bizim için olumluydu. Geceye devrimci olanlarımız Ali Asker, Mehmet Erdoğan, Heval ve Melike Demirağ katıldılar.

Ayrıca yönetmenliğini Ayşe E-mel'in yaptığı, "Anılarla 71" tiyatrosu sahnelendi ve halklarımızın beğenisini kazandı.

22.6.1986 Pazar günü derneğimizde, "Türkiye'de Siyasal Gelişmeler" konulu bir tartışmalı toplantı düzenlendi. 70 civarında insanın katıldığı bu toplantıda, çeşitli konular tartışıldı. Tartışmaya, bazı sol gruplardan da katılanlar oldu. Tartışmanın en ilgi çeken yönü, Sol Liberallerin, dün söyledikleri şeyleri, bugün yutmalarıydı.

Bundan sonra da çalışmalarımız, olumlu bir şekilde devam edecektir. Metz Devrimci İşçi

STRASBOURG

Gerek Devrimci Hareketimiz, gerekse ona bağımlı, onun yurtdışı ve cephe gerisi dayanışma hareketi olan Devrimci İşçi örgütümüzün içerisinden siyasi tartışmaların belirli bir dönemden sonra netleşmesi, gelecekteki örgütümüzün açısından olumlu olmuştur. Dönüşümlü akımın saflarımıza terkettiği güden, günümüze kadar olan süreçte, genelinde yurtdışı örgütümüzün ileriye yönelik her geçen gün gelişmeler içerisindeydi. Merkezi toplantılar ve ona bağlı olarak çıkarılan Devrimci İşçi yayın organımız, onun ışığında sürdürülen birimdeki tartışmalar bize birçok şeyler öğretmiştir.

Yayın organımıza ilişkin görüşlere gelince; Bizce gerçekte önemli siyasi perspektifler ve önemli açılımlar sunan bir faaliyetlerdir. Bunun yanında, Devrimci İşçi, kezine olarak Devrimci İşçi faaliyetleri yürüten

tüm birimlerde merkezi olarak siyasi seminerler koymalıdır. Yayın organında da, dünyadaki gelişmelere daha fazla yer verilmelidir. Genelinde S.S.C.B ve Varşova Paktnın dünya görüşlerini ve politikalarını açmalıdır.

Türkiye'ye yönelik, demokratikleşme! ve Türkiye'de demokrasi mücadelesini, her geçen gün yeni değişimleri sürekli açmalıdır.

Bölgemiz Strasbourg, merkezi olarak diğer Türkiye'li örgütlerle yapılan eylem birliği kararlarını olumlu buluyor. Bu eylem birliğine bağlı olarak bölgemizdeki çalışmaların hazırlanması kampanyası ve bildiri dağıtımını sürdürülmektedir. Bu eylemlerle, kamuoyu çalışmalarını önümüze görev koymuş bulunuyoruz.

Starsbourg
Devrimci İşçi Taraftarları

MULHOUSE'DE 1MAYIS

Mulhouse ve çevresi Devrimci Yol sempatanları olarak, her seneki gibi bu sene de 1 Mayıs'ı coşkuyla kutladık. Yürüyüşte kortejimize 150 civarında kitle katıldı. Ayrıca, Fransa'nın en büyük sendikası CGT, DK, TKP ve Halkın Kurtuluşu bu yürüyüşte yerlerini aldılar. Saat 10.30'da başlayan yürüyüş, Faşist cuntayı teşhire yönelik sloganlarla devam ederek saat 12'de sağlıkli bir biçimde sona erdi, devrim andı içildikten sonra dağıldı. Aynı gün Mulhouse ve çevresi Devrimci Yol sempatanları olarak bir gece düzenledik.

HALKLARLA DAYANIŞMA GECESİ

Gecede, bir arkadaşın açılış konuşmasından sonra, başka bir arkadaşın 1 Mayıs ve Türkiye'deki Faşist Cuntanın, 6. senedenberi halklarımız üzerinde uyguladığı ırkçı, sovsan faşist baskılarını anlatan konuşmasından sonra, tüm devrim şehitleri adına saygı duruşuna geçildi.

Saygı duruşundan sonra mahalli ozanlar çıktı. Daha sonra, Zamanı, Nürşani ve Rıza Aslandoğan çıktılar. Nürşani ve Rıza Aslandoğan'ın okuduğu sevd ve kavgı türkülerıyla Zaman'ın okuduğu devrim marşları ve şiirleri geceye başka bir renk kattı. Geceye 400'ün üzerinde kitle katıldı. Ayrıca bir baci ve iki arkadaşın okuduğu şiirlerle devam eden gecemiz, sonunda devrim andı içildikten sonra dağıldı.

Kısacası, gecedin birçok tecrübe ve deneyimler kazandı. Pratik eksikliklerimizi gördük. Halkımızın, devrimcilere ve bağında yetiştirdiği ozanlara nasıl sahip çıktığını gördük. -daha bilinci bir savaş için ilerli!

Mulhouse ve çevresi Devrimci Yol sempatanları

AVUSTRALYA'DA TÜRKİYELİLER

Avustralya Devrimci İşçi

Avustralya'da onbinlerce insanımız yaşamaktadır. Kimi insanımız için bir "otel" di burası, kimi insanımız için ise "kader" di bir türlü değişmeyen. Ama, gitgide "otel" ve "kader" anlayışı yerini, çile, gurbet, sömürü, sürgün ve bir türlü dönülemez kavrılara bıraktı. Hergün biraz daha fazla, biraz daha çok insanımız tarafından, bu artık böyle anlaşılmakta...

Bir zamanlar, "cennet Avustralya" diye, Zeki Müren tarafından çığırknlığı yapılan ve sanırız Türkiye'de olsun, Avrupa'da olsun, bir çok insana toz-pembe, "tam yaşanılacak yer" olarak gözüken Avustralya'yı Avrupa'daki Türkiye'li insanımız bir de bizlerden izlesin istiyoruz.

Nedir Avustralya? Neler oluyor bu koca Kıta'da? Avustralya'nın yerlileri (Aborjini'ler) ne durumda? Avustralya İşçi Sınıfı ve Sol Hareketleri ne yapıyorlar? Ne gibi sosyal, siyasal, ekonomik gelişmeler sahne oluyor bu insanı az, toprağı büyük ülke? Türkiye'li ve Kürdistan'lı insanlarımızın durumu ne alemde? İşte, Devrimci İşçi'nin sütunlarında bu ve benzeri konuları bu sayıda ve ilerideki sayılarda, becerebildiğimiz kadlarıyla anlatmaya çalışacağız.

Son sözümlü başta söyleyerek girelim; Avustralya, Türkiye'li insanımız için "Türkiye'den iyidir, hısrat ama, illa da acıdır, çiledir, gurbettir, sömürdük." Belki de bu kavramlarla ilk defa bu kadar acımasız, yakından, yüz yüze gelmiştir, hayatında. Hele sanayide çalışanlar için, yani işçiler ve işsizler için "modern Hapishane" dir Avustralya.

BHP, GENERAL MOTORS, FORD DUNLUP Avustralya'daki belli başlı büyük firmalardan sadece birkaçıdır. Bu fabrikalar, Türkiye'li insanımızın gözünde, bilincinde, "gerçek Avustralya" işte budur. Bu fabrikalar, "Avustralya'nın aynası"dır işçinin dilinde.

Kopup geldiği köylülük ilişkilerini henüz koparamamış, kafası özel mülkiyet hülyalarıyla dolu, Türkiye'de önce derinleşen, orta mülki sahibi, küçük burjuva olabilmek hırsıyla dolu, en ağır sanayi dalında çalıştığı, "sendikalaşma" olduğu halde, işsizlikten, "proleter"liğe geçmemiş, yarından güvencesiz bir halde, yalnız başına, akıntının önünde onbinlerce insan...

Avustralya demek, "gavurun fabrikası", "Gavurun fabrikası" demek ise Avustralya demek. Yani Avustralya; patronun sömürüsü, küfürü, ev işi arası gidip gelen bir "canlı-Cenazelik" tir. Avustralya'yı anlamak demek, işçi olana, ama ille de hem göçmen, hem de işçi olana tanımak, anlamak ve kavramak demektir. İşçiyi, hem de göçmen işçiyi anlamak demek ise, hasreti, gurbeti, çileyi, sömürüyü ve umudu tanımlar. Umut... "Türkiye acaba düzelir mi?" düşüncesi, Türkiye'li göçmen işçinin yüzünde akan bir ırmak, gülen bir çocuğun ağzıdır.

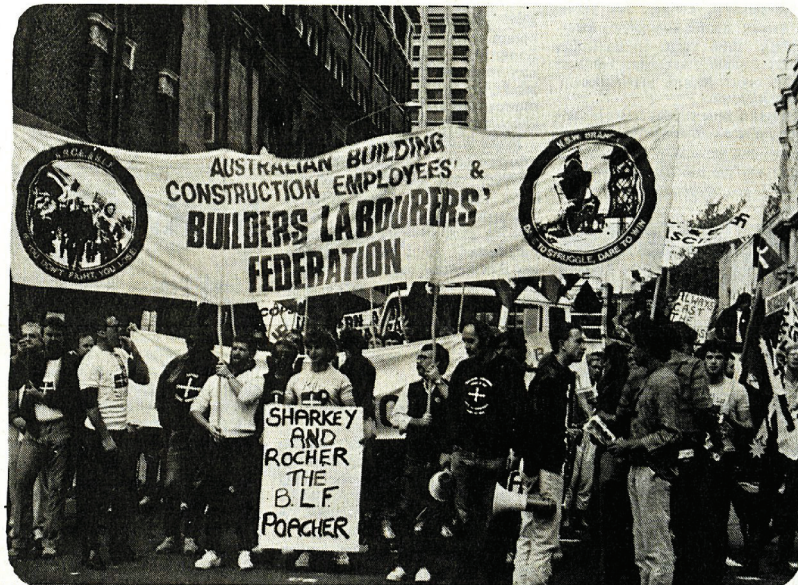
18 Yıl önce gelmişler, bir gelmişler bir daha da dönememişler. Defalarca gidip geri gelmelerine rağmen, Ora'da şu sınırlar kalamayacaklarına olan güçlü inançlarına rağmen, "işler bir düzelse" geri dönme arzuları da bir o kadar güçlüdür.

WOLLONGONG'DAN BİR İZLENİM

Wollongong, Sidney yakınlarında küçük bir maden şehridir. Türkiye'

li işçiler bu şehre ilk olarak 1969 yılında gelmişler. 250 ille 2000 dolayında can yaşamakta. İlk geldiklerinde hemen hemen erkeklerin hepsi iş bulmuş. Kadınların çalışması ise yasaklı. Sonraları Avustralya'lı ve diğer milliyetlerden kadınların mücadelesi sonucu, kadın işçiler çalışma hakkını elde etmişler 1980 yılında.

Sene 1986. Tüm Avustralya'da olduğu gibi işsizlik Wollongong'da da büyüyor. 250 ai leden ancak kala kala 40 dolayında Türkiye'li işçi kalmış çalışabilen Wollongong'un en büyük işyeri BHP demir-çelik tekelidir. Hemen her milletten çalışabilen Türk kadın sayısı ise ancak 4. Eskiden çalışabilen yüzlerce kişi geçirdiği iş kazaları yüzünden işsiz. Tazminat davaları devamlı sürmektedir, kimi davalar 4 sene de bitiyor.

Bu sürede ruhen çökenler, Tazminat mahkemesi sonucu aldatılan ve bir daha çalışamayacak derecede hasta olanlar ve delirenlerin sayısı hiç te azımsanacak kadar değil. Yunan'lı İtalyan'lı, Yugoslav'lı hepsi de "aynı kader" de birleşiyorlar. Ama başta Türkiye'li ler geliyor. Geçtiğimiz yıllarda hemen her yıl bir kaç defa toplu işten çıkarmalar oldu. İşten çıkarmalar sendikaların pek fazla ses çıkardığı söylenemez. Sesler daha çok dışarıdaki ilerici parti ve demokratik örgütlerden geldi. Şimdilerde BHP'de çalışan işçi sayısı 1700 civarında.

Bir-kaç işçi ile konuştuk. Hepsini aynı konulardan şikayetçi ve dertli. Yugoslav'lı Maltız'lı Türk'ü, İtalyan'lı hepsi aynı iplikten dokunmuş, aynı hısrat, kurultuş çareleri bir ama, biçare, devrimci bir sendikadan, kitlenin kucağına bilecek, yol gösterebilecek bir M/L partiden yoksunluk vb...

Çalışmayanların durumu ile çalışanların durumu arasında benzerlikler var. Hemen hemen her iki tarafta bir çok kişi aynı şeylerden şikayetçi. "Ne olacak bizim halimiz" diyor bir işçi. Benlerce işçide Kanser belirtisi var ama sesimizi çıkartamıyoruz, "dışında öbek öbek işsiz var" diyor bir başka işçi. Bir başka işçi "Hayvan yerine konma"nın verdiği kuzgunluka konuşuyorduk; "çalışma şartları oldukça ağır, dünyanın 3.mü 4.mü büyük fabrikası

kendine lâzım herşeyi kendi çıkarıyor. Kömür yatakları var dağların eteklerinde... Beş üzerinde sendika var. Biri biraz iyice, diğerleri hepten satılmış. 1926 Senesinin makinalarında bizleri yok pahasına, can pahasına çalıştırıp, soyup soğana çevirip, birde üstüne üstlük kanser edip bir kenara koyuyorlar" diyor, gözleri biryere takılı, birşeyleri hatırlamak istemesine... "ha bizim Türkiye, ha burası" diye ekliyor. "iki ucu boklu değnek, gel sen n'aparsın."

COCE OVEN KÖMÜR OCAGI

Sohbet koyulaştıkça o anlatıyordu, hiç bitecek gibi değildi, böyle söylüyordu "bitmez bitmez" diyordu. Söz Türkiye'den Avustralya'dan sonra yine dönüp dölaşip çalıştığı yere geliyordu. "Her tarafı berbat ya, en berbati da şu 'COCE-OVEN'"

Bir giydiğini bir daha giymiyorsun. Elbisemin ve ayakkabımın hepsinin parısını cebimizden veriyoruz. Yemekhanelerde hayvanlar bile yemek yemez. Diyorlar ki, İsviçre'de, Danimarka'da maden işçileri daha iyilermiş, oralarda maden var mı bilmiyoruz ama Türkiye'de maden işçisi arkadaşlarımız vardı, onlar bir arayıldırı, bir sahipleri vardı..." "baba

kısa ve genel olarak, Avustralya'nın sendikalar tarihçesi, son sendikal ve işçi olaylarıyla ilgili haberler verelim.

ÇOK KISA OLARAK GÖÇMEN İŞÇİLER VE AVUSTRALYA'DA SENDİKAL HAREKETLER.

Önce şunu belirtelim ki, yukarıda başlığını verdiğimiz konular hakkında geniş bir araştırmamız henüz yok. Ancak ilderde böyle bir eksikliği imkânlar dahilinde tamamlayacağımızı ve Devrimci İşçi'ye daha geniş bir yazı göndereceğimizi sanıyoruz.

BAŞLANGIÇ OLARAK:

1975'de Göçmen İşçileri Konferansında getirilen bir önerinin sonucunda, Sendika Göçmen İşçileri Merkezi (Trade Union Migrant Workers' Centre) 1976'da bir grup sendikacı tarafından kuruldu. Merkez, "göçmen işçilerin ihtiyaçlarını ve problemlerini" anlayan ve kabul eden sendikalar tarafından desteklenmektedir. Kurulduğu yıldan yana böyle bir merkeze gereksinim olduğu inancının benimsendiği görüşü ve bu merkez in amaçları, "Göçmen işçileri Sendika Merkezi" tarafından çıkarılan bir broşürde şöyle açıklanmaktadır;

1. Göçmen işçilere iş yerinde ve Avustralya toplumunda karşılaştığı problemlerde yardımcı olmak.

ta denilebilir ki, göçmen işçilerin şu veya bu biçimde Avustralya hakkında genel-aktüel bilgisi olanların, sendikal yapı ve işçi hareketleri hakkında algı ve bilgileri kimi konularda daha sağlıklı ve fazladır. Avustralya işçi sınıfı tarihi kendisine u-nutturulmuştur, işçiler 10 sene öncesini bilememektedirler! nelerin olduğu karanlıktır. En önemli konulardan birini örnek olsun diye veriyoruz. Bilindiği gibi, dünyada ilk 8 saatlik iş günü mücadelesinin bu ülke işçileri tarafından verilmiş olması ve bu mücadelenin anısına Melbourne şehrinde bir anıtın bulunması olayı, işçilerin hergün O anıtın önünden geçmiş olmalarına rağmen, belki hiç, belki de fazlası bir bilgisi yoktur.

Sendikal yapının işleyişi, kuralları, hiyerarşik yapısı bir çizgele, bir şekil olarak dahi tam ve sağlıklı bir şekilde bilinmemektedir. Doğaldır ki, bu çok daha karmaşık bir bilgilendirilmeyi gerektirir. Bu konularda, devletten, sendikalarından çeşitli düzeylerde ayrılan ödeneklerle, tonlarca alı lı, broşür, kitap vb. şeyler olmasına rağmen yani bunca bilgi! enfasyonu içinde bilgisizlik. Birçok sendikadan bu konuda bilgi vermek için harcadıkları çabaların çoğunu bilgilendirmek olarak adlandırmak yanlış olmayacaktır. Gerçekte bilgilendirme diye, kendileri için en az gerekli olan şeyler verilmektedir. Göçmen işçilerin durumuna gelince; Dilsizlikten gelen problem bu konularda kendi dillerinde yazıların bulunmaması, var olanlar, sağlıksız bilgiler de olsa dahi, göçmen işçilerin bura işçi tarihi ve sendikal yapısına, başka yerlerden gelmiş olmaları, kendi ekonomik-sosyal yapı ve düşünce dünyaları, bu tür bilgilendirmeyi cazip-gerekli olmaksızın uzak tutmaktadır.

Sendikal yapının hemen hemen çoğunluğunda hakim olan anti-demokratik işleyiş, bunun bir nedeni devlet resmi politikalarının etkinliği, Sendika Federasyonunun (ACTU), Avustralya Sendikalar Konfederasyonu) halen, Dünya Hür'cileri içinde bulunmasının sadece altını çizmekle yetinilm.

AVUSTRALYA SENDİKAL HAREKETİNİN TARİHÇESİ

Bir başka broşürden aktaracak olursak, sendikal hareketin tarihçesi hakkında şunlar söylemektedir;

Avustralya sendikalarının başlangıcı 1850 lerin ilk yıllarında; özellikle ilk gelen göçmenlerin etkisi ile başlar. İlk yıllarda sendikalar küçük olup, genellikle sadece kasabalarda oluşuyordu. O zamanlar sendikalar saktık, hastaklı, ölüm ve daha fazla ücret almak için ortaklaşa "yardım" amacını taşımaktaydılar. 1800 lerin ortalarında altın keşiflerinden doğan zenginlik ve yeni göçmenlerin gelmesi, özellikle kalifiye işçiler arasında sendikaların kurulmasını sağladı.

"Altın telaşı" sırasında, Avustralya nüfusunda önemli bir artış oldu ve göçmenlerin çoğu beraberlerinde geniş çapta sendikalaşma tecrübesi ve ilerici fikirler getirdiler. İşçi kitliği sendikaların daha iyi iş şartları ve yüksek ücret almalarını sağladı. Örneğin, Melbourne şehrinde taşçılar sendikası, 1856'da dünyada ilk defa 8 saatlik iş günü hakkını elde etti. Bu tarihi başarıyı ancak için Melbourne Sendikaları Konseyi Binasi'nin karşısında bir anıt dikilmiştir. (Sözünü daha önce ettikimiz anıt). Bu anıtın üzerinde 3 tane yaldızlı 8 rakamı vardır. Bu rakamlar işçinin ideali olan sembolize eder. Yani 8 saat iş, 8 saat eğlence ve 8 saat istirahat.

1800'lerde kalifiye işçiler sendikalaştı. Bunların merkezini devlet memurları ve devlet okulları öğretmenleri teşkil etmekteydi. O zamanlar sendikaların çoğunluğunun çalışma alanı bir eyalet (veya o zamanlarda sömürge) içinde idi. Eyaletler arası temaslar çok azdı. Her eyalette sendikaların birleşiminden oluşan konseyler vardı. Bunlara iş ve işçi konseyleri deniliyordu. Bu konseyler her başşehir ve Viktoriya'da olan, Ballarat, Bendigo ve Geelong gibi büyük kır kentlerinde de bulunurdu. Tek başına çalışan sendikalar, sanayi dalı ve işine bakmaksızın konseye üye oluyor ve tüm sendikaların görüşlerini arttırmak için çaba gösterirdiler.

1879'da ülke çapında bir sendika konseyi oluşturmak için girişimler bulunuldu. Bu girişimler bu yüzyılın başlarına kadar bir netice vermedi. Bu yüzyılın başlarında Avustralya Sendikalar Konseyi kuruldu. 1879 ile 1891 yılları arasında sendika sayısı 124'e çıkmıştı. Kayıtlı üye sayısı yaklaşık 54.888 yani, tüm çalışanların % 1,7' sini teşkil etmekteydi. 1890'larda Avustralya önemli bir ekonomik bunalıma girdi. - İhraç mallarının fiyatları düştü, yurtdışından borç para almak zorlaştı, kâdiler kıstlandı, işsizlik yaygınlaştı. Aynı zamanda sendikacılık gelişti ve yüzyılın başında 200 sendikadan 10.000'e yakın üyesi vardı. Yani Avustralya'da çalışan tüm işçilerin %6'sıydı.

İş şartlarını koruma ve iyileştirme mücadelesinde bazı büyük sendikalar, geniş çapta serli grevlere gittiler. Bu sendikalar arasında göze çarpanlar, Denizciler, kırsal bölgedekiler ve madencilik sanayindekiler oldu. Bu grevlerin sonucunda sendikalar büyük bir yeniliğe uğradılar. Yenilgin bir nedeni, sendikaların pazarlık yapma gücünün zayıf olması ve diğer nedeni ise hükümetlerin işvereni çeşitli şekillerde destekleyen müdahaleleri oldu. Gelişmenin bir yeni sahasında işçiler, hükümetin kaynaklarının işverenlerin çıkarlarını desteklemek amacıyla kullanılmaması ve işçiler yararına bir yasa çıkarılması için doğrudan doğruya politik eylemlere başladılar. 1890'a kadar geçen 40 yıl içerisinde sömürge parlametosuna işçi sınıfı adayları çoğu zaman sendikaların desteğiyle seçildi.

1890'ların ekonomik krizleri, önemli grevlerin yeniliğe uğraması ve istenilen hükümetlerin oynadığı rol, sendikaların politikalarını radikal bir biçimde değiştirdi. Sonuç olarak 1900'de Tasmania ve Batı (Western) Avustralya dışında, her eyalete bağlı sendikaların ve seçmen şubelerinin oluşan bir potansiyele işçi Partisi kuruldu. O zamana kadar Avustralya'da yeni bir parti yaratma düşüncesi olduğu halde, ülke çapında herhangi bir örgütlenmesi yoktu.

MELBORNE'DE HALKEVİ KURULDU

Altı ayı aşkın bir zamandır, Melbourne'nin Gradmeadows ve çevresinde çalışmalarını sürdüren Halkevi örgütlenme komitesi çalışmalarını tamamlıyarak Halkevi'ni geçtiğimiz 1 Nisan günü, Viktorya'da oturan Türkiye'lilerin hizmetine sundu.

Halkevi Avustralya'da yaşayan Türkiye'lilerin ikili sorunları olan Türkiye ve Avustralya ya karşı görevlerini dialektik bir biçimde ele alması için çalışmalarını ekonomik, demokratik, kültürel, sosyal, politik, akademik ve benzeri alanlarda mücadelesini sürdürecektir.

Çalışmalarındaki amaçları kısaca toparlayacak olursak: Kısa adı V.H.E. (Viktorya Halkevi) olan derneğin başlangıçta çalışma alanı bir gerçek ki, Gradmeadows ve çevresi olacaktır. Pratik ve zengin çalışmalarının genişleyip genişlemesiyle bu alanın Türkiye sınırlarına yayılmasının gerçekleştirilmesi düşünülmektedir. Üyelerin çoğunluğu bu bölgelerde oturmalarına rağmen diğer üyelerin bir kısmı daha uzak bölgelerden gelecek çalışmalara katılmaktadırlar. Yoğun ve karmaşık bir çalışmayı gerektiren amaçlarımızı kısaca sunacak olursak:

- Avustralya'lular ve Avustralya'da yaşayan diğer halklarla, Türkiye'li ler arasında dayanışma ve dostluğu geliştirerek, bu halkların her türlü hakları eşit kullanımı altında bir arada eşitçe kardeşçe yaşamaları doğrultusunda mücadele etmek.

- Avustralya'da yaşayan Türkiye'li ler arasında dayanışma ve dostluğu geliştirme,

- Toplumumuzun içinde yayılmak istenen-değişik milliyetlerden halkların kardeşliğine yönelik olan her türlü ırkçı, şoven, çalıcı faaliyetlere karşı çıkmak, bu konuda insanları uyandırmak.

Çocuk bakımı, sağlık, eğitimi gibi konularda annelerin bilgilendirilme, grev, işsizlik, hastalık, ölüm, felaket gibi durumlarda işçilere ve ailelerine yardımcı olmak.

İlginç bir nokta da, Avustralya'da zorunlu sanayiye ait uzlaştırmayı başlatan sendikacılar değil, fakat İşçi Partili olmayan politikacılar, özellikle Liberal'e mensup olan Charles Kingston ve Alfred Deakin'dir. Geniş çapta grevlerin tecrübesini geçirdikten sonra, "endüstriyel barış" aradılar ve biraz tereddütten sonra ekonomik uzlaştırmaya (sınai uzlaştırmaya) geçiyor mekanizması, "hem işveren hem de sendikalar tarafından kabul edildi. (Belki de Shop Steward- işyeri temsilcisi- işçi değil, kavramı burada gelmektedir. Bizdeki sendika temsilcisi yerini tutmaktadır.)

Fazla çalıştırıp az ücret ödemeyi önlemek için kurulan ücret kurullarının yetkisi artırılarak iş saatlerinin düzenlenmesi, genelde iş şartlarının tümünü kapsadı. Ayrıca 20. Yüzyılın başlarında uzlaştırmaya ve barıştırmaya sistemleri Federal ve tüm eyalet hükümetleri tarafından kurulmuştu. (bizdeki mahkemelerine benzetilebilir.) 1901'de 6 eyalet birleşerek (Commonwealth of Australia) Federal hükümetini kurdular ve 3 yıl sonra Federal Parlamento "Barıştırmaya ve Uzlaştırmaya" yasasını onayladı.

AVUSTRALYA UZLAŞTIRMA SİSTEMİ.

Avustralya uzlaştırmaya sistemi her eyalette işlemedi. Her eyaletin kendi sistemi olduğu gibi, her eyalette iki değişik sistem de vardı. Eyaletlerdeki sistemler benzeri bir şekilde işler. Tek tek eyaletlerde iki ayrı uzlaştırmaya sistemi işlediği için asgari ücreti saptama sistemi çok karmaşıktır.

Avustralya sistemi Federal iş kanunları yapmaktadı ve bu kanunlar her eyalette geçerlidir. Aynı zamanda her eyalet hükümeti kendi eyaletinde geçerli olan iş kanunları yapmaktadı. Avustralya'da da ücretleri ve şartları ayarlayan Avustralya Uzlaştırmaya Sistemi diğer ülkelerden farklıdır. Diğer sanayileşmiş ülkelerdeki sistemler "toplular sözleşme" denilen bir temel alınır, Avustralya'daki (doğrudan) Barıştırmaya ve Uzlaştırmaya Sistemi'dir. İki sistem arasında önemli farklar vardır. Uzlaştırmaya sisteminde sendikalar ve işverenler o konuyla

ilgili savlarını hakeme sunarlar. Hakem meselenin nasıl halledileceğini saptar ve alınan kararları da her iki taraf da kabul etmek zorundadır. Toplu sözleşme sisteminde ise, iki taraf kendi aralarında bir anlaşmaya varmak için karşılıklı pazarlığa girerler.

Akla gelen soru -Avustralya için böyle işi olmayan bir sistem seçimi? (siz, işçilere zorla dayatılmış anlayın) Cevabı ise, bu sistem ekonominin tarihini ve Avustralya sendikal hareketinin bir ürünü olmalıdır.

1890-1894 Tarihleri arası süren grevlerde yeniliğe uğrayan sendikalar, güçsüz (zayıf) kaldılar ve bundan sonra uzun süren bir ekonomik kriz başladı. Bu durum, işvereni kuvvetli bir pozisyona getirdi. İşverenler iş şartlarını emretmeyi tercih ediyor ve bu konuda sendikalarla bir anlaşmaya gitmeyi reddediyordu. Bu nedenle sendikalar, Uzlaştırmaya Sistemi'ni işverenin hakem tarafından verilen karar kabul edeceği bir pazarlık yöntemi olarak gördüler. Avustralya'da -ki sistem her ne kadar Barıştırmaya ve Uzlaştırmaya Sistemi ise de-, son yıllarda Toplu Sözleşme uygulamalarında artışlar olmuştur. Bunun neticesinde Barıştırmaya ve Uzlaştırmaya Sistemi içerisinde Toplu Sözleşme usulü de uygulanmaktadır.

Avustralya Uzlaştırmaya Sistemi 1904'de kuruldu ve ilk Federal iş şartları ve ücret saptaması 12 Aralık 1906'da yapıldı. Avustralya Sistemi, işçilerin ve sendikaların haklarını koruyarak, karmışık ve çoğu zaman da baskıcı yasalar altında işlemedi. Çalışan bir çok işçi, işçilerin grev yapma haklarının olduğunu zannediyor. Bu tamamen doğru değildir. Uzlaştırmaya Sistemi'nin işçi yetkilileri vardır. Bu yetkilileri, işçilerin grev yapma haklarını engellemek yönünde her an kullanabilirler. Uzlaştırmaya Sistemi, sendikalar ve onların çalışmalarına, işleyiş kurallarına bir çok yasal kısıtlamalar ve anti-demokratik uygulamalar getirmektedir.

Avustralya'da sendikalar, işçilerin mücadelesinden doğmuştur. İlk günlerinde bu güne kadar her nesil, iş ücreti ve iş şartlarında sendikaların kazandıklarını korumak için mücade-

le etmişlerdir. Avustralya'da 2.25 milyon işçi sendikalara üyedir.

Bir zamanlar işçilerin mücadelesi sonucu, iş kanunlarının, işçiyi tanıyan temel hak ve çalışma koşulları bugün kağıt üzerinde olmasına rağmen, pratikte işlemedi. Zaten iş hakkı-hukuku diye çıktırkanlığı yapılan şeyler, bugün sanayide geri kalmış bir çok ülkenin iş hak ve özgürlüklerinde oldukça geri, baskıcı ve anti-demokratiktir.

KISACA İŞÇİ HAREKETLERİ

İşçilerin yaşam düzeyi düştükçe mücadeleleri de artıyor. Geçen yıl COMENG İŞÇİLERİ, telefon çalışanları, Genarel Motors Holden, Deniz işçileri, toplu ve kısmi işten atılmaları karşı işlerini korumak için mücadeleler verdiler. Avustralya İşçi Partisi'nin Liberal Parti'yi aratmayan uygulamaları işçilerin işsizliğe ve yasa koşullarının giderek ağırlaşmasına karşı artan tepkileri çeşitli şekillerde geliştirdi.

Denebilir ki, 1930'lardan sonra yaşanan en büyük ekonomik bunalım şu yıllarda yaşanmaktadır. Bu durumda Liberal ve şimdi yönetimde bulunan İşçi Partisi yönetimleri sendikalarla ve işçilere karşı savaş açtı. Sendikaların işçileri kendilerini savunma konularına çektiler. Sendikaların hatırı sayılır bir kısmı bu savunma sürecinde geri adımlar attılar. Avustralya Sendikalar Konseyi (ACTU) geçirdiğimiz yılda İşçi Partisi yönetimiyle Ekonomik Doruk Toplantısı'nda işçileri daha çok köleleştirir bir dizi anlaşmalar yapıldı. Bu anlaşmalar işçilerin bu günlerde yürütebilecekleri mücadelelerin yolunu tıkamaktadır.

İşçi ücretleri dondurulmuş olmasına karşın fiyat artışları ve işsizlik sürekli büyüyor. Ağır endüstri ve tüketim maddeleri üretimi sürekli düşüyor. Bunalım ağırlaşıyor. İşçilere "eğer ücretlerinin dondurulmasına razı olursanız ve ABD ekonomisi iyileşirse, işlerini yeniden elde edebilecekleri" söylenmiştir. ABD'deki gelişmeler ortada, Avustralya şirketleri ve hükümet işsizliği kalıcılaştırma

yönünde adımlar atıyor, yeni teknoloji uygulamaları bunu daha da artırıyorlar. Kitlelerin satın alma gücünü hızla düşerken eldeki üretim satılmak isteniyor çıkmaktadır. Bu üretim fazlalığı doğal olarak bir çok alanda üretimin durmasını, fabrikaların kapanmasını, işçilerin toplu olarak işten çıkarılmalarını getiriyor.

Normal olarak yukarıda bahsettiğimiz fazlalığı durumlarında fiyat düşüşleri görülür. Ancak Avustralya'nun bugünkü koşullarında özellikle silahlanma harcamaları nedeni ile kalıcılaşan enflasyon yani paranın sürekli değer kaybetmesi fiyatları yüksek tutmaktadır. Avustralya kanımca böyle bir yere gelmiştir ki; bundan önce devreye küçük bunalımlar çeşitli yöntemlerle rahatlatılarak, bugünden sonra artık bunu başarabilme şansları hemen hemen yok gibidir. Bundan sonra işsizlik ve enflasyon hep yüksek kalacaktır. Artık Avustralya kapitalizminin devreye bunalımı, kapitalizmin kendi genel bunalımıyla bütünleşmiştir. Başbakan Bob Hawke gerek ABD'yi ziyaretleri sırasında gerekse ülke içi uygulamalarla ve söylemlerinde dünyada bir pasif bölgede tümüyle ABD'nin güdümünde tavrı alınacağı hergün bir kez daha kanıtlanmaktadır. İşçi Partisi kimi uygulamalarıyla Liberal Parti'nin başarmayacağı işleri başarmıştır!

Son günlerde faşist örgütler, ırkçılığı ana tema olarak alan faaliyetlerini hızlandırdılar. Bu faaliyetlerin bunalım bu devresinde öne çıkması rastlantı değildir. Barı babaları bunalım sistemin kendisinin kaynaklandığını gizlemek için akla gelebilecek her yöntemi geliştiriyorlar. Hükümetin kimi sözcükleri ve faşist örgütlerin liderleri bunalımın yükünü Aşya'lı işçilere, siyahılara ve bu arada tabii komünistlere atı olduğunu "ispatlamaya" çalışıyorlar. Bu günlerde Türkiye'de demokratik kitle örgütleri-ne karşı Türk faşistlerinin Avustralya'nın en büyük trajik günlük gazetesine kadar uzanan bir koronun eşliğinde saldırının gözlemlendiği de belirtilir.

dine sahip çıkma anlayışıdır. Türkiye'lilerin buluşma, sorunlarını hafifletme ve çözüme doğrultusunda hareketlerinin kolektif olarak düşünce üreteceği ve faaliyetler organize edeceği bir yerdir.

Halkevinin şu sıralar devam eden çalışmalarından bazıları:

KORO: 6-15 yaşları arasında halk türüklerinden oluşan bir repartur- la Halk çocukları korosu.

SAZ: Küçükler ve büyükler için saz kursları haftanın belirli günlerinde verilmektedir.

FOLKLOR: Küçükler ve büyükler olarak gruplar halinde halk dansları dersleri başlatılmıştır.

KADIN KOLU: Kadınlar aralarında bir kol oluşturarak kendi çalışmalarını sürdüremektedirler.

TERCÜME VE DANIŞMA: Her türlü ve birçok dilde tercümenin yapılması ve çeşitli konularda emekçilerin sorunlarını danışacağı Halkevinin gönüllü üyeleri haftanın her günü sabah saat 10'dan akşam 5'e kadar görev yapmaktadırlar.

DİNLENME: Oturup -dinlenilecek, okuyup-sohbet edilebilecek bir yer olanaklar dahilinde hazırlanmıştır. Burada insanlar günlük Gazete, Dergi, Kitap, Radyo gibi şeyleri bulabilirler.

EGİTİM ÇALIŞMALARI: 1 Senelik bir eğitim programı çalışması sürdürülmektedir. Ancak bu arada bu program tamamlanmayacağı kadar eğitim çalışmalarını ana programa ek olarak yürütülecek konulardır. İl eğitim geçtiğimiz Nisan ayında verilmiş, Avustralya'daki sendikal hareket, işçi sınıfı tarihi üzerine kısa bir sunuştan sonra tartışmaya ağırlaştırılmıştır. İkinci eğitim çalışması 1 Mayıs'ta verilmiş, 1 Mayıs'ın önemi ve anlamı üzerinde durulmuştur.

Yakında başlatılması düşünülen çalışmalardan bazıları ise şunlardır: Tiyatro, Halkevi Yayın Organi, Yaşlılar için gezi düzenlemeleri, Halkevi Kültür-Halk geceleri.

HALKEVİ

SYDNEY

Avustralya hakim sınıflarının parlamentodaki sol görünümü temsilcisi A.L.P. (avustralya İşçi Partisi) aracılığıyla uygulamaya çalıştığı, ekonomik-demokratik haklara yönelik saldırıları artarak sürüyor.

Başta militan işçi sendikalarını hedefleyen bu saldırılardan en çok nasibini alan B.L.F. (İnsaat İşçileri Sendikası) oldu. Ülkenin en eski ve mücadeleci sendikalarından biri olan B.L.F. sonunda, A.C.T.U (Avustralya İşçi Sendikaları Konseyi) üyeliğinden atılarak indirilmeye çalışılmaktadır.

Eski A.C.T.U Genel Sekreteri olan yeni Avustralya Başbakanı Bob Hawke (A.L.P'nin sağ kanat lideri) bu saldırıların en önde yer alarak işçi sınıfından aslında ne kadar korktuğunu göstermektedir.

1 Mayıs yürüyüşünde de, başını A.L.P'nin çektiği bu sağ rüzgâr ve saldırılar estirmeye çalışıldı. Sarı sendika B.L.U.W. (İnsaat Endüstrisi İşçileri Sendikası) B.L.F.'ye karşı destekleyip, örgütleterek, provakatif bir ortam yaratıldı. Yürüyüş başında güçlü bir protesto ile karşılaşılan sağ saldırı, (kastedilen A.L.P'deki saldırı) yürüyüşün sonunda çeşitli tuzaklarla sol kanat milletvekillerini ve B.L.F. temsilcilerini susturmayı yeltendi. Üzerinde konuşma yapan traylerli kaçırmayı denemeler, hatta 1 Mayıs organize sorunlarımızı da yanlarına alarak, polisle kitleyi karşı karşıya getirmeyi başardılar.

B.L.F'nin başını çektiği mücadele, devrimci sendikacılık anlayışı,

şu anda diğer sendikaları henüz uyardıramıyorsa da geniş bir kamuoyu oluşturup, hemen hemen tüm göçmen örgütlenmelerin, bir çok sol partinin (bunun içinde Anarşistler, Troçkistler, Avrupa yanlıları ve Sovyet yanlıları da mevcut.) desteğini aldı.

İşsizliğin alıp başını gittiği, birçok ekonomik-demokratik hakların kısıtlandığı, göçmen gençlerin sınıca sınıca edildiği bu ortamda bir Devrimci işçi taraftarları olarak çeşitli olanaklar araştırıp, örgütlenmemizi geliştirme çabası içinde olup, yukarıdaki eylemlilerde etkin olarak yer alarak ve almaktayız. Politik canlılık yok olarak yine de göçmenlerdedir. Bunun bilincinde ve ikili görevler bütünlüğüne kavrayarak süreçte birşeyler yapabilece, sesimizi duyurabilece çabalarındayız.

Devrimci İşçi taraftarları olarak bizler, 1 Mayıs gösterilerine, Demokratik Kitle Örgütü olan S.T.I.B. saf-larında katıldık.

Kalabalık bir kitlenin katıldığı kortejimizde davul-zurna eşliğinde halaylar çekilirken, aynı zamanda güncel sloganlar atılıp, marşlar söylenerek, hem B.L.F.'in mücadelesine omuz verdik, hem de Türkiye'yi gündeme getirmeye çalıştık. Yürüyüş boyunca atılan sloganların bazıları şunlardı: -Faşizm mezarla, Halk iktidarda! -Yasasın 1 Mayıs

-1 Mayıs ilk dileğimiz, seni yaşatacak tunc blegimiz!

-İdam ve işkenceler sen!

-Kürt Halkına uygulanan milli zulüme son!

-B.L.F'den kurtul ve çekilisin!

-Yaşasın B.L.F.!

-Kahrolsun Faşist Cunta!

TÜRKİYE TARİHİNDE ÖNEMLİ BİR DÖNEMEÇ: 12 EYLÜL

Dergimizin bir önceki sayısında yer alan "Türkiye'deki Gelişmeler Nasıl Yorumlanmalı?" başlıklı yazıda ülkemizdeki son gelişmelerin üzerindeki durulmuş ve şunlar vurgulanmıştı:

* "Türkiye'nin ekonomik ve siyasi sistemindeki istikrarsızlık, emekçi halk kitlelerinin muhalefeti bastırıldı, sisteme her alanda ciddi müdahaleler yapıldığı halde devam etmektedir. Bunun nedeni, istikrarsızlığın kaynaklarının sistemin yapısal özelliklerinde yatmaktadır. Bu özelliklerin başında, burjuvazinin ekonomik temellerinin zayıf oluşu ile hakim sınıflar ittifakının çatırmalı bir karakterde oluşu gelmektedir. Bu durum, burjuvazinin toplum üzerinde kurduğu egemenliğini barışçıl yöntemlerle sürdürmemesi sonucunu doğurmaktadır."

* "Ülkemizin yeni-sömürgecilik sürecine sokulmasının bir sonucu olarak oluşan gerici hakim sınıflar ittifakı (oligarşi) bir dizi aşamadan geçtikten sonra 80'lere doğru parçalanma noktasına gelmişti. 80'de, Tekelci Sermaye, emperyalizmin dayatmalarına da bir sonucu olarak kendi mutlak denetimini her alanda kurabilmek ve sistem sorunlarına çözüm bulabilmek için atığa kalkmıştı. 24 Ocak Ekonomik İstikrar Tedbirleri ile 12 Eylül Darbesi bu atığın önemli bir adımı olmuştu. Tekelci güçlerin bu atığı, Türkiye'nin son 30-40 yıllık tarihinde oluşmuş bulunan ekonomik-siyasi ve toplumsal dengeleri sarıyan önemli sonuçlar yaratmıştır."

* "24 Ocak Ekonomik İstikrar Tedbirleri'nin ve 12 Eylül sonrası uygulanan siyasal onarım programının doğal bir sonucu olarak oligarşik egemenlikte daralma meydana gelmiştir. Egemen ittifakta yer alan bazı kesimler, devleti ve ekonomik hayatı yönetip denetleme sürecinin, karar alma ve uygulama mekanizmalarının dışına düşmüştür. Devlet hayatında, egemenlik ilişkilerinde ve toplumsal yaşantıda nisbi-demokratik öğelerin tamamen tasfiye edilmesi nedeniyle bu öğelerin varlığı sayesinde kendilerini ve çıkarlarını koruyabilen bazı zümreler siyasal ve toplumsal ayrıcalıklarını yitirme tehlikesiyle karşı karşıya gelmişlerdir. Ekonomik planda yapılan yeni düzenlemeler sadece büyük tekellerin ve ihracat yapabilen kesimlerin ihtiyaçlarına cevap verdiğini için, iç pazara göre işletilen yapan sanayi kesimlerinin yanı sıra tarım-ticaret kesimlerinin konumu önemli ölçüde sarsılmıştır. Bu kesimler 1984'ten itibaren ekonomik araçlarıyla ya da siyasal temsilcileri aracılığıyla konumlarını düzeltmek için hükümete karşı belli bir tavır alışı yönelmişlerdir."

* "85 sonbaharından bu yana iyice belirginleşen siyasal arenadaki canlanmanın altında bir yönüyle egemen sınıf ve zümreler arasındaki çatışmalar ve uzlaşma arayışları yatmaktadır. İttifak dışına düşen kesimler ve güçler egemenlik ilişkilerinde ve ekonominin planlanmasında yeniden söz sahibi olma, tekeli güçlerin denetiminde yeniden ittifakta yer alma ve bu suretle konumlarını düzeltme mücadelesi vermektedirler. Bu mücadele, şu şekilde tanımlanabilir: Bir yanda, mevcut iktisat politikalarını devam ettirmek isteyen bulağı olarak da 12 Eylül faşizminin bugünkü şeklini korumaya çalışan güçler vardır. Bunların temel dayanakları, ordu, ANAP, tekeli büyük sermaye, ihracatçı kesimler ve emperyalizmdir. Diğer yanda ise, mevcut ekonomik düzenin temel özelliklerine ve bu arada emperyalist sistemin müdahalelerine dokunmadan ekonomik yapıyı iç pazar kuvvetlerini de yararlanabileceği bir şekle getirmeyi savunan ve buna bağlı olarak, mevcut siyasi yapıyı nisbi demokratik öğelerle takviye ederek egemenlik ilişkilerini ve iktidarın işleyişini daha geniş bir egemen sınıf tabanına

overtmak isteyen güçler bulunmaktadır. Oligarşik egemenliğin daha geniş bir yelpazeye dayanmasını, parlamentonun yetkilerinin ve işlevinin artırılmasını isteyen bu kesimlerin çetilli siyasi kuruluşlar temsil etmeye çalışmaktadır."

* "Ülkemizdeki anayasa, rejim ve demokrasi tartışmaları, esas olarak devlet bazında kurumlaştırılmış olan ve baskıcı-otoriter-milliyetçi öğelerle alabildiğine tahkim edilmiş bulunan faşist bir rejimin en dışındaki ilişkilerle sınırlı bir içerik taşımaktadır. Demokrasi oyunu, iktidarın sınırlı bir alanını oluşturan odaklarda, parlamentonun vb. kurumlarda oynanmaktadır. Mevcut rejimin özünü ve temel kuramlarını, gerçek iktidar odaklarını koruyarak rejimi parlamenter demokrasi formülüyle yumuşatmaya çalışan güçlerin programı, egemenliği toplumun çoğunluğuna değil, burjuvazinin çoğunluğuna devretmeyi hedeflemektedir."

* "Türkiye'de demokrasi mücadelesi, nisbi demokratik öğelerin savunulması ve elde edilmesi ile sınırlanmaz. Ülkemizdeki demokrasinin elde edilmesi yani egemenliğin toplumun çoğunluğuna devredilmesi devrimci bir iktidar sorunudur, halk iktidar sorunudur."

Sözü edilen yazıda bunlar vurgulandıktan sonra, "bugünkü tabloyu yaratan önemli olaylardan birisi de 12 Eylül'dür" denilmiştir ardından ise şu soru sorulmuştu: "12 Eylül öncesi ve sonrası gelişmeler nasıl olmuştur da bu tabloyu ve sonuçları doğurmuştur?"

Yukarıdaki soruya bu yazıda cevap vermeye çalışacağız. Bir bakıma, bugünkü yaşanan olayların yakın geçmişteki bağlantılarını ve tarihsel boyutunu irdeleyeceğiz ve bazı belirlemeler yapacağız. ***

12 Eylül Darbesi'nin Türkiye tarihinde önemli bir dönemeç noktası olduğu genel kabul gören bir tebidir. Başta darbecilerle onların dayandığı güçler olmak üzere toplumun çetilli kesimleri ve sağcı ya da solcu tüm siyasi akımlar bu tebid üzerine toplanmışlardır. 12 Eylül'ün Türkiye tarihindeki sayılı olaylardan birisi olması, darbenin oluştuğu koşullarla darbe sonrası oluşturulan koşulların önceki dönemlerden farklılığı ve özellikle darbe öncesi koşulların olağanüstü etkilere sahip büyük bir bunalım ortamının ürünü olmasında yatmaktadır.

Osmanlı İmparatorluğu'nun parçalanma sürecine girmesinden sonraki Türkiye Tarihi'nin yaşadığı önemli dönemeç noktalarını şu şekilde belirlemek mümkündür: Milli kuvvetlerin işgalci kuvvetlere ve onların yerli işbirlikçilerine karşı savaş başlamaları ve bu savaşın ürünü olan Cumhuriyetin kuruluşu; 1950'de yapılan seçimlerin sonucunda Demokart Parti'nin iktidara gelmesi; (Kurtuluş savaşından sonraki 30 yıllık bir evrede ilk kez iktidardan seçimlerle el değiştirmesi) 27 Mayıs 1960 Darbesi; 12 Eylül 1980 Darbesi. (Bu noktalar arasındaki evrelerde şüphesiz daha başka önemli olaylar yaşanmıştır; 12 Mart 1971 Muhtırası Darbesi gibi, 68-80 döneminde halk hareketinin bağımsız kimliği ile siyasal sahneye çıkması ve devrimci güçlerin düzen dışı yeni siyasal tercihler, eylemlilikler, değerler ve idealler yaratması gibi... Bunların hepsi, özellikle Devrimci Halk Hareketi'nin

siyasal arenaya çıkışı, başlı başına öneme ve değere sahip gelişmelerdir. Yazımızın amacı, Türkiye'deki ekonomik ve siyasi gelişmelerin, gelişmelerin bir ürünü olan ve kendileri de yeni gelişme ve çatışmaların hazırlayıcısı olan önemli olaylara genel bir değinmede bulunarak bunların sonucunu üzerinde 12 Eylül üzerinde durmak olduğu için yukarıda sözünü ettiğimiz gelişmelere ancak sınırlı bir şekilde ve 12 Eylül dönemiyle bağlantılarını noktasında değinip geçeceğiz.) (Dipnot 1)

Yukarıda sıraladığımız 4 önemli gelişmenin her birisi kendisini yaratan şartlara müdahale etmiş ve yine kendisini yaşatacak şartları yaratmaya koyulmuştur. Yani her birisi, kendisine uygun düzen siyasal düzenlemeleri de beraberinde getirmiştir. Kurtuluş savaşı ve Cumhuriyet kendisini 1924 Anayasası ile ve sözde tüm sınıf ve zümrelerin birliğini ifade eden tek parti bir siyasi yapı ile tanımlamıştır. 1950'de seçimle yönetime gelen Demokart Parti, yeni bir anayasa yapmama birlikte kendi sınıfsal dayanaklarının ve hem destek aldığı hem de geliştirdiği kesimlerin ve bu arada oluşan yeni ittifakın çıkarlarına uygun düzen siyasal düzenlemeleri ve ekonomik uygulamaları gündeme getirmiştir.

27 Mayıs 1960'daki Askeri Darbe, kendisini önceki dönemden, yitirdiği siyasal yapıdan farklı bir programa sunarak tarih sahnesine çıkışını 1961. Anayasası ile tanımlamıştır. 1980 Darbesi ise, yeni bir Anayasa yaparak ekonomik ve siyasi yapıyı önceki dönemden farklı bir statüye bağlamıştır. Bu dönüm noktalarının hepsinin aynı muhtevada olmadığının, hedefleri, dayandığı güçler ve programları bakımından bu olaylar arasında farklılıklar olduğunu hatırlatmak gerekir.

Gördüğümüz gibi T.C.'nin 60 yıllık kısa yaşamında 3 ayrı Anayasa yapılmış 3 kere Askeri darbeye başvurulmuş, 2 darbe girişimi ise başarısız kalmıştır. Ve daha bir yığın iktidar çatışması olmuştur. Bunlardan çıkarılması gereken önemli bir sonuç şudur:

Türkiye'de egemen sınıf, zümre ve bloklar arasında iktidarı el değiştirmeye sürekli hep çatışmalı olmuştur. Hakim sınıflar ve zümreler arasındaki çıkar çatışmaları ve bunun ürünü olan farklılaşmalar barışçıl yöntemlerle çözümlenememiş, sorunlar her defasında zor kullanılarak hal edilmiştir. Burjuva fraksiyonlarının hükümete gelişlerinde ve hükümetten gidişlerinde seçimler temel değil tali bir rol oynamıştır. Bu durum, egemenliğin gerçekleşme şekline de yansımış; ülke ve toplum baskı ve şiddet temelinde birleştirilip yönetilmiştir. 60 yıllık TC Tarihi'nin yaklaşık 50 yılı sıkıyönetimler ya da e-lagan üstü hal uygulamaları altında yaşanmıştır.

Bunun önemli ekonomik sebeplerden ileri geldiğinden kuşku yoktur.

Zayıf ve kapalı bir ekonomik yapıda ortaya çıkan tekelleşik olgusu yeni sömürgecilik ilişkilerine girmesi, emperyalizmle bütünleşmesi ile birlikte palazlanmış, bu ise, egemenlik ilişkilerinde, toplumun yönetilmesinde ve bizzat devleti ifade-sini bulan faşist öğeleri gerekli ve zorunlu kılmıştır. Tekelci sermayenin ve mültefiklerinin ekonomik temellerinin zayıflığı baskıyı bir

ihtiyaç haline getirmiştir. Tekelci sermayenin giderek güçlenip egemen sınıflar ittifakının belirleyici gücü haline gelmesi, devlet yapısının, egemenlik kurumlarının başından itibaren zaten anti-demokratik karakterde oluşu ile birleşmiş, bu ise faşizmin yukarıdan aşağı geliştirilip uygulanmasının elverişli şartlarını yaratmıştır. Devlet yapısının, egemenlik kurumlarının tekeli güçlerin faşist politikalarını sürdürmeye son derece müsait olan karakteri sayesinde, 61 Anayasası gibi nisbi demokratik unsurları ve ilişkileri ön planda tutmaya çalışan bir Anayasanın yürürlükte olduğu dönemlerde bile egemen sınıflar rahatlıkla devlet aracılığıyla kitlelere faşist politikalarını dayatabilmişlerdir. (65-80 arasında olduğu gibi.)

Türkiye toplumsal sürecinin bu tarih sel gelişim çizgisinde 12 Eylül Darbesinin kendine has yanları oldukça fazladır. 12 Eylül'ü diğer dönemec noktalarından ayıran özellikler, darbenin oluştuğu konjoktürdeki farklılıklarda aranmalıdır. Darbe öncesi ortam bu açıdan incelendiğinde şunları söylemek ve saptamak mümkündür:

OLIGARŞİNİN ÇATALLAŞAN TERCİHİ

12 Eylül Darbesinden 2 ay sonra yayınlanan Devrimci Yol'un 38. Sayısında şöyle denilmekteydi:

"12 Eylül öncesinde bunalım, toplumun bütün alanlarını kaplamış durumdaydı: Enflasyon, pahalılık, işsizlik had safhaya ulaşmıştı; ekonomik bunalımın bir sonucu olarak gele-neksel toplumsal ilişkiler çürümeye başlamıştı; düzenin siyasal kurumları parlamento, partiler, hükümet tamamen yıpranmış ve iş göremez hale gelmişlerdi. Düzenin içinde bulunduğu sorunlar karşısında "Parlamentar demokrasiyi olana-kları" tamamen tıkanmış durumdaydı." (Devrimci Yol, sayı 38).

Burada sözü edilen ve darbeden önceki evrede bütün belirtileriyle açığa çıkmış bulunan tıkanmayı aşabilmek için oligarşinin önünde iki alternatifin olduğu gözlenmekteydi: Bunlardan birisi Açık Faşizmdir. Ki bu tercih egemen ittifakın geniş bir kesimin ortak tercihi haline gelmişti. Tekelci sermayenin 67'lerden sonra devlet kurumları aracılığıyla ve sivil faşist hareketin desteğiyle bu tercihi dayatmaya çalıştığı biliniyor. Oligarşinin diğer alternatifi ise, Sömürge Tipi Faşizm'in örtülü i-casına denk düşen tercih idi. Yani "parlamentar demokrasi"nin yürürlükte kalması. Ne var ki, bu ikinci tercih etrafında birleşenler arasında tutum farklılıkları ortaya çıkmıştı. "Parlamentar Demokrasi"yi benimseyenlerin bir bölümü kısa süre için artık faşizm uygulamasından yanaydı. Bunlar siyasal gelişmeleri bu yönde zorluyorlar, yıpranan parlamenter düzeni onarmak, "anarşi ve terörü" önlemek için ordunun hükümetin denetiminde geçici bir süre için dahi olsa duruma müdahalesini gerekli görüyorlardı. "Parlamentar Demokrasi"yi savunanların diğer bir kesimi ise parlamenter düzenin devamından yanaydılar. Bunlar geçici bir şekilde dahi olsa açık faşizm alternatifinin yürürlükte konulmasına karşı çıkıyorlardı.

Darbeden önceki evrede meydana gelen gelişmeler şunu gösteriyordu:

Oligarşinin, sömürü düzenini önce koruyup sonra onarımı tabi tutabilecek ve parçalanmaya yüz tutan ittifakı yeniden oluşturabilmek için öncelik-le ve esas olarak halk hareketini bastırması gerekiyordu. Bu amaçlara ulaşabilmek için yönelinen tercih çatallaşmakla birlikte, Açık Faşizmi uzun vadeli bir alternatif olarak düşünenler, parlamenter rejimi savunmaktan fakat bunalımdan çıkış için geçici ve ara bir çözüm olarak Açık Faşizmi düşünenlerin politikaları birbirini tamamlıyor çıkışmaktaydı. Bu çakışma sayesinde ki, Darbe, programı egemen sınıfların geniş bir kesimini birleştirebilirdi. Böylece parlamentonun kapatılması, partilerin faaliyetlerinin durdurulması, Anayasa'nın iptal edilmesi, bütün hak ve özgürlüklerin askıya alınması gibi son derece önemli kararlara sessiz ve tepkiziz kalmabilirdi.

Parlamento, partiler, sendikalar vb. kuruluşlara seçim vb. mekanizmalarını, Türkiye'deki sömürü sisteminin ve burjuva egemenliğin emperyalizmin dayanakları olarak savunanlar emperyalizmin ve tekeli sermayenin bunalımdan çıkış için dayattığı Açık Faşizm tercihiyle bu şekilde yan yana gelebilirler. Bu durum, daha sonra, 83'lere doğru, bazı geleneksel burjuva partilerin kendilerini tanımlama çabasında açmazlar ve sorunlar yaratacağı. Demirel ve DYP'nin açmazlarının büyük bir bölümü buradan kaynaklanmaktaydı. Demirel gibileri, krizi atlatabilmek için o günlerde Açık Faşizmi tercihe mecbur kaldıklarında ve gelişmeler bu yönde zorladıklarında bu çözümün ara bir çözüm olacağına ve kendilerinin tekrar tercih edileceklerine inanıyor ol-malıydılar. Ne zaman ki, emperyalist güçler ve yerli büyük tekeller kendilerine 12 Eylül'le uyumlu yeni siyasi temsilciler buldular ve bunlar aracılığıyla 12 Eylül'ü kalıcılaştırmaya yöneldiler, işte o zaman yan yana gelişsin yerini farklılaşma, çakışmanın yerini çatışma aldı. Bir bakıma yol ayrımı zorunlu kılan şartlar ortaya çıktı. Bunun sonucunda ise sağ adına bir düzine partinin kurulması gündeme geldi.

Özetle; 12 Eylül Darbesi, hazırlanış, geliş şekli, ekonomik ve siyasal programı, sınıfsal-toplumsal dayanakları, ideolojik çizgisi ve diğer boyutları itibarıyla emperyalizmin ve tekeli burjuvazinin kendi mültefikleri ile siyasi temsilcilerine dayatıp benimsettiği açık faşizm tercihinin uygulamasına başlanmasının resmi bir ifadesi olmuştur. Bu yönüyle 12 Eylül, trili-ufaklı tüm egemen sınıf ve zümreler açısından genel kabul gören bir hareket olmuştur. Olağanüstü boyutlara ulaşan sistemdeki kriz, ancak, tüm egemen sınıf ve zümrelerle onarım çetilli siyasi temsilcilerini, devlet otoritesinin yeniden kurulması, rejime yönelen tehditlerin bastırılması ana ekseninde birleştirilerek aşılabildi. Oligarşi ile siyasal temsilcileri arasındaki temsil bağının kopma noktasına geldiği, egemen ittifakın bir dizi sebeple parçalanma tehlikesini yaşadığı ve diğer sebeplerle birlikte bütün bunların sonucu olarak iktidar boşluğunun ortaya çıktığı o günkü koşullarda emperyalizmin ve tekeli burjuvazinin bütün kuvvetlerini Ordu'nun etrafında seferber ederek atığa kalkması, Açık Faşizm programını yürürlüğe koyması, egemen güçlerin geniş bir kesiminin üzerinde birleştiği bir tercih haline gelmişti."

DARBESİ DOĞRU ADIM ADIM

12 Eylül öncesindeki koşulların bir anda ortaya çıkmadığı bilinen bir şeydir. Hem bu koşullar, hem de darbe sırasındaki ve ertesindeki uygulamalar, kişilerin niyetleriyle, generallerin yönetme hırslarıyla, ordunun disiplini düşüklüğü ya da sivilere tepki duymasıyla açıklanamaz. Ele aldığımız gelişmelerin köklü ekonomik ve siyasi sebepleri vardır; ulusal ve uluslararası plandaki konjoktürün yarattığı faktörler vardır. Bunların ilk sırada yer alanlarını, ağırlık noktasını 75-80 döneminin oluşturduğu özet bir değerlendirmede içinde şu şekilde saptamak mümkündür:

*Türkiye, yeni-sömürgecilik ilişkisi çerçevesinde kapitalist dünya sistemine borçlandırılan ve ödemeler dengesi tamamen alt-üst olmuş bir ülke olarak kendisini yeniden üretmeye, her alanda kaynak sıkıntısı çeken ve borçlarını ödeyemeyen bir konuma gelmişti. Böyle bir ülkenin ilk elde emperyalistler borçlarını ödeyebilmesi ve bunun ardından da ekonomik yapısını yenileyebilmesi için sert bir kemer sıkma politikası izlemesi gerekiyordu. IMF, bu amaç doğrultusundaki öneri paketlerini, 80 öncesinde tüm hükümetlere, "başka çaresi yok" mantığıyla dayatmıştı. Ülke içinde siyasal durumun hassasiyeti ve elverişsizliği nedeniyle tam anlamıyla uygulanamayan IMF önerileri nihayet 80 başında Demirel Hükümeti tarafından yürürlüğe konulmuş. 24 Ocak Ekonomik İstikrar Tedbirleri olarak bilinen bu kararlarla Türkiye ekonomisinin had safhaya varan bunalımı atlattırmaya ve ekonomiyi yeni bir yörüngeye sokmaya çalışılmıştı. Bu kararların Demirel'in bir tercihinden çok bir dayatmadan ve bir zorunluluğun ifadesi olduğu söylenebilir. Demirel, emperyalist güçlerin yanısıra egemen sınıf ve zümrelerin geniş bir kesimini ve orta sınıfları da gözetmeyi ve önlemleri iç pazar sömürüsüne göre oluşan dengeleri alt-üst etmeden uygulamayı düşündüğü ve tasarlıyor olmalıydı...

Ne var ki, 24 Ocak kararlarıyla içine girilen yeni süreçte asıl hedef, iç pazarı geliştirip genişletmek değildi. İç ve dış koşullar, ekonominin geliştiği nokta buna zaten uygun geldi. Yeni ekonomik politika gereğince, ihracatın teşviki, kitlelerin alım gücünün büyük oranda düşürülmesi, faiz ve para ayarlamaları gibi yöntemlerle bir yandan birikmiş borçlar ödenmeye çalışılırken, bir yandan da sermaye sahipleri dış pazarlara yöneltiliyordu. Böylece, üretilen sinai veya tarımsal ürünlerin içinde tüketilebilmesi için iç pazarda talep arttırıcı girişimlere ihtiyaç kalmıyordu.

* Ekonomideki bu rota değişikliği toplumun büyük bir kesiminin durumunda ciddi sarsıntılar yaratıyor, kurulum dengeleri bozuluyor, egemen sınıf ve zümreler arasındaki ittifak ilişkileri bile zedeleniyordu. Bu durum, yaşanmakta olan siyasal bunalımı daha da ağırlaştırıyordu.

Burada bir parantez açarak, tanımladığımız sürecin tarihsel boyutu üzerinde kısaca durmakta yarar vardır. Çünkü 24 Ocak Kararları, kendisinden önce alınan ekonomik istikrar tedbirlerine göre toplumsal ve siyasal düzeye çok daha fazla etki eden bunalıma bir özellik taşımaktadır. Bunun anlamı şudur: 24 Ocak kararları, basit ekonomik düzenlemeler olmayıp ekonomiyi yeni bir rotaya sokan köklü düzenlemelerdir ve bu nedenle uygulamaya konulduğu dönemdeki siyasal-toplumsal gelişmelere önemli etkilerde bulunmuştur.

Bilindiği gibi, 80'lere kadar Türkiye'de uygulanan ekonomi politikası, 2. Dünya Savaşı'ndan sonra pek çok ülkede yeni-sömürgecilik çerçevesin-

de uygulanmaya başlanan iç pazarın geliştirilmesine dönük politikalarıdır. "İthal ikamecilik" olarak adlandırılan bu politika, korumacılık, düşük faiz, sübvansiyon gibi yöntemlerin de yardımıyla geliştirilmiştir.

47-80 yılları arasında uygulanan bu politika Türkiye'de bağımlı ve çarpık bir kapitalist gelişmeye yol açtı. "İthal ikamecilik" in bir ürünü olarak bir işbirlikçi tekeli burjuvazi devletce de beslenerek palazlandırıldı. Bu ekonomik politika, esas olarak iç pazarın genişletilmesine ve sömürünün iç pazarda gerçekleştirilmesine dayanıyordu.

İç pazarı sömürerek palazlanan işbirlikçi-tekeli güçlerin zayıflığı devlet tarafından iç talebin yaratılmasını ve canlandırılmasını gerektiriyordu. (Kamu yatırımları, Yol, Baraj yapımı vb.) Böylece, halk kitlelerinin alım gücünün iç pazarı canlandırarak ölçüde yüksek tutulması gündeme geliyor; tekeli güçler, elde ettikleri karların bir kısmını iç talebin artırılması yönünde kullanabiliyorlardı. (Toplu sözleşmeler, destekleme alımları vb. yöntemlerle işçilerin, köylülerin, küçük üreticilerin alım gücünü nispeten yüksek tutulmaya çalışılıyor. Böylece, tüketim ve yatırım mallarının alıcı bulabilmesi, bunların pazarda satılabilmesi sağlanıyordu.)

Bu ekonomik politika oligarşik yönetime de, egemen sınıf ittifakının oluşumunda ve bileşiminde de ifadesini buluyordu. Burjuva cephesinde söz sahibi olan egemen zümre, iç pazarda en çok tekelleşen ve büyüyen kesimlerden oluşuyordu. İttifakın yönlendirici gücü bunlar oluyordu.

İzlenen ekonomi politikasının sonucunda, iç pazarın genişleyip büyümesinin de etkisiyle, yönlendirici tekeli güçler olan geniş bir sömürücü zümrenin ittifakı oluşuyordu. İttifakın tabanının genişliği, devlet imkanlarından, döviz ve kredi yardımlarından, kamu kuruluşlarından yararlanmalarının sayısını artırıyordu. Bir bakıma, sömürücü sınıf ve zümrelerin geniş bir kesimi, egemenlik ilişkilerinde, kaynakların kullanılması ve dağılımında söz ve pay sahibi olabiliyordu. Bu durum, devlet ve toplum hayatında baskıcı öğelerin yanısıra nisbi-demokratik öğe ve kurumların da varlığını ve yaşamasının zeminini oluştuyordu. Devlet yapısında, egemenlerin iç ilişkilerinde ve toplumdaki kurdukları ilişkilerde nisbi-demokratik öğe ve yönetim ilkeleri de geçerli olabiliyordu.

* Uzunca bir süre uygulanan ve bu arada kendisine uygun düşen siyasal kurum ve ilişkileri de besleyip büyüten bu model 70'lerden sonra bir dizi iç ve dış sebeple tıkanıp, Model, artık 70'lerin ortasından itibaren kendisini yeniden üretmez hale gelmişti. Bunda içsel faktörlerin yanısıra dışsal faktörlerin de belirleyici bir rolü olmuştur. Emperyalist-kapitalist sistem, bunalımı aşabilmek için yeni politikalar geliştiriyor, bunu hem metropollerde hem de yeni-sömürge, bağımlı ülkelerde uygulamaya çalışıyordu. Bu uygulamalar çeşitli ülkelerde sağıcı-otoriter hükümetler ya da askeri diktatörlükler, faşist rejimler eşlik ediyordu.

* Emperyalizmin dayatmalarının da bir sonucu olarak alınan 24 Ocak kararlarıyla ihracata yönelen bir ekonomi politikasının izlenmesiyle bunalımın atlatabileceği düşünülüyordu.

A rtık, sinai ve tarımsal üretimde gözetlenen hedef, üretilenlerin dış pazarlarda satılabilmesi idi. İhracat alabildiğince desteklenirken işçi ücretleri en düşük düzeyde tutuluyordu. Bunun yanısıra, tarımda sübvansiyonların kaldırılması, düşük faiz uygulamasından vazgeçilmesi, toplumsal kaynakların, kredilerin, yardımların sadece büyük tekelleri ve ihracatçı kesimleri gözetilerek şekilde

kullanılması, devlet imkanlarının sadece bu çözümlere açılması, egemen sınıf ve zümreler arasında yeni kavgaların zeminini oluştuyordu.

Bu politikanın doğal bir sonucu olarak bazı sanayicilerden tarım sektörüne ve bankalara kadar geniş bir alanda yıkımlar baş gösterdi. Yatırımların durması, gelir dengesindeki aşırı bozulma, burjuvazi içindeki sirtışmeyi yoğunlaştırdı. (Özellikle karşı bazı eski partilerin devamlarının muhalefetine maddi-ekonomik zeminini bunların oluşturdugu biliniyor.)

24 Ocak Kararları'nın uygulanmaya konulması toplumsal yapının iç süreçlerinde ve işleyişinde önemli değişikliklere yol açtı. Kitleler alabildiğine yoksullaşırken, orta direk tasfiye oldu, egemen sınıfların en irileri arasında dalaşmalar başladı, gelecekteki dengeler bozuldu vs. vs.

24 Ocak'tan sonra yeni ekonomi politikasının doğal bir sonucu olarak egemen sınıf ittifakının o günkü bileşimi ile gelişmeler müdahale edilemiyordu. Ekonomik bunalımın yoğunlaştığı 75-76'larda başlayan oligarşik egemenliğin iç yapısındaki aşırı bozulma 80'lere doğru ittifakın parçalanması tehlikesini yaratmıştı.

İşte Türkiye'de 80 yılının başında ekonomik planda bu sonuçları doğuran bir süreç girmişti, daha doğru sökülmesi.

Sistemdeki bunalımı, siyasal ve toplumsal düzeylerdeki gelişmelere bakarak çok daha somut olarak anlamak mümkündür.

AÇIK FAŞİZM TEKELLERİ İÇİN TEMEL BİR İHTİYAÇALINE GELİYOR

Ashında Türkiye'de, egemen sınıflar açısından Açık Faşizme geçiş ihtiyacı, 24 Ocak kararlarından çok daha önceleri ortaya çıkmıştı. 24 Ocak kararlarıyla birlikte otomatik olarak Açık Faşizme geçildiği şeklinde bir tesbit önemli yanlışlıklar içerir.

Her ne kadar 24 Ocak kararları türünden ekonomik önlemler ancak Açık Faşizm koşullarında uygulanabilecek şeylerse de, bizim ülkemizde daha bu önlemler alınmadan önceki süreçte tekeli güçlerin böyle bir rejime yöneldiği kesindir. Bunun nedeni, Türkiye'nin sürekli bir bunalım içinde yaşayış olması, toplumsal muhalefetin gizli faşizm çerçevesinde bastırılması imkanlarının gittikçe ortadan kalkmasıdır. Oligarşi, istikrar sağlayabilmek için uzun yıllar mücadele vermiş ve şartları adım adım Açık Faşizme geçmek yönünde zorlamıştır. (Dipnot 2)

* Egemen sınıfların Türkiye'deki gelişmeleri açık faşist bir diktatörlüğe doğru zorlanması 68'e kadar uzanmaktadır.

Ekonomik ve siyasal istikrar sağlanacağı, toplumsal muhalefeti etkisizleştirileceği ve böylece sömürü sisteminin ürettiği sorunları çözeceği kanısıyla bir faşist diktatörlük 60'lı yılların sonlarından itibaren egemen sınıfların belli bir kesimi tarafından temel bir ihtiyaç olarak görülmekteydi. Tekeli sermaye güçleri ile emperyalizm tarafından bu doğrultuda zaman zaman yapılan ataklar tam bir başarı elde edememişti. 71 Dönemi buna bir örnek oluşturabilir. Hatırlanacağı gibi, THKP/C, 12 Mart 71 muhtırası'nı "faşizmin erken doğum yaması" olarak da yorumlamıştı. Tekeli sermayenin bu atakların başarısızlığına, ya da atakın sınırlı bir sonuç yaratmasına diğer bazı sebeplerin yanısıra, (devrimci güçlerin mücadelesi, halkın psikolojik durumu vb.) paranteztonun varlığını koruması önemli bir faktör olmuştur. O günkü parlamento, egemen sınıf ve zümrelerin geniş bir kesimini temsil eden bir yapıya ve bileşime olduğu için büyük tekellerin ve emperyalist güçlerin bazı dayatmaları diğer kesimlerin temsilcileri tarafından mecliste etkisizleştirilebilmekteydi. Örneğin AP ve DP'liler, tekeli sermayenin lehine olacak

şekilde düzenlenen Toprak Reformu kanun tasarısını engellemişler, AP ve CHP'liler, o dönemin Genel Kurmay Başkanı'nı ordunun tedbirlerine rağmen Cumhurbaşkanlığı seçtimemişler, CHP'liler, kendi temsil ettikleri güçlerin aleyhine olan Anayasa değişikliklerine karşı direnmişlerdir. (Buna rağmen 61 Anayasası'nın bir bölümü AP'lilerin desteğiyle değiştirilmiştir.)

* Tekeli burjuvazi, sonuca tam ulaşamayan atakları daha sonra devam ettirmiş. 75-80 dönemi, gelişmelerin egemen güçlerce Açık Faşizme doğru zorlandığı, bunun koşullarının olgunlaştırılması için her çareye başvurulduğu bir dönem olmuştur. Bunun en belirgin ve en önemli adımı iç savaş politikalarının derinleştirilip yaygınlaştırılmasıdır.

Diğer yandan bu dönem, gizli faşizm çerçevesinde oluşturulan çeşitli alternatiflerin ve uygulamaların bir bir tüketilerek geçersiz kılındığı bir dönem olmuştur. CHP-MSP koalisyonu, 1. Milliyetçi Cephe Hükümeti, ardından Ecevit'in azınlık hükümeti, daha sonra 2. MC deneyleri düzen partilerinin hiçbirinin ekonomik-siyasi istikrar sağlayamadığını ve sağlamayacağı göstermiştir. Bu gelişmeler, burjuva meşruiyetinin sınırlarında, mevcut anayasa çerçevesinde ve şu ünlü "parlamentar demokrasi" şartlarında oluşturulan burjuva alternatiflerin ve siyasatların bunalımı altlatıp düzeni korumak için çözüm olamayacağı fikrine geçerlik kazandırmak yönünde birer kanıt olarak kullanılmıştır.

Bizzat egemen sınıflar tarafından başlatılıp körüklenen iç savaş politikaları açık faşizm koşullarını hazırlayan önemli bir politika olmakla birlikte bazı sorunlar ve açmazlar da yaratmıştı. Şöyle ki: Halkta güçlü bir can güvenliği talebi, haklarını savunma arzusu oluşmuş; bunlar Devrimci Hareketler tarafından örgütlenilip politik tavrı alışıra yönetilmiştir. Bu durum, düzenin temellerini tehdit eden bir halk hareketinin oluşup başlaması bir güç olarak siyasal arenada yer almasını da beraberinde getirmişti.

D aha başka olgular tarafından da beslenen bu gelişmeler iki önemli sonuç yaratmıştı: a) Mevcut siyasal partilerle "parlamentar demokrasi" kapsamındaki politikalar çözümlenemiyordu. b) Devlet destekli sivil faşist hareketin oluşturduğu alternatif de gelinen noktada egemen sınıflar için uygun bir çözüm olamamıştı.

Bütün bunlar siyasal sahnede tikanma ve kilitlenme meydana getirmişti. Kördüğüm olmuş bir tablo ortaya çıkmıştı. Öyle ki, egemen güçlerin siyasal temsilcisi durumundaki burjuva partilerinin önerdiği seçenekler bu düğümü çözmiyordu. (Bu durum burjuva cephesinde çözümlerin bir ifadesiydi.)

MHP'nin önderliğinde ya da O'nun da içinde yer aldığı bir Açık Faşist yönetim alternatifinin de bu düğümü çözümleneceği anlaşılmıştı. (Halk Hareketi'nin ve devrimci güçlerin yaratmış olduğu direniş hattı, MHP'lilerin de içinde yer aldığı yönetimler için savaşı egemen sınıflar lehine sonuçlandırmak için daraltıyordu.)

Devrimci güçler ise, subjektif konumlarındaki giderilemeyen sorunlar, eksiklikler ve zaafat nedeniyle bu kilitlenmeyi halkın lehine çözecek bir seçenek olmaktan henüz uzak bulunuyorlardı.

İşte siyasal tablodaki bu kilitlenme, egemen güçler açısından ancak ordunun devreye sokulmasıyla aşılabildi. Bu bakımdan 12 Eylül Darbesi, kilitlenmenin ve siyasal istikrarsızlığın tekeli güçler ve emperyalistler lehine aşılması durumuydu. Başka bir ifadeyle, 12 Eylül Darbesi, iç savaşın seyrini değiştirerek egemen sınıfların kazanabileceği koşulları oluşturmak ve faşist güçlerin kazanma

şanslarının daha yüksek olacağı bir konjoktür yaratmak amacıyla da düzenlenmiş bir hareket olmuştur. (Nitekim bu koşullar oluşturulmuş ve faşizm güçleri kazanmıştır.)

TEMSİL KRİZİ

Buraya kadar sıraladığımız gelişmeler besleyen olguların birisi de şuydu: 12 Eylül'e doğru, yaşanan süreçte, burjuva partileriyle burjuva sınıfı arasındaki siyasal temsil bağı kopma noktasına gelmişti. Oligarşinin tercihi ile siyasal temsilcisi konumundaki güçlerin tercihiyle farklılaşmalar ortaya çıkmıştı. Ekonomik ve siyasal kriz yanısıra ve bunların ürünü olarak egemen güçler açısından bir de temsil krizi yaşanmaktaydı.

Şöyle ki; egemen sınıfların ekonomik ve siyasal tercihlerinin bazıları, (ya da bir çoğu) siyasal temsilcileri tarafından benimsenmiyor veya uygulanmıyor; partilerin "parlamentar demokrasi" çerçevesinde önderlikleri formülleri ise oligarşinin ihtiyaçlarına tam olarak cevap veremiyordu. (Dipnot 3)

12 Eylül Darbesi, bu temsil krizini de tekeli güçlerin lehine çözmeye yönelik bir hareket olmuştur. Darbe sonrasında oluşturulan siyasal yapıya ve kurulmasına izin verilen partilerin karakterine bakıldığında, bunların sadece tekeli sermayenin ihtiyaçlarına ve temsile cevap verecek şekilde düzenlenmiş görülmektedir. Tekeli sermayenin dışındaki zümre ve sınıflara kendilerine siyasal temsilci olarak mevcut partiler dayatılmış, onların ayrıca temsil edilmeleri engellenmeye çalışılmıştır. Böylece yapılmakla temsil krizinin aşılabilmesi sanılmış, fakat temsil krizinin bu şekildeki çözümünün geçici olduğu daha sonra ortaya çıkmıştır. Yaşanan temsil krizinin tekeli güçler ve emperyalizm açısından 12 Eylül programıyla ve mevcut siyasal yapı içinde daha sonra ANAP'la aşıldığı ayrıca vurgulamak gerekmektedir.

İKİLİKTEN TEKLIĞE

Uzun yıllardır yaşanan istikrarsızlığın bunalımı aşılabilmesi, yeni ekonomi politikanın oturtulabilmesi, siyasal krizin ve bu arada temsil krizinin çözümünü zorunlu kılmaktaydı. Bunun yolu ise, tekellerin devlet üzerinde ve tek başlarına hakimiyet kurmalarından geçiyordu. Bu durum, devlet yapısındaki ve egemenlik ilişkilerindeki ikiliği, (faşist baskı öğeleriyle nisbi-demokratik öğenin yanısıra oluşu şartlarını) tekeştirtmeye zorunlu kılmaktaydı. Bu zorunluluk nedeniyle 12 Eylül Darbesi egemenlik ilişkilerini ve devleti sadece faşist öğelere ve baskı mekanizmalarına dayanacak şekilde yeniden yapılandırmıştır. Daha önceki dönemde egemenliğin faşist zor ve baskı öğesi ile nisbi-demokratik öğenin yanısıra ve iç içe kullanılmasına uygun düşen şekillerde sürdüren oligarşi, bu siyasal yapının ihtiyacı karşılamadığı noktada, sadece baskı ve terör öğesine dayanarak egemenliğini koruyup sürdüremek istemiş bunu da 12 Eylül'de birlikte büyük ölçüde başarmıştır.

12 Eylül öncesi dönemdeki siyasal yapı, çeşitli kesimlerin ekonomik ve siyasal gelişmelerde etkiye bulunabilmesine imkan tanıyanlardı. "İthal ikamecilik" olarak adlandırılan ekonomi politikaların gereklerine göre oluşmuş bulunan bu yapı sayesinde diğer sömürücü sınıf ve zümrelerle tekeli burjuvazi arasında ittifaklar mümkün olabilmekteydi. Bu zorunlu ittifakların geniş bir kesime dayanıyor olması nedeniyle yönetim ilişkilerinde ve egemenliğin odaklaştığı çok çeşitli kurulumlar arasında nispeten barışçı yönetim unsurlarına da rastlanmaktaydı. Tekeli burjuvazinin dışında kalan kesimler, biraz da bu unsurların varlığı sayesinde

ekonomik ve siyasi gelişmelerde söz sahibi olabilmekteydi. Bu durum, oligarşinin egemenliğine belli bir mesruiyet sağlarken, öte yandan tekelci güçlerin istemlerini karara ve uygulanmaya dönüştürmesini geciktiriyor, ya da bazen engelliyordu. Egemen ittifakın geniş bir tabana dayanması, zaman zaman tekelcilerin ve emperyalist odakların işini zorlaştırıyordu.

Darbeden sonra, sadece emekçi kitlelerin ekonomik-demokratik ve siyasi örgütlülüklerinin dağıtılmasıyla yetinilmeyip burjuva kampında yer alan bazı kesimlerin de siyasi olarak etkisizleştirilmeye çalışılmasının bir nedeni de budur.

Belirtmek gerekir ki, 12 Eylül'de kurulan faşist baskı rejimi ekonomiyi 24 Ocak kararları gereğince yeniden yapılandırarak ihracata yönelmek için ve bu yeni rotanın gerektirdiği yeni bir siyasi yapıyı oturtabilmek için her şeyden önce halk hareketini dağıtmak zorundaydı. Devrimci Hareketlerin ve halk muhalefatinin bastırılmaması halinde ne yeni siyasi yapıyı oturtmak ve ne de bu yapıya uyum gösteremeyen burjuva kampındaki çeşitli kesimleri hizaya sokmak mümkün olacaktı. Egemen sınıf, zümre ve katmanlarla bunların siyasi temsilcilerinin devrimci-demokratik halk hareketini bastırarak işin kendi bayrağı altında birleşmeye zorlayan ve bunu da başaran tekelci sermaye ve faşizm güçleri, bu amaçlarına ulaştıktan sonradır ki, 12 Eylül öncesi dönemde kendi müttefikli olan kesimlerle ve eski siyasi yapının bir çok unsuruyla hesaplaşma cesaretini gösterebilmisti.

Bu hesaplaşma da, "egemen güçlerin kendi iç hesaplaşmalarında tekelci güçlerin ve Açık Faşizm uygulamalarının başarılı olabilmemesinin diğer bir önemli nedeni de şudur: Daha önce vurgulandığı gibi, 12 Eylül'le birlikte oluşturulan siyasi yapı, tüm alanlarda faşist baskı ve zor temelinde bir ilişki sistemini gerekli kıldığı ve getirdiği için tekelci sermayenin ve büyük ihracatçı-ithalatçı kesimlerin dışında kalan kesimler, devlet ve ülke yönetiminde, ekonomik kararlarda etkili olamamaktaydılar. Bu güçlerin; (iç pazara dönük üretim yapan irili-ufaklı sanayiye kesimin, toprak ağalarının ve bunlar gibilerin) 80 öncesinde olduğu gibi ekonomik ve siyasi kararlarda etkili olabilmemesinin tüm kanalları tıkanmıştı. Bu durum, yeni-ekonomik politikanın niyetlerinden tek başına faydalanan isteyen güçler için elverişli bir ortam yaratmıştı.

Bu elverişli ortamın yaratılmasında biraz da, egemen ittifakın dışına dahi kesimlerin kendi payları olmuştu. Şöyle ki: İç pazar sömürüsüne göre şekillenmiş olan güçlerin büyük bir kısmı, (eski ittifak içinde yer alanların bir bölümü) 24 Ocak'tan ve 12 Eylül'den sonraki ilk bir kaç yılda, sistemin ve devletin geleceği için yaşadıkları sarsıntıyı içlerine sindirmeye çalışmışlar ve iç pazar ağırlıklı politikalara tekrar dönüleceği umuduna kapılmışlardı. Beklentileri gerçekleşmeyince, bu kez de destek verdikleri politikalarla ve güçlerle kendi aralarına mesafe koymaya çalıştılar. Ama iş isten geçmişti. Oligarşi 12 Eylül öncesine geri dönüşün yollarını tıkeyan önelmelerde kararlıydı; tavize ve ittifakın tabanının genişlemesine yanaşmıyordu.

Ancak böyle olmakla birlikte, mevcut siyasi yapı, sadece yerli ve yabancı büyük tekelcilerin, büyük ihracatçıların, ordunun ve bunların uzlaşmasını ve siyasi temsiliyi ifade eden partilerin denetimine açık hale getirilmiş olmasına rağmen, daha önce oluşmuş bulunan, (12 Eylül'ün yıkıcı) yapının bir parçası durumundaki ekonomik ve siyasi unsurların tamamen etkisizleştirildiği söylenemez. İç

pazar sömürüsüne göre şekillenmiş, karnlarını sadece iç pazarın genişlemesiyle artırılabileceklerinin gücünün tamamen kırılmadığı görülmektedir. Bu kesimler, ekonomik planda önemli mevziler kaybetmiş olmalarına rağmen, ideolojik, siyasi ve kültürel yölerden etkilenili (eski gibi olmasa da) devam ettirmektedirler. Mevcut siyasi yapının bütün unsurlarıyla oturup kalıcılığını zorlaştıran ve fakat sömürü sistemini riske sokmadan bu yapının bazı tali öne sahip unsurlarının sınırlandırılmasına dayanacak oluşturma olan faktörlerden birisi de budur.

BAZI SONUÇLAR

Çeşitli yönleriyle; öncesi ve sonrasıyla ele alıp irdelediğimiz 12 Eylül Olayı'ndan hareketle bazı belirlemeler yapacak olursak:

* 24 Ocak Ekonomik kararlarıyla başlayan, 12 Eylül faşist askeri darbesiyle bütünüyle devam eden gelişmeler zinciri, son 20 yıllık süreçten oldukça farklı özellikler taşıyan yeni bir süreç başlamıştır. 1980 yılı Türkiye Toplumunu'nu yaşadığı önemli dönemlerden birisidir.

Ana çerçevesi 61 Anayasası'nda ifadesini bulan siyasi yapıyı hiç bir zaman içine sindirmemiş olan tekelci güçlerin 60'lı yıllardan itibaren temel hedefleri, kendilerinin devlet ve toplum üzerinde mutlak bir hakimiyet kuralmasını sağlayacak bir siyasal düzene ulaşmaktır. 20 yıllık süreçte yayılan bu mücadelenin ilk meyveleri 12 Mart'ta alınmakla birlikte, belirlenen hedefe 12 Eylül faşist darbisiyle ulaşılmıştır. Bu sonuç, Türkiye'de eski dönemden görece farklı ve yeni unsurları içeren yeni bir döneme girdiği anlamına gelmektedir.

* Yeni bir döneme girmiş olmakla birlikte Türkiye Toplumunu'nu yaşadığı toplumsal sürecin ana özellikleri ve bizzat toplumsal sürecin kendisi köklü bir değişikliğe uğramamıştır. Başka bir deyişle, Türkiye Toplumunu'nu ana toplumsal özellikleri köklü bir değişikliğe uğramadan devam etmektedir. Emperyalizme bağlılık artarak sürmekte, emperyalizmin güdümlüdeki güçlerin toplum üzerindeki nüfuzunu tahakkümüleri giderek perçinlenmekte, Türkiye toplumunu 1900'lerden beri çarpık da olsa yaşadığı burjuva siyasal devrimi yönündeki gelişmelerin birer parçası olan demokratik hak ve özgürlükler çığnınmakta, ulusal sorun çözülmemekte, aksine Kürt Uslusu üzerindeki milli baskı politikaları katmerli bir biçimde sürdürülmekte, emek-sermaye ilişkisi varlığını korumakta, bugünkü sınıf çatışmasının siyasi plandaki ana eksenini olan faşizm ile Türkiye halkları arasındaki çelişme çözülmemiş olarak durmaktadır.

Bu sayılanların toplumsal süreci karakterize etmediği belirleyiciliklerinin devam etmesi nedeniyle 80 sonrası yeni dönem, bir toplumsal süreç zinciri üzerindeki yeni bir evre, yeni bir halka olarak belirip somutlaşmaktadır. 12 Eylül'den sonra da, ana toplumsal sürecin temel özelliklerinde değil, sürecin iç bileşenlerinde, iç yapıda, işleyiş ve şekillenişinde değişimler meydana gelmiştir.

* Bu değişiklikler, sınıf mücadelesine katılan güçlerin politikalarına; toplumsal süreci köklü şekilde, (devrim yönünde) değiştirme mücadelesine basit değil, karmaşık ve önemli etkilerde bulunacak çaptaki değişimlerdir.

Bu noktalardan bakıldığında, 12 Eylül'ün 12 Mart'ta bazı benzer yanları olmakla birlikte, 12 Eylül Darbesi, 12 Mart 1971'deki müdahaleden oldukça farklı toplumsal ve siyasal sonuçlar yaratmıştır. 12 Eylül faşist Darbesi'ne göre daha sınırlı bir alanı etkileyen 12 Mart müdahalesi bile

kendisinden sonraki dönemde sınıf mücadelenin seyrini, devrimci mücadelenin gelişimini ve örgütlendirilmesini etkilemiştir. 12 Mart'tan daha geniş kapsamlı sonuçlar yaratan 12 Eylül'ün de, kendisini takibeden dönemde devrimci mücadelenin gelişimini, taktiklerini ve örgütlendirilmesini etkileyecek olması devrimci güçler için açık bir şeydir.

* 12 Eylül sonrası gelişmeler, devrimci bir sosyalizm seçeneğinin ve bunun ilk adımı ve hazırlayıcısı olarak Devrimci-Demokratik halk iktidar hedefinin güçlü yankılar bulabileceği bir siyasal-toplumsal konjoktür yaratmıştır.

* 24 Ocak'tan itibaren yürürlüğe konulan yeni ekonomi-politika, iç pazar sömürüsünü, yani ülke sınırları içindeki emekçilerin sömürüsünü daha da yoğunlaştırmıştır. ihracata yönelmiş olması sömürünün dış pazarlarda gerçekleşmesi anlamına gelmektedir. Ağırlık ve sömürü şartlarında içerde gerçekleşen sömürünün sonucunda elde edilen malların ihracat edilmesidir söz konusu olan. Bu yeni ekonomi-politika sayesinde ekonomik düzeyde kısmi düzeltilmeler sağlanmış olmakla birlikte ekonominin belli başlı önemli sorunları devam etmektedir. Kaynak ve döviz sorunları, ödemeler dengesindeki açık, enerji ve teknoloji yetersizliği vb. devam etmektedir. En önemlisi de, yeni ekonomi-politika'nın başlıca hedeflerinden birisi olan dış borç kamburu ekonomiyi yük olmaya devam etmektedir. ihracata sağlanan artış dış borç ödemelerini yetmemekte, eski borçları yenileri eklenmektedir. Bunun sonucunda, Türkiye hala borçlu ülkeler arasındaki ilk sıralardaki yerini korumaktadır.

* 24 Ocak'tan sonraki dönemde Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halk yığınları uluslararası tekelcilerin ve bunların uzantısı yerli işbirlikçi tekelcilerin artan sömürüsüne karşı savunma ve koruma imkanlarından tamamen yoksun bırakıldıkları için, Türkiye, yerli ve yabancı tekelcilerin rahatca at oynattıkları bir ülke haline getirilmiştir.

* Bu dönemde emperyalist güçler, Türkiye'nin ekonomik, siyasi, askeri ve kültürel hayatında eskisine göre daha fazla etkili olabilmektedirler. Kapitalist dünya sistemine daha yoğun bir bütünleşme içine girmesi, Türkiye'nin bağımsızlık problemi daha da aktüel hale getirmiştir.

DİP NOTLAR:

1- Türkiye halklarının 71'lere kadar yaşamak zorunda bırakıldığı önemli olayların, yazımızda belirttiğimiz dönem noktalarından nasıl yorumlanması, hangi tarihi bakışı ile ele alınması gerektiği sorunlarına hala cevap arayanlar için, Mahir Çayan'ın Devrimci Yol'un Mayıs 1977'deki 1. Sayısı'nda yer alan yazısını sahif veriz. Bu yazıyı okuyanlar, Mahir Çayan'ın da sol liberallerin "ekonomik-doğmatik" suçlamasına hedef olduğunu görebilirler. Çünkü Mahir, sözünü ettiğimiz yazısında Türkiye Tarihini yönelimlerinin bakışına tamamen ters bir şekilde yorumlamaktadır.

2- 12 Eylül'ü önlenmesi mümkün olmayan bir gelişme olarak görmemek gerekir. Faşizm güçlerinin bu önlenemeyen yükselişlerine niçin engel olunamadığı sorusuyla ilgili şimdiki Devrimci Yol'un darbeden sonra yaptığı bir değerlendirmede yer alan bir tesbiti buraya aktarmakla yetinelim: "Ancak buradan askeri faşist diktatörlüğün (ekonomik uygulamalar neticesinde) kaçınılmaz ve mutlak bir sonuç olduğu anlamını çıkarmamak gerekir. Ne var ki böyle bir gelişmeyi önleyebilmek için gerekli subjektif müdahaleler gerçekleştirilememiştir. Ülkedeki geniş aydın kesimleri, özellikle CHP tarafından pompalanan 'anarşiyi önleme', 'sağa da sola da karşı olma' gibi aptallıklı zehirlenmiş, askeri bir darbeye karşı demokratik-devrimci muhalefeti etkin hale getirmek mümkün olamamıştır. Bunda kuşkusuz Devrimci Hareketin de

sikliklerinin, solun-opportunizmin, revizyonizmin günahlarının belirleyici rolü olmuştur. Bütün bunların ve dış siyasi gelişmelerin de etkisiyle askeri bir darbe 1980 Eylül'ünde 'kaçınılmaz' bir sonuç olarak ortaya çıkmıştır." (Devrimci Yol, Sayı 38, 1. nolu dipnot)

Yeri gelmişken burada bir konuya kısaca açıklık getirelim: Sol safında, devrimci güçler arasında geçmişe ve yeniliğe ilişkin cevaplandırılmamış bir çok sorunun kafaları meşgul ettiği bilinmektedir. Altı yıldır yenilgi ortamından ve psikolojisinden çıkılamamış olması nedeniyle bu durumun doğal karşılanması gerektiği açıktır. Ne varki, işaret ettiğimiz olayda doğru olmayan mantıklara da rastlanmaktadır. Bu tür mantıkların en başında şu gelmektedir: Bazıları, "dört dörtlük bir geçmiş ve yenilgi açıklaması yapılmadan bugün bir şey yapılamaz, önce şu geçmiş ve yenilgiyi açıklayalım." demektedirler. Oysa, doğru ve sağlıklı bir geçmiş değerlendirilmesi ancak bugünün görevlerini yerine getirme sürecinde yapılabilir. Türkiye Devrimci Hareketinin içinde bulunduğu ideolojik-siyasal kaos ortamından devrimci dünya görüşü etrafında birleşerek çıkmak için çaba harcamadan, dağılmış bulunan halk hareketinin derlepip toparlanması için çaba harcamadan, işçi sınıfının ve halklarımızın bağımsız devrimci hareketini yaratma yönünde uğraşmadan, özette bugünkü ortamın devrimcilerle yüküldüğü görevleri yerine getirmeden geçmiş değerlendirilmek mümkün değildir. Kaldı ki, bizlerin bugün sürdürdüğümüz tartışmaların ideolojik-siyasal boyutunu kavrayanlar, bunun aynı zamanda geçmişe ilişkin de bir tartışma olduğunu görebilirler. "Geçmiş" kelimesiyle tanımlanan sürecin devrimci ideolojisi ve politikalarına sahiplenilen bir tutum, bir bakıma geçmiş tartışmasına başlamış demektir.

Ayrıca, "geçmiş" denilen süreç, sadece devrimci güçlerin subjektif durumundan ibaret değildir. Objektif durumun içinde bir unsurdur devrimci güçler. Objektif durumun ise

çok boyutlu olduğu, toplumsal sürecin bütün yönlerini ve boyutlarını kapsadığı biliniyor. Devrimci Yol'un sınırlı sürdürdüğü tartışmalar sırasında, bu objektif durumun çeşitli yönlerinden ele alınıp değerlendirildiği bilinmektedir. Bütünlüklü bir değerlendirilmenin işe başlamanın devrimci görevlerini yerine getirme sürecinde yapılacağı, yapılması gerektiği açıktır.

3- Burada işaret ettiğimiz şey, sınıfla siyasal öncüsü arasında varolan dolaylı siyasal temsil ilişkisinin dolaylı oluşu gerçekliği değildir. Zaten dolaylı olan bir temsil ilişkisinin kopma noktasına gelecek kadar zaıflaması olgusudur söz konusu ettiğimiz gelişme. Çeşitli dönemlerde, özellikle ağır bunalım şartlarında bu tür krizler de yaşanabilmektedir. Sınıfın istemleri ve tercihleri ile siyasal temsilcisi konumundaki parti, kurum ya da güçlerin politikaları birbirine dolaylı da olsa uygun düşmeyebilir. Koşulların zorlamasıyla tercihler çatallaşıp farklılaşabilir. Hele, iktisadi, siyasi, askeri, kültürel bakımlardan emperyalizme bağımlılık ve içerde sömürden pay alma nedeniyle egemenler arasında ciddi çıkar kavgaları yaşanan ülkelerde bu şekildeki bir kriz sık sık gündeme gelebilir. Egemen güçlerin bir dönem gözdesi olan kuruluş ve kişiler, ekonomik ve siyasal ihtiyaçların dayattığı değişikliklere çeşitli sebeplerle uyum gösteremeyince ve bu ihtiyaçların gerektirdiği adımları atamayınca, bir kenara atılırlar. Bu kez onların yerini yeni siyasi temsilciler alır, fakat bunların akıbetleri de bazı istisnai durumlar hariç, kendinden önekilere benzer. 12 Eylül döneminde sıkılmış bir limon gibi bir kenara atılveren Demirel ve diğer bazı liderlerin 83'den sonra yüksek sesle dile getirdikleri ızdırları bir kısmı, bu duruma ilgilidir. Demirel'in son 2 yıl- dır yaptığı ataklar, bir bakıma, kopan temsil ilişkisini, kendi siyasal programı etrafında yeniden kurmaya yöneliktir.

HOLLANDA

Geçtiğimiz dönemde yukarıdan aşağıya Devrimci İşçi ve Devrimci Yol yapılarını tasfiye yönelen, temel tezlerin gereksiz-yetersiz olduğunu iddia ederek yeni kimlik arayışı biçiminde kendini somulayan tasfiyecilerin başlattığı "tartışmalar" sürecinde, Hollanda Devrimci İşçi örgütüllüğü yapılan bir tartışmalara katılmamış ve dolayısıyla gelişmelerin gerisinde kalmıştır.

Tüm örgütlü işçileri tasfiye edilen Hollanda'da Devrimci İşçi taraftarları açısından bir tartışmalara ilişkin görüşlerini, Devrimci İşçi platformunda yeniden gündeme getirilmesi ve bu boşluğu kapatılması bir zorunluluk olmuştur. Bu anlamda aylık toplantı halinde, tartışmalar yeniden ele alınmıştır.

85 aralıktan bu yana süren toplantılarımızdan sonuncusu 30.5 - 1.6 1986 tarihinde 60 arkadaşın katıldığı kamp şeklinde olmuştur. Gündem maddeleri:

1. Devrimci İşçi'nin kimliği, perspektifi, program ve görevleri
2. Türkiye'deki son siyasal-ekonomik gelişmeler
3. Devrimci Hareketin ideolojik-politik sorunları
4. Devrimci Hareketi açısından, Türkiye sınıflar mücadelesinde yer al-

manın sorunları şeklinde bir önceki toplantıda oluşturulmuş bölgele paylaşılması, kamp süresince de ağırlıklı olarak 1. maddede tartışılmıştır.

31 Mayıs sabahı başlayan oturum da, bu güne kadar yapılan tartışmalarla Devrimci İşçi'nin kimliği üzerine indirilen sis perdesinin esas olarak kalktığı görüldü. Söz alan arkadaşlar bir örgütüllüğü; ideolojik-politik ek-sen olarak Türkiye'yi esas alan, enter-nasyonalist-dayanışmacı kitle örgütü oluşunu ve bu temelde ikili görevlerine ilişkin görüşlerini açtılar. Gerek Hollandalılarla gerekse Devrimci İşçilerle nasıl ilişkiler kurulması gerektiği bağlamında gelişleyen tartışmada dernekleşme olayına ilişkin olarak, bunun bir talep sorunu olduğu, böyle bir araca ihtiyaç duyulduğu anlamda kurulması, ancak bu gelişimin esas olarak sürece yapılması üzerinde ve dernekleşme eski analizi, bakış açısının aşılması gerektiği üzerinde duruldu. Birimi dernekleşme özdeşleştirilen anlayışın yerine kendi dışındaki çalışma alanlarını engellemeyen ama, bir koordini üssü olması gereken yeni dernekleşme mantığı açığa çıkarıldı.

1. tartışma maddesinden sonraki gündem maddeleri ve 12 Eylül protestosuna ilişkin tartışmalar bir sonraki toplantıya ertelendi.

V.I.S. D. P.: Saffet Soyulu

c/o Kulturzentrum
Karolinenstr. 1 a
2000 Hamburg 6

ÖDEMELER İÇİN:

G. Kurban
Stadtparkasse Hannover
Konto Nr. 253 07 096
BLZ 250 501 80

Baskı: Schlaeger, Peine

İstek ve haberleşme adresi:

Devrimci İşçi
c/o R. Öncan
Postfach 91 08 43
3000 HANNOVER 91

BELÇİKA

MADEN İŞÇİLERİNİN GREVİNDE AKTİF BİR ŞEKİLDE YER ALDİK

Geçtiğimiz aylarda Belçika'daki maden işçilerinin başlattığı greve bizler de aktif olarak katıldık. Maden ocaklarının kapatılmasına karşı eyleme geçen binlerce maden işçisinin bu haklı eylemi, sendikaların kaypaklığı, hükümetin saldırgan tutumu vb. nedenlerle bastırıldı, hem de jandarma dipçikleri altında. Ancak, işçilerin mücadele azmi kırılabilmiş değil.

Limburg bölgesindeki maden işçilerinin eylemi tüm Belçika'da etkili oldu. Bölgedeki üç maden ocagının kapatılması kararı karşısında sendikalar pasif kalmış işçiler işyerlerinde kendi aralarında sorunu tartışmaya başladılar. Yaklaşık on bin dolayında maden işçisinin çalıştığı bu bölgede sendikaların pasif tutumu işçileri komiteler oluşturmaya yöneltti. Binlerce işçinin açığa terk edilmesi tüm işçilerde mücadeleye isteğini doğurdu. Tartışmalar sonucunda işçilerin çoğunluğunun eğilimi doğrultusunda

grev kararı alındı. İlk günler greve se-yirci kalan sendikalar, daha sonra işçilerle beraber olduklarını açıkladılar ve grev çalışmasına katıldılar. Sendikaların bu tutumunun nedenleri daha sonra anlaşıldı.

Grevin sürdürülmesini tüm işyerlerinde oluşturulan iş komiteleri üstlendiler. Tabanda yaygın şekilde oluşturulan bu komitelerde bizler de Türkiye'deki devrimci işçiler olarak yer aldık. Her bölgede birim komiteleri oluşturuldu. Bu komitelerin her birinden birer kişinin katılımı ile üst komite oluştu. Bu komite grevin başlamasından itibaren her gün iki saat bir araya gelerek maden ocaklarındaki eylemleri değerlendirdi. Kararlar tabandaki komitenin ve işçilerin düşüncesi alınarak ve bölgedeki anti-faşist güçlerin desteği ile yerine getiriliyordu. Üç gün içinde Tüm ocaklarda yerli yabancı tüm işçilerin birliği oluştu ve grevler sağlıklı şekilde yürümekte idi. Eylemler sırasında,

hükümete, patronlara ve sömürü sistemine karşı sloganlar atarken aynı zamanda sendika aleyhine de sloganlar söylemeye başladık. Maden işçilerinin grevi başaramayacağını sanan sendikalar, işçilerin üyelikten istifa etme durumu ile karşılığında zorunlu olarak eylemlerde görev almaya başladılar. Fakat işçilerin oluşturduğu grev komitesi, Ülkedeki tüm iş kollarında grev yapılmasını isteyince ve bu amaçla diğer iş kollarındaki işçilere yönelik çalışmalara başlayınca ve bunun bir sonucu olarak Demir Yolu işçilerinin 24 saatlik destekleme eylemi Belçika'daki ulaşımı durdurunca ve bu durum grevlerin yaygınlaşma ihtimalini ortaya çıkarınca, hükümet sendikalarla işbirliği yaparak anlaşmaya varıldığını açıkladı. Anlaşmadan sonra sendika tarafından yapılan açıklamada, grevin devam etmesi halinde bu grevi yasak saymayacakları, grev paralarını vermeyecekleri belirtildi. Bu açıklamaya rağmen ve televizyondan günlerce duyuruldu. Buna karşı, işçi komiteleri bunların birer aldatmaca olduğunu, sendikaların hükümetle yaptığı anlaşmada işçilerin hiç bir sorununun çözümü kavuşturulmadığını belirterek greve devam edeceklerini belirttiler ve başbakanın işçilerin taleplerini kabul ettiklerini kamuoyuna açıklamasını istedikler. Fakat Başbakan bu talebi kabul etmedi. Bunun üzerine greve devam kararı alındı. Daha sonra hükümetin saldırıları başladı. Jandarma birlikleri maden ocaklarına zorla girmeye kalkıştı. İşçiler bu saldırıya karşı direndi. Jandarma ve polisle çatışmalar oldu. Günlük Kuvvetlerin saldırı tutumu işçileri meşru savunmaya zorladı. Bunun üzerine maden ocaklarının bulunduğu bölgelerdeki karakollara, jandarma nöbet yerlerine karşı eylemler olduğu duyuldu. Buraların tahrip edildiği öğrenildi. Hükümet ve sendikalar bu kez başka bir yolu denediler. Bu işçiler arasındaki birliği parçalamaya yönelik sinsi faaliyetlerde ifadesini buldu. Yabancı ve yerli işçiler arasında sürdürülen propagandalar sonucunda Zolder ve Baringen maden ocakla-

rında bir kısım işçinin işbaşı yapması sağlandı. Önceleri greve aktif olarak olamasa bile katılan Türkiye'deki işçilerin bir kesimi, daha sonra, MHP'li faşistlerin ve Terciman gazetesinin Belçika hükümetinin politikaları doğrultusunda yaptıkları ortak propaganda neticesinde işbaşı yapmaya başladılar. Bir kısım yerli işçi de hükümetin ve sendikaların tehditlerine boyun eğerek çalışmaya başladı. Bu durum, grevci işçilerle işbaşı yapmak isteyenler arasında kavgalara neden oldu. Bir kaç gün sonra tüm ocaklara jandarmalar dolduruldu. Zorla işbaşı yapılması isteniyordu. Bu sırada ocaklarda işçilerle jandarmalar arasında çatışmalar oldu. Çok sayıda işçi lideri, komite üyesi dövülerek gözaltına alındı, bunun sonucunda komitelerin çok sayıda yöneticisinin tutuklanması önderlik boşluğu yarattı, işçiler çaresiz kalarak işbaşı yaptılar. Diğer üç maden ocagındaki işçiler grevi devam ettirdiler. Fakat dört gün sonra buraya büyük bir saldırı oldu. Büyük olaylar meydana geldi. 50'ye yakın güvenlik görevlisi ile çok sayıda işçi yaralandı. Saatlerce süren bu kavgadan sonra bu ocaklardaki grev de bastırıldı. Daha sonra, greve öncülük eden işçilerin bir kısmı bağlı bulundukları "sosyalist" ABUU sendikasıyla ihraç edildi.

İşçilerin talepleri şunlardır:
- Maden Ocakları kapatılmasın,
- Keyfi işçi çıkarmaya son,
- Tüm iş kollarında sağlıklı uygun sistemler geliştirilsin, ocaklarda yeni havalandırmaya kuyuları açılın.
- Sekizinci atom santrali yerine yeni işyerleri açılın,
- Güney Afrika ırkçı yönetiminden kömür alımları durdurulsun.

Bu talepler doğrultusunda başlayan grevin başarısızlıkla sonuçlanması üzerine işçi çıkarmaların gündeme geleceği sanılıyor. Hükümetin önceki bu grev sırasında aktif olarak çalışkan yabancı işçileri disipline etmeyi planladığı, sendikaların da buna yaradığı biliniyor. Grevin kırılmasındaki en önemli faktörlerden birisi, sarı sendikaların tutumu oldu.

Belçika'da iki büyük sendika bulunuyor. "Sosyalist ABUU" sendikası ile Katolik ACU sendikası. Her iki sendikada greve önce karşı çıktılar, sonra işçilerin kararlılığı karşısında grevde görev aldılar, daha sonra ise, grev komitelerini devreden çıkarak hükümetle işçiler aleyhine bir anlaşma yaparak grevi kırmak için bilfiil çalıştılar. Katolik ACU sendikasının bu tutumu pek yadırganmadı. Bu sendika zaten işbaşındaki hükümeti ağıttan destekleyen bir sendika. Ancak kendisini sosyalist olarak adlandıran diğer sendikaların, ABUU'nun tutumu işçiler tarafından ibretle izlendi. İşçiler, adı sosyalist olmasına rağmen bir sendikamın işçilerin hakkı ve meşru taleplerine nasıl karşı çıktığını bu eylem sırasında daha somut gördüler.

Grevin kırılmasında ikinci faktör, Belçika hükümetinin bu konuda oldukça deneyimli oluşu idi. 1983 yılında Flaman Bölgesi'nde yine maden ocakları kapatılmış işçiler sokağa atılmıştı. Daha sonra hem de ocaklarda hem diğer iş kollarında grevler başlamıştı. Bir süre sonra yüzbinlerce insan sokağa dökülünce iş başındaki Martens hükümeti istifa ederek erken seçime gitmişti. Ne var ki, Flaman bölgesinin tutucu bir karakterde oluşu sayesinde Martens yeniden seçilmiş ve başbakan olmuştu. Martens'in ilk işi, huzursuzluğu yabancı işçilerin üzerine yığarak yabancıları geri gönderme politikasını benimsemek oldu. Yine hükümet, kendisini erken seçime zorlayan eylemleri nasıl bastıracağı konusunda belli bir plan geliştirdi. Bu planın en önemli yanı işçileri yalnızlaştırmak idi. Nitekim son eylemlerde bunu başardılar.

Bunlara rağmen, Belçika'daki maden işçileri ve biz Türkiye'deki devrimci işçiler, haklarımızın ve onurumuzdan vazgeçmiş değiliz. Son eylem, yerli-yabancı işçilerin devrimci eyleminin birliğinin kanıtlandığı bir eylem oldu.

BELÇİKA DEVRİMCİ İŞÇİ

halk hareketinin yaratılmasına engel değil zemin oluşturdu. Bu onun ideolojik ve politik sağlamlığının bir kanıtı idi.

1970'lerden sonra sivil faşist hareket kendisini hızlı bir biçimde örgütlemeye, anti-faşist, devrimci güçlere saldırıya başladı. Devrimci Gençliğin faşizme karşı ön saflardaki direnişi, Devrimci Yol'a kadar uzanan ve sürdürülen direniş çizgisinin doğruluğu kısa zamanda çeşitli anti-faşist kesimleri bu direniş çizgisi etrafında birleştirdi. Kırsal alanda işçi kesimine kadar genişleyen bu siyasallaşma, elbetteki yurtdışındaki işçi kesimini de önemli oranda etkiledi. Kısa sürede yurtdışındaki işçilerimiz de çeşitli siyasal örgütlenmeler etrafında bir araya gelecek, Türkiye'de gelişen halk muhalefeti ile dayanışma görevlerini yerine getirmeye başladılar. Yurtdışının ideolojik kaynağı Türkiye Devrimci Hareketi ve onun mücadelesi idi. Ağırlıkla yurtdışında bu sempati örgütlendi.

12 Eylül öncesinde siyasi hareketlerin arasındaki "yarış", bu yarışın çoğu noktalarla ideolojik çerçeveyi aşması, ortak platformlar altında bir araya gelmemeleri, Marksist-Leninist bir partinin yaratılmaması, yenilginin nedenlerini oluşturmuyordu. Bu yenilgi yurtdışına da belli bir süre sonra yansdı.

Voraltberg DEVRİMCİ İşçi sempatiyanları

ALİ ABİMİZİ KAYBETTİK

Belçika'daki Devrimci İşçi çalışmaları en ön saflarında yer alan Ali abimizi 4 Temmuz 1986 tarihinde kaybettik. Ali Külahçı, yatmakta bulunduğu hastanede karaciğer rahatsızlığının sonucu olarak hayata gözlerini yumdu. 3 aydan beri hasta olan Ali abimiz doktorların bütün çabasına rağmen kurtulamadı. Ali abimiz 5 Temmuz günü yaptığımız bir törenden sonra memleketi olan Tunceli'ye uğurladık.

5 Temmuz günü yapılan törene Belçika'daki devrimci arkadaşlarımızın yanı sıra çok sayıda emekçi katıldı. 1964'den bu yana Belçika'nın Liege kentinde işçi olarak çalışan Ali abinin işçi arkadaşları O'nun son yolculuğunda da yalnız bırakmadılar. Cenaze töreninde Devrimci İşçilerden arkadaşları adına yapılan konuşmada şunlar söylendi:

"Şu anda işçi sınıfının çıkarları uğruna her zaman canını feda etmek isteyen, bu uğurda her türlü desteğini esirgemeyen bir arkadaşımızın bir hastalık sonucu kaybetmiş bulunuyoruz. Bir çoğumuzun yakından tanıdığı Ali abimiz, 1941 yılında Tunceli'nin Teş-nik Mezrası'nda doğmuş, ilk ve orta öğreniminden sonra bir ara marangoz atelyesinde çalışmıştır. Ekonomik zorluklar ve yoksulluk, O'nu 1964 yılında sonra Belçika'da yaşamak zorunda bırakmıştır. Belçika'daki işçilerin sorunları ve yabancıların durumu kendisini etkilemiş, onların ekonomik-demokratik mücadelelerinde aktif olarak yer almış, aynı zamanda 70'lerden sonra devrimci düşünceleri benimseyerek halklarımızın Türkiye'deki kurtuluş mücadelesinin kararlı bir dava arkadaşı olmuştur. Fabrikada, Maden Ocakları'nda, değişik işyerlerinde, bürokratik işlerde, düğün,

dernek işlerinde, sosyal-kültürel faaliyetlerde, hıscası işçi ve emekçilerin yararına olan tüm işlerde Ali abi hep en önde yer almıştır. Ölümü karşısında duyulan üzüntü, ona son yolculuğunda gösterilen bu saygı ve sevgi esas olarak O'nun seçkin bir devrimci, iyi bir insan, iyi bir abi olmasından kaynaklanmaktadır. O, Türkiye halklarının mücadelesine her dönemde en kararlı şekilde sahip çıkmasını başarabilen, devrimci görevlerini hiç bir zaman ihmal etmeyen, Türkiye halklarının ve Devrimci'nin acısını, sevincini her zaman içinde duyan, bu duygularını Belçika'daki mücadelesine birleştirebilen bir devrimciydi.

Sen rahat uyu Ali abimiz, seni Liege'deki, Brüksel'deki, Heuzden ve Zolder'deki, Avrupa'nın diğer ülkelerindeki ve Türkiye'deki işçi kardeşlerinin ve devrimcilerin mücadelelerinde yatacaklardır.

Devrimci İşçilerden arkadaşları adına yapılan bu konuşmadan sonra Ali abi için 1 dakikalık saygı duruşu yapıldı. Ali Külahçı'nın naaşı daha sonra doğduğu yer olan Tunceli'ye götürülerek mezarına gömüldü. 9 Temmuz günü ailesi tarafından uçakla Türkiye'ye götürülen Ali Külahçı Teş-nik Mezrası'nda toprağa verildi.

Not: Ali abinin cenaze giderlerini karşılamak ve ailesine yardımada bulunmak amacıyla bir hesap numarası açılmıştır. Okurlarımızdan yardımda bulunmak isteyenler olursa aşağıdaki hesap numarasını kullanabilirler.

VERENIGING FONDS
BANK BRUSSEL LAMBERT
335-0032587-41
HEUSDEN-ZOLDER
BELGIE

AVUSTURYA

AVRUPA'DAKİ İŞÇİLERİMİZ VE TÜRKİYE

Bölgemiz Foralberg'de ÖSP'nin çağrısı üzerine 30 Nisan günü meşaleli bir yürüyüş ve ortak gece düzenlendi. SPD'nin amacı Cumhuriyetçilik ve sevimlerinin hazırlığı ve propagandasını yapmak. Zaten Avrupalı Sosyal Demokratların 1 Mayıs'ları nasıl kutladıklarını biliyoruz. Buna karşın 1 Mayıs'ın daha çok insanın katılacağı gerekçesi ile 1 Mayıs günü yapılmasını önermemize karşın kabul ettiremedik, biz de tüm gücümüzle yürüyüşe katıldık, sloganlarımızı attık, pankartlarımızı taşıdık. Gece yerine kadar meşalelerle yürüdük, geceye "Akbabalar" ikilisi getirdik. 1 Mayıs sabahı Innsbruck'daki arkadaşlarımızla yürüyüşe katıldık. Bir takım teknik eksikliklere karşın yürüyüş başarılı geçti. Geniş kitle katılımı vardı.

YAŞASIN İŞÇİ SINIFININ
BAYRAMI OLAN 1 MAYIS

Ülkemizdeki ekonomik bunalım nedeni ile iş gücünü satmak için "Yabancıllara" göçen insanlarımız önemli bir iş gücü potansiyeli oluşturdular bu ülkelerde. Amaçları, tüm gereksinimlerini kırsak para biriktirmek ve ülkelerine dönmekti. Ne yazık ki, "Eudeki hesap çarşıya uymadı". Emperyalizme göbekten bağlı olan ülkemizde, ekonomik bunalımlardan kurtulmak, işçilerimizin dönüşü için olanakları hazırlamak olanaklı değildir.

1970'lere gelindiğinde "revizyonist" politikaların emekçi halklarımızın kurtuluş ufkunu açmak yerine, onu karartmadaki başarısızdan söz edilebilir. Revizyonizme karşı verilen ideolojik mücadele, THKP/C hareketi ile başladı, DEV-GENÇ ve Devrimci Yol çizgisinde pratiği ile de kendini soğuk olarak ifade etti. THKP/C hareketinin kızıldere ile notkalanıran örgütsel yenilgisi, kısa süre sonra onun ideolojisi doğrultusunda bir

TÜRKİYE'DEN

3287 SAYILI CEZALARIN İNFAZINDA İNDİRİM ÖNGÖREN YASA İLE İLGİLİ DÜŞÜNCE VE ELEŞTİRLERİMİZDİR...

" Olağanüstü diye tanımlanan, yoğun ve acımasız bir dönemin kimi yumuşamalarına karşın henüz bütünüyle yaşanmakta olunduğu ülkemiz gerçeğinde; güncel olarak, kendi insanımızın da; iktidar sahipleri, siyasal tercihlerini bu beklentinin yerine geçirebilmek ve belki de geçici bir sürede olsa da bu haklı beklentiye tavsatılabilmek amacıyla; cezaların infazında indirim öngören bir yasayı tezelden kotarıp yürürlüğe koydular.

En başta görünürdeki muhalefet partilerinin suskunluğunun yanı sıra, kimi aydın, demokrat ve ülkemiz gerçeğinde kendi alanında otorite sayılan kimi hukuk çevrelerinin ve de önemli basın belli bir bölümünün şöyle veya böyle olumlumaları ve hatta övgüleriyle yasaya ilişkin tepkiler süremektedir. Hiç te yabancıca olmadığımız siyasal hesaplarla kotarılan bu yasanın doğrudan muhatabı olan bizlerin yasaya ilişkin tepkileri gerçek niteliği ise en sağlıklı düşünceler seçilerek, güya ve sanki de tüm mahkum kitlesini temsil ediyormuş gibi basın ve yayın organları aracılığıyla bu sağlıklı düşünceler afişe edilmek suretiyle, her zaman ve her konuda olduğu gibi bu konuda da sesimiz bir kaşık suda boğulmak istenmektedir!..

Her türlü olumsuzluğa karşın şayet ulaşabiliyoruz mümkün olursa, konunun taşıdığı önem ve ivediliği açısından görüş ve eleştirilerimizi; en başta hukuk çevrelerine, muhalefet partilerine ve önemle basına, daha sonra da ilgili resmi makamlara iletmeye çalışacağız.

Bu bağlamda, yasaya ilişkin düşüncelerimizi belirtmeden önce, yasaya ilişkin eleştiri ve görüşlerimizin de ana eksenini oluşturan, toplumumuzun haklı ve temel bir beklentisi olan bir GENEL AF'nin neden zorunlu olduğuna az da olsa değinmeyi gerekli görüyoruz.

Hiç bir ideolojik ya da siyasal polemige girmeden, en az bir burjuva hukukunun kendi sınırları içinde dahi, bir GENEL AF konusunun yaşanmakta olan ülkemiz gerçeğinde neden zorunlu olduğunu koymak bile sorunun anlaşılması için yeterli olacaktır kamsındayız.

SALT HUKUK AÇISINDAN BİR GENEL AF NİÇİN ZORUNLUDUR!..

En başta siyasal nitelikli cezalar olmak üzere genel olarak tüm cezaların bu denli ağır ve uzun süreli olduğu bir başka ülke örneği gösterilebilir mümkün değildir. Resmi kararlar 90 günlük, resmi olmayan uygulamalara çoğu 7-8 ayı bulan "Gözetli" süresi, dünyanın bir çok ülkesi için bir ceza hükmü süresidir. Salt "Gözetli" süresinin bu denli ağır ve uzun süreli olduğu bir ülkede; artık bir tutukluluk süresinin ve koşullarının ne olup olmadığının ya da hükümlülik süresinin ne olup olmadığının söz konusu edilmesine bile gerek yoktur. Olay bu denli saydamdır ve bir GENEL AF BUNUN İÇİN GEREKLİDİR VE ZORUNLUDUR!..

Tamamıyla hukuk dışı istem ve tercihlerle dayalı olarak böylesine "Suçsuz Ceza" üretilen; bütün hukuk kuralları hiçe sayılarak en az üçüdeki bir burjuva hukukunca bile kutsal sayılan "Savunma Hakkı"nı her türlü yola başvurarak kaldıran "Tabi Hakim ve Mahkeme" yerine olağandışı mahkemelerde emir ve komuta ile insanları yargılatıp en ağır cezaları çarptırarak; sözde "Anarşistle Mücadele Ediyorum" adı altında cezaların bu denli ağır olmasıyla da üstüne üstlük övünen bir benzerine daha az rastlanabilir bir ülkede: Genel AF BUNUN GEREKLİDİR VE ZORUNLUDUR!..

Ne demek olduğu sadece sahiplerince bilinen bir "Sakıncalı" kavramının kara gölgesi altında insanların indirilmeye çalışıldığı; işin den gücünden ve ekmeğinden edildiği; koğuşturmalara, sürgünlere tabi tutulduğu ve nihayet zulme horlandığı benzerine az rastlanır bir ülkede yaşamaya çalışıyoruz ve bir GENEL AF BUNUN İÇİN GEREKLİDİR VE ZORUNLUDUR!

Konuyla ilgili olarak, önemi açısından son derece çarpıcı görünen son bir noktaya daha değinip geçelim. "Anarşist" ya da "Vatan Haini" nitelermeleri ile -ki bu nitelermelerin tümünü şiddetle ve nefrette reddederiz- insanların rastgele operasyonlarla toplanıldığı, suçlu mu, suçsuz mu olduğu bile aydın edilemezsin basın ve yayın organları aracılığıyla kamuoyuna teşhir edildiği, yine aynı şekil-

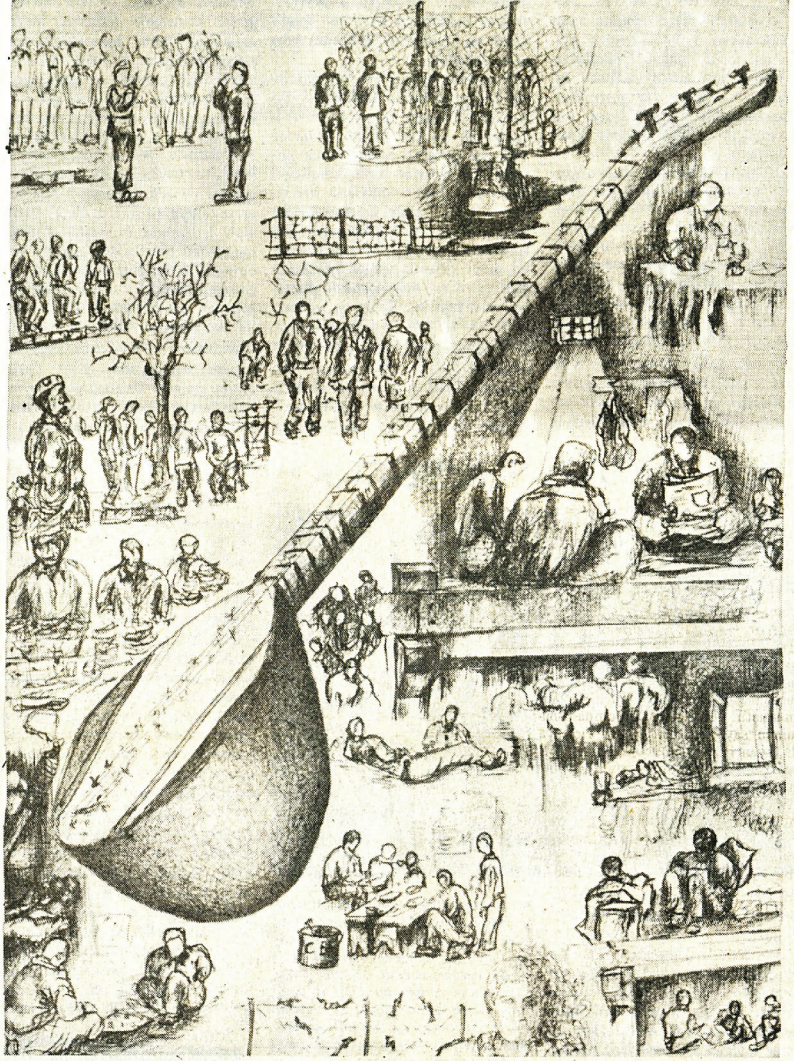
de suçlu ya da suçsuz demeksizin işkenceli sorgu tezgahlarından geçirildiği, yılları alan ve en az sorgulama tezgahları kadar ağır ve zor koşulların yaşandığı askeri ve sivil tutukevlerinde tutsak edildiği. Ama bütün bunlara karşın, yıllar boyu süren davalar sonucu bütün bu uygulamalardan geçmiş ama sonunda suçsuzluğu anlaşılarak yargılandığı mahkemelerin hakkında berat kararı verilmiş insanlara, bütün bunların hiçbirisi olmamış gibi "haydi sen suçsuzsun, çek git" denildiği bir başka ülke örneği gösterilemez.

Bu bir suçtur... Kendisine karşı işlendiği ifade edilen suçları affetmeyeceğini anayasal hükme bağlayan ve "Milli iradeyi" en üstün irade kabul eden sosyal hukuk devleti olduğu savında olan bir devlet asla suç işlememelidir. Bağlı olarak, adalet ve hukuka saygı isteyen ve bekleyenler, öncelikle ve ivedilikle bizzat kendileri hukuka saygılı ve adil olmasını bilmelidirler! Ne kimseye sözde "dış kaynaklı" kara çalıyoruz, ne de olmayan bir sıfatı yakıştırarak bir kimseye hakaret etmek niyetindeyiz. Ayaklarımız sımsıkı topraklarımız üzerinde. Ve savlanmız kendi gerçeklerimize dayanmaktadır.

Daha uzağa gitmeye gerek yok. 1986 yılına girdiğimiz yakın geçmişte Erzurum Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde, Diyarbakır Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde, Kayseri Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde kamuoyunun yakından izlediği 3 dava sonuçlandı. İlk ikisinin 1980'den bu yana sürmekte olduğu, bilinen bu davalardan Erzurum Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde yargılanan 44'ü, Diyarbakır Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde yargılanan 473 sanıktan 218'i, Kayseri DGM'de yargılanan 29 sanıktan 20'si berat etmiştir.

Özellikle Diyarbakır Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde yargılananların kamuoyuna yansıtılan spekülasyon konularının bakımından dava sonucu ortaya çıkan durum son derece trajiktir. 6 yıldır Diyarbakır Askeri cezaevi gibi uygulamaları ile kamuoyunun belleğinde müstesna yerini almış olan bir cezaevinde ömür çürüten 218 kişi, bütün bunlar hiç olmamış, hiç yaşanmamış gibi hesapsız kitapsız, "suçsuzsunuz", "Bugün çıkıp gidin ve sağ kaldığınızla sükredeyin" denmiştir. İşte sorun bu denli yalın ve çiplaktır. Belki hiç bir şey için değil ama, işte bunun için GENEL AF gerekilidir ve zorunludur.

İNFAZ YASASI İLE İLGİLİ CEZAEVİNDEKİ DEVRİMCİLERİN GÖRÜŞLERİ

CEZALARIN İNFAZINDA İNDİRİM ÖNGÖREN YASA NE GETİRMEKTEDİR.

Haksızlık etmiş olmak istemeyiz. Yasaya yönelttiğimiz ve yöneltileceğimiz tüm eleştiriler, yasanın yerine ikame edilmeye çalışılan "Genel AF" sorunuyla bütünlük içerisinde olduğu bilinmelidir. Böylesine haklı bir beklenti olmasaydı ve olağan koşullarda böyle bir yasa doğal çerçevesi içinde gündeme gelmiş olsaydı, hiç şüphesiz tamamiyle teknik düzeyde taşıdığı eksiklik ve yanlışlıkların dışında yasaya ilişkin söyleyebileceğimiz fazla bir şey olmazdı. Hal böyle olunca, yasanın bizzat kendisine yönelttiğimiz eleştiriler de ister istemez yasanın gündemine konulan amacıyla bağlantılı olarak sürdürülecektir. Ve böyle de ele alınmalıdır.

A. YASA İHTİYACA CEVAP VERMEKTE UZAKTIR.

İktidar sahiplerinin Af konusundaki siyasal ve ideolojik tercihleri belli ki, oldukça ince hesaplarla, cezaların infazında indirim öngören yasanın en ayrıntılı noktalarına değin yansıtılmıştır. "İnfaz uygulamalarında bati standartlarına ulaşıldı" ya da "Hiç kimse ayırt edilemezsin yasadın yararlanırdı" ya da "Cezalarının nahtarlarını mahkumun eline teslim

ettik" gibi propogandif nitelendirilmelerine aksine bu gibi nitelermelerle yasanın gerçek niteliğinin anlaşılmasının önüne çekilmiş olan sis perdesini her türlü önyargıdan arınarak aralamaya edemini gösteren hemen herkes görecektir ki, bu yasa, "GENEL AF" gibi bir beklentinin söz konusu olduğu bir sırada şöyle ya da böyle bu istemin önüne geçirilmiş olmak üzere kotarılmış olmakla kalmamış, inceden inceye yapılan hesaplarla ne ediliyor yapıldığı, özellikle de siyasal mahkumların dışarı çıkması önlenmeye çalışılmıştır. Bu haliyle yasa sahipleri sadece yasak savmışlardır. Hem konuyu tercihleri doğrultusunda sonuçlandırmışlar, hem de "Avrupalı dostlarına" verdikleri sözü tutmuş olmuşturlar.

Bütün abartılı görüntüsüne karşın, 647 ve 2148 sayılı cezaların infazı hakkındaki yasaların toplam olarak öngördüğü indirimden farklı olarak bu yasa, sadece ayda 4, yılda 48 günlük bir indirim getirmiştir. Genel AF gibi bir beklentinin ve de cezaların bu denli ağır ve uzun süreli olmasının yanında bu rakam gülünçtür. Bu nedenle, bu ince bir hesap ürünüdür diyorum. Yasa koyucular neden en azından 2/3 basit ve anlaşılır bir indirim ön görmemişlerdir. (1/2-6) gibi bir indirimle başvurmazlardı. Çünkü, bu taktirde daha az cezalıdan daha çok ya da uzun süreli cezalıya, daha yakın

tarihi hükümlüden daha eski hükümlüye doğru bir çok hükümlüyü kucaklayacak, bilinen koşullarla da olsa daha çok hükümlünün dışarı çıkmasını sağlayacaktır. Oysa şimdi, 1980 tarihinde cezaevine girmiş olup 15 yıldan yukarı hüküm giymiş bir tek mahkum dışarı çıkamamıştır. Genel beklenti açısından bu çok çarpıcıdır.

Yasa, eski yasalardan farklı olarak, öngördüğü bu 4 günlük indirimden, bütün ceza hükümlerinde eşit şekilde yararlanılmadığı gibi, uygulamada getirdiği ikili ya da çoklu infaz indirimi sistemi ile de, zaten 647 ve 2148 sayılı yasaların indirim sistemlerinde varolan bozukluğu, karşıklığı daha da içinden çıkılmaz hale getirmiştir. Şöyle ki, yasa kısa ve uzun süreli özgürlüğü bağlayıcı ceza hükümlerine 1/2-6 koşulu indirim formülünü uygulamak, müebbetlikleri ayırmaları gereken 24 yıllık cezalardan nasıl ve neye dayandığı belli olmayan bir 4 yıllık indirim öngörmüştür.

Bu uygulamadaki korku nedir? Korku eğer, müebbetliklerin daha "kötü suçlu" olduğu ve bağlı olarak ne olursa olsun bunların dışarı çıkarılmaması isteğine dayanıyorsa, bu korku tamamıyla yersizdir ve gereksizdir. Bugün müebbetliklere 1/2-6

koşulu indirim formülü de uygulanmış olsa, bilinmelidir ki, 1974 yılında bu hükümler ceza almış olup da cezaevine giren ve 12-13 yıldır aralıksız cezaevinde yatan bir tek hükümlünün dışarı çıkması olası değildir. Uygulamaya konulan bu iki indirim sisteminin mübetteklere verilmekten kaçınılan fark, sadece 1 yıl 7 ay 15 gündür.

Diğer yandan ayrı ayrı maddelerden hüküm giymiş olup ta aldığı ceza toplamı 30 yıl ve daha fazla olan hükümlülerin, bu indirim sisteminin hangisinden yararlanacaklarını da yasa ortada bırakmıştır. Bu tür hükümlülerde 1980 öncesi, ağır ve hafif cezaları doğru ve her ceza ya ayrı ayrı infaz uygulamaları yapılar ve indirim de bu uygulamaya bağlı olarak her ceza hükümü için ayrı ayrı hesaplandırılır. 1980'den sonra alınan bir kararlar ki bu kararın sakıncalarının değerlendirilmesi de ayrı bir konu- bu tür cezalar toplam üzerinden (cerrahticima) infaz işleme tabi tutuldu. Bu duruma göre parçaları ceza toplamı 36 yıldan yukarı olanlar; halen 36 yıl üzerinden infaz işlemi görmektedirler. Şimdi yeni yasa göre, özellikle de bu gibi parçaları cezalarla uygulanacak infaz işleminin ne olacağı belli değil ve ortadadır. Açık ki, ister (1/2-6) şeklindeki indirim uygulanırsa, isterse diğer; herhalde gerek mübette hükümlerle bu tür hükümler arasında gerekse de bu tür hükümlerin kendi aralarında bir birleri aleyhine durum yaratarak ve uygulamada içinden çıkılmaz durumlara neden olmaktadır.

Yasanın dikkat çekici yanlarından birisi de idam hükümlerine getirdiği söylenen "çözüm"dür. Yasa, mecliste onaylanmayan idam hükümlerini 30 yıla bağlar ve bu hükümler "iyi hali" olma koşuluyla sadece 2145 sayılı yasanın öngördüğü indirimden yararlanıyor. Bu yasadaki yararlanıp-yaralanmayacakları da bakanlığın infasına kalmıştır. Çünkü, özellikle 1980 sonrası 2145 sayılı yasadaki yararlanabilen sol siyasi hükümlüye pek rastlanmamıştır. Adı edilen konumdaki hükümlü sayet iyi hali olmaz, firar ya da isyan gibi eylemlere kalkışsa bu kez cezası "peşin hükümle" 36 yıla çıkarılıyor. Bu tür eylemler için hükümlünün ayrıca yargı önüne çıkarıldığı düşünülecek olursa. Anayasa, "hiç kimseye işlediği suçtan daha ağır suç verilmez" diye dursun, getiriyor diye sözü edilen "çözümün" nemene bir çözüm olduğu görülmektedir.

İdamhalkar konusunda yasanın taşıdığı sakatlık, hiç bundan ibaret değildir. Konu her bakımdan çok yönlüdür. Ve bu yazının sınırları aşacak denlidir. Buna karşın bu yasanın ortada bıraktığı bir noktaya daha değinmeden geçemeyiz. Yasanın yürürlüğe konduğu tarihe bağlı olarak parlamentoda onaylanmayan idam hükümlerinin 30 yıla bağlanacağı belirtilmiştir. Ama yasanın yürürlüğe girdiği bir önceki tarih sürecinde, parlamentoda onay görmevpe de eski sisteme göre mübette hapse bağlanan idam hükümleri bulunmaktadı. Yeni yasa göre bu konumda ki hükümlülere uygulanacak infaz sistemi ne olacaktır? Yasa bu noktada hiç bir açıklık taşımamaktadır.

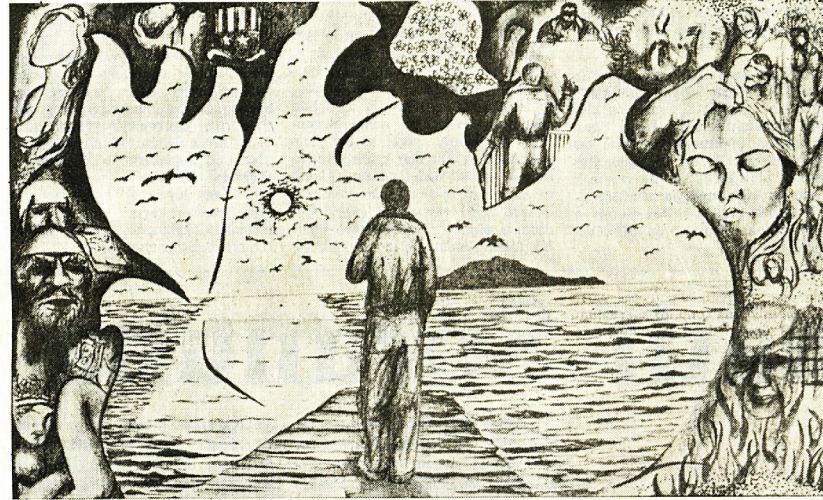
Bir başka nokta daha; yine Genel Af beklentisine bağlı olarak düşünüldüğünde yasa; hükümlülere oranla özellikle siyasal nitelikli olanlarda- hiç de kıyımın olmayacağı olduğu olan tutuklu olanlar için hiç bir çözüm getirmemiştir. Sayın bakan konuyla ilgili olarak, "mahkemeler birer dilekçeyle başvursunlar, yasağa göre almalrı muhtemel cezaları belirterek tahliye isteminde bulunsunlar, böylece yasadaki tutuklular da yararlanmasın olacaktı" yolla yaptığı açıklama; tutuklu için hiç bir güvence getirmedeği gibi Sayın Bakan'ın sözünü ettiği işlemden zaten varolan ve olağan sayılan bir işlemdir. Ve konu tamamıyla mahkemelerin takdirine kalmıştır. Ama belki de denilecektir ki, "bugün emir demiri kesiyor"... Yazık ki bu gibi konulara gelen "emrin demiri kesmediği" uygulamalarla görülmüştür. Örneğin, görülmekte olan davalarmahkemeye hükme bağlanmış olup yargıtayda son hüküm kararını

beklemekte olan üç TIKP üyesi bakanlık açıklamalarına dayanarak yaptıkları başvuruda "RED" yanıtını almışlardır.

B. YASA BİR ELİYLE VERİYOR GİBİ GÖRÜNDÜĞÜ ŞEYİ İKİ ELİYLE GERİ ALMAKTADIR

Yukarıda "Af konusundaki siyasal tercih bu yasağa tümüyle yansıtılmıştır" demiştik. Yasaya eklenen "Geçici Madde" bu yargımız açısından tipiktir. Geçici Maddede de yasa koyucu bir eliyle veriyor gibi göründüğü hakkı iki eliyle aldığı gibi, Geçici Madde kapsamındaki hükümlülerin hangisinin bu maddeden nasıl yararlanacağını da ortada bırakmıştır.

Geçici Madde, birinci olarak; bu madde kapsamına giren tüm disiplin suçlarını affediyor. "İyi hali olma" koşulunun aranmayacağını hükme bağlıyor. Ama hemen arkasından "firar ve firara teşebbüs edenler" ve "cezaevi yönetimine karşı isyan" edenlerin dışında olup da 1983 yılı itibarıyla çıkarılan değişik tüzük hükümlerine göre iki yıl içinde 4 hücre hapsi almış olmalarından dolayı infazı yaslanmış olanları; yasanın yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak 9 ay süreyle denemeye tabi tutuluyor. 9 ay süreyle "Denemeye tabi tutmak" ne demektir? Açık ki, hükümlüden yeniden "iyi hali olma" koşulunu aramaktan başka bir şey değildir.

İkinci olarak: Geçici Madde, "firar veya firara teşebbüs edenler" ve "cezaevi yönetimine karşı isyan edenler" ile 2 yıl içinde 4 hücre hapsi almamaları dolaylı infazı yaslanmış olanları birbirinden ve yasa bu ayrılmamasında ikinciler; birincilere bakarak sözde bir tolerans tanıyor!.. Oysa uygulamada görülmüştür ki -Yatmış olduğu süre dikkate alındığında- bu konumda ki bir hükümlü geçici maddeye göre birincilerle tanınan 3/4'lük haktan yararlanmış olsa, bu nedenle tezi yok koşullu salıverilme hakkından yararlanıp dışarı çıkabilecek ama, ikincilerden olduğu ve daha 9 ay süreyle denemeye alınacağı için dışarı çıkmıyor!..

İlgincir, Gaziantep Hücre Cezaevi'nde olup ta 9 ay süreyle denemeye alınmırlardan deneme süresinin bitiminde bihakkın tahliyesine; 2 gün, 10 gün, 2 ya da 3 ay kalmış olanlar bulundugu gibi bu süre dolmadan da bihakkın tahliye olabilecek durumda olanlar da bulunmaktadır. Bu konumda ki bir hükümlüyü bihakkın tahliye tarihinden sonra da cezaevine tutulabileceğine sahipmiş gibi, Sayın Bakanın, Geçici Maddenin uygulanmasına ilişkin, "9 aylık deneme tahliye tarihini aşamaz" yolla açıklamasının madde ile en ufak bir bağlanışta olmadığı gibi kamu bilincini yanıltıcıdır, ciddiyyetle uzaktır.

Ve nihayet, kendi içinde kendisiyle çelişkili olan Geçici Madde, "Geçici olma" özelliğini de unutmus gözükmemektedir. Zaten bihakkın tahliye sürecinde olup da üstte açıkladığımız nitelikte Geçici Madde kapsamına giren bir hükümlü peka "denemeye" alınmayı reddedilebilir. 647 sayılı yasanın 19.maddesi ile getirilmiş olan hak; hükümlü ile yöne-

tici arasındaki karşılıklı "haklar ve görevler" ilişkisi çerçevesinde bir gerekçe ile hükümlüye tanınmış bir hak. Bir başka anlatımla bu hak; hükümlünün "iyi hali olmasını" beledir. Bu deyimden anlaşılacak kaydıyla; koşullu salıverilme durumundaki bir hükümlü Geçici Madde'nin öngördüğü koşul karşısından cezanın tümünü ya da tümüne yakını yatma durumunda kalacaksa, niçin bir de zaten daha baştan anti-demokratik olan "deneme" koşulunu kabul etsin.

Ve ayrıca "iyi hali" olmasına ne gibi vazgeçilmez neden kalmıştır geride? ..

YASA, CEZAEVİNİN ANAHTARINI MAHKUMUN ELİNE Mİ VERMİŞTİR?

Gerek 647 sayılı, gerekse 2148 sayılı cezaların infazı hakkındaki yasalarda; hükümlünün "işlah edilip topluma yeniden kazandırılması" diye tanımlanan infaz uygulaması, hükümlüyü yeteneklerine göre mesleki konulara eğitime ve buna dayalı olarak mesleki iş kollarında çalıştırma esasları üzerine oturtulmuştur. Hükümlünün koşullu salıverilme hakkından yararlanabilmesi ve bağlı olarak "iyi hali hükümlü" olma özelliği de esas olarak mesleki iş kollarındaki çalışmada göstereceği uyum ve başarıya bağlanmıştır.

asla Kemalizm'le alakası olmayan; Din ve Ahlak dersi, Tarih, Beden Eğitimi, Yurttaşlık Bilgisi, Edebiyat ve nihayet İstiklal Marşı söylemek gibi dersleri kapsayan eğitim programıdır. İşte adına Tertman denilen bu programın uygulaması geçirilmeye hükümlü "işleşmeye" olacak ve "Tarafsızlaşacak". Tarafsız hükümlü de, koşullu salıverilme hakkının birinci koşulu olan "iyi hali mahkum olma" özelliğini böylece kazanmış olacaktır? ..

Yasalara aykırı olmakla kalmayıp ahlaka da aykırı olan bu uygulamaya boyun eğip "evet" demedikçe, bir tek kişi dahi Özel Tip Cezaevinde koşullu olarak salıverilmemiştir. İlgincir, bugün Gaziantep Hücre Cezaevi'nde olup ta yeni yasanın Geçici Maddesi kapsamına alan tüm hükümlüler bu programa uymayı kabul etmeyenlerdir. Ve yasanın Geçici Maddesi'nin özünde taşıdığı tehdidin vehameti de bu noktada ortaya çıkmaktadır.

Bu kapsamda ki hükümlüler, Geçici Maddeye göre, 9 ay süreyle denemeye tabi tutulmadıkça maddeden yararlanmaları olası değildir. Oysa adı edilen "deneme" bunca hükümlünün infazlarını yakmalarına neden olan uygulamadan başka bir şey değildir. Bu durumda hikaye yine eski hikaye olacaktır!.. Yönetici açısından sorun; hükümlünün kurallara uymadığı sorunudur. Oysa

ki bu istisna değildir. Ama burada önemli olan sistemi anlamaktır. Sistem anlaşılacak kadar gerisi havada su dökmek olur.

Sistem mahkum hakları açısından hiç bir güvenceyi içermemektedir. "Yargı güvencesi" diye iddia edilen güvence sadece kâğıt üzerindedir. Türk Infaz Sisteminde ne "savunma" ne de "savunma hakkı" diye bir kavram yoktur. Hükümlünün cezaevinde uğrayabileceği haksızlığa itiraz edebileceği ya da hakkını arayabileceği tek merci Cumhuriyet Savcısıdır. Oysa savcılık cezaevlerindeki hertürlü uygulamaların da sorumlusudur. Kendi sorumluluğundaki bir uygulamanın haksızlığa karar verilebilir bir savcıya bugüne kadar cezaevlerinde tanın olmamıştır.

Cezaların infazında indirim öngören yasa; ötedenberi varolagelen bu sorunlara herhangi bir açıklık getirmedeği gibi, kurnazca diyebileceğimiz haksızlıklarla hükümlülüğü tamamen "KİŞİSELLEŞTİRECEK" ögelerle örülmüştür.

YASADAN KİŞİLER NE ÖLÇÜDE YARARLANIYOR?

Genel af beklentisinin sıcak ortamında, Hükümetin cezaların infazı hakkında 2367 sayılı yasa, çocukları eline tutuşturulan balonculuklara benziyor!.. Baloncular patladığında hayret ve şaşkınlıkla geride bir şeyin kalmadığı görülmektedir. "Cezaları yarı yarıya indirdik, ayrıca 6 günlük indirimden de yararlanıyoruz" gibi genelde cezaların uzun süreli karakterini örtmeye yönelik abartmalı propaganda cılasını kazığımızda tencerenin pashı dibini görmekte gecikmeyecektir!..

Özellikle siyasi mahkumlarla ilgili olarak adı edilen yasadaki yararlanırların görünüş de koşullu salıverilme yasa karşısında durumları bu bakımdan oldukça ilginç sonuçlar verecektir.

Gaziantep Hücre Cezaevinde yasanın yürürlüğe girdiği tarihten bugüne değin, biri sağ görsülmüş olmak üzere toplam 31 kişi koşullu olarak salıverilmiştir!.. Bunlardan 11 sol siyasi hükümlü zaten 647 ve 2148 sayılı yasalara göre de koşullu salıverilmeye hak kazanmış durumdaydılar. Hatta toplam cezalarının 1/3'lük bölümünü yatıyor durumda olan bu hükümlüler Gaziantep Hücre Cezaevine geldikleri tarih itibarıyla, disiplin cezası aldıkları ve 6'şar aylık 3 deneme dönemindeki yönetmeliklere göre "iyi hali" raporı aldıkları halde; yukarıdaki "yasa, cezaevinin anahtarını mahkumun eline mi vermiştir?" başlığı altında açıklaması olduğumuz nedenlerle, koşullu salıverilme hakkından bugüne kadar yararlanılmamış olanlardır. Ama adları "bu yasadaki yararlanarak çıkarılan" hanesine yazılmıştır!..

31 Hükümlüden 4'ü; 1971 döneminde kalmalı olup, 1974 affından yararlanmış olanlardır. 13-14 yıldır aralıksız yatıyor olmaları dikkate alındığında, zaten 647 ve 2148 sayılı yasalara göre de koşullu salıverilmeleri ne fazla bir zaman kalmamıştır. Yattıkları süre itibarıyla bu yasayla salıverilimsi olmaları yasanın bir erdemi sayılmasa gerek.

Bu yasadaki yararlanarak "koşullu salıverilirdir" denilecek 16 hükümlü de, hem cezaları da olanları, hem de yattıkları süreler itibarıyla, böyle bir yasanın çıkmasına gereksinim duymayacak denli az bir süreleri kalmış olanlardır!.. 3267 sayılı yasadaki esas olarak yararlanacak olanlar; "Yasa, cezaevinin anahtarını mahkumun eline mi vermiştir?" başlığı altında açıklaması çalıştığımız ve adına "Tertman uygulaması" denilen uygulamaya nedenevli, koşullu salıverilme haklarını yitirmiş olanlardır. Gaziantep Hücre Cezaevinde toplam 228 sayı ve sol siyasi hükümlü içinde bu konumda olup da yasanın geçici maddesine giren hükümlü sayısı 60 kadardır. Bunlardan 34'ü toplam cezaları bakımından yattıkları süreler dikkate alındığında derhal koşullu salıverilecek durumdadırlar. Ama 9 ay denemeye alınacaklarından, sayet bilinen "tehlikeler" söz konusu olmasa da bu kadar süreyle beklemek durumundadırlar. 34 hükümlüden 28'i yeni yasağa göre bihakkın tahliye süreci içerisinde dirler.

hükümlü açısından sorun; insan olarak varolup olmaması sorunudur..

Şimdi bu noktada Sayın Bakan sorup öğrenmek isteriz: "Cezaeve-rinin anahtarlarını mahkum eline teslim ettik" dediği "anahtar" ne-mene bir anahtardır ve hangi mahkuma nasıl teslim edilmiştir?.. Sayın Bakan sorumuzu nasıl yanıtlar bilemeyiz!.. Ama, biz konuyla ilgili önemli bir noktaya daha değinerek yasağa dair değerlendirmelerimizi sürdürelim.

Bir gazeteci kaba bir yaklaşımla da olsa, yasanın hükümlüler için taşıdığı tehdidi sezmek olacak ki, Sayın Bakan "Bu yasayla mahkumun kaderini gardiyanın iki dudağı arasında terketmiş olmuyor musunuz?" diye soruyor. Sayın Bakan da soruya, "hayır (!) şimdi Cezaevlerinde Disiplin Kuralları var" diye yanıtlıyor, sanki daha önce yokmuş, farkılmıyış gibi.

Hemen belirtelim ki, bu soru konunun önemli bakımından en son sorulması gereken bir soru. Çünkü, esas itibarıyla mahkumun yazgısı "ne gardiyanın iki dudağı arasında" ne de "disiplin kurallarıyla" ilgilidir. Yazgı yukarıdaki satırlarımızdan da anlaşılacağı üzere, doğrudan doğruya sistemle ilgilidir. Uygulamaya ilişkin sistem bu olduğu müddetçe ve gardiyanın müdürüne kadar tüm yönetim birimleri sayet görevlerini yapacaklarsa, bu sisteme uymak, sisteme karşı olsalar dahi sistemin gereğini yerine getirmek durumundadırlar.

Yöneticilerden mahkum yazgısına gelebilecek "TEHLİKE", adını ettiğimiz sistemle her bakımdan uyum içinde olanlardan gelir ve gelmektedir

Çarpıcı olması açısından bir örneğe daha dikkatleri çekmek istiyoruz: Basından öğrendiğimiz kadariyle Bartin Özel Tip Cezaevi'nden gününe değin 3267 sayılı yasaya göre koşullu salıverilenlerin sayısı 141'dir. Belirtmeye çalıştığımız durumlar açısından Bartin Özel Tip Cezaevi uygulaması tam bir laboratuvar örneği teşkil etmektedir. Çok yakından bildiğimiz Bartin Özel Tip Cezaevi uygulamasına göre, koşullu salıverildiği belirtilen 141 kişinin durumlarını incelemek son derece öğretici olacaktır... Koşullu salıverildiği söylenenden 35'inin toplam cezalarının hemen hemen tamamına yakını yatmış olduklarını, disiplin cezası ve varolan disiplin cezalarının da yönetmeliklere belirlenen süreler içinde kaldırılmış olduğu halde, infazları yamış hükümlü işlemleri görece mesnetsiz ve nedensiz yıllardır tahliye edilmediği beklediklerini bilecek bile bir çok ayırtıyı bilmeye gerek bırakmayacak kadar hadisenin ciddiyetini gözler önüne sermeye yetecektir sanırız!..

KOŞULLU SALIVERİLENLER ÖZGÜR DEĞİLDİR

Basından öğrendiğimiz kadariyle, Sayın Başbakan, belediye başkanlarına (Okunmuyor)

Saygıdeğer basınımdan sorup öğrenmek istiyorum: Bugün cezaevlerinden koşullu olarak salıverilenler gerçekten özgür müdürler?.. Sayın basınımdan ve basın mensuplarımızın bu sorumuza nasıl yanıt vereceklerini bilemiyoruz ama, bugün ortaya çıkan gerçek durumun, sayın basınımdan adını ettiği manşet haberlerde göstermeye çalıştıkları gibi olmadığını önmeye belirtmek isteriz.

Yasa, cezaevinde kalan hükümlü için: Kendine, insanlığa ve demokrasiye saygısı olan birinin asla kabul etmesi mümkün olmayan ağır ve tehli-

keli yükümlülükler getirdiği gibi, şu anda koşullu olarak dışarı çıkarılan hükümlü içinde benzer yükümlülükleri daha da ağır olarak, tehlikeli olarak getirilmekte. Şayet söz yerindeyse dışarı çıkarılan hükümlü kısıvrak bağlanarak dışarı çıkartılmaktadır. En saydam görüntüsüyle, cezaevi bünyesinde hükümlünün evine taşınmaktadır.

Bu yasaya evine gönderilmiş hükümlüde "iyi halli olma" koşulu; farklı olarak bir ket, cezaevi yönetimi yerine, şu bilinen "Polis Yasası" hükümleriyle donatılmış Emniyet Güçleri'nin eline bırakılmaktadır. Daha şimdiden salıverilen kimi hükümlünün evlerinde kurulan emniyet karakollarıyla asıl görünmeyen, kağıt üstünde belli olmayan tehlikenin ne olduğu da giderek duyulmakta, anlaşılmaktadır.

Bu ne demektir!?.. Bu, bu konumdaki bir hükümlü için artık tüm cezasının bitimine kadar ailesiyle birlikte ve kendi evinde yeni tipte bir cezaevi yaşamı sürdürmesi demektir!..

Ve bu durum "OH! DÜNYA VARMISI" diyen saygıdeğer basınımda demokrasi adına ithaf olunur!..

SONUÇ VE İSTEMLER

Her fırsatta yinelenen "Milli birlik ve beraberlik" çağrısının sahipleri; bu çağrılarında şayet içtenlikliyse, bunun gerçek ortamını da yaratmalıdırlar.

Korkuya ve baskıya dayalı "birlik ve beraberliklerin" gürlü gürlü yıkıldığı yakın geçmişte, toplumca çok canlı örneklerine tanık olarak, öğretici dersler çıkartarak ve yakın bir iligile izledik. Ve bir kez daha gördük ki, "Milli Birlik" ancak ve ancak iç barışın sağlanmasıyla mümkün olmaktadır. İç barışın bir tek geçerli ve kalıcı koşulu vardır, o da DEMOKRASİDİR.

Demokrasi, iç barışın ve buna bağlı olarak "Milli Birlik ve Beraberliğin" esasını ve özünü oluşturmaz. Demokrasi olmadan kimse ne birlik ne de beraberlik hayal etmemelidir.

Bu anlatımdan da anlaşılacak üzere, GENEL AF demokrasi isteminin vazgeçilmez bir parçasıdır. Ve hatta ülkemiz güncelinde özüne deşindir. Bu bakımdan:

En yoğun anlatımıyla cezaevlerinin boşaltılmasında karşılığını bulan GENEL AF, asla bir "atıfet" değil, vazgeçilmez bir hakktır, hatta bir zorunluluktur!..

Bu temel ve haklı istemimiz saklı kalmak kaydıyla cezaların infazına ve infaz uygulamasına ilişkin ivedi istemlerimiz de şöyledir:

1) IDAMLAR KALDIRILMALDIR! 2) 2367 Sayılı cezaların infazında indirim öngören yasa iptal edilmelidir.

647 ve 2148 sayılı infaz yasaları birleştirilerek; çağdaş infaz hukuku a-macına uygun, tek yasa halinde düzenlenmeli ve iyileştirilmelidir.

3) Cezaların infazında öngörülen indirim, bütün ceza hükümlerinin eşit şekilde yararlanabilecekları, uygulamada kolaylık sağlayacak, basit ve anlaşılır bir sisteme bağlanmalıdır. Bütün koşullar dikkate alındığında en makul indirim, toplam ceza hükümlerinin 2/3 oranında yapılabilecek bir indirimdir.

4) 647 sayılı yasanın öngördüğü koşullu salıvermeye değin, "şartla salıverilme" başlığı altında toplanan, a-cezaevinde umumi hal ve vaziyeti itibarıyla (itimat tedbir etmiş olmak), b- Hakiki bir nedamet ve islah hali göstermiş olmak" gibi daha çok subjektif karakterli; genel ve her yama çekilebilecek koşullar kaldırılmalı ve bunun yerine, "disiplin cezasız olmak ve varsa disiplin cezalarının yönetmeliklere belirlenen süreler içinde kaldırılmış olmak" koşulu zaten diğer koşulların tümünü de içeriyor olması

bakımından gerekli ve yeterli kural kabul edilmelidir.

5) Koşullu salıverme hakkı, hükümlü ve yönetici arasında karşılıklı haklar ve görevler çerçevesinde belirlenmiş, hükümlü yararına anlaşılması gereken hukuki bir sözleşme niteliğindedir. Bir başka deyimle hükümlünün hukuksal ve yasal çerçevede "iyi halli" olmasının bedelidir. Bu aynı zamanda toplam cezasının tümünü yatma durumunda kalacak hükümlünün kaybedebileceği bir şey yoktur anlamındadır da.

Bu bağlamda:

a- Hükümlü haklarının korunması-na yönelik mekanizmalar oluşturulmalıdır.

b- Disiplin kurullarında hükümlü ya da hükümlü temsilcisi bulundurulmalıdır.

c- Disipline yönelik idari tasarruflar vazgeçilmez ve değiştirilmez yargı hükmü gibi kabul edilmemelidir.

6) Kanun hükmünde kararnamele Ceza ve Tevkiyefevleri Genel Müdürlüğü Infaz kurumları genel yönetmeliğinin gerek disiplin cezalarına, gerek koşullu salıverilme işlemine ve gerekse de tutukluların infaz kurumlarında yerleştirilmesi ve çalıştırılmalarıyla ilgili maddelerine 1983 tarihli itibarıyla sokuşturulan ek değişiklik maddeleri iptal edilmeli ve genel olarak yönetmelik hükümleri çağdaş infaz hukuku anlayışına uygun düzenlenmeli ve yenilenmelidir.

7) Mahkum haklarının ihlaline yönelik disiplin uygulamaları ve idari tasarruflar hakkında tek başvuru merci olan Cumhuriyet Savcılığı yerine İdari Mahkemeler yetkili kılınmalı, infaza ilişkin tüm düzenlemeler idari mahkemelerin denetiminden geçirilmelidir.

8) "Yargı güvencesi" kağıt üzerinde bırakılmamalı, geçerli ve işler mekanizmalara bağlanarak hükümlü hakları teminat altına alınmalıdır.

9) Özel Tip Cezaevi statüsü kaldırılmalıdır.

10) Özel Tip Cezaevleri'nde uygulamaya konulan TRETMAN uygulamasına tüm sonuçlarıyla birlikte son verilmelidir.

Gaziantep Özel Tip Cezaevi'nden Bir Grup Sol Siyasi Hükümlü

NOT: Bu metnin örneğinin gönderileceği yere ilgili bir şahıs isminin gerekliliği halinde, ... veya ... veya her ikisi birden yazılabilir.

AÇIKLAMA: cezaevlerindeki durumu ve ANAP Hükümeti tarafından çıkarılan "Infaz Yasası'nın ne anlamı geldiğini anlatan bu yazı Gaziantep Özel Tip Cezaevi'nde hükümlü olarak bulunan devrimciler tarafından kaleme alınmıştır. Yazıyı kaleme alan arkadaşlar, hükümetin Infaz Yasası ile ilgili kamuoyunda yaratmak istediği izlenimi ortadan kaldırmak amacıyla yazılarının en geniş kesime ulaştırılmasını talebettiğilerdir. Bu yazı Türkiye'de çeşitli kesimlere, partilere, gazetelere, avukat kuruluşlarına vb. iletilmektedir. Aynı yazının yurtdışındaki ilericiler, demokrat kuruluşlara, Af Örgütüne, partilere, Avrupa Konseyi üyelerine, avukatlara, sendikacılara iletilmesi yararlı olacaktır. Yazının Almanca çevirisi yapılmıştır. İsteyen arkadaşlar ve okuyucular bu yazının Almanca çevirisini Devrimci İşçi veya Informationsbüro Türkiye adreslerinden 120 feniklik posta pulu karşılığında temin edip çeşitli kuruluşlara iletebilirler.

Alternatif Sorununa Giriş

Dergimizin bu sayısında Türkiye'de yayınlanmakta olan bir meslek dergisinde yer alan bir yazıyı okuyacaksınız. Alternatif Sorununa Giriş" başlıklı bu yazıyı Türkiye'de sol güçler arasında süren tartışmaların yurtdışında izlenmesine katkıda bulunmak amacıyla yayınlamayı yararlı gördük.

DEVİRCİ İŞÇİ

Aylık dergilerin, hele de düzensiz çıkanların, ülke sorunlarının irdelemede bir takım zorlukları var. Değilimiş gereken önemli olaylar, zaman değişiminin taşları arasında öğütüldüğü gibi, bazı olaylar da güçlü kalemlerle günlük gazetelerde yeterince işlenince, tekrarı kabak tadı vermekte.

Bir yazı hazırlıyorsunuz, bir de bakiyosunuz ki aynı konu sizden önce, hem de daha vurulayıcı bir biçimde başka biri tarafından okura sunuluyor. Bir burukluk çöküyor içimize. Özüliyorsunuz. Ama bir haz da duyuyorsunuz gizilden gizliye. Aynı görüşleri, habersiz, başkalarıyla paylaştığınız için.

Ancak öyle olaylar var ki, ne kadar işlenirse işleniş değerinden birşey kaybetmiyor. Hatta, tekrarı yarar bile sağlıyor. Kimileri için kabak tadı verse de; aşı, ekmeği olmayanlar için yine de bir "tayın" niteliğinde olabilir.

Geçenlerde, mayıs ayı içerisinde, İstanbul Şaş sinemasında bir panel gerçekleştirildi. Panelin konusu "Demokratikleşme ve Sosyalist Parti" idi. Ölkemizin orta ve orta üstü kuşağı ak-

ranlarımız ve ağabeylerimiz sok yazar-siyasetçiler bir sosyalist partinin maketini çıkartmaya çalıştılar.

Onlar maket çıkaradursunlar, gün olmuyor ki daha önce ülkeyi yönetenlerle, halihazırda başta bulunanlar demokrasi üzerine konuşmasınlar. Neden, her önüne gelen, her hareketi demokratik bir eksene oturtma çabasında. Her hareketin savunması da, yerilmesi de "demokrasi havariliği" ile yapılıyor. Öyle ki, bilmem hangi holdingin ya da sermaye grubunun, genel ülke yönetimine yeterince temsil edilememesi anti-demokratik bir hareket olarak gösterilebiliyor. Ya eskinin "KRAL NAİPLERİ"... Tekellerin konaklarında emperyalizmle zamanında o çilgün aşk geceleri yaşayan, "BÜYÜK TÜRKİYE" çıkartanları. Büyük toprak sahibiliye, tüccarıyla, tefecisiyle... Onlar da bugün demokrasi sözdebeşliyorlar. Bir zamanlar, sömürden büyük pay alan bu zevat, hisselerinin bir bölümüne uluslararası tekerlerinin el koymasından bu yana sıkı muhalif olarak piyasaya çıktılar. Ve rengarenk oldular.

Bir de, birbirlerine "sol sosyal demokratlar" ve "sağ sosyal demokratlar" diyerek siyaset literatürüne yeni kavramlar kazandıranlar var. Yoksuluk örtüsünü TUSAD'ın sofrasına serip başkalarıyla birlikte, kendilerine demokrasi ziyafeti çekenler... Serbest Piyasa Ekonomisine sadık kalacaklarına söz verener... Türkiye sosyal demokratlar... Herhalde, birgün gelecek, "SOSYAL DEMOKRASİ" Türkiye Sosyal Demokratlarından hesap soracak. Ve tarih onlara, Türkiye gibi demokratik devrimini tamamlamamış ülkelerde batıdakilerin aksine, sosyal demokratların anti-emperyalist devrimcilik olması gerektiğini belirtcektir. Özgürlüğe ve demokrasiye başka nasıl varılır ki?

Velhasıl, ortaya öyle bir çorba çıkıyor ki, mayası sermaye ve onun uluslararası organizasyonuca hazırlanan bu çorbayı için içene. Kazan baldıkdı dolduruluyor. "Gel bu çorbadan kaşıkla" diye çağrı yapılıyor. Başka bir çorba pişirtiliyor. Gerçi pişiren de yok ya...

İşte demokrasiyin bu kadar sulandırıldığı ve ayağa düşürüldüğü bir ortamda demokrasi tartışılıyor ve alternatifler aranıyor.

Bu arayışı sermaye adına yönlendiren, sınırlı arayış alanını dikenli tel çeviren ve herhangi bir gedik vermemek için her türlü ekonomik ve hukuki düzenlemeye girmekten kaçınmayan mevcut iktidar, gönül rahatlığı içinde "BENİM ALTERNATİFİM YOKTUR" diyebiliyor.

Sosyalist Parti maketi çıkarılardusun, demokrasi nutukları atıldılarsun, demokrasiyi kurtarmak için işverenlere garanti veriledilsun... Kısacası, "oğlum bina yazar, döner dolayr yi-

ne bina yazar" mantığı içinde alternatif arayışları süredursun, geniş halk yığınlarının bu ALTERNATİFSİZLİK nedeniyle ödedikleri fatura yekunları büyük rakamlara ulaşıyor. Bu gidile, ödeyecekleri de düşünülürse bu insanların üzerindeki rehin, yükselen fatura bedelleri nedeniyle ya hiç kalmayacak, ya da fiili icraya dönüşecek.

AMERİKAN FİLMİNDEKİ PANCHE VİLLA ROLÜ ÜSTLENİLEMEZ

Yıllar önce, öğrencilik yıllarında "VİVA VİLLA" diye bir Amerikan filmi izlemiştim. Filmde, Meksika devrimine büyük katkısı olan köylü lideri VİLLA'nın hayatından kesitler ve ne kadar doğru olduğu bilinmeyen müca-delesi veriliyordu. Diktatör HUERTA'nın askerleri gerillalara yardım eden bir köye girerler. VİLLA hemen köyün yamacındadır. Diktatörün askerlerini engelleyebilecek durumdadır. Ama engellemez; ister ki asker köye zarar versin, sonra kendisi köye girsin ve köylülere kurtarsın ki kıymeti bilinsin, köylüler de kendisine bağlansınlar. Nitekim, HUERTA'nın zorba askerleri birçok köylüyü öldürdükten sonra VİLLA köye girer...

Ölkemizde yaşayan basit-sade insanların birtakım sıkıntıları vardır. Şaşkındırlar. Yaşadıkları geçmişin şokunu dahi üzerlerinden atamamışlardır. Bilip bilmemeleri hiç önemli değil, tamamının hayatta kalmasını, yaşamasının tek koşulu DEMOKRASİ'dir. Demokrasiyen yana görünemeyecek kadar gözü korkmuşlar da olabilir içlerinde. Hiçbirisini horlamadan, akılları başlarına gelsin diye yok olmalarına göz yummadan, bu insanların

kaderini onlarla birlikte değiştirmek her demokrasinin üstlenmesi gereken bir görevdir.

ALTERNATİF GELİŞTİRİLMENİN BİRİNCİ ŞARTI KARARLILIKTIR

Bir fıkra vardır. Her dönemde uyarlandığı biri olmuştur. En çok da, ikinci baharını yaşadığı yıllarda rahmetli İsmet Paşa bu fıkraya konu edilmiştir. Fıkra kısaca şöyledir:

"Tarihte bir 'Mütereddit Hasan Paşa' varmış. Bir konak yaptırmak istemiş, istemiş ama, kararsızlığından bir türlü yapı bitirilemezmiş. Ülkenin tüm mimarları illallah demişler. Gel zaman, git zaman biri çıkagelmış, konanın yapımına talip olmuş, paşayı oyalamış, inşaat bitmeden konayı göstermemiş. Konakta uzun bir koridorda tek bir tuvalet gören Paşa, neden iki tuvalet yaptırmadığını mimara sorunca, mimar, "Paşam, iki tane yaptırırsanız, sağa mı gideyim, yoksola mı gideyim der altınıza yapardınız" demiş.

Mevcut iktidar kararlıdır. Uyguladığı ekonomik modele ne denirse densin, ister "Serbest Piyasa Ekonomisi" densin, ister "Liberal Kapitalist Sistem" densin, uygulayıcılarının üstlen-dikleri misyon bellidir. Bu misyonun iki ana işlevi vardır:

Birincisi, kapitalist sistemi ekonomik anlamda devam ettirmek yani artı-değerin yoğunlaşarak uluslararası te-kellere gitmesini sağlamak,

İkincisi ve daha önemlisi, sistemin politik olarak (toplumsal formasyon olarak) yeniden üretilmesini gerçekleştir-tirmek.

Böylelikle kapitalist sistemin bekası sağlanacak. Başka bir deyişle, sömürü mekanizmasının siyasi örgütlen-mesini geliştirmek ve pekiştirmek "Serbest Piyasa Ekonomisi"çilerinin işi ve görevi olacak.

İSVİÇRE

KAPİTALİZMİN TARİHSEL GELİŞİMİ

İsviçre'de sınıf çelişkilerinin açık olmaması; diğer Batı Avrupa ülkeleri gibi bu ülkenin sermaye sahipleri ile işçi sınıfı kutuplaşmasının çizgiğini taşımadığını göstermez. Bu ülke nüfusunun %3'ü işveren, %90'ı işçi, %7'si ise bağımsız çalışan. Kimya gibi yüksek teknik branşta ise ücretle bağlanmış çalışanların oranı %99,6'yı buluyor.

İsviçre'nin ekonomik zenginliğinin baş dayanaklarından bir tanesi ülkenin fazla güçlü sanayileşmesinde yatıyor. Uluslararası düzeyde İsviçre, OECD'nin bugün en güçlü sanayileşmiş ülkelerine dahildir. Küçük bir ülke olan İsviçre sanayi malları ile dünya sıramasında 150 devlet içerisinde ilk 10. sıraya girmiş ve endüstriyel büyük güçlerden olmuştur. Ancak, İsviçre'nin sanayi zenginliği yakın bir geçmişe dayanır. 150 yıl önce İsviçre, halkın yoğun bir şekilde göç eden, gelişmekte olan fakir bir ülke idi.

Sanayileşme 19.yüzyılda er ya veya geç Batı Avrupa'nın tüm ülkelerini sarmıştır. Bu bağlamda İsviçre'nin gelişimi özel bir durum değildir. İçeriye ve dışarıya yönelik sanayileşme el ele gelmiştir. Sınırlı büyüklüğünde, dolaylı teknik ve sanayi gelişmesinin İsviçre kendisi yapamamıştır. Daha sonra Japonya gibi yeni teknik yenilikleri başlangıçta kendisi yaratmamış, aksine İngiltere'den almış ve kopye etmiştir.

Diğer Avrupa ülkeleri ile bir çok ortak yatırıma rağmen, İsviçre'deki endüstriyel gelişme, İsviçre sanayisinin bugüne kadar taşıdığı bir kaç ilginç özellik tarafından belirlenmiştir.

Birincisi, eksik olan hammadde ve yeraltı zenginliklerine rağmen, İsviçre'de endüstriyel gelişme oldukça erken başlamıştır. Diğer Avrupa ülkeleri ile kıyaslandığında İsviçre, geç gelişmesine rağmen oldukça çabuk öne geçmiştir. İngiltere İsviçre'den oldukça ileride idi.

Endüstriyel üretimin erken tutulmasını değişik yapısal nedenleri vardı. Bir yandan sanayileşmeden önce kuvvetli burjuva damgalı orta tabaka vardı, bu daha sonra sanayi gelişmesini iletmiştir. Reformasyon döneminde İsviçre'nin bir çok bölgeğinde, sermaye birikiminin ve tasarrufların ilkel yerleşmeye başlamıştı. Bunlar ise, sanayi üretim biçiminin gelişmesine yardımcı olmuştur. Öte yandan İsviçre'de diğer Avrupa benzeri bir feodalizm yoktu. Bern, Solothorn gibi büyük feodal beylikleri bile feodal ülkelerden çok büyük burjuva ülkelerine göre hareket ediyorlardı.

Napoleon'un İsviçre'yi alması, yarı feodal geleneksel güçleri daha da zayıflatmıştı. Böylece liberal endüstriyel gelişme yönlendirilmiş, burjuvazi siyasi düzeyde güçlenmişti. 1847'deki savaş, sanayi burjuvazisinin zaferini pekiştirmişti. İsviçre'de burjuva

devrimi, komşu ülkelerin endüstriyel gelişmelerinin yarı-feodal üretim ilişkileri tarafından henüz engellendiği bir zamanda gerçekleşmişti.

Uluslararası sanayileşme İsviçre burjuvazisinin çıkarına yaramıştır. Kendisi diğer ülkelere oranla ekonomik planda daha ileri düzeydedir. Bu İsviçre'nin daha sonra yavaş gelişmekte olan uluslararası iş bölümünde imtiyazlı pozisyonda olmasını sağlamıştır. Bu şekilde İsviçre, bugün geri bırakılmış ülkelerin kaderini ve sömürülmesini emperyalist ülkelerle birlikte paylaşmaktadır. İsviçre, bugünkü sanayi düzeyi ile komşu ülkelere sermaye yatırımı yapmaktadır. Örneğin, Güney Almanya'nın daha az gelişmiş bölgeleri olan Elzas'a yatırım yapmaktadır. (Oradaki sanayinin büyük bir bölümü İsviçre sermayesi tarafından kontrol edilmektedir.) İsviçre, emperyalist ülkelerin arasında yer alıp, geri bırakılmış ülkeleri sömürmektedir. (Ülkemizde yabancı sermaye yatırımlarda 1. sırayı almaktadır.)

İsviçre'nin bu konumu elde etmesinin bir diğer nedeni de, işçi sınıfının bir güç olmasının daha başındayken liberal burjuvazinin ve onun devletinin -1848'de kuruldu- yerleşmiş olmasıdır. Bu şekilde burjuva hakları ve özgürlükleri savaşımı ile işçi sınıfı hak ve özgürlüklerinin savaşımı tarihsel olarak aynı düşmüştür.

İkinci olarak, İsviçre'deki endüstriyel gelişme çok fazla merkezleşmemiş bir şekilde gelişmiştir. İsviçre'de bölgeye bağımlı hammadde ve büyük sanayi gelişmediğinden, endüstri, daha çok fazla işçilik gerektiren üretim alanlarında yoğunlaştırılmıştır. Kırsal bölgelerde de bu şekilde olmuştur. Sanayileşmenin ilk dönemlerinde belirgin olan büyük sanayi değil aksine küçük sanayi idi. Daha sonra da küçük sanayi ve büyük sanayi kırsal bölgelere yerleşmişlerdir. Sanayi üretimi diğer sanayi ülkelerde daha az bölgede ve yerde yoğunlaşmıştır. Diğer sanayi ülkelerindeki sanayileşme, şehirleşmeye neden olurken, İsviçre'deki şehirleşme sanayileşmenin sonucu değil de, hizmet sektörünün gelişimi sonucu olmuştur. Bugün bile, sanayinin büyük bir bölümü şehir dışına yerleşmiştir.

Desentral sanayileşme, politik federalizmin bugüne kadar kalmasını nedenlerinden biridir. Ama aynı zamanda sanayinin desentral oluşu, işçi sınıfının sosyal ve siyasal entegrasyonunun nedenlerinden biridir. Bir çok işçinin uzun süren güçlü "vatana bağlılığı", sanayileşmenin sosyal etkilenmesini bilinçli işçi örgütlenmelerinin oluşmasını yavaşlatmış ve zorlaştırmıştır. Almanya ve Fransa'nın aksine İsviçre'de sadece işçi semtlerinin oluşması az olmuştur, uha çok değişik sosyal tabakalar karşımı semtler vardır. Bunun sonucu olarak, işçilerin orta ve büyük burjuvazinin egemen ideolojisi olan liberal ideolojiye ayak uydurması mümkün olamamıştır. Halk okulları ve millis sistemi gibi kurumlar bu eğilimi güçlendirmiştir.

Üçüncü olarak, İsviçre sanayisinin dünya ekonomisindeki yeri başlan-

gıçtan itibaren hedeflenen ve uzmanlaşmadan dolayı güçlenmiştir. Belirli üretim dallarında uzmanlaşmanın yardımı ile uluslararası pazarlamada yer edinmiştir. İsviçre'de sanayide kullanılacak az hammadde bulunduğundan İsviçre sanayisi daha çok yoğun iş gücü ve yüksek kaliteli mallar üretmiştir. İsviçre'deki sanayi zamanla aşağıdaki tüketim dallarında uzmanlaşmıştır: Tekstil, Saat, Çikolata daha sonra ise tüketim malları. Başlangıçta bu malları sadece büyük burjuvazi tüketirken, daha sonraları saat, çikolata ve hazır yiyecekler gibi malları küçük burjuvazi ve işçi sınıfı tarafından tüketilmeye başlanmıştır. Bu lüks tüketim mallarının tüm tabakalar tarafından tüketimi İsviçre sanayisinin büyük nicelik ortamını beraberinde getirmiştir. Nestle, Interfood vb. firmalar için bu gelişme tüm dünyaya açılma anlamını taşıyordu. Tekstil makineleri, hidro elektrik makineleri vs. gibi kaliteli yatırım mallarının satın alınış ve kullanımı hakkında, satın alan ülkenin egemen sınıfı karar verir.

İsviçre makine sanayisinin ana zayıf noktası, ikinci teknoloji aşama (mekanik aşama) mallarında hala uzmanlaşmamış olmasıdır. Uluslararası konumunda, teknolojik mallar dahilinde oldukça zayıftır. İsviçre'nin klasik sanayi mallarında uzmanlaşması, geri bırakılmış ülkelerde İsviçre sanayisinin gittikçe artan önemini gerektirelinden bir tanesidir. İsviçre sanayisi özel konumunu stratejik uzmanlaşmaya ve kaliteli işe borçludur. Ama gittikçe artan uluslararası rekabet karşısında bu konumunu koruması kışkılcıdır.

İsviçre, yatırım mallarında olduğu gibi, banka ticaretinde de kapitalistlerin güvenli kazanmıştır. İsviçre'nin siyasi istikrarını sürekli koruması, aynı zamanda vergi kurumları ve devlet tarafından bankaların desteklenmesi, İsviçre bankalarının uluslararası güvenliğini sağlamıştır.

Deniz ticaretinde Güney Afrika ile, altın ticaretinde diğer bankalarla, kredilerde İsviçre bankaları uluslararası önemli pazarda yer edinmişlerdir. Özetle, İsviçre bankaları, uluslararası kapitalizmde merkezi güven pozisyonları elde etmiştir.

İsviçre firmalarının dış ülkelerdeki tesisatları 1. Emperyalist paylaşım savaşından önce oldukça çoktu. 1. paylaşım savaşının çıkması ve daha sonraki ekonomik kriz daha fazla uluslararası genişlemeyi frenlemişti. Yine de, kimya, yiyecek, sanayi ve makina sanayi yurtdışındaki işlerini bu dönemde de kuvvetlendirmeye başlamıştı. Özellikle Kuzey ve Güney Amerika'da şubelerini açmıştı.

ABD tröstleri gibi İsviçre firmaları da 1945'ten sonra işi işleyen yerli üretim araçlarına sahip olmanın avantajlarını başlangıçta taşıyorlardı. Ve tipik ABD tröstleri gibi İsviçre tröstleri de bu durumu uluslararası konumu geliştirmeye kullandılar. Yabancı ülkelere taşınmanın nedenleri geçmişteki nedenlerin aynı idi, yani o ülkede daha iyi satış imkanları, daha ucuz iş gücüne sahip olma vb. İsviçre'nin yurtdışı yatırımları aniden yükselmişti. 1960'da 10 milyar franktan 1973'de 46 milyara çıkmıştı.

İsviçre frankının yükselmesi, firma satın almaları ucuzlaştırıp ihracatı zorlaştırıyordu. Bu yatırımlar 1970'lerde hızlandı. Bugün İsviçre'nin büyük tröstleri dünyadaki en büyük yatırımcıları arasında. 1976'da İsviçre'nin 90 sanayi firması yurtdışında 480 bin insan çalıştırıyordu. Ama İsviçre'nin yabancı ülkelerdeki şubeleri çoğunlukla bugün hala Batı Avrupa'dadır. Batı Avrupa'nın yanı sıra ABD'de de yatırım ilkesi olarak ön planda. Bu ülkelerin yanı sıra Brezilya, Meksika, Arjantin, Şili ve Türkiye'de de fazla yatırımı bulunmaktadır.

İşçiler DEVRİMCI İŞÇİ

Kapitalist dünyada, ülke koşullarına göre, sermayenin siyasi bekası kimi zaman baskıcı rejimlerle, kimi zaman ilimli rejimlerle sağlanmıştır. Sömürde mutlaka açık bir baskı unsurunun olması gerek yoktur. Sistemin siyasi bekası neyi gerektiriyorsa o yola başvurulur. Bunun en güzel örneği son zamanlarda Filipinlerde yaşandı. Halkın kesin nefretini kazanmış bir baskıcı yönetim ile kapitalist sistemin bekası tehlikeye düşünce, bu baskıcı yönetim yerine kapitalist sisteme bağlılığından kuşku duyulmayan bir başkısı yönetime geldi ya da getirildi. Kısacası arabanın patlak lastiği stepne ile değiştirildi. Başka ülkelerde, başka durumlarda söz konusu olabilir. İlimli bir yönetim yerine baskıcı yönetimler de iş başına gelebilir, getirilebilir. Her iki şekilde de değiştirilen yalnızca lastiktir.

Stepneden alternatif olmaz. Ya da mevcut sistemin iktisadi ve siyasi örgütlenmesini değiştirmeyen düzenlemelere alternatif denilemez.

ALTERNATİF YARATMADA KARARLILIK STEPNE OLMAMAKTAN GEÇER

Yıllar önce, bir köy kahvesinde oturmuş çay içiyorduk. Yani başımızda oturan köylü topluluğu yüksek sesle konuşuyordu. İçlerinden biri bir dergine "Ulan Ahmet, sen çok kötü bir adamsın, yaramaz bir adamsın, niye mi diye sorma, herkes seni seviyor. Seni sevmeyen hiç kimseyi görmedim. Ya naşma Rüstem'inden faizci Kadir'ine, Halil İbrahim ağasından gıban Mehmet'ine kadar herkes seni seviyor. Bu nasil olur?" dediğini duyuyorduk. Gerçekten Ahmet'in bunu nasıl başardığını bilmiyorum, ama söylenenler çıkar ilişkilerinde birbirine ters düşenlerin birbirleri ile uzlaşmalarının zorluğunu kavrayabiliyorum. Fabrikatör işçisini, yandaşını ile toprak sahibini, usta ile çirafını nasıl uzlaştıracakız. Mümkün mü? TUSİAD'ı zi-

yaret eden muhalefet liderleri bunun bir yolunu bulmuşlar mıdır? Hiç merak etmeyin. Bulamazlar. Çünkü, yarın yamalak dengeler dahi demokratik hak ve özgürlüklerin elde edilmesi ve korunması yolu ile sağlanabiliyor. Bu da, karşıtlar arasında, devamlı bir mücadelelerin varlığına bağlıdır. Bu mücadelede sektöre uğradığında ezilen daha da eziliyor.

DEMOKRASİ MÜCADELESİNİN OLMADIĞI YERLERDE ALTERNATİF YARATILAMAZ

Batılı gelişmiş ülkelerle, geri kalmış, iktisadi büyüme sürecine geçememiş, iktisadi kalkınma çemberi içinde bocalayan ülkelerdeki demokrasi arayışları farklı farklıdır. Sermayenin uluslararası olma niteliği, gelişmiş ülkelerde refah, az gelişmiş ülkelerde de yoksulluğa yol açar. Gelişmiş ülkelerde, demokrasi kapsamında, işçi sınıfı ülkenin dış sömürü ile elde ettiği değerden pay alma kavgası verir. Bu halde bu ülkelerde anti-emperyalist bir tavır olmasının hiç bir koşulu yoktur. Oysa, az gelişmiş ülkelerde, demokrasinin birinci işlevi dış sömürüye karşı durmasıdır. Bu halde az gelişmiş ülke demokrasisinin birinci ve temel özelliği anti-emperyalist olmasıdır.

Bu halde TÜRKİYE'de de ALTERNATİF yaratma çalışması anti-emperyalist bir özellik taşımasını gerektirir. Sanayi devrimini yaşamış gelişmiş ülkelerde demokratik kazanımlar kalıcı olmuş, kalkınma sürecinde bocalayanlarda ise bu tür kalıcı özellikler olmadığı gibi, sistemin uluslararası boyutu ve çıkarı için, daha önceleri verilmiş olan hak ve özgürlüklerin de gerektiğinde geri alındığı çoğu kez yaşanmıştır. Bu bağlamda, batılı anlamda demokrasinin özelliklerini az gelişmiş ülkelerde bulmak olanaksızdır.

ALTERNATİF KALKINMA YOLLARI İLE ALTERNATİF BÜYÜME YOLLARI BİRBİRİNDEN ÇOK FARKLI ÖZELLİKLERE SAHİPTİRLER

Türkiye'nin geleneksel yapısında yer yer çatlamalar oluyor. Tekellerce üretilmiş tüketim malları en ucra köylere kadar gidiyor. Kasabalara kadar uzanan acenta ve satış mağazaları var. Yollar açılıyor. Büyük projelerle, ucuz bacaklı topraklar kapitalist yatırım işletmelerine açılıyor. Tarım ilağı, hibrit tohum, gübre, alet, ekipman bir bir kırsal alana yerleşmiş bile. Uluslararası motifli kapitalist kurulumlar bir bir boy gösteriyor. Tüdüne baş piyaz kalktı, dış kökenli kurulumlar mantar biter gibi bitirecekler Tekel idaresi yerine. Sıra sonra diğerlerine de gelecek... Tarım Satış Kooperatiflerine, Toprak Mahsulleri Ofislerine... Bir zamanlar kırsal kesimi denetlemek için kullandıkları bu araçların yerine, şimdi, doğrudan kendi örgütlerini kuruyorlar. Bir bir, peşpeşe kuruluverecek dış patentli kapitalist kurumlar Anadolu bozunkında, yaylağında, ovasında... Tabii ki gelişme sağlansın, ülke kalkınsın. Hem de daha hızlı. Ama tek bir şartla. Tekellerle değil demokratik bir halk hareketinin belirleyeceği kurumlara. Aksi halde sağlanacak kalkınma yoksul halka bir şey kazandırmayacak, yalnızca tekellerin kasalarını biraz daha dolduracaktır. Bu gidice en olgun madde, ülke İNSAN'ı, kendi ülkesinde gurbette yaşar gibi yaşayacaktır. Engel yolu demokratik mücadeledir.

BU HALİYLE ALTERNATİF KİTLELERİN DEMOKRATİK ÖRGÜTLENMESİNİN BİR GÖSTERGESİDİR

Alternatif konusunda, gözlenebildiği kadarıyla iki yalnız eğilim var. Bunlardan biri, kapitalist kalkınma programlarının rasyonelleştirilmelerinin alternatif diye yutturulması; diğeri de, sosyalizme geçiş şartlarına kavuşmuş ülkeler için geçerli sosyalist kalkınma planlarının kapitalist dünyaya bağlı az gelişmiş ülkelerde alternatif diye sunulması. Sosyalizmin bir hayat tarzı olduğu ayrı bir sorundur. Geri kalmış ülkelerde demokratik mücadele

sürecinde yer yer gerçekleştirilebilecek bu hayat tarzının devamı ve korunması bir meşru müdafaa örgütlenmesi olarak kavranmalıdır.

O HALDE ALTERNATİF, DEMOKRASİ MÜCADELESİNDE, EMEKLİ HALKIN BASKI VE SÖMÜRÜYE KARŞI ÖRGÜTLÜ KARŞI KOYUŞUNUN EKONOMİK, DEMOKRATİK VE ŞİŞİ PROGRAMLARININ SOMUTLAŞTIRILMIŞ BİR BÜTÜNÜDÜR

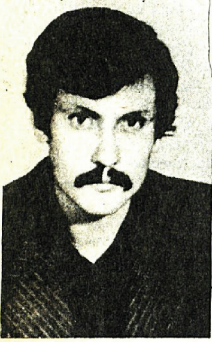
Önümüzdeki günler, bu doğrultuda yapılacak somut program çalışmalarına sahne olacaktır. Artık, aynı amaç ve ilkelere birleşen, aynı hayat tarzını benimseyen en geniş anlamıyla demokratların bir araya gelmeleri teori cambazlıklarına son verip SOMUT BİR DEMOKRATİK PROGRAM iskeletini oluşturmaları zamanı gelmiş, geçmektedir bile.

Somut program bu insanların kendi pişirecekleri çorba olacaktır. Yeter ki, mayası alın teri olan o çorbayı pişirenler onu halka içirebilecek mahareti ve özveriye gösterebilsinler. Hiç korkmasınlar, halk eninde sonunda kendinden olanı bütün muhabbeti ile bagrına basacaktır. Ve o çorbayı içtikçe, ondan olmak için elinden geleni yapacaktır. Onu gözü gibi koruyacaktır.

Ülkenin tüm namuslu, dürist, onurlu ve alçakgönüllü insanları bu çorba için alın teri akıtacaklar. Ve siz, aydınlarımız, YIRMİBEŞ YILLIK ÖMÜRLERİNE KOSKOCA BİR ASIRLIK HAYATI SİĞİRDİRAN NİCE İSİM SİZ, ŞANSİZ, ŞÖHRETSİZ VE DE SİZİMSİZ, DÜNYANIN DÖRT BİR BUCAGINDA, BU UĞURDA TOPRAK OLMUŞ "İNSAN" SİZE BAKIYOR.

ŞEHİTLERİMİZİ KALBİMİZDE YAŞATACAĞIZ

DEVİRİMCİ İŞÇİ

ALAYBEY YILMAZ
1956 yılında doğdu. 23 Haziran 1982'de Gölcük Emniyet Müdürlüğünde işkenceyle öldürüldü.

SATILMIŞ ŞAHİN DOKUYUCU
1940 doğumlu. 17 Haziran 1982'de Ankara Emniyet Müdürlüğünde işkenceyle öldürüldü.

ALİ...
12 Temmuz 1982 günü Hatay'da meydana gelen çatışmada cunta güçleri tarafından katledildi.

VEYSEL GÜNEY
Malatya'da doğdu. 11 Haziran günü Adana'da idam edildi.

ARİF DURAN
1962'de Başka'da doğdu. 12 Haziran 1981 günü cunta güçleri ile girdiği çatışmada şehit düştü.

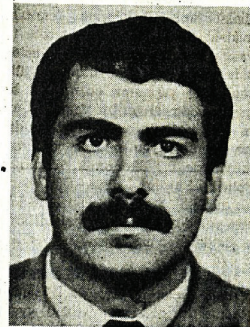
ENSAR KARAHAHAN
1953'de Şaşı'da doğdu. 15 Haziran 1981'de Artvin Emniyet Müdürlüğü'nde işkenceyle öldürüldü.

GÜKSAL MORGAN
1961'de Ardanuç'ta doğdu. 9 Temmuz 1981'de Ardanuç'daki bir çatışmada öldürüldü.

HASAN GÖK
1960 yılında Hozat'da doğdu. 6 Haziran 1982'de Ovacık'ta çıkan çatışmada şehit düştü.

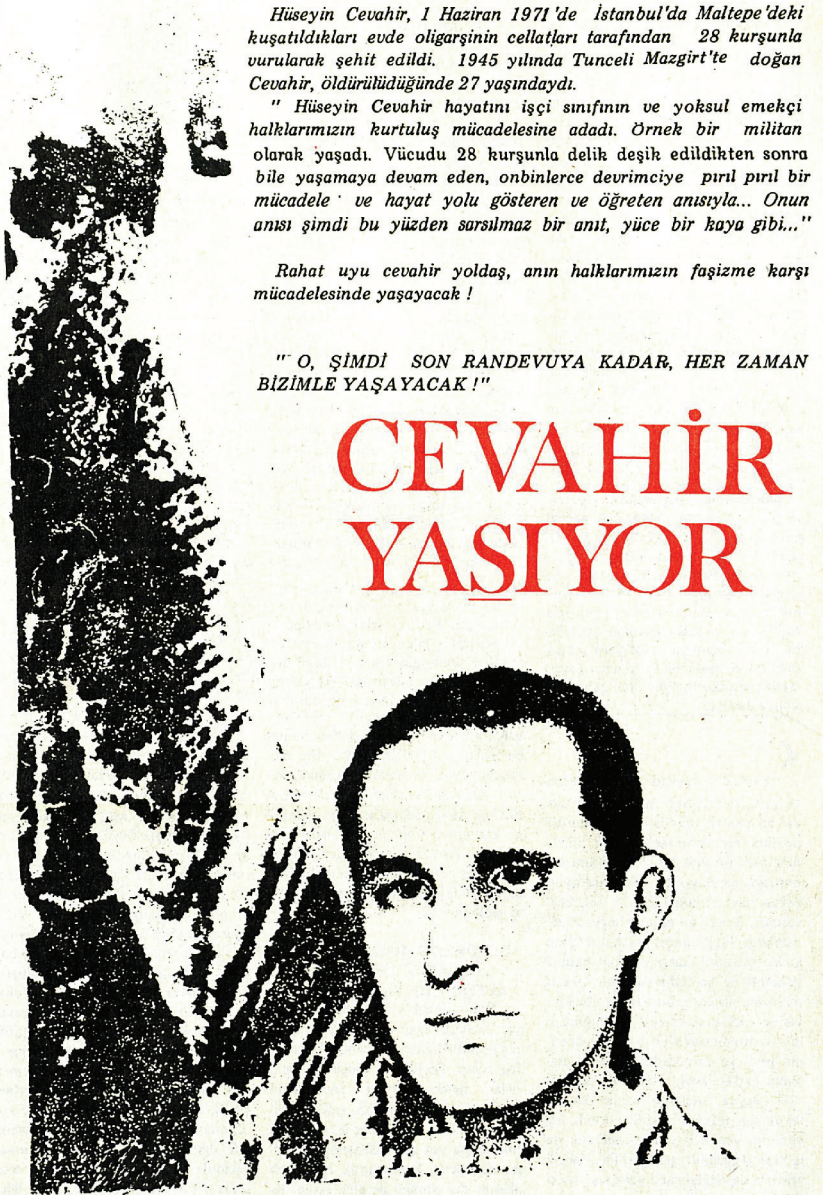

MUSTAFA ÖZENCİ
1958 yılında Samsun'da doğdu. 21 Ağustos 1981 günü Adana'da idam edildi.

AHMET PEHLIVAN
1953'de Artvin'de doğdu. Haziran 1984'de Tokat'ta çatışmada öldürüldü.

AYHAN GÜKVELİOĞLU
1956'da Tokat'ta doğdu. Haziran 1984'de Tokat'ta çatışmada öldürüldü.

Hüseyin Cevahir, 1 Haziran 1971'de İstanbul'da Maltepe'deki kuşatıldıkları evde oligarşinin cellatları tarafından 28 kurşunla vurularak şehit edildi. 1945 yılında Tunceli Mazgirt'te doğan Cevahir, öldürüldüğünde 27 yaşındaydı.

"Hüseyin Cevahir hayatını işçi sınıfının ve yoksul emekçi halklarımızın kurtuluş mücadelesine adadı. Örnek bir militan olarak yaşadı. Vücudu 28 kurşunla delik deşik edildikten sonra bile yaşamaya devam eden, onbinlerce devrimciye pırıl pırıl bir mücadele ve hayat yolu gösteren ve öğreten anıstı... Onun anısı şimdi bu yüzden sarsılmaz bir anıt, yüce bir kaya gibi..."

Rahat uyu cevahir yoldaş, anın halklarımızın faşizme karşı mücadelesinde yaşayacak!

"O, ŞİMDİ SON RANDEVUYA KADAR, HER ZAMAN BİZİMLE YAŞAYACAK!"

CEVAHİR YASIYOR

AHMET KILIÇ
Espiye'de doğdu. 7 Temmuz 1981'de Espiye'deki çatışmada şehit düştü.

MEHMET GÜMÜŞ
Keşap'ta doğdu. 7 Temmuz 1981'de Espiye'deki çatışmada şehit düştü.

GÜRSER KÜÇÜKYILDIZ
Beşikdüzü'nde doğdu. 7 Temmuz 1981'de Espiye'deki çatışmada şehit düştü.

ALAADDİN MİRTEZA
Tirebolu'da doğdu. 7 Temmuz 1981'de Espiye'deki çatışmada şehit düştü.

ASİM KESER
Ardanuç'ta doğdu. 7 Temmuz 1981'de Espiye'deki çatışmada şehit düştü.

ZEKİ SUBAŞI
Şaşı'da doğdu. 7 Temmuz 1981'de Espiye'deki çatışmada şehit düştü.

HASAN SABİTOĞLU
Keşap'ta doğdu. 7 Temmuz 1981'de Espiye'deki çatışmada şehit düştü.

ANILARI YAŞAYACAK